

- Prijedlog -

Strategija Vladinih programa za razdoblje 2010. - 2012.

Sadržaj

Uvod	3
Predgovor	4
Zajednička vizija i strateški cilj	6
Makroekonomski okvir	7
Ciljevi	8
Sažetak Strategije Vladinih programa za razdoblje 2010. – 2012.	10

Posebni dio

Strategija Vladinih programa za razdoblje 2010. – 2012.	1
--	---

Uvod

Strategija Vladinih programa za trogodišnje razdoblje, koja je pred vama, sastavljena je na temelju strateških planova ministarstava i ostalih tijela državne uprave.

Strateški planovi, koji su ove 2009. godine prvi put izrađeni, nisu zamjena za postojeće strateške dokumente i akte planiranja, nego su na temelju njih sastavljeni, uzimajući pritom u obzir postavljene ciljeve, ali i promjene u okruženju.

Uloga je strateškog plana dvostruka: usmjerava rad ministarstva ili tijela državne uprave prema postizanju najznačajnijih ciljeva koji najviše utječu na društvo, ali istodobno služi za predstavljanje institucije građanima i javnosti. Široj javnosti daje odgovore na pitanja o tome što jedno ministarstvo radi i na koji način pridonosi razvoju društva i/ili gospodarstva.

Strategija za razdoblje 2010. - 2012. jasno definira ciljeve i prioritete koje će Vlada Republike Hrvatske svojim programima provoditi u navedenom vremenskom okviru. Strateškim planovima dobio se pregled svih sektorskih ciljeva, a Strategija Vladinih programa osigurava alokaciju proračunskih sredstava na one ciljeve koji će postići najveći učinak u prioritetnim područjima.

Izrada državnog proračuna temelji se na procjeni gospodarskog razvoja i makroekonomskih pokazatelja. U ovom trenutku okolina u kojoj se donosi proračun nestalna je i nepredvidiva. U takvoj okolini strateško planiranje od velike je važnosti. Vlada Republike Hrvatske ima veliku odgovornost za alociranje sredstava poreznih obveznika u one projekte i programe koji će pridonijeti gospodarskom rastu i razvoju te tako pridonijeti povećanju prosperiteta svih hrvatskih građana.

Strateški izbor odrazit će se u proračunima za svaku od godina koju obuhvaća navedeno trogodišnje razdoblje. Strategija objašnjava proračunske alokacije detaljnim opisom svakog cilja. Takvim pristupom olakšava se donošenje proračuna, ali se i državna potrošnja objašnjava građanima na jednostavniji i njima bliži način. Bitno je istaknuti da je Strategija podložna izmjenama ovisno o promjenama u makroekonomskom okruženju i ovisno o izvršenju državnog proračuna Republike Hrvatske za pojedinu godinu.

Strategija Vladinih programa za razdoblje 2010. - 2012. početak je procesa strateškog planiranja koji zahtjeva kontinuirano praćenje napretka u odnosu na postavljene ciljeve, traži stalna propitivanja o tome jesu li izabrani načini ostvarivanja postavljenih ciljeva i programa добри te daju li očekivane i zadovoljavajuće rezultate. Strateško planiranje usmjereni je prema željenim ciljevima, prema naprijed, a mjere uspješnosti prema natrag, prema postignućima. Kombinirano, strateško planiranje i mjerjenje uspješnosti zaokružuju proces usmjerenosti prema rezultatima.

Predgovor

Proračun kao glavni instrument Vlade Republike Hrvatske u upravljanju fiskalnom politikom osmišljava se vrlo pažljivo, dugoročno i strateški. Iako su prvi put ove godine za razdoblje 2010.–2012. sastavljeni strateški planovi ministarstava i ostalih tijela državne uprave te temeljem njih Prijedlog strategije Vladinih programa za naredno trogodišnje razdoblje, kod svih dosadašnjih proračuna osobito od 2006. godine kada je donesen Strateški okvir za razvoj 2006. - 2013. uočava se jasno i čvrsto usmjerenje ispunjavanju temeljnih strateških ciljeva Vlade.

U razdobljima rasta i izdašnih proračunskih prihoda Vlada Republike Hrvatske je, između ostalih aktivnosti:

- dio sredstava usmjeravala na kontinuirano smanjenje deficit-a kako bi se smanjio pritisak finansijskih obveza u budućnosti tijekom razdoblja smanjenog gospodarskog rasta, odnosno pada;
- značajnije i brže pomagala druge sektore kroz programe regionalnog razvoja i programe poticaja poljoprivrednicima, poduzetništvu i stanovništvu kako bi ojačali i u budućnosti mogli funkcionirati i s manjim poticajima;
- poboljšavala radne uvjete zaposlenika u državnim i javnim službama, te izdvojila značajna sredstva za rast plaća i ispravak nepravdi iz razdoblja prije 2004. godine nastalih zbog brzih odluka ukidanja dogovorenih prava, te
- pokretala i završavala važne infrastrukturne projekte.

Vlada Republike Hrvatske je dosadašnjim proračunima pokazala da se i s manjom potrošnjom uz jasne strateške prioritete i dobro osmišljene programe može osigurati razvojni kontinuitet. Ulaže se u razvoj poticajnog poduzetničkog okružja, ravnomjeren regionalni razvoj, poticanje znanja i izvrsnosti, investicije u infrastrukturu, informatizaciju društva te u poljoprivredu i ruralni razvoj.

Jedan od ključnih ciljeva je i postizanje ravnomjernosti između razvojnih imperativa i socijalne pravednosti. Obitelji, djeca, stari, mлади, branitelji, nezaposleni, osobe s posebnim potrebama bili su i ostaju u središtu proračunskih prioriteta.

Svijet, a time i Hrvatsku zahvatila je finansijska, odnosno ekomska kriza. Svjedoci smo prvog pada bruto domaćeg proizvoda nakon desetak godina koji je u prvom tromjesečju ove godine iznosio 6,7%. Prije svega se taj pad ekomske aktivnosti manifestirao, odnosno bio posljedica smanjenja potrošnje, ali i pada industrijske proizvodnje, građevinarstva, robne razmjene. Upravo je adekvatna ekomska politika u proteklom razdoblju dovela do toga da smo uspjeli anticipirati i amortizirati dosadašnje šokove. To priznaju i brojne međunarodne finansijske institucije, počevši od MMF-a i Svjetske banke, pa do europskih investitora koji su nam ukazali povjerenje prilikom ovogodišnjeg izdanja obveznice.

U proračunu 2009. godine, kojim se odgovaralo na izazove svjetske krize, prioriteti su se morali izmijeniti, ali vizija i smjer kojim idemo, a to je razvoj moderne, europske, socijalne države nije se mijenjao. Neki rezovi su bili bolni i ukinula su se davanja koja nisu išla ciljano na skupine kojima je pomoć potrebna poput besplatnih udžbenika za sve. Isto tako su i smanjene plaće svima koji se financiraju iz proračuna jer u uvjetima gospodarskog pada ne možemo očekivati rast plaća i proračunske

potrošnje. Tako je značajno smanjena državna potrošnja pri čemu se vodilo računa o preuzetim obvezama i socijalno osjetljivim skupinama stanovništva. Proračun je sveden na ukupnu visinu rashoda iz 2008. godine pri čemu su ipak rasla izdvajanja za mirovine u odnosu na 2008. godinu u iznosu od 1,4 milijarde kuna, izdvajanja za naknade za nezaposlene u iznosu od 280 milijuna kuna, za socijalnu skrb 320 milijuna kuna te za porodiljne naknade 220 milijuna kuna. Sve ostale kategorije rashoda umanjene su u odnosu na prethodne godine. Da bi se izbjeglo smanjivanje mirovina i davanja namijenjenih socijalno osjetljivim skupinama stanovništva te daljnje smanjivanje plaća zaposlenih u državnom sektoru, odnosno kako se teret krize ne bi prenio samo na ove skupine društva uveden je poseban porez na plaće. Sve mjere koje su poduzete i poduzimaju se u 2009. godini pokazuju da Vlada niti u jednom trenutku ne zanemaruje socijalni aspekt svoje politike i brigu za najugroženije skupine stanovništva. Nismo se poveli za rješenjima nekih zemalja koje su smanjile mirovine za 40 posto, a plaće zaposlenih u državnom sektoru za 20 posto te minimalizirale izdvajanja za socijalnu skrb jer su naši prioriteti smanjivanje, a ne povećavanje socijalnih razlika u društvu.

Zahvaljujući strateškom postavljanju stvorili su se čvrsti temelji otpornosti sustava javnih financija. To je omogućilo da sada u vremenu gospodarskog pada izazvanog krizom na međunarodnom tržištu Vlada može utjecati na negativna kretanja i očuvati stabilnost hrvatskog društva.

Stoga ćemo i dalje voditi ekonomsku politiku s ciljem suprotstavljanja ekonomskoj krizi i stvaranju uvjeta za gospodarski oporavak. Upravo Strategija Vladinih programa za razdoblje 2010.–2012. postavlja osnovne ciljeve i instrumente za daljnji socio-ekonomski razvoj Hrvatske.

Zajednička vizija i strateški cilj

Zajednička vizija

Strategija Vladinih programa za trogodišnje razdoblje utvrđuje prioritete i ciljeve čije će provođenje osigurati stabilno i sigurno okruženje za što brži oporavak društva i gospodarstva u cijelini od posljedica ekonomske krize.

Hrvatsko društvo razvijat će se tako da bude spremno i sposobno ravnopravno sudjelovati na otvorenome europskom i globalnom tržištu rada i ideja. Jačanje hrvatskoga gospodarstva i njegove konkurentnosti jamstvo je kvalitetnog uključivanja u mrežu suvremenoga svjetskog tržišta. Istodobno, model stabilnoga gospodarstva i jačanja konkurentnosti mora osigurati socijalnu pravednost, solidarnost i bolji životni standard svih slojeva stanovništva.

Strategija Vladinih programa temelji se na viziji razvoja u konkurentnom tržišnom gospodarstvu koje djeluje u modernoj europskoj socijalnoj državi.

Strateški cilj

Strateški cilj definiran je Strateškim okvirom za razvoj 2006. - 2013. godine: Rast i zapošljavanje u konkurentnom tržišnom gospodarstvu koje djeluje u europskoj socijalnoj državi XXI. stoljeća.

Ostvarivanje postavljenog strateškog cilja postiže se ispunjavanjem dvanaest općih ciljeva definiranih u strategiji: 1. makroekonomski i gospodarska stabilnost, 2. optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva, 3. jačanje pravne države i vladavine prava, 4. poticanje znanja, izvrsnosti i kulture, 5. ravnomjerni regionalni razvoj, 6. jačanje socijalne pravednosti, 7. pozicioniranje Republike Hrvatske kao jedne od vodećih europskih turističkih destinacija, 8. konkurentan poljoprivredni-prehrambeni i ribarski sektor, 9. daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske, 10. policija i oružane snage u službi građana, 11. zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja i 12. zaštita okoliša i prostorni razvoj.

Za svaki opći cilj utvrđeni su posebni ciljevi i mјere odnosno načini ostvarivanja posebnog cilja, kao i pokazatelji uspješnosti ispunjavanja cilja.

Makroekonomski okvir

Strategija Vladinih programa za razdoblje 2010. - 2012. izrađena je u uvjetima promjenjiva makroekonomskog okružja. Svijet je zahvatila financijska odnosno ekomska kriza, čije posljedice osjeća i Republika Hrvatska. Financijska previranja i kriza na financijskim tržištima počeli su se potkraj 2008., a napose početkom 2009. prelijevati na realni sektor diljem Europe i svijeta, pa tako i Republike Hrvatske. Ekomska aktivnost se usporila, a zatim se počela smanjivati na međugodišnjoj razini, o čemu svjedoče negativne stope rasta bruto domaćeg proizvoda u prvom tromjesečju 2009. To je posljedica prije svega smanjenja potrošnje, ali i pada industrijske proizvodnje, građevinarstva i robne razmjene.

U svjetlu pogoršanih makroekonomskih uvjeta, ova Strategija Vladinih programa postavlja temelje za provedbu ekomske politike koja će biti usmjerena na očuvanje makroekonomskog stabilnosti te na stvaranje uvjeta za gospodarski oporavak i stabilan gospodarski rast.

Ekomska politika, koja podrazumijeva sinergiju monetarne i fiskalne politike, uz provedbu strukturnih reformi, usmjerena je na osiguranje stabilnosti hrvatskoga gospodarstva stvaranjem uvjeta za izlazak gospodarstva iz sadašnje ekomske krize, uz očuvanje socijalne pravednosti. Poseban naglasak u vremenima financijskih ograničenja i pada gospodarske aktivnosti stavljen je na fiskalnu politiku koja će u danim okvirima djelovati u smjeru ostvarivanja postavljenih ekomskih ciljeva. Upravo će u tom smislu fiskalna politika kroz proračun materijalizirati ciljeve i mjere proizišle iz Strategije Vladinih programa kako bi se osigurala dugoročna stabilnost i oporavak te postavili temelji gospodarskog rasta.

Makroekonomskie i fiskalne projekcije za srednjoročno razdoblje bit će definirane u okviru Smjernica ekomske i fiskalne politike koje čine drugi korak u cijelokupnom procesu pripreme proračuna te se nadovezuju na ovu Strategiju.

Ciljevi

Opći cilj 1. Makroekonomski i gospodarska stabilnost

- Posebni cilj 1.1. Učinkovitije upravljanje javnim financijama
- Posebni cilj 1.2. Učinkovitije prikupljanje fiskalnih prihoda
- Posebni cilj 1.3. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije

Opći cilj 2. Optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva

- Posebni cilj 2.1. Jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata
- Posebni cilj 2.2. Razvijenije, konkurentnije i fleksibilnije tržište rada
- Posebni cilj 2.3. Učinkovitiji način korištenja nacionalnih resursa

Opći cilj 3. Jačanje pravne države i vladavine prava

- Posebni cilj 3.1. Reforma pravosuđa
- Posebni cilj 3.2. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala
- Posebni cilj 3.3. Jačanje zaštite ljudskih prava i sloboda
- Posebni cilj 3.4. Jačanje pravne sigurnosti u gospodarskom poslovanju i u prometu nekretninama
- Posebni cilj 3.5. Unapređenje sposobnosti i poboljšanje kvaliteta javnih službi i uprave

Opći cilj 4. Poticanje znanja, izvrsnosti i kulture

- Posebni cilj 4.1. Održiva kvaliteta obrazovnog sustava i razvoj športa
- Posebni cilj 4.2. Razvijanje znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja
- Posebni cilj 4.3. Poticanje izvrsnosti znanstvenog sustava
- Posebni cilj 4.4. Nastavak izgradnje informacijskog društva
- Posebni cilj 4.5. Razvijanje kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva
- Posebni cilj 4.6. Postizanje optimalnoga modela zaštite i očuvanja kulturnih dobara

Opći cilj 5. Ravnomjerni regionalni razvoj

- Posebni cilj 5.1. Poticanje konkurentnosti hrvatskih regija
- Posebni cilj 5.2. Održivi razvoj slabije razvijenih regija
- Posebni cilj 5.3. Razvijanje prometnog sustava
- Posebni cilj 5.4. Održivi razvoj vodnog gospodarstva

Opći cilj 6. Jačanje socijalne pravednosti

- Posebni cilj 6.1. Osiguranje dostupne zaštite i poboljšanje kvalitete života osjetljivih skupina
- Posebni cilj 6.2. Socijalno osnaživanje obitelji, djece i mlađih
- Posebni cilj 6.3. Zaštita digniteta hrvatskih branitelja u društvu
- Posebni cilj 6.4. Jačanje sustava socijalne sigurnosti radnika i koordinacija zaštite socijalnog minimuma nezaposlenih
- Posebni cilj 6.5. Razvijanje održivog sustava mirovinskog osiguranja

Opći cilj 7. Pozicioniranje Republike Hrvatske kao jedne od vodećih europskih turističkih destinacija

Posebni cilj 7.1. Razvijanje i unapređenje turističkog proizvoda destinacije

Posebni cilj 1.1. Učinkovita promocija turističkog proizvoda i usluga

Opći cilj 8. Konkurentniji poljoprivredni-prehrambeni i ribarski sektor

Posebni cilj 8.1. Okupljavanje posjeda i uređivanje poljoprivrednog zemljišta

Posebni cilj 8.2. Poboljšanje tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno-prehrambenih i ribarskih proizvoda

Posebni cilj 8.3. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača

Posebni cilj 8.4. Poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima

Opći cilj 9. Daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske

Posebni cilj 9.1. Pridjeljivanje Europskoj uniji

Posebni cilj 9.2. Jačanje bilateralne i multilateralne međunarodne suradnje

Posebni cilj 9.3. Daljnje profiliranje Republike Hrvatske kao pouzdanog partnera na međunarodnoj razini kao punopravne članice NATO-a

Opći cilj 10. Policija i oružane snage u službi građana

Posebni cilj 10.1. Unapređenje sustava prevencije, otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta

Posebni cilj 10.2. Povećanje sigurnosti cestovnog prometa

Posebni cilj 10.3. Jačanje sigurnosti državne granice

Posebni cilj 10.4. Razvijanje integriranog sustava nacionalne sigurnosti

Posebni cilj 10.5. Održavanje međunarodne obrambene i policijske suradnje

Posebni cilj 10.6. Unapređenje prioritetne sposobnosti oružanih snaga

Opći cilj 11. Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja

Posebni cilj 11.1. Dostupnija zdravstvena zaštita

Posebni cilj 11.2. Razvijen sustav kvalitete zdravstvene zaštite

Posebni cilj 11.3. Zaštita javnozdravstvenog interesa

Opći cilj 12. Zaštita okoliša i prostorni razvoj

Posebni cilj 12.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje okolišem

Posebni cilj 12.2. Zaštita i očuvanje prirode

Posebni cilj 12.3. Uređenje katastara, točni i pouzdani podaci o stanju u prostoru te svrhovito korištenje i namjena prostora

Posebni cilj 12.4. Unapređenje stanja u području stanovanja, komunalnog gospodarenja i graditeljstva

Sažetak Strategije Vladinih programa za razdoblje 2010. – 2012.

Opći cilj 1. Makroekonomска i gospodarska stabilnost

Učinkovitim upravljanjem javnim financijama na državnoj razini osigurat će se sveukupna fiskalna disciplina koja je neophodna za makroekonomsku stabilnost. Mjere učinkovitog upravljanja javnim financijama bit će usmjerene na jačanje fiskalne kontrole i poboljšanje međusektorske alokacije sredstava te na osiguranje veće fleksibilnosti za učinkovito upravljanje i razvoj sustava odgovornosti za rezultate.

Uvođenjem trogodišnjeg proračunskog okvira postići će se dva glavna cilja. Prvi, postavljanje fiskalnih ciljeva koji su važni za postizanje fiskalne discipline i drugi, alokacija raspoloživih sredstava prema strateškim prioritetima.

Stabilnost javnih financija osigurava se prikupljanjem prihoda pravednom i jedinstvenom primjenom zakona. Mjerama pojačanog nadzora i učinkovitijim metodama identificiranja rizičnih poreznih obveznika utjecat će se na pravne i fizičke osobe da dobrovoljno poštaju obveze plaćanja poreza i drugih javnih davanja sukladno zakonima, uz što manji trošak i za obveznike i za državu. Time će se također djelovati na smanjenje nelojalne konkurenkcije svim subjektima koji u cijelosti posluju sukladno važećim propisima Republike Hrvatske.

Ministarstvo financija nastavit će razvijati i proširivati sustav ePorezna, čime će se omogućiti integracija servisa u velik broj postojećih poslovnih informacijskih sustava i daljnja automatizacija poslovnih procesa.

S ciljem učinkovitijeg i boljeg namjenskog korištenja sredstava, većoj odgovornosti za provedbu strateških prioriteta i povećanja kvalitete pružanja javnih usluga nastavit će se reforma proračunskih procesa.

U sklopu reforme proračunskih procesa Ministarstvo financija će u idućem razdoblju prioritetno razvijati financijsko upravljanje i kontrole u svim proračunskim procesima te će razviti modele procjene kvalitete uspostavljenih sustava unutarnjih finansijskih kontrola kod svih proračunskih korisnika. Tim modelima pružat će se povratne informacije o tome osiguravaju li uspostavljeni sustavi kontrola uspješno upravljanje proračunskim sredstvima te na koji se način predviđa rješavanje uočenih slabosti.

U predstojećem razdoblju nastojat će se zadržati trend visoke iskorištenosti sredstava dodijeljenih prepristupnim programima Europske unije. Da bi kvalitetno koristila prepristupne programe, Republika Hrvatska uspostavila je strukturu institucija zaduženih za njihovo upravljanje i provedbu te razvila sustav kontrola i procedura za kvalitetno i učinkovito financijsko upravljanje dodijeljenim sredstvima. Sredstva IPA-e, kao i prethodnih prepristupnih programa, namijenjena su finansiranju projekata u području jačanja državnih institucija, prekogranične suradnje, regionalnog razvoja, upravljanja ljudskim potencijalima te razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja. Godišnja alokacija u IPA programu iznosi oko 150 milijuna eura, koje je potrebno potrošiti provedbom projekata u skladu s pravilima i procedurama Europske unije. Zbog navedenoga, sva tijela uključena u provedbu trebaju u predstojećem razdoblju što kvalitetnije praktično primijeniti definirana pravila pripreme i izvršavanja projekata.

Opći cilj 2. Optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva

Daljnji razvoj poduzetničke infrastrukture, konkurentska sposobnost gospodarskih subjekata te razvijeno i fleksibilno tržište rada najvažniji su ciljevi za stvaranje optimalnog ozračja za razvoj visoko konkurentnoga gospodarstva. Sukladno tome prioriteti gospodarske politike jesu jačanje poduzetništva, stavljanje većeg naglaska na ulogu znanosti i novih tehnologija u gospodarstvu i povećanje zaposlenosti.

Vlada Republike Hrvatske predložit će zakonska rješenja za pojednostavljenje administrativnih procedura i uklanjanje birokratskih prepreka kao smetnji bržem razvoju poduzetništva. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva informirat će potencijalne ulagače o mogućnostima i uvjetima ulaganja u Republiku Hrvatsku, o procedurama, troškovima, odobrenjima, poticajima i ostalim aspektima ulaganja i poslovanja u Republici Hrvatskoj. Radi povećanja učinkovitosti i međunarodne konkurentnosti hrvatskog poduzetništva razradit će i strategiju povezivanja malih, srednjih i velikih poduzeća.

Unapređenje proizvodnih procesa i tržišne konkurentnosti proizvoda povezano je s umrežavanjem proizvodnje i znanja, odnosno uvođenjem novih tehnologija i tehnoloških postupaka, s modernizacijom postojećih tehnologija i tehnoloških postupaka, razvojem novih proizvoda i proizvoda s višom dodanom vrijednosti te učinkovitom primjenom sustava zaštite intelektualnog vlasništva.

Povećanje konkurentnosti gospodarstva ostvarit će se i stvaranjem boljih uvjeta za međunarodni plasman hrvatskih proizvoda, bržim uključivanjem u multilateralne trgovinske i gospodarske integracije koje će dodatno potaknuti gospodarsku obnovu i rast. Mjerama gospodarske politike stimulirat će se izvoz i povećati konkurenčnost hrvatskih proizvoda na svjetskim tržištima.

Održiv i konkurentan gospodarski rast nije moguće ostvariti samo dodatnim ulaganjima u poduzetničku infrastrukturu i poticajima u konkurentne gospodarske subjekte, već je potrebno učinkovitije iskoristiti postojeće nacionalne resurse. Stoga će Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva kontinuirano raditi na stvaranju takvih uvjeta u energetskom sektoru kojima će se povećavati sigurnost opskrbe naftom, prirodnim plinom i ostalim energentima te smanjivati uvozna ovisnost opskrbe električnom energijom.

Politika zapošljavanja također snažno utječe na konkurenčnost gospodarstva zemlje. Na fleksibilnom tržištu rada potrebno je privući i zadržati što više radno aktivnih ljudi, spriječiti prilagodljivost radnika i poduzeća, povećati ulaganja u ljudski kapital boljom edukacijom radi stjecanja novih vještina za tržište rada. Hrvatski zavod za zapošljavanje će i dalje razvijati poslovnu suradnju s poslodavcima kako bi prepoznali njihove potrebe te na prepoznatim potrebama kreirali nove usluge i nove kanale pružanja usluga.

Opći cilj 3. Jačanje pravne države i vladavine prava

Jačanje i razvoj pravne države i vladavine prava načelno znači jačanje i razvoj ustavnih i zakonskih kategorija, koje čine pravnu osnovu bitnu za razvoj demokracije.

Reformom pravosuđa poboljšat će se i ubrzati rad svih pravosudnih tijela u Republici Hrvatskoj te uspostaviti vladavina prava jačanjem učinkovitosti i ažurnosti pravosuđa, većom pravnom sigurnošću građana te učinkovitošću u progonu kriminala i korupcije. Među prioritetna područja ubraja se osiguranje neovisnosti i nepristranosti, poboljšanje raspoloživosti besplatne pravne pomoći, promicanje alternativnih načina rješavanja sporova, unapređenje zatvorskog sustava, smanjenje broja neriješenih predmeta, reforma procesnih zakona i ubrzanje sudskih postupaka.

Nadalje, spajanjem manjih sudova i državnih odvjetništava te ustupom predmeta sa opterećenih na manje opterećene sudove ostvarit će se bolja iskorištenost postojećih ljudskih i materijalnih resursa što će pridonijeti ostvarenju načela vladavine prava i učinkovitosti pravosuđa. Učinkovitosti pravosuđa, jačanju slobodne vlasti pridonijet će i transparentnost rada pravosudnih tijela koja će omogućiti lakši pristup informacijama i ujednačiti sudske praksu.

U okviru reforme pravosuđa provodi se niz aktivnosti kako bi se uspostavio učinkovit sustav registracije tvrtki, ubrzanje stečajnog postupka i pojačala učinkovitost sudovanja trgovачkih sudova, kao i niz aktivnosti kako bi se uspostavio učinkovit sustav registracije nekretnina i uskladili podaci zemljišnih knjiga i katastara. Za realizaciju integriranog sustava zemljišne administracije uspostaviti će se sustav koji obuhvaća Bazu zemljišnih podataka pri Ministarstvu pravosuđa i Bazu podataka digitalnog katastarskog plana pri Državnoj geodetskoj upravi. Na taj način postići će se izgradnja sigurnog, pouzdanog i učinkovitog sustava registracije nekretnina i vlasništva nad nekretninama.

Posebna pozornost posvetiti će se jačanju pravnog i institucionalnog okvira, prevenciji, progonu i sankcioniranju korupcije, međuagencijskoj i međunarodnoj suradnji te širenju općedruštvene svijesti o nužnosti sprečavanja korupcije. Jedna od najjačih metoda u borbi protiv korupcije je transparentnost u radu tijela državne vlasti, a provoditi će se objavljivanjem relevantnih podataka o prikazu rada tijela državne vlasti.

Povećanje konkurentnosti tržišta čiji je aktivni sudionik i država zahtijeva djelotvornu javnu upravu. Kompleksnost i višedimenzionalnost uloge države u ekonomiji i društvu u cjelini čini javnu upravu posebno kritičnim čimbenikom ostvarivanja strateških gospodarskih ciljeva. Veličina državnog sektora, načini intervencije u gospodarstvo, učinkovitost i transparentnost osnovni su preduvjeti djelotvorne javne uprave. Stoga će Ministarstvo uprave povećanjem razine stručnosti, profesionalizma i znanja putem edukacije te podizanjem razine kvalitete upravnih usluga pridonijeti stvaranju moderne državne uprave, u skladu s najboljom praksom zemalja Europske unije, koja će osigurati pružanje brzih i pouzdanih javnih usluga građanima i drugim strankama.

Opći cilj 4. Poticanje znanja, izvrsnosti i kulture

Poticanje znanja i izvrsnosti kroz održivu kvalitetu obrazovnog sustava i razvoj športa ostvarit će se razvojem učinkovitog upravljanja odgojno-obrazovnim sustavom, izradom i provedbom Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira, provođenjem Nacionalnog kurikuluma, Državnih pedagoških standarda, razvijanjem i jačanjem potrebne svijesti o važnosti odgoja i obrazovanja, suradnjom s institucijama i tijelima nadležnim za organizaciju i provedbu obrazovanja, razvijanjem partnerske suradnje s drugim dionicima radi povezivanja potreba tržišta rada s obrazovnom i odgojnom ponudom, te povećanjem zastupljenosti i kvalitete športa kroz sustav odgoja i obrazovanja.

Sustavno poboljšavanje zakonskih okvira i finansijske regulative u sklopu obrazovnog, znanstvenog i tehnologiskog sustava, učinkovit sustav zaštite, provedbe i primjene intelektualnog vlasništva, prepoznavanje i razvijanje nacionalno prioritetnih područja, jačanje međunarodne suradnje, jačanje javne svijesti i povjerenja u obrazovanje, znanost i tehnologiju, razvoj poticajnog i partnerskog financiranja znanstvene djelatnosti javnih instituta, znanstveno profiliranih sveučilišta i ostalih znanstvenih ustanova te poticanje studiranja prirodnih i tehničkih znanosti doprinijet će razvoju znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja.

Važnost znanosti i tehnologije nezaobilazna je u razvoju suvremene države, njezinu napretku i blagostanju. Stoga je od iznimne važnosti poticanje izvrsnosti, kako na nižim razinama sustava odgoja i obrazovanja tako i u sustavu znanosti. Poticanje izvrsnosti u znanstvenom sustavu ostvaruje se kroz intenzivnija uključivanja znanstvenog sustava u europski istraživački prostor, kompetitivne projekte Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnologiski razvitak, osnivanje i razvoj ureda za transfer tehnologije, stvaranje integriranih znanstvenih programa, poticanje osnivanja znanstvenih infrastrukturnih centara, povećanje kvalitete znanstvenih istraživača, reformu doktorskih studija i doktorandi, uključivanje studenata u istraživanje i inovacije, dodatno nagrađivanje i poticanje znanstvene izvrsnosti i osnivanje i razvoj znanstvenih centara izvrsnosti.

Veliku važnost u nastavku izgradnje informacijskog društva imaju tijela državne uprave, gospodarske i ostale institucije, sveučilišta, škole, informatička udruženja i drugi. S ciljem povećanja učinkovitosti i transparentnosti poslovanja državne uprave provedet će se optimalizacija i standardizacija poslovnih procesa u državnoj upravi temeljena na primjeni informacijske tehnologije i razvijenih specifičnih modela koji se odnose na pojedine dijelove sustava elektroničke uprave. Suradnjom Ministarstva znanosti obrazovanja i športa i Hrvatske akademске istraživačke mreže uspostavljen je veći broj središnjih nacionalnih servisa i usluga za obrazovnu, akademsku i istraživačku zajednicu, korištenjem odgovarajućih informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Sveučilišni računski centar osigurava kontinuiran, stabilan, pouzdan i kvalitetan rad postojeće nacionalne akademske i znanstveno istraživačke e-infrastrukture i središnjih sustava, te pruža praktičnu, savjetodavnu i obrazovnu podršku.

Razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva kojim su obuhvaćeni svi oblici poticanja i promicanja kulture i kulturnih djelatnosti pridonijet će razvitu i unaprjeđenju

kulturnog života u Republici Hrvatskoj. Polazeći od postignutog stupnja razviti kulture i kulturnih djelatnosti, ostvarivanjem programa javnih potreba u kulturi unapređivati će se svi segmenti kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje, ojačati sudjelovanje u svekolikom kulturnom životu, očuvati kulturnu raznolikost, jačati ravnopravnost kulturnog razvijanja, promicati kulturu kao razvojnu snagu društva, jačati svijest o vrednovanju kulturnog proizvoda te osnažiti kulturno poduzetništvo i status umjetnika.

Da bi se osigurala zaštita kulturne baštine Ministarstvo kulture razvija mehanizme identificiranja, dokumentiranja, istraživanja, održavanja, zaštite kao i promicanja njenih vrijednosti. Jačat će se kontinuirano praćenje stanja zaštićenih kulturnih dobara i njihovo istraživanje te proučavanje, a putem konzervatorske službe, odnosno konzervatorskih odjela oblikovat će se i unapređivati mehanizmi upravljanja kulturnim dobrima. Zbog prijeteće opasnosti od nekontroliranog prometa kulturnim dobrima, suradnjom nadležnih ministarstava i javnih službi, izradit će se pravni okvir i stvoriti učinkovit sustav praćenja i nadzora.

Opći cilj 5. Ravnomjerni regionalni razvoj

Cilj je politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske pridonijeti ukupnom nacionalnom rastu i razvoju stvaranjem uvjeta koji će smanjiti društvene i gospodarske razvojne nejednakosti među statističkim regijama i županijama i omogućiti slabije razvijenima da postanu konkurentna. U narednom razdoblju konkurentnost hrvatskih regija poticat će se razvojem komunalne, socijalne, poslovne i prometne infrastrukture te učinkovitom suradnjom između javnog sektora, znanstveno-istraživačkih institucija i poslovnog sektora.

Komunalna i socijalna infrastruktura razvijat će se izgradnjom, sanacijom, nadogradnjom i opremanjem građevina za opskrbu vodom, odvodnju otpadnih voda, deponija otpada, vrtića, škola, sportskih dvorana, domova za starije, zdravstvenih ustanova, centra za rehabilitaciju i centra za odgoj i obrazovanje koji skrbe o osobama s invaliditetom i drugih.

Poslovna infrastruktura razvijat će se podupiranjem, proširenjem i poboljšanjem infrastrukture poduzetničkih centara, inkubatora, tehnoloških parkova, poduzetničkih i slobodnih zona te pratećih usluga koje će osigurati održivi razvoj i konkurentnost poslovnog sektora i povećati broj zaposlenih. Također, razvojem elektroničkih komunikacija postiže se sinergijski učinak u svim segmentima razvoja infrastrukture i usluga u Republici Hrvatskoj.

Posebno važan oblik poticanja regionalnog razvoja jest poticanje razvoja srednjih i malih tvrtki. Za to postoje različita rješenja, a jedno od njih je udruživanje snaga za ulazak u veće projekte. Stoga se potiče razvoj klastera kojim će se otkloniti problem usitnjjenosti proizvodnje i nedostatnih postojećih proizvodnih kapaciteta. Nadalje, financiranjem razvojnih programa prilagođenih trenutnim zahtjevima tržišta i alokacijom finansijskih resursa državna sredstva usmjeravat će se u poticanje razvoja obrta, malih i srednjih poduzeća pretežno orientiranih na domaće resurse. Također, dodjelom potpora otočnim poslodavcima, koji imaju sjedište tvrtke ili obrta na otoku, omogućava se likvidnost otočnog privatnog poduzetništva te stvaranje pozitivne klime za očuvanje i otvaranje novih radnih mesta i zapošljavanje domicilnog stanovništva.

U svrhu izjednačavanja uvjeta i kvalitete života slabije razvijenih područja s ostalim područjima Republike Hrvatske da bi se omogućio daljnji povratak prognanih, ostanak postojećeg kao i privlačenje novog stanovništva intenzivno će se raditi na poboljšanju uvjeta života u svim segmentima, a posebice na jačanju kvalitete gospodarske, društvene i komunalne infrastrukture.

Pretpostavke za uravnotežen regionalni razvoj je i razvijena prometna infrastruktura koja omogućava rast produktivnosti, olakšava i potiče mobilnost ljudi i roba te smanjuje prometnu izoliranost. Osim razvijanja infrastrukture razvijat će se i usluge u svim vidovima prometa: cestovnom, zračnom, željezničkom, pomorskom prometu i prometu vodnim putovima unutarnjih voda. Ulaganjem u izgradnju novih i modernizaciju postojećih mobilnih kapaciteta, ulaganjem u kadrove te poticajnim mjerama pri školovanju budućih djelatnika u prometu, povezivanjem i suradnjom s

međunarodnim organizacijama potiče se razvoj prometa kao djelatnosti i podiže razinu kvalitete pruženih usluga.

U svrhu ravnomjernog regionalnog razvoja temeljni cilj vodnoga gospodarstva i razvoja sustava navodnjavanja je postizanje cjelovitog i usklađenog vodnog režima na državnom teritoriju osiguranjem dovoljnih količina kvalitetne pitke vode za vodoopskrbu stanovništva, osiguranjem potrebnih količina vode odgovarajuće kakvoće za različite gospodarske namjene, zaštitom ljudi i materijalnih dobara od poplava i drugih oblika štetnog djelovanja voda te postizanjem i očuvanjem dobrog stanja voda zbog zaštite vodnih i ovisnih eko sustava.

Opći cilj 6. Jačanje socijalne pravednosti

Briga za osobe kojima je neophodna pomoć drugih važan je dio socijalne odgovornosti društva. Za posebno osjetljive skupine stanovništva osigurati će se postizanje ravnopravnosti u svim područjima suvremenog društva. Stoga će Vlada Republike Hrvatske objediniti novčane pomoći i utvrditi kriterije u svrhu smanjenja administriranja, pojednostavljenja postupka za ostvarivanje prava i bolje ciljanosti novčanih pomoći.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi izraditi će standarde kvalitete socijalnih usluga koji će biti jasno definirani, primjenjivi i mjerljivi, kako bi svi pružatelji usluga omogućili korisnicima pružanje iste razine kvalitete usluga. Inicirati će se provedba aktivnosti koje će obuhvatiti planiranje potrebnih socijalnih usluga i prioriteta na lokalnoj razini. Na taj način proširiti će se mreže usluga socijalne skrbi koje će omogućiti korisniku da ostane u lokalnoj zajednici.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i organizacijama civilnog društva poboljšavati kvalitetu življenja starijih osoba razvijanjem ponude socijalnih usluga za samostalno življenje starijih što će im omogućiti punopravnu ulogu u društvu kroz socijalne, kulturne, informativne i obrazovne programe dnevnih boravaka.

U narednom razdoblju i dalje će se poticati razvoj trajnih izvaninstitucionalnih oblika skrbi i potpora namijenjenih djeci s teškoćama u razvoju, osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima. Jedan od trajnih oblika skrbi o osobama s invaliditetom je skrb o osobama s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta kojima će se i dalje osiguravati usluga osobne asistencije koja će osobama s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta jamčiti neovisno življenje.

U svrhu socijalnog osnaživanja obitelji, djece i mladih osiguranjem kvalitetne suradnje nadležnih tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te organizacija civilnog društva unaprijediti će se sustav obiteljskih potpora, poreznih olakšica, skrb o djeci te zdravstvena zaštita majke i djeteta kao i žrtava nasilja u obitelji.

U posebno osjetljive skupine spadaju i mladi. Stoga će Vlada Republike Hrvatske podržavati projekte udruga usmjereni prevenciji poremećaja u ponašanju mladih, prevenciji zlouporabe opojnih droga i drugih ovisnosti, projekte usmjereni razvijanju tolerancije, nenasilnom rješavanju sukoba kod mladih i projekte koji se odnose na rad klubova mladih u lokalnoj zajednici.

S ciljem očuvanja digniteta Domovinskog rata Vlada Republike Hrvatske provodi sveobuhvatnu skrb o razvojačenim braniteljima i članovima njihovih obitelji, hrvatskim ratnim vojnim invalidima, obiteljima poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja te različitim programima poboljšava kvalitetu njihova življenja. Programi uključuju razvoj organiziranog sustava psihosocijalne i zdravstvene skrbi te stambeno zbrinjavanje, stručno osposobljavanje i zapošljavanje branitelja i članova njihovih obitelji te djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

U posebno osjetljive skupine stanovnika ubrajaju se i nezaposleni. Odgovarajući stupanj socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba ostvarit će se pravima nezaposlenih osoba koja pridonose učinkovitom funkcioniranju tržišta rada. Nezaposlene osobe ostvaruju pravo na novčanu naknadu, novčanu pomoć i naknadu troškova za vrijeme obrazovanja, jednokratnu naknadu putnih i selidbenih troškova i mirovinsko osiguranje.

Mirovinski sustav je također sastavni element sustava socijalne sigurnosti kojem je osnovni cilj osiguranje rizika za slučaj starosti, invalidnosti i smrti, ostvarivanje socijalne pravde i socijalne solidarnosti nužne za razvoj društva. Cilj dalnjeg razvoja mirovinskog sustava je postizanje finansijske i socijalne održivosti sustava, kao i postizanje te održavanje ravnoteže između razine mirovina ostvarenih samo u sustavu generacijske solidarnosti i razine mirovina ostvarenih u dva stupa mirovinskog osiguranja.

Opći cilj 7. Pozicioniranje Republike Hrvatske kao jedne od vodećih europskih turističkih destinacija

Razvoj cijelovite turističke ponude temelji se na iskorištavanju postojećih potencijala obale i kontinentalnog područja, obogaćivanju postojeće ponude turističke destinacije, odnosno stvaranju i razvoju nove turističke ponude.

Uspješno pozicioniranje Republike Hrvatske na zahtjevnom turističkom tržištu ovisi o razvoju i oblikovanju novih te poboljšanju postojećih turističkih proizvoda i usluga. Kvaliteta ukupne ponude postići će se visokom razinom kvalitete u svim segmentima, što podrazumijeva kvalitetu kadrova koji pružaju usluge, kvalitetu same usluge, smještaja, organiziranog boravaka, popratnih usluga odnosno kvalitetu ukupnog turističkog proizvoda.

Produljenje sezone i povećanje prihoda u turizmu ostvariti će se razvojem ugostiteljske i turističke djelatnosti u području malog i srednjeg poduzetništva, podizanjem kvalitete turističke ponude prvenstveno izgradnjom i uređenjem malih obiteljskih hotela i drugih visokokvalitetnih objekata, odnosno dodatnih turističkih sadržaja.

S ciljem optimalnog korištenja raspoloživog prostora i turistički atraktivnih lokacija, a u svrhu povećanja turističke ponude stvoriti će se prepostavke i definirati modeli brže realizacije brownfield ulaganja, primjerice u postojeće smještajne kapacitete (hotele, odmarališta i sl.) koji su izvan upotrebe ili su zastarjeli, kao i prenamjenu postojećih devastiranih objekata (npr. napuštenih vojarni, tvrđava i drugih zgrada) koji danas nisu dio turističke ponude ili pak prenamjenu napuštenih industrijskih u turističke zone.

Nadalje, dodjelom bespovratnih potpora male vrijednosti potaknut će se razvoj turističke ponude na područjima na kojima turizam nije dovoljno razvijen obnovom i prenamjenom tradicijskih stambenih i gospodarskih zgrada, oživljavanje tradicijskih obrta, poticanje očuvanja i njegovanja atraktivnih prirodnih lokaliteta i korištenja u turističke svrhe uz uvažavanje postojećih vrijednosti i načela održivog razvoja.

Radi obogaćivanja turističke ponude na kontinentu i moru potaknut će se razvoj, unapređenje i sigurnost odvijanja posebnih oblika turizma na kontinentu (športsko-rekreativni, avanturistički, zdravstveni, omladinski, kongresni, ekoturizam, lovni, ribolovni, vjerski,...) i na moru (nautički, ronilački, ribolovni, športsko-rekreativni,...).

Uspješno pozicioniranje Republike Hrvatske na turističkom tržištu umnogome ovisi i o učinkovitoj promociji turističkog proizvoda i usluga, pri čemu je temeljni cilj zadržati i osnažiti imidž sigurnog i privlačnog turističkog odredišta. Stoga će Ministarstvo turizma poticati promoviranje turističke destinacije, povezivanje, koordinaciju i organizaciju svih nositelja turističke ponude (javni i privatni sektor: turističke tvrtke, turističke zajednice, domicilno stanovništvo, udruge, mediji i drugi) radi optimalnog ostvarivanja planirane strategije razvoja turizma u destinaciji.

Opći cilj 8. Konkurentan poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor

Osnovni cilj sveukupne poljoprivredne i ruralne politike je povećanje konkurentnosti poljoprivrede, poboljšanje položaja poljoprivrednika i ribara, zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja, zaštita interesa potrošača te povećanje kvalitete života u ruralnim krajevima.

Ograničavajući čimbenici povećanja konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje su mali posjedi te dislocirane i usitnjene parcele. Stoga se jedna od ključnih mjera u stvaranju konkurentnog poljoprivrednog sektora odnosi na zemljišnu politiku čiji je temeljni cilj okrupnjavanje posjeda i uređenje poljoprivrednog zemljišta.

U sklopu poljoprivredne politike sredstva se ulažu u programe uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda i povećanje konkurentnosti prehrambene industrije s ciljem povećanja kvalitete prehrane i poticanja ekološko poljoprivredne proizvodnje. Poljoprivredna proizvodnja potiče se i dodjeljivanjem potpora kojima se poboljšava pozicija malih i srednjih poljoprivrednih gospodarstava unutar najvažnijih sektora proizvodnje. Prava na potpore unutar modela poticanja proizvodnje ostvaruju poljoprivredna gospodarstva koja su uglavnom mješovitog tipa odnosno imaju i ratarsku i stočarsku proizvodnju i korisnici su potpora u oba sektora.

Prioritetne mjere politike ribarstva Republike Hrvatske su mjere usmjerene na jačanje uzgojnih djelatnosti, restrukturiranje prerađivačke industrije te mjere usmjerene na restrukturiranje ribarske flote. Sukladno tome proizvodnja će se restrukturirati u pravcu diversifikacije proizvoda, veće zastupljenosti manjih specijaliziranih proizvođača, povećanja rashladnih i skladišnih kapaciteta te veće povezanosti prerade i uzgoja.

U svrhu zaštite zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštite interesa potrošača potrebno je unaprijediti sustav sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje, zdravlja i zaštite životinja te biljnog zdravstva s jasnom podjelom nadležnosti i odgovornosti svih tijela i institucija uključenih u navedeni sustav. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstava i ruralnog razvoja mora osigurati učinkovitu i djelotvornu koordinaciju između svih tijela koja sudjeluju u obavljanju službenih kontrola, posebno na regionalnoj ili lokalnoj razini, uključujući prema potrebi i ona na području zaštite okoliša i zdravlja.

U oblikovanju poljoprivredne politike Republike Hrvatske, ruralni razvoj zauzima sve značajnije mjesto. Cilj mjera ruralnog razvoja je smanjenje razlika u gospodarskom razvoju i životnim uvjetima u odnosu na ostala područja, kreiranje snažnog poljoprivrednog sektora, povećanje konkurentnosti ruralnog područja, očuvanje okoliša i prirodnih resursa te očuvanje i napredak seoskih područja. Svrha ruralnog razvoja je poboljšanje kvalitete života u onim ruralnim područjima gdje su uvjeti života znatno niži od prosjeka. Ovo se odnosi na mogućnost zapošljavanja, razinu dohotka, javne usluge i infrastrukturu. Poljoprivreda daje velike mogućnosti za zapošljavanje u tim područjima, ali ima područja gdje većina nije zaposlena u poljoprivrednom sektoru. Stoga se uspješna politika ruralnog razvoja ne veže isključivo uz poljoprivrednu djelatnost već, osim poljoprivrede, obuhvaća i šumarstvo, okoliš, diversifikaciju ruralnog gospodarstva, kvalitetu ruralnog života, inovacije u poljoprivredi, nove načine upotrebe poljoprivrednih proizvoda, zaštitu okoliša u seoskim sredinama i stvaranje novih radnih mesta.

Opći cilj 9. Daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske

Potencijali političkog, gospodarskog, društvenog, znanstvenog i kulturnog razvoja Republike Hrvatske značajno su veći u kontekstu punopravnog članstva u Europskoj uniji. Stoga će pripreme Republike Hrvatske za punopravno članstvo u Europskoj uniji dodatno pridonijeti unutarnjoj transformaciji hrvatskog društva te stvoriti uvjete za daljnji razvoj i prosperitet. Održavanje redovitih koordinacijskih međuresornih sastanaka, praćenje provedbe reformi i usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s regulativom Europske unije važan su preduvjet za ispunjavanje svih kriterija i postizanje potpune spremnosti za članstvo u Europskoj uniji. Intenzivnom komunikacijom s hrvatskim građanima kroz seminare, predavanja, medije i projekte od posebne važnosti hrvatski građani stječu važne informacije, ne samo o značenju članstva u Europskoj uniji, već i utjecajima članstva na njihov svakodnevni život.

Hrvatska će diplomacija u narednom razdoblju raditi na daljnjoj profesionalizaciji i osvremenjivanju diplomatske mreže koja će još bolje odgovarati potrebama građana u zemlji i inozemstvu, zaštiti svih hrvatskih državljana, kako pojedinaca tako i pripadnika hrvatskih manjina te dijaspore. Naročita pozornost posvetit će se jačanju gospodarske komponente vanjske politike.

U narednom razdoblju nacionalni interesi Republike Hrvatske usmjerit će se na završetak procesa pristupanja Europskoj uniji, daljnje jačanje uloge i mesta u jugoistočnoj Europi, jačanje nacionalne i promicanje regionalne sigurnosti, promicanje interesa hrvatskog gospodarstva kao i jačanje ukupnog kredibiliteta zemlje.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija intenzivirat će sve oblike bilateralne suradnje, posebno sa susjednim i partnerskim zemljama u NATO-u i Europskoj uniji, uz odgovarajuću pozornost odnosima s velikim svjetskim silama i regionalnim izvaneuropskim partnerima. U toj suradnji posebno će biti naglašena gospodarska suradnja, promicanje zajedničkih interesa mira i sigurnosti te kandidatura u međunarodnim organizacijama. U tu svrhu intenzivirat će se bilateralni posjeti i konzultacije kao i interakcija kroz međunarodne forume te će se poticati međunarodna suradnja i drugih vladinih resora. Hrvatska diplomacija posebnu će pažnju posvetiti primjeni postojećih međunarodnih sporazuma vezanih za raspad bivše Jugoslavije, posebno u području sukcesije država, mirnog rješavanja graničnih sporova na temelju međunarodnog prava, zaštite socijalnih i drugih prava država, zaštite manjina i zaštite konstitutivnosti hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini te drugim preuzetim obvezama.

Nedavno dobiveno članstvo Republike Hrvatske u NATO-u donijelo je nove i složenije obveze. Uz aktivno sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama, promicanju načela međunarodnog prava te u prijenosu vlastitog iskustva poratne obnove, Republika Hrvatska je poglavito zainteresirana za stabilizaciju jugoistočne Europe. Stoga će se bilateralnim i multilateralnim projektima u regiji pružati potpora euroatlantskim aspiracijama zemalja jugoistočne Europe .

Opći cilj 10. Policija i oružane snage u službi građana

Stanje javne sigurnosti u Republici Hrvatskoj ima za sve njene građane posebnu vrijednost i pretpostavka je uspješnog razvoja cijelokupnog društva na svim područjima.

Jedan od osnovnih ciljeva Vlade Republike Hrvatske je održavanje zadovoljavajuće razine javnog reda i mira u društvu. Unapređenje sustava prevencije, otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta prvi je korak u ostvarenju tog cilja. Mjere unapređenja sustava uključuju reformu kriminalističke policije, jačanje kapaciteta za otkrivanje i suzbijanje nasilja, povećanje zaštite mladeži kao žrtava i počinitelja kaznenih djela i povećanje transparentnosti rada tijela državne vlasti koja sudjeluju u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala.

Drugi korak u podizanju razine javne sigurnosti jest povećanje sigurnosti cestovnog prometa. Radi povećanja sigurnosti cestovnog prometa provodit će se mjere koje uključuju uspostavljanje sustava nadzora usredotočenog na kritična razdoblja, mesta i teže prekršaje, poticanje suradnje svih subjekata koji se bave sigurnošću prometa i provođenje postupka homologacije cestovnih vozila.

Za svaku suverenu i samostalnu državu pitanje sigurnosti, zaštite i kontrole državne granice od velikog je značaja za javnu sigurnost. Stoga se provodi preustroj granične policije na nacionalnoj i lokalnoj razini i programi obuke za graničnu policiju usklađeni sa standardima Europske unije, specijalistička obuka granične policije kao i svi drugi oblici osposobljavanja i stručnog usavršavanja.

Razina javne sigurnosti podići će se i razvojem sustava zaštite i spašavanja te vatrogastva. Planirat će se i provoditi programi osposobljavanja i usavršavanja zapovjednih struktura zaštite i spašavanja za upravljanje intervencijama (potresima, poplavama, velikim požarima, nesreće s opasnim tvarima i slično). Obučavat će se i usavršavati operativne snage u sustavu zaštite i spašavanja. U planu je izgradnja integriranog informacijsko-komunikacijskog sustava 112 za koordinaciju djelovanja operativnih snaga zaštite i spašavanja u slučajevima katastrofa i velikih nesreća.

Osim Ministarstva unutarnjih poslova za povećanje razine javne sigurnosti zaduženo je i Ministarstvo obrane Republike Hrvatske. Da bi moglo ispuniti dodijeljenu zadaću, Hrvatska kopnena vojska, Hrvatska ratna mornarica i Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana moraju biti u stanju održavati planirani stupanj opremljenosti, popunjenošću i obučenosti postrojba, imati sposobnost brzog reagiranja te održivost i sposobnost izvođenja dugotrajnih operacija i odgovarajući stupanj spremnosti mirnodopskog sastava. Potrebne sposobnosti definiraju se planovima razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske, a razvijaju se odgovarajućom izobrazbom, obukom, vježbama, opremanjem i modernizacijom.

Opći cilj 11. Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja

Očuvanje i unapređenje zdravlja cjelokupne populacije, koristeći znanstveno utemeljene programe sprečavanja i suzbijanja bolesti te promicanja zdravlja predstavljaju glavne aktivnosti usmjerene postizanju zdravlja stanovništva. Cilj je unaprijediti zdravstveni sustav tako da se osiguravanjem pravodobnog pristupa zdravstvenim uslugama zadovolje potrebe građana za kvalitetnom i stručnom medicinskom zdravstvenom skrbi koja obuhvaća sprečavanje bolesti, sprečavanje profesionalnih bolesti, edukaciju o zdravlju, ranom prepoznavanju rizika bolesti te liječenje i rehabilitaciju bolesnih.

Provođenjem aktivnosti na unapređenju sustava bolničke zdravstvene zaštite putem izgradnje, adaptacije i opremanja, odnosno zanavljanja medicinske opreme, nastojat će se osigurati jednaka dostupnost svih zdravstvenih usluga za sve korisnike zdravstvene zaštite s naglaskom na smanjenju listi čekanja za pojedine dijagnostičke i terapijske postupke. S ciljem osiguranja jednakе dostupnosti zdravstvene zaštite, posebno stanovništvu na otocima i područjima posebne državne skrbi, zbog svoje teže dostupnosti ili izoliranosti, ulagat će se u infrastrukturu, a posebice u razvoj sustava telemedicine.

Cjelovitom informatizacijom sustava zdravstva unaprijedit će se vođenje medicinske dokumentacije, osigurat će se dostupnost, razmjena i praćenje podataka, transparentnost svih postupaka u zdravstvu te racionalno korištenje svih resursa s osjećajem za gospodarsku realnost. S ciljem poštivanja svih načela zdravstvene zaštite i osiguranja adekvatne skrbi osobama koje su u terminalnoj fazi bolesti, osigurat će se dostupna palijativna skrb.

Kako bi se uvažila specifičnost osoba s invaliditetom u ostvarivanju zdravstvene zaštite, između ostalog, će se prilagoditi infrastruktura te će se zdravstveni djelatnici educirati za rad s osobama s invaliditetom.

Od osobite je važnosti, odgojem i obrazovanjem, a s ciljem zaštite, očuvanja i unapređenja zdravlja, promovirati zdrave stilove života, razvijati pravilne prehrambene navike, utjecati na povećanje tjelesnih aktivnosti te ukazati na štetnost raznih oblika ovisnosti. Poticanjem razvijanja zdravih stilova života utjecat će se na kvalitetu i dužinu trajanja života, smanjenje pojavnosti kroničnih nezaraznih bolesti kao i nekih sijela malignih oboljenja.

Opći cilj 12. Zaštita okoliša i prostorni razvoj

U svrhu zaštite okoliša posebna pozornost posvećuje se sprečavanju i smanjenju onečišćenja okoliša, zaštiti i očuvanju prirode i održivom prostornom razvoju.

Jedna od bitnih prepostavki zaštite okoliša je sprečavanje i smanjenje onečišćenja okoliša. Stoga Vlada Republike Hrvatske svojim aktivnostima nastoji stvoriti preduvjete za sprečavanje, nadzor i postupanje u pravcu smanjenja onečišćenja zraka, tla i mora. Pojačat će se provedbene mjere zaštite okoliša jačanjem strateške procjene utjecaja plana i programa na okoliš i procjene utjecaja zahvata na okoliš, uspostavom i unaprjeđenjem sustava praćenja kakvoće zraka i emisija u zrak, more i tlo, pojačanim provođenjem programa mjera prikupljanja podataka i uspostave oštećenosti šumskih ekosustava te unaprjeđenjem nadzora provedbe propisa i propisanih mjera za smanjenje onečišćenja zraka, mora i tla te utvrđivanjem objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postojeća industrijska postrojenja koja mogu imati značajan utjecaj na okoliš.

Zaštita i očuvanje prirode također je bitna prepostavka zaštite okoliša kojom će se osigurati postojanost temeljnih vrijednosti i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske kao i njenu afirmaciju u europskom okruženju kao zemlje s razvijenom svijesti o značaju očuvanja prirodnog bogatstva. Cilj je očuvanje postojeće biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, vraćanje dijela izgubljenih svojti i staništa, gdje je to moguće i opravdano te razvoj prikladnog sustava za njihovo vrednovanje i očuvanje. Ministarstvo kulture poticat će inventarizaciju biološke raznolikosti te će uspostaviti sustav praćenja zaštićenih i ugroženih svojti kao i ciljeva očuvanja ekološke mreže i mreže NATURA 2000. Također, jačanje nadzorne i stručne službe u javnim ustanovama za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima te inspekcije zaštite prirode pridonijet će učinkovitijem nadzoru i očuvanju zaštićenih prirodnih vrijednosti.

Nadalje, prostornim uređenjem i gradnjom ostvaruju se prepostavke za unapređenje gospodarskih, društvenih, prirodnih, kulturnih i ekoloških polazišta održivog razvitka u prostoru Republike Hrvatske kao osobito vrijednom i ograničenom nacionalnom dobru na načelu integralnog pristupa prostornom planiranju, gdje se gradnja smatra projektiranjem, građenjem, uporaba i uklanjanje građevina koji se obavljaju prema odredbama zakona i propisa, hrvatskih normi i pravila struke. Povećanje točnosti i pouzdanosti podataka o stanju u prostoru je osnovna prepostavka za učinkovit gospodarski razvoj, kvalitetno i učinkovito funkcioniranje tržišta nekretnina i provedbu kapitalnih i infrastrukturnih projekata države, a tome će doprinijeti uređen i ažuran katastar sa zemljšnjim knjigama.

Strategija Vladinih programa za razdoblje 2010. – 2012.

Opći cilj 1. Makroekonomска i gospodarska stabilnost

Stabilnost javnih financija temelj je makroekonomске stabilnosti. Veličina državnog sektora, njegova snaga i uspješnost te transparentnost i učinkovitost upravljanja javnim financijama također određuju dinamiku gospodarskog rasta.

Približavanje članstvu u Europskoj uniji također će pozitivno djelovati na gospodarski rast. Pozitivan doprinos gospodarskoj aktivnosti očekuje se i od dalnjeg provođenja strukturnih reformi, koje bi, poboljšanjem poslovne klime, trebale pozitivno utjecati na jačanje privatnog sektora. Ujedno, nastavak provođenja postojane fiskalne politike trebao bi osloboditi dodatni prostor privatnom sektoru.

Posebni cilj 1.1. Učinkovito upravljanje javnim financijama

Bez kontinuiranog unapređivanja upravljanja javnim financijama i osiguranja dosljednosti reformi postoji rizik suočavanja s trajnim fiskalnim stresovima te drugim mogućim i neočekivanim iznenađenjima. Stoga se, na državnoj razini mora osigurati sveukupna fiskalna disciplina koja je neophodna za makroekonomsku stabilnost. Da bi se to postiglo, mora se nastaviti provedba sveobuhvatnih i podrobnih makroekonomskih analiza te izrađivati višegodišnji proračunski okvir koji će omogućiti postizanje održivosti postojećih programa i politike javnog duga. Nadalje, mora se osigurati učinkovita alokacija resursa između ministarstava i tijela državne uprave, odnosno alokacija resursa u skladu sa strateškim prioritetima države. U konačnici, na programskoj/upravljačkoj razini nužno je uskladiti dodijeljena proračunska sredstva i provedbenu učinkovitost ostvarenje čega zahtijeva postizanje ravnoteže između fleksibilnosti pri izvršavanju proračuna i proračunskih ograničenja. Mjere provedbe toga cilja trebaju biti usmjerene na jačanje fiskalne kontrole i poboljšanje međusektorske alokacije sredstava te na osiguranje veće fleksibilnosti za učinkovito upravljanje i razvoj sustava odgovornosti za rezultate.

Istodobno s razvojem strateškog planiranja, sa Strategijom Vladinih programa za razdoblje 2010. - 2012. kao svojom okosnicom, nužno je osigurati trogodišnji proračunski okvir koji će pomoći da se poveća realnost proračunskog planiranja. Hrvatski sabor prvi će put usvajati proračun za 2010. godinu i projekcije za sljedeće dvije godine (2011. i 2012.). Dva su glavna cilja tako postavljenog trogodišnjeg proračunskog okvira: prvi, postavljanje fiskalnih ciljeva koji su važni za postizanje fiskalne discipline i drugi, alokacija raspoloživih sredstava prema strateškim prioritetima. Strateški prioriteti odnose se na prioritete Vlade Republike Hrvatske kao cjeline, a ne na prioritete pojedinih ministarstva. Upravo zbog drugog cilja višegodišnje planiranje uvodi se usporedno s procesom strateškog planiranja.

Učinkovito upravljanje proračunom osnovni je preduvjet konsolidacije javnih financija. Naime, fiskalna politika u proteklom se razdoblju oslanjala upravo na fiskalnu konsolidaciju i smanjenje fiskalnog deficit-a, čime su stvoreni temelji otpornosti sustava javnih financija. U uvjetima globalne ekonomske krize, koja je zahvatila i Republiku Hrvatsku, te finansijskih ograničenja fiskalna će politika biti usmjerena na jačanje otpornosti sustava izmijenjenim makroekonomskim uvjetima kako bi se postigla održivost proračuna i ravnoteža između poticanja gospodarstva i socijalne kohezije. Nastavak fiskalne konsolidacije i usmjerenošć prema uravnoteženju

proračunskih prihoda i rashoda glavna je odrednica fiskalne politike u uvjetima oporavka i rasta hrvatskoga gospodarstva. U skladu s tim vodit će se politika upravljanja javnim dugom, izgrađena na suvremenim standardima, koja će obuhvaćati detaljne analize i politiku zaduživanja zasnovanu na usklađivanju cijene i dinamike dospijeća obveza.

S ciljem da se unaprijedi kvaliteta upravljanja proračunskim sredstvima, nastavit će se i s aktivnostima na razvoju sustava unutarnjih finansijskih kontrola kod proračunskih korisnika, što uključuje razvoj finansijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Unapređenje proračunskih procesa

Opće prihvaćena načela reformiranja proračunskih procesa u osnovi uvijek uključuju kvalitetnije pružanje javnih usluga, učinkovitije i bolje namjensko korištenje sredstava i veću odgovornost za provedbu strateških prioriteta. Ključne promjene u procesima planiranja i izvršavanja proračuna potaknute su novim Zakonom o proračunu (u primjeni od početka 2009. godine), a usmjerene su na potrebu jasnog utvrđivanja strateških ciljeva, osiguranja utjecaja navedenih ciljeva i prioriteta na proračunske alokacije i mjerjenja ostvarenih rezultata. Pokazatelji ostvarenih rezultata moraju imati povratnu vezu s procesom odlučivanja na strateškoj razini.

Gašenjem računa korisnika i uspostavljanjem jedinstvenog računa riznice postigla se konsolidacija državnih sredstava na jednom mjestu, što je ključna pretpostavka dobrog upravljanja gotovinom i učinkovite alokacije javnih sredstava. Međutim, integracijom finansijsko-informacijskog sustava državne riznice i informacijskih sustava korisnika proračuna unaprijedit će se, među ostalim, i planiranje novčanih tokova i potrebe za novčanim sredstvima zbog poboljšanja kvalitete informacija o potrebama za gotovinom. Unapređenjem aktivnosti upravljanja gotovinom postići će se manji troškovi zaduživanja, viši povrati na državne depozite i ostala ulaganja te pravodobno i nesmetano izvršavanje proračuna.

- Fiskalna konsolidacija i upravljanje javnim dugom

Fiskalna politika bit će usmjerena na prevladavanje ekonomске krize te na konsolidaciju javnih financija u uvjetima gospodarskog oporavka i rasta, uz učinkovito upravljanje javnim dugom koje podrazumijeva pažljivo usklađivanje cijene i dinamike dospijeća.

- Jačanje sustava unutarnjih finansijskih kontrola i unutarnje revizije

U idućem razdoblju Ministarstvo financija nastavit će se s jačanjem svijesti upravljačke strukture u javnom sektoru o finansijskom upravljanju kao sastavnom dijelu procesa upravljanja. Za potrebe daljnog razvoja finansijskog upravljanja kod korisnika proračuna jačat će se uloge postojećih uprava/sektora za financije kao koordinatora razvoja finansijskog upravljanja i kontrola kod proračunskih korisnika. Prioritetno će se razvijati finansijsko upravljanje i kontrole u svim proračunskim procesima. Razvoj računovodstvenih sustava ići će u smjeru razvoja računovodstva troškova i upravljačkog računovodstva, odnosno razvoja računovodstvenih evidencija i sustava izvješćivanja, kako bi se osigurale potrebne informacije za finansijsko upravljanje kod proračunskih korisnika.

Proces upravljanja rizicima sustavno će se razvijati kod proračunskih korisnika, što uključuje imenovanje osoba odgovornih za rizike, uvođenje registara rizika i izvješćivanja o rizicima.

Nastavit će se s aktivnostima jačanja unutarnje revizije, u smislu dalnjeg razvoja kompetentnosti unutarnjih revizora i djelokruga njihova rada. Aktivnosti unutarnje revizije, uz reviziju usklađenosti, usmjerit će se i na složenije revizije, što uključuje i reviziju sustava i reviziju uspješnosti realizacije programa i slično.

Razvit će se modeli procjene kvalitete uspostavljenih sustava unutarnjih finansijskih kontrola kod proračunskih korisnika tako da će pružati povratne informacije o tome osiguravaju li uspostavljeni sustavi kontrola uspješno upravljanje dodijeljenim proračunskim sredstvima te na koji se način predviđa rješavanje uočenih slabosti.

Nastavit će se izobrazba osoba zaduženih za finansijsko upravljanje i kontrole te unutarnjih revizora.

- Makroekonomске statistike

Nastavit će se intenzivan rad na razvitu svih onih statističkih proizvoda iz domene nacionalnih računa koji podižu kvalitetu već dosad proizvedenih, objavljenih i u Eurostat poslanih makroekonomskih podataka. Potrebno je zadovoljiti potrebe makroekonomskih analitičara, različitih instituta, akademske zajednice, poduzeća, različitih neprofitnih institucija i najšire javnosti za kvalitetnim makroekonomskim podacima kojima se koriste ne samo za svrhu ekonomske analize nego i za svrhu makroekonomskih projekcija.

Pokazatelji uspješnosti:

- 1.1.1. Odstupanja između stvarnih i planiranih veličina
- 1.1.2. Troškovi financiranja države
- 1.1.3. Broj utvrđenih nepravilnosti u radu proračunskih korisnika

Posebni cilj 1.2. Pravedno i učinkovito prikupljanje fiskalnih prihoda

Stabilnost javnih financija osigurava se prikupljanjem prihoda pravednom i jedinstvenom primjenom zakona. Potrebno je osigurati da obveze plaćanja poreza i drugih davanja poštuju sve pravne i fizičke osobe sukladno zakonima, uz što manji trošak i za obveznike i za državu. Tako prikupljeni prihodi omogućuju financiranje javnih usluga koje država pruža svojim građanima i subjektima u gospodarstvu.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Povećanje razine poštovanja poreznih propisa i propisa o plaćanju drugih obveznih javnih davanja

Mjerama pojačanog nadzora i efikasnijim metodama identificiranja rizičnih poreznih obveznika utjecat će se na pravne i fizičke osobe da dobrovoljno poštaju obveze plaćanja poreza i drugih javnih davanja sukladno zakonima, uz što manji trošak i za obveznike i za državu.

Navedene ciljeve prvenstveno ostvaruje Ministarstvo financija preko upravnih organizacija u svom sastavu (Porezne uprave, Carinske uprave, Financijske policije, Ureda za sprječavanje pranja novca). Kontrolna funkcija Porezne uprave i Financijske policije odnosi se posebno na poslove nadzora, obračunavanja poreznih obveza i doprinosa, a porezni nadzor provodi se kao postupak provjere i utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje kod poreznih obveznika i drugih osoba.

Povećanje razine poštovanja poreznih propisa i propisa o plaćanju drugih obveznih javnih davanja provodi se na više načina.

Tako je, u cilju učinkovitog ubiranja i kontrole PDV-a, strateška odrednica Porezne uprave prilagodba pravnoj stečevini Europske unije, budući da će Porezna uprava, nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, biti zadužena za praćenje, naplatu i nadzor PDV-a poreznih obveznika koji sudjeluju u isporuci dobara na zajedničkom tržištu Europske unije. U tu svrhu propisano je obvezno podnošenje tzv. zbirne prijave kao kontrolnog mehanizma praćenja isporuka dobara na zajedničkom tržištu Europske unije, pri čemu će ključnu ulogu imati upravo Porezna uprava.

Od 1. siječnja 2009. u primjeni je Zakon o osobnom identifikacijskom broju temeljem kojega je Porezna uprava po službenoj dužnosti zadužena za određivanje i dodjeljivanje osobnoga identifikacijskog broja (kratica OIB), vođenje evidencija i nadzor provedbe odredaba Zakona. Osobni identifikacijski broj će bit stalna identifikacijska oznaka korisnika u službenim evidencijama i prilikom razmjene podataka. Nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, osobni identifikacijski broj će se koristiti i u međunarodnoj razmjeni podataka za svrhe PDV-a i razmjene podataka kao PDV identifikacijski broj. PDV identifikacijski broj bit će od iznimne važnosti u identifikaciji isporuka na zajedničkom tržištu, te u otkrivanju nezakonitosti i poreznih prijevara vezano za PDV.

Radi povećanja učinkovitosti i djelotvornosti poreznog nadzora, Porezna uprava trenutačno je angažirana na jačanju funkcija analize rizika prilikom odabira poreznika za nadzor te na uvođenju elektroničkog nadzora (e-audit), što je važna pretpostavka za usklađivanje provođenja poreznog nadzora u Republici Hrvatskoj u skladu s najboljom praksom Europske unije.

Carinska uprava i nadalje će provoditi mjere carinske provjere i porezni nadzor nad carinskim i trošarinskim obveznicima. U sklopu carinskog nadzora provode se naknadne kontrole koje obuhvaćaju provjeru svih činjenica bitnih za carinjenje odnosno oporezivanje robe. Da bi se unaprijedilo funkcioniranje Carinske uprave, priprema se njenovo novo ustrojstvo. Prema Obrazovnom planu Carinske uprave organizirat će se tijekom godine razni oblici edukacije (seminari, radionice i sl.), a sve u cilju što bolje pripreme i usavršavanja službenika za obavljanje poslova.

Ured za sprječavanje pranja novca, kao središnje nacionalno tijelo, zaprima, analizira i prosljeđuje obavijesti o transakcijama i osobama za koje postoje razlozi za sumnju da su povezani s pranjem novca ili financiranjem terorizma. Podaci kojima Ured raspolaze mogu se koristiti isključivo za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma. Iz tog je razloga njegova uloga u nadzoru provedbe poreznih propisa i propisa o plaćanju drugih obveznih javnih davanja iznimno bitna, osobito sa stajališta sankcioniranja nepravilnosti.

Stupanjem na snagu novoga Zakona o kaznenom postupku od 1. siječnja 2009. omogućuje se i Ured za sprječavanje pranja novca, Financijskoj policiji i drugim upravnim organizacijama Ministarstva financija uključivanje u provođenje istražnih radnji, što će pridonijeti nadzoru provedbe poreznih propisa i propisa o plaćanju drugih obveznih javnih davanja, pravilnom i učinkovitom prikupljanju fiskalnih prihoda, a time i jačanju stabilnosti javnih financija.

U skladu sa strateškim ciljevima Republike Hrvatske, fiskalna su tijela strateški usmjerena prema jačanju daljnje suradnje s Europskom unijom, što podrazumijeva daljnji razvoj i jačanje administrativnih kapaciteta fiskalnih tijela edukacijom službenika, unapređenjem informacijskog sustava te razvojem i jačanjem nacionalnoga fiskalnog sustava koji će u cijelosti biti prilagođen uvjetima poslovanja na Zajedničkom tržištu Europske unije. Ostvarenje strateških ciljeva provodit će se i

dalnjim jačanjem suradnje među upravnim jedinicama Ministarstva financija, budući da je koordinacija njihova djelovanja jedan od ključnih preduvjeta uspješnog provođenja pravilnog i učinkovitog prikupljanje fiskalnih prihoda.

Državni inspektorat će otkrivanjem nezakonitog i neregistriranog obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, turizma i trgovine utjecati na povećanje razine poštovanja propisa te će smanjiti nelojalnu konkureniju svim subjektima koji u cijelosti posluju sukladno važećim propisima Republike Hrvatske.

- Unapređenje usluge poreznim obveznicima

Porezni obveznik partner je Porezne uprave u prikupljanju poreza i ostalih davanja, a pružene usluge Porezne uprave omogućavaju mu izvršavanje zakonom određenih obveza. Da bi se olakšalo i ubrzalo izvršavanje tih obveza te smanjili administrativni i drugi troškovi, Ministarstvo financija uvelo je sustav elektroničkih servisa pod nazivom ePorezna. To je skup usluga koje poreznim obveznicima omogućuju jednostavno, sigurno i pravodobno izvršavanje poreznih obveza putem Interneta. ePorezna obuhvaća uvid u porezno-knjigovodstvene kartice, dostavu obrazaca, dostavu raznih obračuna poreza i niz drugih usluga. Ministarstvo financija nastavit će razvijati i proširivati sustav ePorezna, čime će se omogućiti integracija servisa u velik broj postojećih poslovnih informacijskih sustava i daljnja automatizacija poslovnih procesa.

Pokazatelji uspješnosti:

- 1.2.1. Visina (ne)naplaćenih potraživanja za javne prihode
- 1.2.2. Broj provedenih nadzora
- 1.2.3. Broj elektroničkih servisa

Posebni cilj 1.3. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije

Prepristupni programi Europske unije namijenjeni su zemljama kandidatkinjama, pa tako i Republici Hrvatskoj, radi pripreme za korištenje kohezijskog i strukturnih fondova Europske unije.

U razdoblju pokrivenom ovom Strategijom spomenute pripreme obuhvaćaju nastavak aktivnosti upravljanja fondovima Europske unije kao i nastavak aktivnosti njihovoga jačanja radi pripreme za korištenje kohezijskog i strukturnih fondova, te nastavak aktivnosti na izradi programske i drugih dokumenata koji čine temelj za korištenje budućih sredstava.

Nakon prve generacije decentraliziranih prepristupnih programa CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD, uveden je novi jedinstveni instrument prepristupne pomoći - IPA koji zamjenjuje dosadašnje programe u finansijskoj perspektivi 2007.- 2013. Sredstva IPA-e, kao i prethodnih prepristupnih programa, namijenjena su financiranju projekata u području jačanja državnih institucija, prekogranične suradnje, regionalnog razvoja koji obuhvaća zaštitu okoliša, transport i regionalnu konkurentnost, upravljanja ljudskim potencijalima, te razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Da bi kvalitetno koristila prepristupne programe, Republika Hrvatska uspostavila je strukturu institucija zaduženih za njihovo upravljanje i provedbu te razvila sustav kontrola i procedura za kvalitetno i učinkovito finansijsko upravljanje dodijeljenim sredstvima. Institucije uključene u upravljanje programima CARDS, PHARE, ISPA i

SAPARD odobrenje za rad od Europske komisije dobole su 2006. godine, a institucije uključene u upravljanje komponentama IPA-e za jačanje državne uprave, prekograničnu suradnju, regionalni razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima odobrenje su dobole 2008. godine. Akreditacija institucija koje upravljaju komponentom za poljoprivredu i ruralni razvoj upravo je u tijeku.

Cilj je u predstojećem razdoblju što više iskoristiti dodijeljena sredstva. Godišnja alokacija u IPA programu iznosi oko 150 milijuna eura, koje je potrebno potrošiti provedbom projekata u skladu s pravilima i procedurama Europske unije. Zbog navedenoga sva tijela uključena u provedbu trebaju u predstojećem razdoblju što kvalitetnije praktično primijeniti definirana pravila pripreme i izvršavanja projekata - od izrade projektne dokumentacije i provedbe natječaja u skladu s europskim pravilima do plaćanja i propisanoga financijskog upravljanja.

U sklopu toga tijekom 2010. godine planira se akreditacija svih tijela koja sudjeluju u provedbi IPA programa za potpuno samostalan rad (bez prethodne kontrole Delegacije Europske komisije), što je preduvjet za korištenje budućih fondova.

U 2010. godini planira se nastaviti i niz programskih, institucionalnih i administrativnih aktivnosti vezano uz pripremu za korištenje sredstava iz budućih izvora finansiranja – kohezijskog i strukturnih fondova – koje će Republika Hrvatska koristiti nakon ulaska u članstvo Europske unije.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Uspostavljanje i dobivanje odobrenja za rad svih institucija predviđenih u provedbi IPA i budućih fondova Europske unije

Prepristupnim programima zasad se upravlja decentralizirano, odnosno uz prethodnu kontrolu Delegacije Europske komisije. Da bi se uspostavio tzv. prošireni decentralizirani sustav upravljanja prepristupnim programima, odnosno omogućilo samostalno donošenje odluka o provedbi projekata (bez kontrole Delegacije Europske komisije), potrebno je:

- ojačati kontrolno okruženje u svim institucijama, posebno u dijelu sustava unutarnjih kontrola, unutarnje revizije i vanjske revizije,
- osigurati odgovarajući broj i stručnost zaposlenika, posebno u dijelu pripreme natječajne dokumentacije, provedbe natječaja, ugovaranja i praćenja provedbe,
- nakon provedene samoprocjene institucija o spremnosti samostalnog upravljanja projektima te oticanja uočenih nedostataka, zatražiti akreditaciju institucija u provedbi IPA-e i budućih fondova Europske unije.

- Kvalitetna priprema projekata u iznosu iznad dodijeljenih alokacija

Da bi se maksimalno iskoristila dodijeljena financijska sredstva, potrebno je osigurati više kvalitetno pripremljenih projekata, između kojih bi se onda izabrali najbolji. Stoga je potrebno kontinuirano podizati svijest ljudi i informirati javnost o mogućnostima korištenja sredstava programa Europske unije, uspostaviti bazu projektnih prijedloga te zaposliti odgovarajući broj ljudi u institucijama zaduženima za upravljanje i provedbu projekata i omogućiti njihovu kontinuiranu edukaciju, osobito u području sposobnosti odabira najkvalitetnijih projekata.

- Učinkovita implementacija projekata i kvalitetno financijsko upravljanje

Da bi provedba projekata bila učinkovita, a upravljanje dodijeljenim financijskim sredstvima kvalitetno, potrebno je:

- da institucije zadužene za provedbu projekata i finansijsko upravljanje pripreme kvalitetnu projektu dokumentaciju, da ispunjavaju sve potrebne preduvjete prije početka procesa nabave odobrenih projekata, da poštuju rokove u procesu nabave, ugovaranja i plaćanja i opće rokove vezane uz provedbu finansijskih sporazuma, te da pravodobno povlače sredstava od Europske komisije,
- osigurati odgovarajuće djelovanje sustava upravljanja nepravilnostima,
- osigurati odgovarajuće funkcioniranje unutarnje i vanjske revizije,
- kvalitetno i redovito izvješćivati o nadzoru provedbe projekata te ocijeniti učinak, uzimajući u obzir preporuke ocjenjivača u daljnjoj provedbi.

- Kvalitetna priprema programskih dokumenata za korištenje budućih sredstava Europske unije

Tijekom 2009. i 2010. potrebno je dovršiti proces programiranja preostalih alokacija IPA programa za komponente III. Regionalni razvoj i IV. Razvoj ljudskih potencijala. Oslanjajući se na postojeće IPA operativne programe, potrebno je izraditi nove operativne programe za korištenje sredstava kohezijskog i strukturnih fondova, kao i krovni programski dokument: Nacionalni strateški referentni okvir, kao temelj za korištenje tih sredstava do kraja aktualne finansijske perspektive EU (2007. - 2013. godine).

- Sustavna i koordinirana edukacija o korištenju sredstava Europske unije, tijela uključenih u sustav upravljanja i ostalih potencijalnih korisnika sredstava

Potrebno je nastaviti edukaciju različitih ciljanih skupina u sustavu fondova Europske unije te osigurati da edukacijom budu obuhvaćena sva područja ključna za uspješno korištenje sredstava Europske unije. Nekoliko je tijela bitnih u planiranju i pružanju edukacije, pa se u tom dijelu, a radi boljeg učinka, nameće potreba koordinacije i promišljanja o možebitnim dodatnim potrebnim modulima i ciljanim skupinama.

Pokazatelji uspješnosti:

- 1.3.1. Broj nalaza visoke i srednje važnosti i preporuka u revizorskim izvješćima (revizora Europske komisije i tijela za vanjsku reviziju programa Europske unije)
- 1.3.2. Postotak ugovorenih sredstava od ukupno alociranih iz pretpri stupnih programa pomoći Europske unije
- 1.3.3. Postotak izvršenih (plaćenih) projekata u odnosu na ugovorene projekte
- 1.3.4. Pravodobno izvršavanje planova nabave
- 1.3.5. Vrijednost projekata pripremljenih za korištenje kroz buduća sredstva Europske unije
- 1.3.6. Pravodobno i kvalitetno izrađeni programski dokumenti za korištenje budućih sredstava Europske unije u skladu s mogućnostima i razvojnim ciljevima Republike Hrvatske
- 1.3.7. Broj sudionika iz svih ciljanih skupina na redovitim edukacijama

Opći cilj 2. Optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva

Prioriteti gospodarske politike jesu jačanje poduzetništva, smanjenje poreza, povećanje zaposlenosti i jačanje sustava socijalne sigurnosti te stavljanje većeg naglaska na ulogu znanosti i novih tehnologija u gospodarstvu.

Uz uklanjanje administrativnih i obrazovnih prepreka, ključni uvjet za razvoj konkurentnoga gospodarstva jest razvoj poduzetničke klime ondje je riječ o složenom skupu različitih politika koje djeluju na područjima zaštite tržišnog natjecanja, regionalnog razvoja i umrežavanja regionalnih razvojnih agencija, umrežavanja interesno povezanih klastera, poticanja inovacija i učinkovite primjene sustava intelektualnog vlasništva, razvoja poduzetničkih zona te integriranja inovacija, znanosti i tehnologija.

Brže uključivanje u multilateralne trgovinske i gospodarske integracije dodatno će potaknuti gospodarsku obnovu i rast. Država će izdavati dugoročne obveznice na domaćem tržištu, a to će dodatno potaknuti štednju i oživjeti domaće financijsko tržište. Vlada Republike Hrvatske poticat će razvoj financijskog tržišta, posebice investicijskih fondova, koji će privlačiti štednju i depozite pretvoriti u investicijski kapital. Osuvremenit će se promocija privlačenja stranih investicijskih ulaganja. Vlada Republike Hrvatske posebnim će mjerama poticati hrvatsko iseljeništvo da ulaže u razvoj novih proizvodnji.

Vlada Republike Hrvatske predložit će zakonska rješenja za pojednostavljenje administrativnih procedura i uklanjanje birokratskih prepreka kao smetnji bržem razvoju poduzetništva. Razradit će strategiju povezivanja malih, srednjih i velikih poduzeća radi povećanja učinkovitosti i međunarodne konkurentnosti hrvatskog poduzetništva. Vladin plan reforme državne uprave, pravosuđa, prostornog uređenja, katastra i zemljišnih knjiga također će biti u funkciji razvoja malog i srednjeg poduzetništva. Vlada Republike Hrvatske malom i srednjem poduzetništvu će dati posebnu ulogu u razvoju postojećih i budućih industrijskih zona i tehnoloških parkova kao jezgri razvoja naselja, gradova i regija. Mjere gospodarske politike trebaju osigurati potporu poduzetničkom razvoju proizvodnje u tim zonama u skladu s općom strategijom i prioritetima gospodarskog razvoja Republike Hrvatske.

Osim izravnih posljedica razvoja sive ekonomije, koje se uglavnom očituju kao gubitak poreznih prihoda i gubitak prihoda od naknada za koncesiju i drugih naknada, siva ekonomija iskrivljuje statističko-informacijski sustav gospodarstva, primjerice registriranoga turističkog prometa, stope registrirane nezaposlenosti i sl. Manji državni prihodi od potencijalnih imaju za posljedicu dodatno porezno opterećenje onoga dijela gospodarstva koji posluje u skladu s propisima, čime se povećavaju troškovi i smanjuje konkurentnost. Sukladno navedenom, Državni inspektorat provodit će proporcionalni nadzor temeljen na procjeni rizika te razvijati i jačati suradnju s drugim tijelima.

Posebni cilj 2.1. Jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata

Konkurentska sposobnost gospodarskih subjekata, uz poduzetničku infrastrukturu te razvijeno i fleksibilno tržište rada, jedan je od najvažnijih ciljeva u stvaranju optimalnog ozračja za razvoj visoko konkurentnoga gospodarstva.

Unapređenje proizvodnih procesa i tržišne konkurentnosti proizvoda povezano je s umrežavanjem proizvodnje i znanja, odnosno uvođenjem novih tehnologija i tehnoloških postupaka, s modernizacijom postojećih tehnologija i tehnoloških postupaka, razvojem novih proizvoda i proizvoda s višom dodanom vrijednosti, te učinkovitom primjenom sustava zaštite intelektualnog vlasništva. Razvoj poduzetničke infrastrukture kroz primjenu elektroničkog poslovanja omogućuje najbolje korištenje suvremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Razvoj i unapređenje elektroničkog poslovanja u širem smislu utječe na ostvarenje ušteda u poslovanju državne uprave i pravosuđa, te između gospodarstva i državnih subjekata. Konkurentnost se postiže i unapređenjem energetske učinkovitosti i ekološke zaštite proizvoda, kao i uvođenjem sustava upravljanja kvalitetom i upravljanja okolišem te dokazivanjem sukladnosti proizvoda prema hrvatskim, europskim i međunarodnim normama u institucijama čija se stručna i tehnička osposobljenost provjerava i potvrđuje u nezavisnom postupku akreditacija prema međunarodnim kriterijima.

Konkurentnost hrvatskoga energetskog sustava zadovoljavajuća je zbog raznolike energetske strukture proizvodnje električne energije i relativno visokog udjela domaće proizvodnje prirodnog plina. Razvoj energijskog tržišta, otvorenost zemlje, podjela rizika pri investiranju, razvoj i tehnološki napredak te poticanje veće participacije domaće proizvodnje i usluga pri izgradnji i eksploraciji energetskih objekata, mehanizmi su za zadržavanje, ali i za podizanje konkurentnosti energetskog sustava.

Vlada Republike Hrvatske odlučna je provoditi industrijsku politiku koja će se temeljiti na primjeni horizontalnih mjera, a napuštanju selektivnih koje podrazumijevaju državni intervencionizam i uplitanje države u gospodarske tokove. Da bi industrijska politika bila učinkovita i djelotvorna u cijelini, vodit će se računa o posebnostima svakoga industrijskog sektora, o njegovim značajkama i potrebama, osobito u odnosu na izazove i prilike s kojima se suočava u globalnom okruženju.

Temeljem konkurentnoga zakonodavnog okvira za poslovanje i investiranje u Republici Hrvatskoj, planira se ostvarenje dalnjih pozitivnih gospodarskih rezultata, pogotovo onih investicijskih, kako domaćih poduzetnika, tako i inozemnih investitora.

Jedan od ciljeva usmjerenih prema povećanju konkurentnosti je i stvaranje boljih uvjeta za međunarodni plasman hrvatskih proizvoda bržim uključivanjem u multilateralne trgovinske i gospodarske integracije, koje će dodatno potaknuti gospodarsku obnovu i rast. Mjerama gospodarske politike stimulirat će se izvoz i povećati konkurentnost hrvatskih proizvoda na svjetskim tržištima.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Unapređenje energetskog sustava Republike Hrvatske

Izgradnja zakonodavnog i regulativnog okvira, zaštita potrošača, poticanje energetske učinkovitosti, uključivanje troškova eksternih učinaka, planiranje u energetici i pravodobne intervencije radi poticanja investicija u energetiku instrumenti su energetske politike Vlade Republike Hrvatske. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva kontinuirano će raditi na stvaranju takvih uvjeta u energetskom sektoru kojima će se povećavati sigurnost opskrbe naftom, prirodnim plinom i ostalim energentima i ujedno smanjivati uvozna ovisnost opskrbe električnom energijom. Cilj je postupno povećanje vlastitih proizvodnih kapaciteta za dostatnu proizvodnju električne energije iz vlastitih izvora, izgradnja infrastrukture koja osigurava dostatne zalihe u slučaju poremećaja opskrbe, te diversificira opskrbne pravce.

- Poticanje ulaganja i privlačenje direktnih investicija u Republiku Hrvatsku
Poticanjem ulaganja i privlačenjem direktnih investicija u Republiku Hrvatsku ostvaruju se osnovni ciljevi gospodarske politike i strategije gospodarskog razvijanja Republike Hrvatske, kao što su povećanje kapitalne opremljenosti gospodarskih subjekata Republike Hrvatske, a time i uvođenje novih proizvodnih procesa, povećanje kvalitete proizvoda i rast produktivnosti proizvodnih čimbenika modernizacijom poslovanja.

- Povećanje broja izvoznika i promjena strukture izvoznika

Izvoznom strategijom definirane su mjere podrške novim izvoznicima (projekt „Export fit check“, uklanjanje prepreka za izvoz, edukacija i podizanje kompetencija, podizanje javne svijesti o izvozu), a sustavom poticajnih mjerja jačanja konkurentnosti pridonosi se promjeni strukture izvoznika u cilju proizvodnje te izvoza roba i usluga više dodane vrijednosti.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva jačat će konkurenčnost hrvatskog izvoza te omogućiti ulaz hrvatskoga gospodarstva na nova međunarodna tržišta i povećanje udjela na postojećim tržištima.

Sektor podrške izvoznicima intenzivirat će aktivnosti u smislu pojačanog istraživanja mogućnosti plasmana hrvatskih roba na strana tržišta pronalaženjem novih poslovnih partnera, prvenstveno distribucijskih kanala, te obavještavanjem izvoznika o uvjetima poslovanja na pojedinim stranim tržištima.

- Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj inovativnoga gospodarstva efikasnim sustavom zaštite, primjenom i provedbom prava intelektualnog vlasništva

Kvalitetnim, učinkovitim i finansijski prihvatljivim sustavom zaštite te provedbom i primjenom intelektualnog vlasništva razvijat će se poticajno okruženje za kreativan i inovativan razvoj gospodarskih aktivnosti, osiguravajući pri tome pravednu tržišnu utakmicu i optimalnu ravnotežu između privatnih interesa nositelja prava i općih društvenih interesa. Državni zavod za intelektualno vlasništvo pridonijet će stvaranju takva okruženja dalnjim razvojem kvalitete sustava registracije i priznavanjem prava industrijskog vlasništva, aktivnostima na razvoju primjene intelektualnog vlasništva kao razvojnog i poslovнog resursa, te unapređenjem sustava provedbe prava intelektualnog vlasništva razvojem odgovarajućih mehanizama koordinacije i suradnje između nadležnih tijela. Unapređenjem kvalitete i efikasnosti u pružanju postojećih i razvoju novih stručnih usluga iz područja pretraživanja i analize informacija o registriranom industrijskom vlasništvu te razvojem javnih usluga

izobrazbe, Državni zavod za intelektualno vlasništvo osigurat će korisnicima bolje preduvjete za razumijevanje sustava i učinkovitu zaštitu prava intelektualnog vlasništva.

- Davanje potpora za otvaranje novih radnih mjeseta povezanih s ulaganjem
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, u okviru postojećeg sustava poticajnih mjera za ulaganja, planira daljnje odobravanje potpora za opravdane troškove otvaranja novih radnih mjeseta povezanih s ulaganjem.

- Davanje potpora za usavršavanje povezano s ulaganjem
Odobravanjem potpora za opravdane troškove usavršavanja povezanih s ulaganjem potiče se razvoj znanja i vještina nužnih za fleksibilno tržište rada, a time i za povećanje konkurentnosti i daljnje povećanje ulaganja u Republici Hrvatskoj. Potpore za usavršavanje povezane s ulaganjem uvažavaju regionalni i sektorski pristup te pridonose intenziviranju gospodarskih aktivnosti u manje razvijenim područjima Republike Hrvatske.

- Promjena proizvodnog programa u korist tehnološki složenijih brodova većim udjelom znanja

Cilj se namjerava postići gradnjom inovativnih brodova visoke kvalitete, dizajna i prepoznatljivosti na kontinuiranoj osnovi razvojem i korištenjem smjernica temeljem eksplizitnih analiza i standarda. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva promijenit će postojeći proizvodni program u korist tehnološki složenijih brodova većim udjelom znanja. Ostvarenje postavljenog cilja omogućava provođenje Operativnog programa potpora inovacijama u brodogradnji, koji za usvajanje novih inovativnih tehnoloških procesa i/ili gradnju inovativnih brodova predviđa dodjelu odgovarajućih bespovratnih potpora.

- Privlačenje i realizacija ulagačkih projekata

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva nastaviti će proaktivno traženje, privlačenje i realizaciju ulagačkih projekata koji će rezultirati stvaranjem novih radnih mjeseta kao i povećanjem proizvodnje i izvoza, te koji će omogućiti prijenos znanja i novih tehnologija, a radi se o izvozno orijentiranim projektima proizvodnje roba i usluga. Usmjerit će se prema pronalaženju ciljanih potencijalnih ulagača i njihovom informiraju o mogućnostima i uvjetima ulaganja u Republiku Hrvatsku, o procedurama, troškovima, odobrenjima, poticajima i ostalim aspektima ulaganja i poslovanja u Republici Hrvatskoj. Na osnovi navedenoga izraditi će se ponuda "po mjeri" i ulagaču ponuditi putem investicijskih seminara i prezentacija.

- Stvaranje pozitivnog imidža Republike Hrvatske na stranim tržištima

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva - Agencija za promicanje ulaganja i izvoza dosljedno će i jedinstveno provoditi brendiranje i promociju Republike Hrvatske kao poslovne destinacije. Pozicioniranje Republike Hrvatske provoditi će se organizacijom ciljanih prezentacija koje će Agencija pripremati samostalno ili u suradnji s drugim institucijama, poput Ureda predsjednika Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija te Hrvatske gospodarske komore. Cilj će se ostvarivati i izradom i provođenjem potrebnih analiza za unapređenje ulagačkog okruženja u Republici Hrvatskoj.

- Intenziviranje gospodarske diplomacije

Intenziviranjem gospodarske diplomacije, na osnovi individualnog pristupa hrvatskim tvrtkama – potencijalnim izvoznicima, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija nastaviti će putem svoje diplomatsko-konzularne mreže podupirati napore hrvatskoga gospodarskog probitka na inozemna tržišta. Istodobno će svojim aktivnostima Republika Hrvatska nastaviti poticati gospodarsku suradnju i stvarati uvjete za poticanje inozemnog ulaganja i jačanje robne razmjene na bilateralnoj osnovi.

- Prilagodba zakonske regulative i akata planiranja te međunarodna suradnja s ciljem jačanja konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, u suradnji s Ministarstvom pravosuđa, predlagat će i pratiti usklađivanje zakonodavstva na području trgovinske politike sa zakonodavstvom Europske unije. Pripreat će i sudjelovati u pregovorima i u praćenju provedbe međunarodnih ugovora iz područja gospodarskih odnosa s inozemstvom. U suradnji s drugim institucijama pripreat će, provoditi, pratiti i koordinirati aktivnosti u svezi s članstvom Republike Hrvatske u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i članstvom u Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini – CEFTA.

- Jačanje nacionalne infrastrukture za kvalitetu

Jačanje nacionalne infrastrukture za kvalitetu (akreditacija, ocjenjivanje sukladnosti, mjeriteljstvo i normizacija) jamčit će kvalitetu i sigurnost proizvoda na hrvatskom tržištu, tržišnu konkurenčnost na globalnom tržištu i brže uključivanje u multilateralne gospodarske integracije.

- Ubrzanje prometa uz istodobnu kvalitetnu zaštitu gospodarstva

Olakšavanje i ubrzavanje trgovine i prijevoza, gledano kroz prizmu djelokruga Carinske uprave, nameće obvezu neutralnog utjecaja carinske službe na gospodarska kretanja i tržišnu utakmicu. Djelovanje Carinske uprave bit će usmjereno na ubrzanje prometa uz istodobnu kvalitetnu zaštitu gospodarstva.

- Provođenje nadzora

Otkrivanjem nezakonitog i neregistriranog obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, turizma i trgovine Državni inspektorat povećat će proračunske prihode i registrirani turistički promet, a smanjiti će nelojalnu konkurenčiju svim subjektima koji u cijelosti posluju sukladno važećim propisima Republike Hrvatske.

Pokazatelji uspješnosti:

- 2.1.1. Udio izvoza u uvozu
- 2.1.2. Učinkovitost subvencija i poticaja – povećanje količine i kvalitete proizvoda koji se subvencioniraju, povećanje broja i uspješnost srednjih i malih poduzetnika koji dobivaju subvencije
- 2.1.3. Udio industrijske proizvodnje u ukupnoj proizvodnji
- 2.1.4. Broj sklopljenih međunarodnih ugovora
- 2.1.5. Broj zemalja partnera
- 2.1.6. Kilometri izgrađenog plinovoda i naftovoda
- 2.1.7. Smanjenje prosječnog trajanja provedbe carinskog postupka
- 2.1.8. Broj utvrđenih povreda propisa u odnosu na broj obavljenih inspekcijskih nadzora

2.1.9. Broj akreditiranih tijela za ocjenjivanje sukladnosti proizvoda (laboratorij, certifikacijske i inspekcijske organizacije)

Posebni cilj 2.2. Razvijenije, konkurentnije i fleksibilnije tržište rada

Politika zapošljavanja snažno utječe na konkurentno gospodarstvo zemlje. Borba protiv nezaposlenosti i nastavak provedbe reforme tržišta rada zahtijeva fokusiranje na poticanje zaposlenosti i aktivnosti koje su usmjerene na skraćivanje razdoblja nezaposlenosti te na kontinuirano podizanje konkurentnosti i zapošljivosti radne snage. Na fleksibilnom tržištu rada potrebno je privući i zadržati što više ljudi u aktivnosti, pospješiti prilagodljivost radnika i poduzeća, povećati ulaganja u ljudski kapital boljom edukacijom radi stjecanja novih vještina za tržište rada.

Nezaposlenima je potrebno pomoći da se ponovno zaposle, da uđu u sustav obrazovanja radi stjecanja znanja i vještina kako bi se podigla razina njihove zapošljivosti i što brže uključivanje u svijet rada, a zaposlenima da zadrže svoj posao. Samo konkurentna radna snaga može utjecati na razvoj tvrtke i gospodarstva u cjelini, stvarati nove vrijednosti, a time utjecati i na otvaranje novih radnih mjesta.

Potrebno je pažljivo pratiti trendova u zapošljavanju kako bi se na vrijeme poduzele odgovarajuće mјere te nastavile provoditi smjernice za rast i zapošljavanje, odnosno kako bi se ograničio porast nezaposlenosti i ublažili socijalni učinci na društvo.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Zadovoljenje potrebe poslodavaca za radnicima

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva - Hrvatski zavod za zapošljavanje razvija poslovnu suradnju s poslodavcima kako bi prepoznali njihove potrebe te na prepoznatim potrebama kreirali nove usluge i nove kanale pružanja usluga. Usluge prema poslodavcima treba usmjeriti tako da poslodavci brzo i efikasno dođu do tražene radne snage, ali je potrebno razvijati i usluge poslovnog savjetovanja o razvoju ljudskih potencijala, posebno prema malim i srednjim poduzećima, kako bi se omogućilo zadržavanje zaposlenosti.

Hrvatski zavod za zapošljavanje treba se više osposobiti u praćenju kretanja i prepoznavanju potreba tržišta rada, te slijedom toga provoditi istraživanja sadašnjih i budućih potreba poslodavaca za radnom snagom. Istraživanje treba osigurati informacije o ponudi i potražnji radne snage koju će poslodavci trebati u idućem razdoblju, o znanjima, vještinama i kompetencijama traženih radnika i slično. Rezultati istraživanja moraju biti smjernica u planiranju obrazovnih programa radi usklađivanja ponude i potražnje, tj. radi zadovoljenja potreba na tržištu rada.

Razvit će se aplikativna podrška koja će omogućiti brzo pronalaženje radnika prema zahtjevima poslodavaca te novi kanali informiranja radnika o slobodnim radnim mjestima i potrebama poslodavca. Novi aplikativni moduli trebaju podržati SMS informiranje radnika o slobodnim radnim mjestima, te informiranje elektroničkom poštom i Internetom.

- Povećanje aktivnosti teže zapošljivih osoba u traženju posla

Najbolji način vraćanja nezaposlenih na tržište rada jest obrazovanje, i to obrazovanje za stjecanje vještina traženja posla i za stjecanje stručnih vještina. Obrazovanje za stjecanje vještina traženja posla putem radionica i drugih oblika provođenja jedna je od aktivnosti kojom se teže zapošljive osobe mogu osnažiti za

bolje snalaženje na tržištu rada, a obrazovanjem se mogu stići i stručne vještine koje mogu podići razinu zapošljivosti i voditi bržem zapošljavanju.

- Osiguranje primjene zakonskih propisa o radu

Pojačanim aktivnostima nadzora provedbe propisa kojima se uređuje obveza poslodavaca da radnike u propisanim rokovima prijavi nadležnim tijelima mirovinskoga i zdravstvenoga osiguranja; zapošljavanje i rad malodobnika, žena, trudnica i invalida (uključivo i prekovremeni i noćni rad); korištenje prava na dnevni, tjedni i godišnji odmor; obveza poslodavca o uručenju radnicima obračuna iz kojih je vidljivo kako su utvrđeni iznosi plaća, naknada i otpremnina, odnosno ako ih na dan dospjelosti ne isplati ili ne isplati u cijelosti onda obveza o uručenju obračuna tih iznosa koje je bio dužan isplatiti; neisplata minimalne plaće u visini utvrđenoj Zakonom o minimalnoj plaći, evidencije o radnicima i o plaćama; zapošljavanje i rad stranaca; davanje prednosti pri zapošljavanju nezaposlenim hrvatskim braniteljima i drugim osobama iz članka 35. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te osobama s invaliditetom, utjecat će se na povećanje registrirane zaposlenosti te povećanje prihoda s osnove dohotka i doprinsosa, a smanjit će se naknade od lažne nezaposlenosti te osigurati bolja zaštita prava radnika.

Pokazatelji uspješnosti:

- 2.2.1. Stopa zaposlenosti
- 2.2.2. Broj prijavljenih, slobodnih radnih mjesta
- 2.2.3. Broj teže zapošljivih osoba uključen u obrazovanje
- 2.2.4. Broj utvrđenih povreda propisa u odnosu na broj obavljenih inspekcijskih nadzora

Posebni cilj 2.3. Učinkovitiji način korištenja nacionalnih resursa

Održiv i konkurentan gospodarski rast nije moguće ostvariti samo dodatnim ulaganjima u poduzetničku infrastrukturu i poticajima u konkurentne gospodarske subjekte, već je potrebno učinkovitije iskoristiti postojeće nacionalne resurse. Potrebna je učinkovitija alokacija i upotreba ograničenih resursa, uključivanje privatnog vlasništva privatizacijom i restrukturiranjem gospodarskih subjekta, jer pokazalo se da je privatno vlasništvo znatno uspješnije od državnog.

Preduvjet za uključivanje privatnog sektora u gospodarske tokove jest transparentnost u provođenju postupaka javnih nadmetanja, transparentna dodjela ugovora o javnoj nabavi i koncesijama, jednak tretman svih sudionika sustava javne nabave, poticanje tržišnog natjecanja i održivoga gospodarskog rasta, promicanje primjene modela javno-privatnog partnerstva te istodobno pružanje jedinstvene pravne zaštite.

Hrvatska ima iznimno dobre potencijale za uporabu obnovljivih izvora, povezano s relativno dobrom resursima u svim tehnologijama. Uočljiv je značajan interes za razvoj i realizaciju projekata obnovljivih izvora energije.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Uvođenje biogoriva

Uvođenjem novog sustava poticaja temeljem Zakona o biogorivima za prijevoz omogućit će se ostvarivanje većeg udjela biogoriva u prometu. Provedbom rješenja predloženih tim Zakonom očekuje se ostvarivanje ciljeva održivog razvoja u području prijevoza: smanjenje negativnih utjecaja na okoliš, poboljšanje sigurnosti opskrbe gorivom na ekološki prihvatljiv način, zadovoljavanje potreba potrošača za gorivom i ispunjavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske.

- Povećanje udjela obnovljivih izvora energije

Uvođenjem sustava poticanja proizvodnje toplinske i rashladne energije iz obnovljivih izvora povećat će se udio obnovljivih izvora energije za potrebe proizvodnje toplinske i rashladne energije.

- Efikasno gospodarenje mineralnim sirovinama

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva izrađuje prijedloge zakona i propisa iz područja rudarstva, planira i predlaže rudarske politike, izdaje odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina, vodi katastar istražnih prostora i eksploatacijskih polja mineralnih sirovina, izdaje građevinske i uporabne dozvole za rudarske objekte i postrojenja, dodjeljuje rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova eksploatacije mineralnih sirovina, vodi evidencije o rezervama mineralnih sirovina i izrađuje godišnje bilance rezervi mineralnih sirovina.

- Sprječavanje nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina

Šteta koja je nelegalnom eksploatacijom mineralnih sirovina prouzročena Republici Hrvatskoj ogledava se u vrijednosti nelegalno eksploatirane mineralne sirovine i u gubitku naknada za koncesiju. S druge strane, nelegalnom eksploatacijom mineralnih sirovina čine se štete velikih razmjera na okoliš.

Utvrđivanje legaliteta u istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, odnosno u rješavanju predmeta eksploatacije mineralnih sirovina bez ishođene rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova, te predmeta korištenja rudarskih postrojenja bez ishođene uporabne dozvole, predstavlja prioritetu aktivnost rudarskih inspektora Državnog inspektorata.

- Popunjavanje strateških robnih zaliha u skladu s bilancem i Zakonom o strateškim robnim zalihama

Pravodobno obnavljanje robnih zaliha radi očuvanja kvalitete, ovisno o vrsti i prirodi robe i njezinu roku trajanja, obavlja se na način da se roba zamijeni, proda i kupi, odnosno iznimno dade u zajam radi obnavljanja.

Pokazatelji uspješnosti:

- 2.3.1. Broj izdanih rudarskih koncesija
- 2.3.2. Održavanje postojeće razine zaliha
- 2.3.3. Broj obavljenih inspekcijskih nadzora
- 2.3.4. Broj utvrđenih povreda propisa u odnosu na broj obavljenih inspekcijskih nadzora

Opći cilj 3. Jačanje pravne države i vladavine prava

Jačanje i razvoj pravne države i vladavine prava načelno znači jačanje i razvoj ustavnih i zakonskih kategorija, koje čine pravnu osnovu bitnu za razvoj demokracije.

Glavni cilj reforme pravosuđa jest poboljšanje i ubrzavanje rada svih pravosudnih tijela u Republici Hrvatskoj, te uspostavljanje vladavine prava jačanjem učinkovitosti i ažurnosti pravosuđa, većom pravnom sigurnosti građana te učinkovitosti u progonu kriminala i korupcije.

Razvoj neovisnog i stručnog pravosudnog sustava ključna je pretpostavka za razvoj zrele i održive demokracije, za niz drugih reformi, među kojima i gospodarske reforme, za uspostavu povjerenja u hrvatsko gospodarstvo, kao nužnom preduvjetu ulaganja, kao i za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Posebni cilj 3.1. Reforma pravosuđa

Vlada Republike Hrvatske ima jasan cilj - poduzeti mjere koje će utjecati na jačanje učinkovitosti pravosuđa u zaštiti prava građana i razvoju gospodarstva. Reforma pravosuđa usmjerena je jačanju vladavine prava te neovisnosti i nepristranosti hrvatskoga pravosudnog sustava, poboljšanju učinkovitosti i djelotvornosti pravosuđa smanjenjem broja zaostalih neriješenih predmeta i unapređenjem upravljanja sudovima, jačanju profesionalizma kvalitetnom izobrazbom te objektivnim i transparentnim sustavom upravljanja karijerom pravosudnog kadra. Među prioritetna područja ubraja se i osiguranje pravilne i potpune ovrhe sudskih odluka, poboljšanje raspoloživosti besplatne pravne pomoći, promicanje alternativnih načina rješavanja sporova i unapređenje zatvorskog sustava.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Razvoj i jačanje sudske vlasti

Sudska vlast koja udovoljava kriterijima neovisnosti (od izvršne i zakonodavne vlasti), nepristranosti (u odnosu prema strankama u postupku) i samostalnosti (u odlučivanju – bez trpljenja nametanja odluke od bilo koga, pa i viših ili drugih sudova) – jest sudska vlast koja može jamčiti pošteno suđenje, a onda i ostvarenje načela neovisnosti pravosuđa i njegove učinkovitosti. Jačanje i razvoj takve sudske vlasti ostvaruje se noveliranjem zakonskog okvira i izmjenama podzakonskih akata koji se tiču postupka izbora, napredovanja, imenovanja i razrješenja sudaca i državnih odvjetnika, te postupcima njihove stegovne odgovornosti.

- Obrazovanje i edukacija kadrova u pravosudnim tijelima

Kontinuirano obrazovanje i edukacija kadrova u pravosudnim tijelima izravno utječe na učinkovitost pravosuđa i kvalitetnu pripremu pravosudnog sustava za članstvo u Europskoj uniji. U tu svrhu ministarstvo poduzima mjere potrebne za jačanje i razvoj pravosudne akademije i osnivanje Državne škole za pravosudne dužnosnike te uspostavu programa za specijaliziranu obuku vježbenika, sudske savjetnike, sudaca i državnih odvjetnika. Osnivanjem Državne škole za pravosudne dužnosnike u svojstvu neovisne institucije, omogućit će se objektivizacija ulaska u sudačku i državnoodvjetničku profesiju, postavljenjem jednoobraznih, transparentnih i objektivnih kriterija.

- Racionalizacija mreže pravosudnih tijela

Spajanjem manjih sudova i državnih odvjetništava te ustupom predmeta s opterećenih sudova na manje opterećene sudove, očekuje se bolja iskorištenost raspoloživosti postojećih ljudskih potencijala što pridonosi ostvarenju načela vladavine prava i učinkovitosti pravosuđa, a što iziskuje dodatna financijska i materijalna sredstva.

- Povećanje transparentnosti rada pravosudnih tijela

Transparentnost rada pravosudnih tijela pridonosi jačanju sADBene vlasti i učinkovitosti pravosuđa, te ujedno omogućava lakši pristup informacijama i pridonosi ujednačavanju sudske prakse, čime se izravno utječe na jačanje i razvoj načela pravne sigurnosti. Za potonje se poduzimaju mjere objave sudske prakse na web stranicama, kao i objava publikacija za potrebe informiranja javnosti, osobito važnih za rad suda (pravosudnih tijela) i postupanje stranaka.

- Racionalizacija troškova sudske postupaka

Kompleksan pristup u poboljšanju učinkovitosti pravosuđa obuhvaća i uštedu troškova sudske postupaka, što će, uz određena inicijalna materijalna ulaganja, trajno dovesti do smanjenja potrošnje proračunskih sredstava sada nužnih za zadovoljenje potreba sudovanja.

Pokazatelji uspješnosti:

- 3.1.1. Broj riješenih i neriješenih predmeta (povećanje/smanjenje)
- 3.1.2. Broj i postotak riješenih predmeta (povećanje/smanjenje) u odnosu na broj zaprimljenih predmeta
- 3.1.3. Prosječno trajanje sudske postupaka (po vrstama: kazneni, parnični)
- 3.1.4. Percepcija javnosti o učinkovitosti pravosuđa
- 3.1.5. Percepcija međunarodne javnosti (institucija) o učinkovitosti pravosuđa

Posebni cilj 3.2. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala

Vlada Republike Hrvatske svjesna je ozbiljnosti problema korupcije, odlučna je i dalje jačati napore u suzbijanju korupcije. Posebna pozornost posvetiti će se jačanju pravnog i institucionalnog okvira, prevenciji, progonu i sankcioniranju korupcije, međuagencijskoj i međunarodnoj suradnji te širenju općedruštvene svijesti o nužnosti njezina sprječavanja. Politička volja da se učinkovito suzbije korupcija u hrvatskom društvu izravno korespondira s ostvarenjem načela pravne države i vladavine prava, jer svi bi drugi napor u ostvarenju tih načela bili otežani bez učinkovitog suzbijanja korupcije.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Prilagodba zakonske regulative

Unapređenje pravnog i institucionalnog okvira za učinkovito i sustavno suzbijanje korupcije počelo je izmjenama kaznenoga zakonodavstva. Postignut je velik napredak u stvaranju zakonodavnog okvira za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, a uvedene su i organizacijske odnosno institucionalne promjene osnivanjem posebnih ureda i tijela koji primjenjuju mjere za uspješnu borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala.

- Povećanje transparentnosti rada tijela državne vlasti

Jedna od najdjelotvornijih metoda u borbi protiv korupcije jest transparentnost u radu tijela državne vlasti. Objavljivanje relevantnih podataka o prikazu rada tijela državne vlasti omogućava i učinkovitiji pristup informacijama, a pomaže i u radu samim tijelima državne vlasti. U svrhu navedenog na internetu će se objavljivati sudska praksa i osnovni podaci o radu sudova i državnih odvjetništava.

- Obrazovanje i edukacija kadrova u tijelima državne i lokalne vlasti

Razvoj i unapređenje edukacije zaposlenih u tijelima državne i lokalne vlasti izravno pridonosi provedbi mjera za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, odnosno općoj učinkovitosti te borbe na svim razinama. Stoga se utvrđuju programi edukacije za sve zaposlene u tijelima državne i lokalne vlasti, posebni edukacijski programi u tijelima izravno involviranim u suzbijanju korupcije – treninzi za sve zaposlene, te posebni programi za prepoznavanje korupcijskih rizika.

- Podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije

Podizanje javne svijesti svih zaposlenih u tijelima državne i lokalne vlasti i građana - također je veoma važno za suzbijanje korupcije. Naime, bitno je jasno upozoriti na značenje poštenja, savjesnosti i integriteta zaposlenih u tijelima državne i lokalne vlast, te negativne posljedice izostanka tih odlika. Tako će se olakšati prepoznavanje korupcijskih rizika, a time i suzbijanje korupcije. Ujedno će se osigurati suradnja svih tijela državne uprave s organizacijama civilnog društva kako bi se u javnosti stvorila svijest o tome da je suzbijanje korupcije društvena akcija najširih razmjera.

- Provođenje antikorupcijske kampanje

Dosadašnje provođenje antikorupcijske kampanje daje pozitivne rezultate upravo u smislu prepoznavanja korupcijskih pojavnosti. Na taj je način borba protiv korupcije učinkovitija, pa je potreban razvoj programa antikorupcijske kampanje usmjerene na sve društvene skupine i provođenje kampanje putem sredstava javnog informiranja, publikacija, sajmova i sl.

- Jačanje međuinstitucionalne suradnje tijela nadležnih za provedbu mjera borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala

Jačanje međuinstitucionalne suradnje tijela nadležnih za provedbu mjera borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala, odnosno bolje povezivanje tijela nadležnih za provođenje mjera suzbijanja korupcije i organiziranog kriminala, pridonosi učinkovitoj borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala, a k tomu lakšem nadzoru i koordinaciji tih tijela. Stoga je planirana informatička analitika i povezanost uspostavom i korištenjem informatičke infrastrukture intranet/internet, pristup bazama podataka i razmjena podataka, korištenjem informatičke infrastrukture intranet/internet između tijela nadležnih za provođenje antikorupcijskih mjera.

Pokazatelji uspješnosti:

- 3.2.1. Broj državnih i lokalnih tijela vlasti u kojima je provedena edukacija
- 3.2.2. Broj pravomoćnih osuđujućih presuda za kaznena djela korupcije i organiziranog kriminala
- 3.2.3. Visina oduzete imovinske koristi stečene kaznenim djelima korupcije i organiziranog kriminala u odnosu na ukupan broj podnesenih prijava

3.2.4. Percepcija javnosti o korumpiranosti društva - tijela državne i lokalne vlasti i institucija

Posebni cilj 3.3. Jačanje zaštite ljudskih prava i sloboda

Unapređenjem cjelokupnog sustava zaštite i promicanja ljudskih prava u Republici Hrvatskoj omogućit će se zaštita i promicanje svih ljudskih prava na svim razinama - lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj. Uredit će se sustavni pristup zaštiti i promicanju ljudskih prava te istaknuti važnost i profiliranje obrazovanja o ljudskim pravima.

Republika Hrvatska omogućava ostvarivanje prava svih nacionalnih manjina i osoba s invaliditetom koje u njoj žive. Osigurane su zakonske prepostavke za punu primjenu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, a dalnjim unapređenjem i zaštitom prava pripadnika nacionalnih manjina i osoba s invaliditetom omogućit će se potpuna integracija nacionalnih manjina i osoba s invaliditetom u hrvatsko društvo. Etnička i multikulturalna raznolikost i duh razumijevanja, uvažavanja i tolerancije doprinosit će promicanju razvoja Republike Hrvatske kao demokratske države. Radi stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva radit će se na osiguranju održive potpore projektima i programima udruga i drugih organizacija civilnog društva kao ključnih čimbenika pluralizma, učinkovite zaštite temeljnih prava i sloboda te aktivnog demokratskog građanstva.

U svrhu uklanjanja još uvijek prisutne neravnopravnosti spolova potrebno je da sva tijela u cijelosti provode mjere na svim kritičnim područjima, uz osnaživanje nacionalnih mehanizama za promicanje ravnopravnosti spolova na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Uvođenje sustava besplatne pravne pomoći

Uz reformu pravosuđa, koja sama po sebi utječe na ostvarenje učinkovitije zaštite ljudskih prava, poduzete su i posebne mjere koje doprinose jačanju zaštite ljudskih prava i sloboda.

Uvođenjem sustava besplatne pravne pomoći omogućuje se svim osobama slabijeg imovinskog stanja besplatna pravna pomoć pri rješavanju njihovih egzistencijalnih pitanja. Stalnim unapređivanjem sustava korisnicima besplatne pravne pomoći osigurat će se visoka razina pravne zaštite i omogućiti pristup upravnim i sudskim postupcima, što je jedno od temeljnih ljudskih prava.

- Razvijanje mirenja

Razvijanje mirenja odnosno alternativnog rješavanja sporova utječe izravno na brzo i učinkovito rješavanje sporova odnosno sudskih postupaka. Time će se rasteretiti sudovi i utjecati na ostvarenje temeljnog ljudskog prava na pristup sudu i suđenju u razumnom roku. Uz mirenje u parničnom postupku razvija se i mirenje u kaznenim postupcima te potiče mirenje na sudovima kao i izvansudska medijacija. Kontinuirano se provode obuke za miritelje te stvara institucionalni i zakonodavni okvir koji se usklađuje s pravnom stečevinom Europske unije. Razvit će se i sustav izvansudskega mirenja u rješavanju individualnih radnih sporova. Radni sporovi izravno se odražavaju na socijalni status i egzistenciju radnika, ali i na gospodarsku poziciju poslodavaca. U proteklom razdoblju, u organizaciji Ureda Vlade Republike Hrvatske

za socijalno partnerstvo u Republici Hrvatskoj, educirano je 202 miritelja/ica za individualne radne sporove na razini pojedinih županija, osam trenera/ica, a u preostalih šest županija educirati će se još 73 miritelja/ica. Cilj je smanjiti broj predmeta na sudovima te zaustaviti priliv novih. Razvojem sustava mirenja u individualnim radnim sporovima Ured Vlade Republike Hrvatske za socijalno partnerstvo u Republici Hrvatskoj želi postići da sudski postupak u individualnim radnim sporovima postane alternativa mirenju.

- Unapređenje sustava kaznenopravnih sankcija

Reorganizacijom sustava kaznenopravnih sankcija unaprijedit će se zakonski i institucionalni okvir. U narednom razdoblju ulagat će se u povećanje zatvorskih kapaciteta i rekonstrukciju postojećih.

- Jačanje učinkovitosti ovršnog postupka

Jačanje učinkovitosti ovršnog postupka značajno je za ostvarenje načela vladavine prava kao i za učinkovitiju zaštitu ljudskih prava i sloboda. Ovrha predstavlja krajnji stadij sudskog postupka bez čije učinkovitosti slabi značaj pravodobno pravomoćno okončanog sudskog postupka. Stoga je potrebna izmjena zakonodavnog i institucionalnog okvira kojim se uvodi institut privatnog ovršitelja sa strateškim ciljem razvoja učinkovitog i djelotvornog sustava ovre u Republici Hrvatskoj koji će rezultirati ostvarenjem tražbine ovrhovoditelja odnosno rasterećenjem sudova od ovršnih predmeta. Ovakvom reformom ovršnog postupka unaprijedit i profesionalizirat će se ovršni sustav, prvenstveno pojednostavljenjem ovršnog postupka i skraćenjem njihovog trajanja.

U tijeku je i reforma upravnog sudovanja u Republici Hrvatskoj s ciljem osiguranja veće pravne sigurnosti i bolje zaštite prava stranaka od odluka i postupanja upravnih tijela. Reforma ide u pravcu omogućavanja procesnih mogućnosti upravnog suda kao suda pune jurisdikcije da sam utvrđuje činjenice i da u pravilu provodi usmenu raspravu. Ovo će, također, pridonijeti bržem rješavanju sudskih predmeta.

- Jačanje ravnopravnosti spolova i zaštite od diskriminacije

Navedeni cilj ostvarit će se: praćenjem provedbe Zakona o ravnopravnosti spolova i Zakona o suzbijanju diskriminacije, praćenjem provedbe svih relevantnih međunarodnih sporazuma koje je Republika Hrvatska ratificirala, a čije se odredbe odnose na ravnopravnost spolova, naročito Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena, praćenjem provedbe relevantnih međunarodnih pravnih instrumenata, uvođenjem rodnog proračuna na nacionalnoj i lokalnoj razini na svim područjima kojim se jamči poštovanje ravnopravnosti spolova u raspodjeli i namjeni resursa te provedbom rodno utemeljene analize utjecaja mjera politika i strategija na ravnopravan položaj žena i muškaraca.

Jačanje zaštite od diskriminacije ostvarit će se informiranjem javnosti o postojanju Zakona o suzbijanju diskriminacije i mogućnostima njegova korištenja te o središnjem tijelu zaduženom za zaštitu od diskriminacije, dosljednom provedbom Zakona te sustavnim prikupljanjem podataka relevantnih za kreiranje antidiskriminacijskih politika.

Pokazatelji uspješnosti:

- 3.3.1. Broj presuda Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu i visina dosuđene satisfakcije protiv Republike Hrvatske u odnosu na ukupan broj podnesenih zahtjeva

- 3.3.2. Broj riješenih i neriješenih predmeta (povećanje/smanjenje)
- 3.3.3. Prosječno trajanje sudske postupaka (po vrstama: ovšni, upravni)
- 3.3.4. Percepcija javnosti o učinkovitosti pravosuđa
- 3.3.5. Percepcija međunarodne javnosti (institucija) o učinkovitosti pravosuđa
- 3.3.6. Percepcija javnosti o učinkovitoj zaštiti ljudskih prava u Republici Hrvatskoj
- 3.3.7. Broj riješenih i neriješenih predmeta u postupcima mirenja
- 3.3.8. Postojanje rodnih proračuna na nacionalnoj i lokalnoj razini
- 3.3.9. Broj i rezultati rodno utemeljenih analiza utjecaja mjera politika i strategija na ravnopravan položaj žena i muškaraca
- 3.3.10. Statistički pokazatelji o položaju žena i muškaraca Državnog zavoda za statistiku kao i svih drugih tijela koja su dužna prikupljati statističke podatke i iskazivati ih po spolu

Posebni cilj 3.4. Jačanje pravne sigurnosti u gospodarskom poslovanju i u prometu nekretninama

Jačanje pravne sigurnosti u gospodarskom poslovanju značajno doprinosi poticanju poduzetništva te razvoju i rastu gospodarstva. Republika Hrvatska provodi niz aktivnosti kako bi se uspostavio efikasan sustav registracije tvrtki, ubrzao stečajni postupak, pojačala učinkovitost trgovačkih sudova te uspostavio učinkovit sustav registracije nekretnina i uskladili podaci zemljišne knjige i katastra.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Informatizacija i digitalizacija podataka

Informatizacija i digitalizacija podataka u postupcima trgovačkih sudova i međuinstitucionalna povezanost od iznimnog je značaja za jačanje pravne zaštite gospodarskog poslovanja. Ažuriranje i ažurno objavljivanje podataka, koji su po zakonu dostupni javnosti i strankama u postupku odnosno osobama koje imaju pravni interes, izravno doprinosi jačanju pravne zaštite i sigurnosti u gospodarskom poslovanju. Planirano je formiranje digitalnih zbirki isprava za sve subjekte upisa u sudski registar, omogućavanje upisa svake promjene u sudskom registru podnošenjem on-line prijave te formiranje Intranet/Internet povezanosti s drugim nadležnim pravosudnim i državnim tijelima, posebice sudovima, gruntovnicama, ispostavama Porezne uprave, Financijskom agencijom (FINA-om), javnim bilježnicima i hitro-hr uredima. Ovakva međuinstitucionalna povezanost bitna je za ubrzanje postupka osnivanja tvrtki. Pozitivni učinci su višestruki: smanjenje troškova postupka, ušteda vremena, smanjenje administracije, učinkovita kontrola subjekata gospodarskog poslovanja, izbjegavanje nepodudarnosti podataka relevantnih u postupanju različitih tijela (sudova, Porezne uprave, hitro-hr ureda i slično) te smanjenje korupcijskih rizika.

- Jačanje učinkovitosti stečajnog postupka

Jačanje učinkovitosti stečajnog postupka postići će se izmjenom zakonskog i institucionalnog okvira, osnivanjem komore i registra stečajnih upravitelja, provođenjem edukacije stečajnih upravitelja i ciljanih skupina, povećanjem transparentnosti stečajnog postupka pristupom elektroničkom stečajnom upisniku, objavom izvješća stečajnih upravitelja na web stranicama suda, definiranjem sustava odgovornosti te provođenjem nadzora nad radom stečajnih upravitelja

- Ubrzavanje postupka upisa u zemljišne knjige

Ubrzanje postupka upisa u zemljišne knjige, kao jedan od bitnih preduvjeta za uspješnost reforme zemljišnoknjižnog sustava, provodi se dovršetkom zemljišnoknjižnih postupaka koji su u tijeku, bržim rješavanjem tekućeg priliva predmeta te stavljanjem u operativnu funkciju zajedničkog informacijskog sustava (ZIS-a) za katastar i zemljišne knjige.

Uspostava ovog sustava obuhvaća bazu zemljišnih podataka pri Ministarstvu pravosuđa i bazu podataka digitalnog katastarskog plana pri Državnoj geodetskoj upravi, a bit će osnova za realizaciju integriranog sustava zemljišne administracije u Republici Hrvatskoj. Na taj način postići će se izgradnja sigurnog, pouzdanog i učinkovitog sustava registracije nekretnina i vlasništva nad nekretninama, sukladno postojećim propisima ukloniti dvostruka postupanja te osigurati jednoznačno osnivanje, održavanje i vođenje zemljišne knjige i katastra.

Planskom harmonizacijom podataka postići će se usklađenje katastarskih i zemljišnoknjižnih podataka sa stvarnim stanjem, što izravno utječe na sigurnost pravnog prometa nekretnina i jačanje načela povjerenja u zemljišne knjige. Jedan od načina ostvarenja ovoga cilja je i osnivanje zajedničkih timova za izvođenje poslova ažuriranja i usklađenja podataka katastarskih ureda i zemljišnoknjižnih odjela u svrhu konačnog stavljanja u uporabu katastarskog operata i zemljišnih knjiga.

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja namjerava se aktivno uključiti u sređivanje zemljišno-knjižnog i katastarskog stanja na poljoprivrednom zemljištu koje je nužno za okrugnjivanje poljoprivrednih posjeda.

- Izrada Registra kulturnih dobara i ostalih baza podataka iz sustava zaštite kulturne baštine

Ministarstvo kulture će, primjenom dosadašnjih iskustava vezanih uz standardizaciju dokumentacije te izradom Programa koji podupire Europska unija, planirati i provesti dovršetak baze podataka Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske. Također će digitalizacijom ubrzati registraciju kulturnih dobara, omogućiti javnost podataka o kulturnom dobru putem Interneta i pristup katastarskim kartama sa izvodom čestica.

Pokazatelji uspješnosti

- 3.4.1. Prosječno trajanje postupka upisa u Sudski registar trgovackog suda (osnivanje tvrtke, statusne i druge promjene)
- 3.4.2. Prosječno trajanje stečajnog postupka
- 3.4.3. Broj neriješenih zemljišno knjižnih predmeta (povećanje/smanjenje)
- 3.4.4. Postotak usklađenosti podataka u zemljišnim knjigama i katastru sa stvarnim stanjem
- 3.4.5. Dovršenje baze podataka Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske i dostupnost javnosti

Posebni cilj 3.5. Unapređenje sposobnosti i poboljšanje kvalitete javnih službi i uprave

Povećanje konkurentnosti tržišta, čiji je aktivni sudionik i država, zahtijeva djelotvornu javnu upravu. Kompleksnost i višedimenzionalnost uloge države u ekonomiji i društvu čini javnu upravu posebno kritičnim čimbenikom ostvarivanja strateških gospodarskih ciljeva. Veličina državnog sektora, načini intervencije u gospodarstvo, učinkovitost i transparentnost osnovni su preduvjeti djelotvorne javne uprave. Ministarstvo uprave će, povećanjem razine stručnosti, profesionalizma i znanja putem edukacije te podizanjem razine kvalitete upravnih usluga, pridonijeti stvaranju moderne državne

uprave u skladu s najboljom praksom zemalja Europske unije, koja će osigurati pružanje brzih i pouzdanih javnih usluga građanima i drugim strankama.

Javna uprava predstavlja jedno od strateški važnih područja reformi Vlade Republike Hrvatske. Modernizacija javne uprave, njezina puna profesionalizacija te pružanje brzih i pouzdanih javnih usluga sastavni je dio dobre poduzetničkog okruženja i prepostavka osiguranja boljeg standarda svih građana.

Vlada Republike Hrvatske zalaže se i stvara prepostavke za ostvarenje vizije moderne javne uprave koja obuhvaća: povećanje učinkovitosti i ekonomičnosti u sustavu državne uprave, podizanje razine kvalitete upravnih usluga, ostvarenje otvorenosti i pristupačnosti tijela državne uprave, jačanje standarda vladavine prava, jačanje socijalne osjetljivosti u državnoj upravi i u odnosu prema građanima, podizanje etičke razine u državnoj službi te smanjenje korupcije.

U reformi javne uprave posebno mjesto zauzima obrazovanje i usavršavanje državnih službenika radi stjecanja znanja, vještina i kompetencija. Sukladno tome, osigurat će se sustav stručnog usavršavanja te uspostaviti adekvatni sustav upravnog obrazovanja.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Stručno osposobljavanje i usavršavanje državnih i javnih službenika

Radi potrebe trajnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja državnih i javnih službenika ustrojen je Centar za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika. U organizaciji Centra razvijeno je 130 programa edukacije u šest različitih kategorija. Jačanjem edukacije i dodatnom provjerom osposobljenosti za provođenje upravnih postupaka osigurat će se kvalitetna razina znanja, smanjiti troškovi dalnjeg postupanja te ojačati povjerenje građana i drugih stranaka u državnu upravu.

- Povećanje učinkovitosti i ekonomičnosti u sustavu javne uprave

Ubrzanje rješavanja upravnih predmeta povećat će učinkovitost i ekonomičnost u sustavu javne uprave.

- Podizanje razine kvalitete upravnih usluga

Povećanim brojem pregleda upravne inspekcije, odnosno pregledom svih tijela javne uprave barem jednom godišnje, ostvarit će se viša razina kvalitete upravnih usluga. Utvrdit će se obveza podnošenje izvještaja o radu svih središnjih tijela državne uprave jednom godišnje Vladi Republike Hrvatske kao i mjere za daljnje podizanje razine kvalitete i pouzdanosti upravnih usluga.

- Jačanje socijalne osjetljivosti

Socijalna osjetljivost u državnoj upravi i u odnosu prema građanima ojačat će se oslobađanjem ili smanjenjem plaćanja upravnih pristojbi za određene kategorije građana s posebnim potrebama i manjim prihodima te besplatnom pravnom pomoći u rješavanju upravnih stvari za određene kategorije građana s posebnim potrebama i manjim prihodima.

Pokazatelji uspješnosti:

3.5.1. Broj održanih programa edukacije u razdoblju jedne godine

- 3.5.2. Broj državnih službenika koji su poхађали program edukacije u razdoblju jedne godine
- 3.5.3. Broj upravnih predmeta riješenih u zakonskom roku u odnosu na ukupan broj predmeta
- 3.5.4. Broj upravnih predmeta kod kojih se prvostupanjsko odlučivanje pokaže nezakonito ili nepravilno tijekom odlučivanja po žalbi
- 3.5.5. Broj provedenih upravnih inspekcija

Opći cilj 4. Poticanje znanja, izvrsnosti i kulture

Produktivno i razvijeno društvo svoje konkurenntske prednosti gradi na znanju, te stalno potiče ulaganje u znanje svoga stanovništva. Osiguranje kvalitetnog sustava odgoja i obrazovanja, od predškolskoga, osnovnoškolskog, srednjoškolskog do visokog, omogućit će pretpostavke za kontinuirano stjecanje novih znanja i vještina, primjenu novih tehnologija po načelu cjeloživotnoga učenja.

Primarni zadatak Vlade Republike Hrvatske je osigurati dostupnost obrazovanja svima pod jednakim uvjetima. Razvoj dostupnijeg, prilagodljivijeg i učinkovitijeg sustava odgoja i obrazovanja, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, omogućit će stvaranje intelektualnog i radnog ljudskog potencijala kao ključnog bogatstva hrvatske države te poticajnog okruženja za održive inovacijske i znanstveno-tehnološke aktivnosti. Velika će se korist polučiti ulaganjem u nove znanstvene i tehnološke projekte, kao i informatizacijom u funkciji povezivanja svih znanstvenih i odgojnih te obrazovnih ustanova sa svrhom razmjene znanja, podataka, omogućavanjem praćenja i unaprjeđenja modela upravljanja svim resursima sustava. Sve predviđene aktivnosti razvoja sustava temelje se i na politici socijalnog uključivanja, što znači, osiguranju uvjeta za punu integraciju djece, mladih i odraslih sukladno njihovim posebnim potrebama i sposobnostima.

Posebni cilj 4.1. Održiva kvaliteta obrazovnog sustava i razvoj sporta

Hrvatski odgojno-obrazovni sustav pruža odgojne i obrazovne usluge na razini predškolskog, osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja te obrazovanja odraslih radi kvalitetnoga uključivanja na tržište rada te u cjeloživotno učenje. Održivost usluga sustava pri tome ima presudnu ulogu za osiguranje povjerenja stanovništva prema sustavu, motiviranosti korisnika za uključivanjem te stjecanje kompetencije za cjelokupan osobni i društveni razvoj u skladu s potrebama.

Poseban izazov za sustav u kretanju prema društvu znanja predstavlja visoko obrazovanje jer ono treba stvarati najkvalitetnije kadrove za potrebe gospodarstva, ali ujedno ima ključnu ulogu u povezivanju znanstvenoistraživačkog rada s gospodarstvom. S motrišta jačanja ukupne konkurentnosti na regionalnoj i međunarodnoj razini razmjena dobara i usluga, najvažnije očekivanje od sustava srednjoškolskog strukovnog i visokog obrazovanja vezana su uz uspostavu sustava osiguranja kvalitete djelatnosti. Provođenje Bolonjskog procesa, razvoj sveučilišnih i stručnih studija, otvaranje hrvatskoga visokog obrazovanja europskim standardima, uz sustavne poticajne mjere povećanja broja upisanih studenata donijet će očekivane rezultate po uspješnom usklađivanju svoje ponude s potrebama gospodarstva.

Osim pripreme mladih za buduće izazove svijeta rada, treba osigurati povećanje uključivanja odraslih u obrazovni sustav, za što je potrebno osigurati niz preuvjeta. Službeni statistički pokazatelji ukazuju na nedostatak određenih vrsta i profila kvalificiranih kadrova na tržištu rada, a među njih se ubrajaju visokovješti upravljački kadrovi

Sukladno pokazateljima, osiguranje dostupnosti raznovrsne ponude u obrazovanju odraslima te fleksibilnost oblika i metoda provedbe predstavljaju temeljna sredstva za

sprječavanje društvene isključenosti i opasnost od siromaštva. Obrazovanje odraslih, osobito nekih ciljnih skupina kao što su žene, dugotrajno nezaposleni mladi, ili stariji radnici s povećanim rizikom gubitka posla zahtijeva zajedničko uključivanje svih dionika društva, počevši od tijela državne uprave, socijalnih partnera, poslodavaca do nevladinoga sektora.

Specifičan dio sustava odgoja i obrazovanja pripada značaju ravnomjerno zastupljenoga športa za koji je nužno osigurati sa svrhom jačanja prevencije, zaštite i poboljšanja zdravstvenoga statusa pojedinaca i zajednice, te za postignuća vrhunskih rezultata hrvatskih športaša na međunarodnim natjecanjima.

Načini ostvarivanja postavljenog cilja:

- Razvoj učinkovitog upravljanja odgojnim i obrazovnim sustavom

Učinkovito i odgovorno upravljanje ustanovama sustava odgoja i obrazovanja postiže se uspostavom i jačanjem suradnje institucija i tijela na razini sustava i društva, uključujući partnerski rad predstavnika sustava i ukupne društvene zajednice (tijela lokalne i regionalne uprave, gospodarski subjekti i civilno društvo), a područja njihove suradnje obuhvaćaju zajedničko planiranje potreba, sredstava i učinkovito praćenje. Jedan od preduvjeta za djelotvorno upravljanje je uspostava informacijskog sustava za praćenje rezultata rada u obrazovanju. Utvrđivanjem pokazatelja uspješnosti, prikupljanjem statističkih podataka i njihovom analizom osigurava se utemeljeno poboljšanje kvalitete rezultata rada sustava, a oni se najvećim dijelom odnose na kvalitetu stečenih kompetencija korisnika za nastavak obrazovanja ili zapošljavanje. Pri tome je za procesu osiguranja kvalitete rezultata temeljne djelatnosti važan i sustav vrednovanja ishoda učenja koji za dio sustava priprema i provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja pripremom i provedbom nacionalnih ispita i ispita državne mature.

- Izrada i provedba Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira

Izrada Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira (HKO) predstavlja bitan uvjet za uređenje sustava cjeloživotnoga učenja. Zasniva se na hrvatskoj obrazovnoj tradiciji, sadašnjem stanju i razvoju društva, potrebama gospodarstva, pojedinca i društva, odrednicama Europskoga kvalifikacijskog okvira (EKO) i međunarodnim propisima koje je prihvatile Republika Hrvatska. HKO je instrument koji će olakšati zapošljivost te osobni razvoj pojedinaca a ima zadaću povezati ishode učenja te ih postaviti u međusobne odnose. Njime se postavljaju jasni kriteriji kvalitete stjecanja skupa kompetencija koje sudionik obrazovanja može očekivati nakon završetka obrazovanja za kvalifikaciju određene razine i obujma.

Značaj HKO-a ogleda se i u kvalitetnijem povezivanju potreba tržišta rada s provođenjem školskih i obrazovnih programa te u vrednovanju svih ishoda učenja.

HKO će dati osnovu za razumijevanje i transparentan pregled postojećih kvalifikacija i njihov međusobni odnos, kao i za razvoj novih standarda kvalifikacija. Pri tome se sveobuhvatno usustavljanje kvalifikacija odnosi na sve kvalifikacije koje pojedinac ima, bez obzira na način na koji se stječu. To će dovest do pouzdanijeg povezivanja tržišta rada s provođenjem obrazovnih programa te vrednovanja ishoda učenja.

Jasno uvođenje kompetencija i ishoda učenja značajno mijenja pristup dosadašnjem obrazovnom programiranju, a osnova je za uvođenje svake pojedine kvalifikacije. Isthodi učenja u HKO-u prikazuju se i vrednuju se kroz znanja i vještine, uz

pripadajuću samostalnost i odgovornost. Uvode se četiri osnovna svojstva kvalifikacije: razina, obujam, profil te kvaliteta, kao mjera njene pouzdanosti.

HKO je instrument koji će urediti postojeće stanje, prepoznavati potrebe društva i pojedinca te omogućiti daljnje uvođenje novih kvalifikacija.

- Izrada i provođenje Nacionalnog okvirnog kurikuluma:

Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i opće obrazovanje u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju donosi smjernice i načine unapređivanja odgoja i obrazovanja radi osiguravanja što kvalitetnijeg sustava školstva. Glavno obilježje NOK-a je kompetencijski pristup koji podrazumijeva planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada utemeljen na postignućima, odnosno ishodima/rezultatima odgoja i obrazovanja. Odgojno-obrazovna postignuća su definirana očekivanja koja svako dijete i učenik može i treba postići tijekom osnovnoškolskog i srednjoškolskog stjecanja kompetencija za uspješan nastavak obrazovanja na višim razinama, a u okviru određenih odgojno-obrazovnih područja.

- Provođenje Državnih pedagoških standarda

Postupnom provedbom državnih pedagoških standarda u predškolskom, osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju poboljšavat će se kvaliteta odgojno-obrazovnog rada. Standardom osnovnoškolskog i srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja uređuju se minimalni infrastrukturni, finansijski i kadrovski uvjeti za ostvarivanje i razvoj djelatnosti i podjednaki uvjeti za ujednačeni razvoj školstva na čitavom području Republike Hrvatske. Također se uređuju i jedinstveni uvjeti za kvalitetan odgojno-obrazovni rad i uspješno ostvarivanje ciljeva te zadataka u odgojnim i obrazovnim ustanovama.

- Razvijanje i jačanje svijesti o značaju odgoja i obrazovanja

Opća motiviranost stanovništva za učenje ostvaruje se i medijskim praćenjem i poticanjem javnosti na važnost sustavnog odgoja i obrazovanja od najranije dobi. Jačanjem svih oblika i razina suradnje između odgojno-obrazovnih ustanova i ukupnoga društvenog okruženja stvaraju se preduvjeti za uspješnost i veću mogućnost kvalitetnoga uključivanja djece, mlađih i odraslih u život i rad. Program razvoja odgojno-obrazovnog sustava pored redovnih, obuhvaća i aktivnosti koje se odnose na ulaganje i unapređenje različitih oblika izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti, obrazovanje i usavršavanje nastavničkoga kadra, ulaganje u obrazovanje odraslih, upravljanje kvalitetom obrazovanja i sl. Navedeni programi povezani su s aktivnostima Agencije za obrazovanje odraslih, Agencije za odgoj i obrazovanje, Agencije za strukovno obrazovanje te ostalih javnih ustanova u sustavu znanosti, obrazovanja i športa.. Najsigurniji način kojim se razvija svijest o značaju učenja i obrazovanja jest svima dostupan uvid u učinkovitost sustava, što konkretno znači upotrebnna vrijednost stečenih kompetencija djece, mlađih i odraslih u svakodnevnom životu, a kojima ljudi mogu mijenjati svoju stvarnost, utjecati na uvjete rada i života te poboljšavati svoje izglede.

- Povećanje zastupljenosti i kvalitete športa kroz sustav odgoja i obrazovanja

Program razvoja športa usmjeren je prije svega na promicanje bavljenjem športom i to od najranije dobi, stvaranje uvjeta ravnomjerne zastupljenosti bavljenja športom na čitavom području Republike Hrvatske, poticanje i promicanje športsko-rekreacijske aktivnosti građana, poticanje razvoja natjecateljskog športa, izrađivanje planova

izgradnje, obnove i održavanja športskih građevina te razvijanje i koordiniranje suradnje s institucijama. Razvoj športa provodi se kroz razne aktivnosti agencija, odbora, saveza i slično. Na primjer, Hrvatska agencija za borbu protiv dopinga u športu specijalizirana je ustanova za praćenje i provođenje međunarodnih ugovora o borbi protiv dopinga u športu; Hrvatski olimpijski odbor skrbi o razvoju športa u Republici Hrvatskoj na više razina, planirajući i provodeći brojne športske programe vrhunskog športa, mladih športaša, stručnog rada, zdravstvene skrbi, lokalnog športa i niza drugih programa; Hrvatski paraolimpijski odbor nastoji putem razvojnih programa u redovito bavljenje sportskim aktivnostima uključiti više od 1.500 djece s poteškoćama u razvoju s područja cijele Republike Hrvatske; Hrvatski športski savez gluhih skrbi o športu gluhih, stvarajući uvjete za uključivanje što većeg broja gluhe djece u športske aktivnosti; osnivanjem Hrvatskog školskog športskog saveza postavljena je čvrsta baza za razvoj školskog športa i dana mogućnost za ostvarivanje niza projekata koji će se provoditi u sustavu školskog športa; Hrvatski sveučilišni športski savez skrbi o hrvatskom sveučilišnom športu, a namjera je osnovati što veći broj sveučilišnih športskih udruga, pojačati sudjelovanje u borbi protiv droge i nasilja te integrirati studente u hrvatsku i međunarodnu akademsku zajednicu.

Pokazatelji uspješnosti:

- 4.1.1. Izrađen i donesen Nacionalni kurikulum i Hrvatski kvalifikacijski okvir
- 4.1.2. Godišnji broj uspješno položenih ispita državne mature
- 4.1.3. Broj ustanova visokoga obrazovanja koje priznaju ispit državne mature bez dodatnih uvjeta
- 4.1.4. Godišnji broj izrađenih i odobrenih standarda kvalifikacija
- 4.1.5. Postotak povećanja uključene djece u predškolski odgoj u odnosu na prošlu godinu
- 4.1.6. Godišnji postotak uspješnoga završavanja srednjoškolskoga obrazovanja po vrstama kvalifikacija (obrazovnim programima)
- 4.1.7. Broj „povratnika“ u sustav strukovnoga obrazovanja nakon prekida
- 4.1.8. Broj odraslih osoba – polaznika u ustanovama za obrazovanje odraslih
- 4.1.9. Broj osoba, tijela i institucija uključenih u izrade standarda kvalifikacija
- 4.1.10. Broj osoba uključenih u kontinuirano stručno usavršavanje prema vrstama programa (općeobrazovni i strukovni)
- 4.1.11. Brojčano povećanje broja djece predškolske dobi, učenika osnovnih i srednjih škola, te studenata uključenih u školske športske aktivnosti
- 4.1.12. Godišnji broj promidžbi, kampanja i publikacija MZOŠ-a i agencija o sustavu (sve razine sustava)
- 4.1.13. Postotak osnovnih i srednjih škola koje imaju dvoranu, vanjsko igralište, školski bazen
- 4.1.14. Godišnji broj rekonstruiranih i obnovljenih školskih i javnih športskih objekata
- 4.1.15. Broj vrhunskih športskih postignuća na međunarodnim športskim natjecanjima
- 4.1.16. Broj integrirane djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u redovne sustave obrazovanja.

Posebni cilj 4.2. Razvijanje znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja

Brz napredak znanosti i tehnologije u uvjetima globalizacije čine stjecanje znanja i njegovu produktivnu primjenu temeljnim izazovom konkurentnog gospodarstva i društva. Razvoj znanstvenog i tehnologiskog sustava omogućit će izgradnju Hrvatske kao države okrenute znanju i inovacijama, s konačnim ciljem povećanja konkurentnosti i produktivnosti te ostvarenja stabilnog gospodarskog rasta.

Znanstveno istraživački rad i djelotvorno prenošenje njegovih rezultata (inovacija) u dobra, usluge i procese jedna je od temeljnih poluga u stvaranju konkurentnog gospodarstva i društva znanja. Vlada Republike Hrvatske je učinila značajne korake u stvaranju hrvatskog istraživačkog prostora, odnosno u koordiniranju mreža znanstveno istraživačkih i akademskih institucija. Realno gledajući, interes privatnog kapitala za ulaganje u razvoj novih tehnologija ili procesa, odnosno općenito u razvoj visokih tehnologija je vrlo slab. Prevladavanje ovakvog stanja zahtjeva ubrzano stvaranje nacionalnog istraživačkog prostora temeljenog na otvorenosti prema međunarodnoj razmjeni znanja. Značajne pomake u ovom pravcu moguće je također ostvariti otvaranjem prema inozemnom kapitalu koji već prepoznaje hrvatski znanstveni potencijal i koji može osigurati brži transfer znanja i tehnologije. Stoga, Vlada Republike Hrvatske ima za cilj jačati, kako materijalne tako i društvene preduvjete te stvarati poslovno okruženje povoljno za investicije i ulaganja (kako domaća tako i strana).

Jedna od primarnih zadaća Vlade Republike Hrvatske je preustrojiti i dalje razvijati sustav znanosti te povećavati ulaganja u istraživanja. Kako bi se to postiglo, potrebno je provoditi sveobuhvatne i detaljne mjere kojima će se finansijska sredstva usmjeriti prema znanstvenim istraživanjima povezanim s gospodarstvom i prema dalnjem osposobljavanju ljudskog kapitala te osnaživanju istraživačkih partnerstva. Stoga se razvijaju finansijski instrumenti koji dovode do primjenjivosti istraživačkih rezultata, učinkovitosti provedbene znanstveno-istraživačke infrastrukture, internacionalizacije istraživanja i u konačnici do razvoja inovativnosti, gospodarske koristi i komercijalnog iskorištavanja znanstvenih istraživanja.

Provođenje Bolonjskog procesa, razvoj sveučilišnih i stručnih studija, otvaranje hrvatskoga visokog obrazovanja europskim standardima, uz sustavne poticajne mjere povećanja broja upisanih studenata donijet će očekivane rezultate po uspješnom usklađivanju svoje ponude s potrebama gospodarstva.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Sustavno poboljšavanje zakonskih okvira i finansijske regulative u sklopu znanstvenog i tehnologiskog sustava

Sustavno formiranje zakonskog okvira će motivirati kvalitetnu visokoobrazovanu radnu snagu na rad u znanstvenim istraživanjima, te omogućiti čvršću i kvalitetniju povezanost i suradnju znanstvenih i obrazovnih organizacija s gospodarskim sektorom i državnom upravom. Takav bi okvir trebao olakšati i mobilnost najboljih znanstvenika i istraživača iz domovine i svijeta. Značajni koraci u ovom smjeru već su poduzeti kroz kontinuirano povećanje ulaganja u znanost i istraživanje, donošenjem Zakona o izmjeni Zakona o Nacionalnoj zakladi za znanost, visoko školstvo i tehnologiski razvoj Republike Hrvatske te Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, no prethodi još čitav niz drugih koraka kojima će

se standardi i uvjeti rada u hrvatskoj znanosti približiti onim u zemljama s razvijenom znanosću.

- Učinkovita zaštita i primjena intelektualnog vlasništva

U hrvatskoj akademskoj zajednici želi se povećati kultura zaštite intelektualnog vlasništva kao osnove razvoja društva znanja i gospodarstva temeljena na znanju. Uvođenje sustavne izobrazbe u području intelektualnog vlasništva i jačanje suradnje i koordinacije na promicanju i razvoju primjene prava intelektualnog vlasništva između akademske zajednice i relevantnih stručnih organizacija doprinijet će tom cilju. Unapređenjem kvalitete i efikasnosti u pružanju postojećih i razvoju novih stručnih usluga iz područja pretraživanja i analize informacija o registriranom industrijskom vlasništvu i razvojem javnih usluga izobrazbe, Državni zavod za intelektualno vlasništvo osigurat će korisnicima bolje preduvjete za razumijevanje sustava i učinkovitu zaštitu prava intelektualnog vlasništva.

- Prepoznavanje i razvijanje prioritetnih područja

Za Hrvatsku su perspektivni oni prioriteti koji omogućuju globalizaciju znanja, znanstvenu propulziju, gospodarsku učinkovitost utemeljenu na vrijednostima društva te oni koji izravno podupiru brz razvoj temeljnih gospodarskih grana. Hrvatska treba identificirati, poticati i razvijati usko specijalizirane niše, po kojima bi postala prepoznatljiva u globalnom društvu znanja te značajna na svjetsko tržištu. Punu potporu trebaju imati i sva ostala područja za koja postoji iskazano zanimanje gospodarstva i njegova spremnost na ulaganje u sklopu njihovih razvojno-istraživačkih projekata. Te bitne promjene, kojima Vlada Republike Hrvatske želi pokrenuti razvoj znanosti u Hrvatskoj, zahtijevaju najveću suradnju ne samo znanstveno-istraživačkog sektora i Vlade Republike Hrvatske nego i svih gospodarskih subjekata te tijela lokalne uprave i samouprave.

- Jačanje međunarodne suradnje

Ubrzanje života koje se javilo kao posljedica napretka u informacijsko-komunikacijskim tehnologijama uvelike je promijenilo način na koji funkcionira suvremena znanost. Radi učinkovitijeg natjecanja u međunarodnoj konkurenciji potrebno je potaknuti intenzivniju suradnju istraživača, kako u Hrvatskoj, tako i na međunarodnoj razini. Kolaborativne mreže izvrsnosti povećavaju kapacitet za međunarodno natjecanje i preduvjet su za aktivnije uključivanje gospodarstva, privlačenje ulaganja i povećanje istraživačke baze. Sudjelovanje u međunarodnim konzorcijima iznimno je važno zbog privlačenja inozemnih finansijskih sredstava i uključivanje hrvatskih istraživača u vrhunske istraživačke projekte.

- Jačanje javne svijesti i povjerenja u znanost i tehnologiju

Vlada Republike Hrvatske ulaže značajne napore u popularizaciji znanosti i istraživanja u javnosti kako bi se najkvalitetniji mladi ljudi odlučili za tu, trenutačno nedovoljno atraktivnu profesiju. Jačanje javne svijesti i povjerenja u znanost i tehnologiju postiže se u suradnji sa resornim ministarstvima gospodarstva, kulture, okoliša i obitelji, kao i u suradnji s medijima, sustavom odgoja i obrazovanja i provođenjem posebnih aktivnosti, poput održavanja Festivala znanosti, medijskim programima obrazovnog i informativnog karaktera, izložbama na temu znanosti i tehnologije, danima otvorenih vrata na javnim institutima i fakultetima, raznim radionicama i predavanjima te objavljivanjem relevantnih rezultata i podataka. Svime

navedenim radi se na senzibilizaciji javnosti o potrebi većeg ulaganja u znanost i tehnologiju.

- Razvoj poticajnog financiranja znanstvene djelatnosti javnih instituta, znanstveno profiliranih sveučilišta i ostalih znanstvenih ustanova

Kroz stalno poboljšavanje misije, uloge i načina rukovođenja, instituti i ostale ustanove u sustavu znanosti usmjeravaju se prema područjima ostvarenja nacionalnih prioriteta i gospodarskih potreba. Javni znanstveni instituti prolaze kroz postupak vrednovanja njihovog rada i djelovanja s krajnjim ciljem poticanja povezivanja instituta unutar istog ili sličnog područja djelovanja. Ovakvim cjevitim pristupom omogućiće se poboljšanje učinkovitosti korištenja prostora i istraživačke opreme, a pojedinci i istraživačke grupe unutar instituta i ustanova razvijat će prioritetna interdisciplinarna znanstvena područja. Sve značajnija sredstava ulažu se kroz sustav institucionalnog financiranja istraživanja, što znači dodjelu sredstava znanstveno-istraživačkim ustanovama za razvoj znanstvene djelatnosti u skladu sa strategijom i ciljevima, te uspješnošću ustanove, sustavno ocjenjivanu kroz vanjski sustav vrednovanja preko Agencije za znanosti i visoko obrazovanje.

- Poticanje studiranja prirodnih i tehničkih znanosti

Nedvojbeno je da su sva područja znanosti važna i potrebna, no za ubrzani gospodarski razvoj nužno je povećati broj visokoobrazovanih u području prirodnih i tehničkih znanosti. U tim područjima u Hrvatskoj, a i u većem dijelu Europe, već nekoliko desetljeća dolazi do smanjivanja broja studenata na račun nekih drugih, trenutno atraktivnijih studija. Stoga se teži usklađivanju upisnih kvota u Republici Hrvatskoj s potrebama hrvatskog gospodarstva

Pokazatelji uspješnosti:

- 4.2.1. Godišnji broj novozaposlenih radnika u znanstveno-tehnologiskom sustavu
- 4.2.2. Broj izrađenih modela poticajnih mjera godišnje u primjeni
- 4.2.3. Broj projekata u provedbi načela usklađivanja s gospodarskim potrebama i socijalnom uključenošću
- 4.2.4. Prosječna mjesечna bruto plaća u djelatnosti znanstvenog istraživanja i razvoja
- 4.2.5. Bruto domaći izdaci za istraživanje i razvoj u poslovnom sektoru
- 4.2.6. Broj malih i srednjih inovativnih poduzeća

Posebni cilj 4.3. Poticanje izvrsnosti znanstvenog sustava

Važnost znanosti i tehnologije nezaobilazna je u razvoju suvremene države, njezinu napretku i blagostanju. Najveća konkurentna prednost koju neko društvo može uživati je veliki broj vlastitih inovacijskih procesa i tehnoloških rješenja, te u tom kontekstu, znanost pruža ključni doprinos ekonomijama utemeljenima na znanju. Cijeli sustav znanosti i tehnologije mora biti prilagodljiv i elastičan kako bi se ostvarila ravnoteža između temeljnih i primijenjenih istraživanja s obzirom da nije moguće unaprijed utvrditi znanstveni, tehnološki ili tržišni potencijal nekog projekta.

Za razvitak i kvalitetu cjelokupnog sustava, uz Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, skrbe Nacionalno vijeće za znanost i Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, najviša stručna i savjetodavna tijela koja imenuje Hrvatski sabor. Znanstveno istraživačka djelatnost u Hrvatskoj prati se i realizira u sklopu šest

znanstvenih područja: prirodnih, tehničkih, biomedicinskih, biotehničkih, društvenih i humanističkih znanosti. Izvrsnost znanstvenoistraživačkog sektora treba se iskazati u inovativnosti, originalnosti, djelotvornosti, povećanjem broja i kvalitete patenata, objavljenih vrhunskih znanstvenih članaka te nadasve racionalnošću, prilagodivošću i sposobnošću prijenosa znanja u gospodarstvo, kao i suradnjom s visokoškolskim ustanovama i istraživačkim ustanovama.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Intenzivnije uključivanja znanstvenog sustava u Europski istraživački prostor Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa omogućit će, u suradnji s Nacionalnom zakladom za znanost, visoko školstvo i tehnologiski razvitak i kroz Fond „Jedinstvo uz pomoć znanja“, vrhunskim znanstvenicima uvjete za provođenje visoko kvalitetnih istraživanja. Intenzivnije će se poticati ugošćivanje stranih znanstvenika i njihovo uključivanje na znanstvene projekte u Republici Hrvatskoj.

Provedbom odgovarajućih mjera povećava se broj i konkurentnost prijedloga projekata za Sedmi okvirni program Europske unije, te jačaju kapaciteti znanstvenih ustanova za njihovu provedbu i koordinaciju. Iskoristit će se mogućnost uključivanja u Tehnološke platforme, Zajedničke tehnološke inicijative Europske unije te program Eureka kako bi se usmjerio fokus na financiranje istraživanja ključnih za gospodarski razvoj i osnaživanje javno-privatnog partnerstva.

- Kompetitivni projekti Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnologiski razvitak

U narednom razdoblju provodit će se mjere koje će Nacionalnoj zakladi omogućiti zauzimanje središnjeg mesta u financiranju kompetitivnih, visokokvalitetnih i međunarodno recenziranih znanstvenoistraživačkih projekata u skladu s nacionalnim strateškim dokumentima. Razvoj programa financiranja znanstvenih projekata omogućit će dodjelu sredstava za pokretanje novih istraživačkih grupa, financiranje visoko kompetitivnih projekata u prioritetnim područjima, osnivanje i financiranje kolaborativnih mreža izvrsnosti te privlačenje sposobnih i afirmiranih znanstvenika iz dijaspore i svijeta. U okviru razvoja sustava financiranja znanstvenoistraživačkih projekata, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa fokusirano će provoditi i financirati kompetitivne projekte prema kriterijima izvrsnosti, ali specifično za definirane prioritetne teme.

- Osnivanje i razvoj ureda za transfer tehnologije

Pri visokoškolskim i znanstvenoistraživačkim ustanovama u značajnoj mjeri pokreću se uredi za transfer tehnologije s ciljem sustava identifikacije, procjene, zaštite te pomoći u komercijalizaciji intelektualnog vlasništva stvorenog od strane znanstvenika i istraživača. Posebno se namjeravaju dalje razvijati finansijski instrumenti za poticanje tehnologiskih istraživanja koja izgledno mogu rezultirati stvaranjem novih proizvoda ili usluga, a s naglaskom na visoke tehnologije za koja nisu potrebna velika kapitalna ulaganja. Poslovno inovacijski centar Hrvatske (BICRO d.o.o.) zadužen je za provedbu vladinih programa potpore tehnologiskom razvoju kako bi se podigla konkurentnosti domaćih poduzeća i proizvoda, te stvorili uvjeti potrebni za uspješan prijenos znanja. Hrvatski institut za tehnologiju razvija i provodi programe i projekte s ciljem funkcionalnog povezivanja znanstveno-istraživačkih resursa s ostalim dijelovima društveno-gospodarskog sustava gdje će se stvoriti uvjeti za nastanak novih tehnologija i inovacija u skladu s konцепцијom održivog razvoja i konkurentnosti na globalnom tržištu.

- Stvaranje integriranih znanstvenih programa

Okrupnjivanjem postojećih istraživanja u integrirane znanstvene programe osigurat će se pokretljivost, interdisciplinarnost i međuinstitucionalna suradnja, što će uvelike doprinijeti izgradnji fleksibilnijeg istraživačkog i obrazovnog sustava. Osnivanjem fondova rizičnog kapitala, kombiniranjem javnih i privatnih sredstava, osigurat će se dodatan instrument za financiranje uvođenja istraživačkih rezultata u poslovnu upotrebu.

- Poticanje osnivanja znanstvenih infrastrukturnih centara

U cilju osiguranja uvjeta za optimalno korištenje znanstvenoistraživačke opreme kojom se provode znanstvena istraživanja, potiče se osnivanje infrastrukturnih centara. Ti će centri biti sposobljeni za organiziranje i vođenje analitičkog servisa i učinkovito korištenje vrlo skupe i složene opreme, a čime će se osigurati uvjeti za maksimalnu iskoristivost te opreme za znanstvenu zajednicu, ali i gospodarstvo.

- Povećanje kvalitete znanstvenih istraživača

Uspjeh ulaganja u istraživanje i razvoj najviše ovisi o kvaliteti i motivaciji istraživača koji provode istraživanja. Sveučilišta i javni znanstveni instituti, zajedno s poslovnim i javnim sektorom, uz potporu države, razvijat će inovacijsku politiku i politiku transfera znanja kojoj je cilj širenje inovacijske i istraživačke baze. Sveučilišta trebaju stvoriti preduvjete za inovacijske i poduzetničke projekte studenata sustavnim pružanjem interdisciplinarnog znanja, vrednovanjem i nagrađivanjem inovacijskih projekata i formiranjem studentskih poduzetničkih inkubatora. Uz odgoj i školovanje vlastitih istraživača, iznimno značajan preduvjet za razvoj istraživačkih i inovacijskih kapaciteta je privlačenje istraživača iz inozemstva, kako hrvatskih istraživača koji trenutno rade u inozemstvu, tako i stranih državljana.

- Reforma doktorskih studija i doktorandi

Kako bi se sustav doktorskih studija prilagodio novim potrebama potrebno je provesti reformu doktorskih studija kao studija III. ciklusa kojim se sustavno i programirano istraživačkim radom i zaposlenošću u punom radnom vremenu razvijaju opće i specifične kompetencije za potrebe gospodarstva, poslovnog i javnog sektora. Dodatno će se poduprijeti doktorski studiji koji se temelje na međunarodno konkurentnim istraživanjima te suradnji i partnerstvu s poslovnim sektorom. Također, radit će se na uvođenju sustava industrijskih doktorata i povećanju broja združenih studija između Republike Hrvatske i međunarodnih obrazovnih institucija.

- Uključivanje studenata u istraživanje i inovacije

Sveučilišta i javni znanstveni instituti, zajedno s poslovnim i javnim sektorom trebaju razvijati inovacijsku politiku i politiku transfera znanja kojoj je cilj širenje inovacijske i istraživačke baze. Temelj te politike treba biti uključivanje studenata u istraživanja, inovacije i prijenos znanja, bilo na sveučilišnoj razini, bilo radom u poduzećima, posebice malim i srednjim poduzećima.

- Dodatno nagrađivanje i poticanje znanstvene izvrsnosti

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa nastaviti će s dodatnim nagrađivanjem i poticanjem znanstvene izvrsnosti hrvatskih znanstvenika, znanstvenih organizacija i znanstveno-istraživačkih projekata. Poticaji će se u vidu novčane nagrade dodjeljivati znanstveniku za objavu znanstvenog članka u eminentnom stranom znanstvenom

časopisu ili za izuzetno citirani članak, zatim domaćem znanstvenom časopisu za postignute izuzetne rezultate međunarodnog značaja, instituciji koja ostvari istaknuta znanstvena postignuća ili dobije nagradu, kao i hrvatskom partneru koji ugovori projekt Sedmog okvirnog programa Europske unije.

- Osnivanje i razvoj znanstvenih centara izvrsnosti

Stvaranje znanstvenih centara izvrsnosti preduvjet je za istraživanje i obrazovanje prema strateškim prioritetima i potrebama Republike Hrvatske. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa će u suradnji s Nacionalnom zakladom za znanost, razraditi kompetitivne finansijske instrumente za osnivanje centara izvrsnosti i osigurati im finansijske i fiskalne potpore. Centri izvrsnosti bit će sastavljeni od ponajboljih znanstvenih grupa u Hrvatskoj, stvorit će polazište za osnivanje "doktorskih škola", a njihova ključna komponenta bit će suradnja s gospodarstvom. Centri izvrsnosti utjecat će na povećanje ulaganja u tematska istraživanja u skladu s tehnološkim revolucijama i određenim nacionalnim prioritetima.

- Razvijanje sustava jačanja kompetencija ljudskih potencijala

S ciljem razvijanja sustava jačanja kompetencija ljudskih potencijala Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa će razvijati i koordinirati suradnju s institucijama i tijelima koja su nadležna za organizaciju i provedbu inicijalnoga obrazovanje te stručnoga usavršavanja ljudskih potencijala sustava.

Pokazatelji uspješnosti:

- 4.3.1. Ukupni broj doktora znanosti
- 4.3.2. Ukupno ulaganje u istraživanje i razvoj u državnom sektoru i visokom obrazovanju
- 4.3.3. Broj doktora znanosti u prirodnim i tehničkim znanostima prema ukupnom broju doktora znanosti
- 4.3.4. Broj dodijeljenih nagrada hrvatskim znanstvenicima
- 4.3.5. Broj znanstvenoistraživačkih projekata
- 4.3.6. Broj registriranih patenata
- 4.3.7. Broj institucija i osoba uključenih u provedbu kontinuiranog stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika (inicijalno stanje i godišnje praćenje)
- 4.3.8. Broj korisnika kontinuiranog stručnog usavršavanja

Posebni cilj 4.4. Stvaranje informacijskog društva

Cilj je informacijskog društva osigurati svim stanovnicima pristup informacijama uključujući i osobe s invaliditetom koje imaju senzorička oštećenja. Imajući u vidu kako je danas sve veći broj informacija dostupan u digitalnom obliku važno je svakom stanovniku osigurati jednak pristup informacijama, odnosno stvoriti uvjete u kojima će od društva znanja koristi imati svi, bez obzira na zemljopisne, socijalne, generacijske ili bilo koje druge posebnosti.

Vlada Republike Hrvatske nastavit će ulagati velike napore da hrvatsko društvo transformira u informacijsko društvo poduzimanjem koordiniranih, sveobuhvatnih i dinamičnih akcija radi bržeg iskoraka Hrvatske u informacijsko društvo. Građanima i gospodarstvu treba se omogućiti najkvalitetnija i najšira moguća uporaba i razmjena informacija i time otvoriti prostor aktivnog sudjelovanja u globalnim tokovima.

Preduvjet uključivanja radnog aktivnog stanovništva u informacijsko društvo i društvo znanja, a posebno mlađih generacija koje se još nalaze u sustavu obrazovanja je sposobljenost za korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT).

Odgjedno-obrazovni sustav se mora suočiti s izazovima i potrebama informacijskog društva i iskoristi priliku koju informacijska i komunikacijska tehnologija pruža u dostupnosti znanja, informacija i mogućnosti cjeloživotnog učenja i obrazovanja. Državna uprava integrirana u sustav elektroničke uprave pridonosi povećanju efikasnosti i transparentnosti poslovanja državne uprave, povećanju konkurentnosti hrvatskog gospodarstva te uključivanju svih društvenih skupina u razvoj informacijskog društva, bez obzira na različitosti.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Uspostava modela sustava elektroničke uprave

Javna uprava treba svojim primjerom poticati privatni sektor na primjenu elektroničkog poslovanja. S ciljem povećanja efikasnosti i transparentnosti poslovanja državne uprave provest će se optimalizacija i standardizacija poslovnih procesa u državnoj upravi temeljena na primjeni informacijske tehnologije i razvijenih specifičnih modela koji se odnose na pojedine dijelove sustava elektroničke uprave. Usmjereni smo na razvijanje specifičnih modela u državnoj upravi kao što su: model bezpapirnog ureda (e-ured), model za razmjenu podataka između tijela državne uprave, model sustava za upravljanje elektroničkim identitetima, model jedinstvene točke pristupa informacijskim resursima u tijelima državne uprave te modele za razvoj i povezivanje elektroničkih usluga u državnoj upravi. Također, uspostaviti će se model jedinstvenog označavanja informacijskih izvora tijela javne vlasti s formalnoga i sadržajnog aspekta, kojeg razvija Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija – HIDRA, primjenom metapodataka i pojmovnika na temelju svjetski priznatih normi i pozitivne prakse. Sve usluge elektroničke uprave i javne informacije, odnosno sadržaji kojima raspolažu tijela javne vlasti, moraju biti u potpunosti prihvatljive, raspoložive i dostupne svim korisnicima usluga, bez ograničenja, na jednak način i pod jednakim uvjetima.

- Optimalan razvoj računalne i komunikacijske infrastrukture

Informacijsko komunikacijska tehnologija je temelj društva znanja. Kako bismo racionalizirali troškove korištenja elektroničke komunikacijske mreže i usluga u tijelima državne uprave potrebno je optimalizirati komunikacijske potrebe tijela državne uprave i efikasnije koristiti elektroničku komunikacijsku infrastrukturu u državnom vlasništvu. Također, uspostaviti će se sustav za nadzor i upravljanje državnom računalnom i komunikacijskom infrastrukturom te izraditi model za procjenu finansijskog učinka priključivanja i uporabe računalne i komunikacijske mreže tijela državne uprave.

- Podizanje razine sposobljenosti i informiranosti korisnika e-Uprave

U ostvarenjem ovog cilja teži se jačanju uloge informatičke struke u svim tijelima državne uprave. Trebaju nam obrazovani službenici za e-Upravu što želimo postići jačanjem administrativnih kapaciteta i uspostavljanjem jedinstvenog ustroja informacijsko-dokumentacijskih jedinica u tijelima državne uprave koji će se baviti poslovima vezanim uz primjenu informacijsko-komunikacijske tehnologije. Stoga će se raditi na pripremi programa osposobljavanja državnih službenika koji će im

omogućiti stjecanje općih i specifičnih vještina. Također, kontinuirano će se informirati najšira javnost o mogućnostima korištenja sustava e-Uprave i na taj način poticati aktivno sudjelovanje građana u razvoju informacijskog društva.

- Promicanje informatičkog društva

Različitim promotivnim aktivnostima treba motivirati građane za sudjelovanje u izgradnji informatičkog društva. Važno je imati u vidu da nemaju svi građani jednaku mogućnost pristupa i korištenja informacijske i komunikacijske tehnologije. Prema tome, treba nadići tradicionalne prepreke u vidu mobilnosti ili geografske udaljenosti. Veliku važnost u promicanju informacijskog društva imaju tijela državne uprave, gospodarske i ostale institucije, sveučilišta, škole, informatička udruženja i drugi. Suradnjom Ministarstva znanosti obrazovanja i športa i Hrvatske akademtske istraživačke mreže uspostavljen je veći broj središnjih nacionalnih servisa i usluga za obrazovnu, akademsku i istraživačku zajednicu, korištenjem odgovarajućih informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Sveučilišni računski centar osigurava kontinuiru, stabilan, pouzdan i kvalitetan rad postojeće nacionalne akademtske i znanstveno istraživačke e-infrastrukture i središnjih sustava, te pruža praktičnu, savjetodavnu i obrazovnu podršku.

- Planiranje radiodifuzijske mreže

Planiranje radiodifuzijske mreže potrebno je radi digitalnog zemaljskog odašiljanja televizijskih programa i pružanja drugih elektroničkih komunikacijskih usluga uz poštivanje načela dobrog gospodarenja radiofrekvencijskim spektrom i zadovoljavanja javnog interesa.

- Prelazak s analognog na digitalno odašiljanje televizijskog programa

Kako bi se ubrzao proces opskrbe stanovništva digitalnim prijamnicima i njihova nabava učinila troškovno prihvatljivom Vlada Republike Hrvatske nastavit će s dodjelom potpora za nabavu digitalnih prijamnika krajnjim korisnicima usluga – fizičkim osobama koje plaćaju radio - televizijsku pristojbu.

Pokazatelji uspješnosti:

- 4.4.1. Broj građana koji koriste Internet za komunikaciju s tijelima državne uprave
- 4.4.2. Broj tvrtki koje koriste Internet za komunikaciju s tijelima državne uprave
- 4.4.3. Broj registara u tijelima državne uprave
- 4.4.4. Broj međusobno povezanih registara tijela državne uprave
- 4.4.5. Broj elektroničkih javnih usluga u potpunosti dostupnih putem Interneta
- 4.4.6. Broj tijela državne uprave koja su povezana u sustav bezpapirnog ureda
- 4.4.7. Broj državnih službenika kojima je dodijeljen elektronički identitet
- 4.4.8. Broj državnih službenika koji su završili osnovnu informatičku naobrazbu
- 4.4.9. Broj kućanstava koji imaju pristup Internetu
- 4.4.10. Broj građana kojima je dodijeljen elektronički identitet
- 4.4.11. Broj davatelja usluga satelitske i kabelske mreže

Posebni cilj 4.5. Razvijanje kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva

Razvijanje kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva kojim su obuhvaćeni svi oblici poticanja i promicanja kulture i kulturnih djelatnosti pridonijet će razvitku i unapređenju kulturnog života u Republici Hrvatskoj. Jačanje kulturne potrošnje i afirmiranje sudjelovanja u kulturi kao kvaliteti života stanovništva bitni su za

održavanje kulture kao sektora koji stvara i proizvodi dobra i vrijednosti te za razvoj socijalno kohezivnih učinaka kulture.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Ostvarivanje programa javnih potreba u kulturi

Polazeći od postignutog stupnja razvitka kulture i kulturnih djelatnosti ostvarivanjem programa javnih potreba u kulturi unapređivati će se sve segmente kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva i proizvodnje, ojačati sudjelovanje u svekolikom kulturnom životu, očuvati kulturnu raznolikost, jačati ravnomjernost kulturnog razvijanja, promicati kulturu kao razvojnu snagu društva, jačati svijest o vrednovanju kulturnog proizvoda te osnažiti kulturno poduzetništvo i status umjetnika.

- Poticanje knjige i nakladništva, muzejsko-galerijske djelatnosti i likovne umjetnosti, glazbe, dramske, glazbeno-scenske, audiovizualne i plesne umjetnosti te novomedijskih kultura

Poticat će se izvrsnost u kulturi i umjetnosti, a posebno poticanje knjige i nakladništva, muzejsko-galerijske djelatnosti i likovne umjetnosti, glazbe, dramske, glazbeno-scenske, audiovizualne i plesne umjetnosti te novomedijskih kultura. Promovirat će se otvaranje novih knjižara i potpora književnoj djelatnosti knjižara, rast prometa i prodaje knjiga; dodjela poticaja knjižnicama prema korištenju knjižne građe i korisnicima, pratit će se broj nabavljenih novih knjiga u odnosu na odobrenu potporu za nabavu knjižne i neknjižne građe; poticati povećan posjet izložbama i rast broja posjetitelja muzeja i galerija te ostalih izložbenih prostora; poticat će se kvaliteta i broj izvedenih djela, koncerata i kazališnih predstava u zemlji i inozemstvu; ulagat će se u potpore distribuciji, filmskoj produkciji, filmskim predstavama i manifestacijama; poticat će se razvoj programa izvan institucijske kulture.

- Jačanje uloge umjetničkog obrazovanja

Jačanje uloge umjetničkog obrazovanja u školskom sustavu, cjeloživotnom obrazovanju i medijima te rast programa kulturnog menadžmenta. Potpora visokoškolskom sustavu za plesno obrazovanje i umjetničko istraživanje. Kontinuirano će se poticati rast kulturne potrošnje i participacije uključujući kulturni amaterizam te jačanje interesa drugih sektora za doprinose kulture njihovu razvijanju: gospodarstva, turizma, obrazovanja, znanosti. Razvijati stvaranje hrvatskog kulturnog proizvoda poticanjem umjetnika, kulturnih djelatnika i institucija u kulturi na ostvarenje dijela svojih programa na domaćem i europskom kulturnom tržištu.

- Provedba programa poticanja poduzetništva u kulturi

Kroz program poticanja poduzetništva u kulturi veliki dio kulturne produkcije poticat će se ulaganjem u razvoj i primjenu novih tehnologija u kulturi, poticanjem konkurentnosti industrija u kulturi, marketinških aktivnosti poduzetnika u kulturi te poticanjem inovacija u kulturi.

Pokazatelji uspješnosti:

- 4.5.1. Broj amaterskih udruga i programa u kulturi
- 4.5.2. Broj kulturno-poduzetničkih projekta
- 4.5.3. Broj programa umjetničkog obrazovanja

Posebni cilj 4.6. Postizanje optimalnoga modela zaštite i očuvanja kulturnih dobara

Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti, a njena zaštita jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnih identiteta. Ministarstvo kulture razvija mehanizme i uspostavlja mjere zaštite kulturne baštine s ciljem osiguranja njene održivosti što podrazumijeva identificiranje, dokumentiranje, istraživanje, održavanje, zaštitu kao i promicanje njenih vrijednosti.

Kulturnu baštinu čine pokretna i nepokretna kulturna dobra od umjetničkoga, povjesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkoga i znanstvenog značenja, arheološka nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru, nematerijalni oblici i pojave čovjekova duhovnog stvaralaštva u prošlosti kao i dokumentacija i bibliografska baština i zgrade, odnosno prostori u kojima se trajno čuvaju ili izlažu kulturna dobra i dokumentacija o njima.

Zaštitom i očuvanjem kulturne baštine Ministarstvo kulture osigurava postojanost kulturnih vrijednosti kao i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, njenu afirmaciju, stimulaciju ekonomske konkurentnosti i kvalitetnijeg života u europskom okruženju.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Upravljanje kulturnim dobrima

Jačat će se kontinuirano praćenje stanja zaštićenih kulturnih dobara i njihovo istraživanje i proučavanje, a putem konzervatorske službe odnosno konzervatorskih odjela oblikovati i unapređivati mehanizme upravljanja kulturnim dobrima.

- Unapređenje suradnje i planiranja svih interesnih skupina

Poticat će se i unapređivati suradnja i planiranje na lokalnoj razini (županije, gradovi, općine) te unapređivati suradnja svih aktera koji sudjeluju u zaštiti i očuvanju kulturne baštine uključujući Hrvatski restauratorski zavod, muzejske i arhivske ustanove, privatne osobe i javne službe.

- Poboljšanje kvalitete restauratorskih i konzervatorskih poslova

Ministarstvo kulture će propisivanjem uvjeta za rad pravnih i fizičkih osoba na restauratorskim, konzervatorskim i drugim poslovima zaštite kulturne baštine unaprijediti kvalitetu izvedenih radova na zaštiti i očuvanju kulturne baštine. U tu svrhu, Ministarstvo kulture će razvijati Upisnik (bazu podataka) fizičkih i pravnih osoba na restauratorskim, konzervatorskim i drugim poslovima zaštite kulturne baštine te omogućiti javnost tih podataka. Razvijanjem suradnje i unapređenjem planiranja na lokalnoj razini s vlasnicima i korisnicima kulturnih dobara (GUP, strukturalni fondovi, regionalni projekti razvoja, legislativa; pitanje koncesije) postići će se optimalni model održivosti obnovljenih kulturnih dobara.

- Kontroliranje prometa kulturnim dobrima

Zbog prijeteće opasnosti od nekontroliranog prometa kulturnim dobrima, suradnjom nadležnih ministarstava i javnih službi, izradit će se pravni okvir i stvoriti učinkovit sustav praćenja i nadzora. Ministarstvo kulture će obavljanjem inspekcijskih poslova zaštite kulturne baštine osigurati kvalitetnu skrb i nadzor u okviru zakonske

regulative. Postavljanjem i održavanjem sustava alarma, razvijanjem kriterija te odabirom i sustavnim praćenjem stanja ugroženosti kulturnih dobara od posebne važnosti razvijat će se nadzor i sigurnosni sustav.

Pokazatelji uspješnosti:

- 4.6.1. Povećanje broja kvalitetno i stručno realiziranih projekata zaštite kulturnih dobara stavljenih u funkciju uključujući projekte sufinanciranja iz prepristupnih fondova Europske unije
- 4.6.2. Povećanje broja programa vezanih za promidžbu kulturne baštine
- 4.6.3. Statistički podaci o broju inspekcijskih intervencija
- 4.6.4. Povećani udio kulturne baštine u razvitku nacionalnog gospodarstva i neizostavna uloga u oblikovanju prostornog okruženja
- 4.6.5. Broj postavljenih alarmnih sustava

Opći cilj 5. Ravnomjerni regionalni razvoj

Zbog sve većeg produbljivanja društveno-gospodarskih razlika i razvojnih mogućnosti u različitim dijelovima zemlje te među različitim društvenim skupinama, Vlada Republike Hrvatske je utvrdila potrebu definiranja koherentne regionalne razvojne politike.

Današnji izazovi regionalne konkurentnosti Hrvatske slični su onima Europske unije. Za uspostavu učinkovitog sustava upravljanja regionalnim razvojem potrebno je stimulirati rast, zaposlenost i inovacije te povećati socijalnu koheziju.

Održiv i konkurentan razvoj ne može se postići isključivo politikom i programima koji se oblikuju na središnjoj državnoj razini odnosno pristupom „odozgo prema dolje“. Značajne razlike u regionalnoj (županijskoj) razvijenosti zahtijevaju specifična rješenja i jačanje pristupa „odozdo prema gore“. Regionalni razvoj nije samo ulaganje u infrastrukturu već zahtijeva i jačanje poduzetničke klime te razvoj poduzetništva, obrazovanja i tržišta rada. Optimalno korištenje razvojnih prednosti regija mora se zasnivati na očuvanju prostora.

Cilj je politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske pridonijeti ukupnom nacionalnom rastu i razvoju stvaranjem uvjeta koji će smanjiti društvene i gospodarske razvojne nejednakosti među statističkim regijama i županijama, omogućiti potpomognutim područjima da postanu konkurentna te uspostaviti okvir za koordinirane nacionalne, regionalne i lokalne inicijative kojima je cilj unapređenje gospodarskog i društvenog razvoja zemlje.

Posebni cilj 5.1. Poticanje konkurentnosti hrvatskih regija

Konkurentnost je mjera sposobnosti zemlje da u slobodnim i ravnopravnim tržišnim uvjetima proizvede robe i usluge koje prolaze test međunarodnog tržišta, uz zadržavanje i dugoročno povećanje realnog dohotka stanovništva. Zemlja je onoliko konkurentna koliko i sve njezine regije. Stoga manje konkurentne regije i županije utječu na globalno rangiranje konkurentnosti cijele Hrvatske i potvrđuju potrebu za podizanjem razine konkurentnosti svih županija.

Projekti regionalnog i lokalnog razvoja u Republici Hrvatskoj realiziraju se i financiraju brojnim i različitim programima državnih institucija (ministarstava, fondova i agencija koje djeluju u raznim sektorima), programima jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave te programima IPA-e i drugim međunarodnim programima.

U narednom razdoblju konkurentnost hrvatskih regija poticat će se razvojem komunalne, socijalne i poslovne infrastrukture te učinkovitom suradnjom između javnog sektora, znanstveno-istraživačkih institucija i poslovnog sektora.

Komunalna i socijalna infrastruktura razvijat će se kroz izgradnju, sanaciju, nadogradnju i opremanje građevina za opskrbu vodom i odvodnjom otpadnih voda, deponija otpada, vrtića, škola, športskih dvorana, domova za starije, zdravstvenih ustanova, centra za rehabilitaciju i centra za odgoj i obrazovanje koji skrbe o osobama s invaliditetom i drugih. Poslovna infrastruktura razvijat će se

podupiranjem, proširenjem i poboljšanjem infrastrukture poduzetničkih centara, inkubatora, tehnoloških parkova, poduzetničkih i slobodnih zona te pratećih usluga koje će osigurati održivi razvoj i konkurentnost poslovnog sektora i povećati broj zaposlenih.

Za opstojnost srednjih i manjih tvrtki postoje različita rješenja, a jedno od boljih je udruživanje snaga za ulazak u veće projekte. Stoga će se poticati razvoj klastera.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Identifikacija, odabir i praćenje provedbe prioritetnih projekata

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i Fond za regionalni razvoj identificirat će i odabrati prioritetne projekte u segmentu komunalne, socijalne i poslovne infrastrukture na razini regija te će bespovratno dodijeliti sredstva za izgradnju, sanaciju i opremanje infrastrukturnih objekata i za ulaganje u prateće usluge odnosno sufinancirati realizaciju navedenih lokalnih i regionalnih projekata. Provedbeno tijelo Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva je Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske osnovana radi financiranja, nabave, plaćanja i praćenja provedbe programa i projekata iz nadležnosti Ministarstva. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva će izraditi elektronsku bazu razvojnih projekata koja će služiti kao informacijska potpora kod odabira i praćenja provedbe projekata. Također, radi ocjenjivanja dugoročnih učinaka provedenih projekata na regionalni razvoj, Ministarstvo će izraditi bazu razvojnih indikatora na regionalnoj razini.

- Sufinanciranje izrade projektne dokumentacije

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva i Fond za regionalni razvoj će sufinanciranjem izrade projektne dokumentacije pridonijeti učinkovitoj i djelotvornoj pripremi projekata regionalnog i lokalnog razvoja te njihovom uspješnijem kandidiraju na natječajima za financiranje provedbe.

- Izrada modela umreženog sustava komunikacije županijskih razvojnih agencija i centara

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva izradit će model umreženog sustava komunikacije županijskih razvojnih agencija i centara, svatko iz svog djelokruga te će pružati e-usluge i osigurati bolju suradnju s inozemnim agencijama srodnih djelatnosti.

- Podrška projektima izgradnje poduzetničkih, poslovnih i gospodarskih zona
- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva će u suradnji s Ministarstvom regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva kontinuirano provoditi projekte izgradnje poduzetničkih, poslovnih i gospodarskih zona u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, sufinancirati izradu projektne dokumentacije te izgradnju prometne i komunalne infrastrukture u i oko poduzetničkih zona.

- Razvoj klastera

Korištenje klastera kao alata za razvoj hrvatskoga gospodarstva osigurat će veći stupanj konkurentnosti i otklanjanje problema usitnjjenosti proizvodnje i nedostatnih postojećih proizvodnih kapaciteta kao i stvaranje mreža poduzetnika radi ostvarenja novih zajedničkih proizvoda ili stvaranja novih globalnih brandova. U Republici

Hrvatskoj postoje inicijative za klaster u sljedećim djelatnostima: ugostiteljsko – turistička, građevinska, proizvodnja obuće, grafička industrija, proizvodnja medicinske opreme, drvna industrija, tekstilna industrija, prerađivačka industrija i ekološka proizvodnja hrane, cestovni prijevoz, intelektualne usluge, metaloprerađivačka industrija, uređenje interijera, informacijska i komunikacijska tehnologija te brodogradnja. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva jačat će institucionalne kapacitete na regionalnoj razini edukacijom ljudi u razvojnim agencijama za klaster-menadžeri.

- Poticanje razvoja obrta, malih i srednjih poduzeća

Financiranjem razvojnih programa prilagođenih trenutnim zahtjevima tržišta i alokacijom finansijskih resursa Fond za razvoj i zapošljavanje usmjerava državna sredstva u poticanje razvoja obrta, malih i srednjih poduzeća koji se zasnivaju na otvaranju novih radnih mesta i koji su pretežno orijentirani na domaće resurse, otvaranje i poticanje poduzetničkih, industrijskih i slobodnih zona, tehnoloških parkova ili centara, poduzetničkih inkubatora, veletržnica i drugih srodnih institucija podrške razvoju gospodarstva, ulaganjem u infrastrukturu ili objekte i primjenu novih tehnologija.

- Dodjela potpora otočnim poslodavcima

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodjelom potpora otočnim poslodavcima, koji imaju sjedište tvrtke ili obrta na otoku, omogućava likvidnost otočnog privatnog poduzetništva te stvaranje pozitivne klime za očuvanje i otvaranje novih radnih mesta i zapošljavanje domicilnog stanovništva.

- Brendiranje izvornih tradicionalnih proizvoda

U cilju poticanja razvoja, zaštite, promocije i podizanja kvalitete izvorne, tradicionalne i ekološke proizvodnje uvedeno je označavanje proizvoda proizvedenih na otocima i u priobalju. Time se proizvodima s tih područja omogućuje prepoznatljivost i bolji plasman na tržištu kao i njihova promocija na domaćem i stranom tržištu.

- Razvoj nove i postojeće poslovne infrastrukture

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva izradit će pozive za dodjelu bespovratnih sredstava za financiranje iz domaćih i sredstava Europske unije za razvoj nove i postojeće poslovne infrastrukture poslovnih zona, novih i postojećih poslovnih inkubatora, ostalih institucija i usluga koje podupiru razvoj malog i srednjeg poduzetništva te za financiranje razvoja i unapređenja javne turističke infrastrukture, posebice u području zdravstvenog, kulturnog i aktivnog turizma. Ulagat će u prateće usluge koje omogućavaju učinkovito korištenje novoizgrađene infrastrukture te osiguravaju dodanu vrijednost i njezinu održivost. Osigurat će povezivanje poslovnog, znanstveno-istraživačkog i javnog sektora kao i transfer tehnologije te uspostavu mreže i partnerstva između poslovnih i/ili istraživačkih institucija.

Pokazatelji uspješnosti:

- 5.1.1. Broj izgrađenih objekata socijalne i komunalne infrastrukture prema namjeni
- 5.1.2. Broj metara izgrađene infrastrukture (vodovoda, kanalizacije, cestovne infrastrukture, plinovoda) sredstvima financiranim od strane Ministarstva

- regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i Fonda za regionalni razvoj
- 5.1.3. Broj novih malih i srednjih poduzeća
  - 5.1.4. Broj površina novih poduzetničkih zona
  - 5.1.5. Broj i prihod poduzeća uključenih u klastere
  - 5.1.6. Broj korisnika bespovratne potpore za sufinanciranje izrade projektne dokumentacije
  - 5.1.7. Broj potpuno kompletiranih projektnih prijedloga čiji su podnositelji bili korisnici bespovratnih sredstava Fonda za pripremu i izradu projektne dokumentacije
  - 5.1.8. Broj i prihodi poslodavaca na otocima
  - 5.1.9. Broj brendiranih proizvoda
  - 5.1.10. Broj objavljenih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava
  - 5.1.11. Broj i finansijska vrijednost uspješno provedenih projekata izgradnje poslovne infrastrukture
  - 5.1.12. Broj poslovnih subjekata nastalih povezivanjem poslovnog, znanstveno-istraživačkog i javnog sektora te transferom tehnologija
  - 5.1.13. Broj zaposlenih u poslovnim subjektima u djelatnosti istraživanja i razvoja
  - 5.1.14. Broj poslovnih subjekata nastalih povezivanjem poslovnog i ili istraživačkog sektora
  - 5.1.15. Broj otvorenih i ili zadržanih radnih mjesta u poslovnom i turističkom sektoru

Posebni cilj 5.2. Održivi razvoj slabije razvijenih regija

Postojeće teškoće razvoja određenih područja posljedica su višestrukih i često preklapajućih čimbenika. Značajnost problema vezanih uz prirodno-geografske nedostatke, kao što su izoliranost i nepovoljni prirodno-geografski uvjeti (otoci, brdsko-planinska područja) ili problemi nastali kao posljedica nedavne povijesti, primjerice ratna razaranja i gubitak postojećih tržišta, ostavilo je na nekim područjima izrazito negativan učinak na lokalne uvjete života, ali i na mogućnost i budućnost razvoja gospodarstva i razvoja općenito.

Prelazak s višedesetljetnog centraliziranog planiranja na globalno konkurentnu tržišnu ekonomiju kod većine manje razvijenih dijelova zemlje imao je negativan učinak na gospodarske aktivnosti, mogućnosti zapošljavanja i prihode u tim slabije razvijenim područjima.

Kako se veliki broj kvalificiranih i visoko stručnih osoba odlučuje za odlazak iz tih područja, suočavaju se sa smanjenjem kvalitetne radne snage što ima za posljedicu dodatno smanjenje poduzetničke aktivnosti te nedostatak potrebnih znanja i vještina.

Cilj održivog razvoja slabije razvijenih regija je osiguranje dobrobiti stanovništva, razvoj gospodarstva i zaštita prirodnog okoliša na tim područjima, a u svrhu izjednačavanja uvjeta i kvalitete života s ostalim područjima Republike Hrvatske.

Skrb o slabije razvijenim regijama odnosi se na poboljšanje uvjeta života na tim područjima u svim segmentima da bi se omogućio i inicirao ostanak i povratak stanovništva te demografski, društveni i gospodarski razvoj tih područja.

Navedeno se ostvaruje izgradnjom prometne, komunalne i društvene infrastrukture, stvaranjem boljih uvjeta života te poticanjem i promocijom komparativnih prednosti svake pojedine regije.

Vlada Republike Hrvatske kontinuirano provodi i financira programe obnove ratom oštećenih i uništenih materijalnih dobara, prvenstveno stambenih jedinica i objekata javne namjene. Obnovom obiteljskih kuća i stanova osigurat će se uvjeti za povratak građana u svoje domove na ratom stradalim područjima, a obnovom vrtića, škola, zdravstvenih ustanova, centara za rehabilitaciju, centara za odgoj i obrazovanje i drugih ustanova socijalne skrbi te osiguranjem pristupačnosti radi poboljšavanja kvalitete življena djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u području u kojem žive, sportskih i kulturnih dobara i drugih objekata javne namjene omogućiti život na tim područjima.

Osnovni preduvjet za život stanovništva na slabije razvijenim područjima je izgrađena komunalna infrastruktura što podrazumijeva omogućavanje opskrbe domaćinstava pitkom vodom, zbrinjavanje otpadnih i oborinskih voda, izgradnju novih i sanaciju postojećih deponija otpada u cilju zaštite okoliša i sprečavanja onečišćenja te ulaganja u lokalne i nerazvrstane ceste, nogostupe i mostove radi dostupnosti i pristupačnosti područja.

Neophodan je razvoj i društvene infrastrukture izgradnjom vrtića, škola, športskih dvorana, domova za starije i nemoćne i zdravstvenih ustanova kao preduvjet stvaranja uvjeta za ostanak stanovništva na slabije razvijenim područjima i njihovo sustavno zbrinjavanje.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Izgradnja stambene, komunalne i gospodarske infrastrukture

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture gradit će stambene jedinice, vodoopskrbne sisteme, sisteme odvodnje otpadnih i oborinskih voda, prometnice, škole, vrtice, sportske dvorane, zdravstvene ustanove i druge objekte. S obzirom da je populacija u slabije razvijenim regijama uglavnom starije dobi gradit će se domovi za starije i nemoćne osobe.

- Pomoći jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ministarstvo finansija kroz tekuće pomoći provodi korekciju fiskalnog kapaciteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, potiče ulaganja u kapitalne programe i racionalnost izvršenja funkcija gradova, općina i županija na slabije razvijenim područjima.

- Porezne olakšice

Poreznim olakšicama usmjeranim stanovništvu i gospodarstvu potiče se razvoj i naseljenost slabije razvijenih područja.

Pokazatelji uspješnosti:

- 5.2.1. Broj povratnika na ratom razorenim područjima
- 5.2.2. Broj stambeno zbrinutih obitelji u slabije razvijenim područjima
- 5.2.3. Broj izgrađenih objekata komunalne i društvene infrastrukture u slabije razvijenim regijama
- 5.2.4. Povećanje broja domaćinstava priključenih na vodoopskrbne sisteme i sisteme odvodnje
- 5.2.5. Broj i finansijska vrijednost uspješno provedenih projekata

- 5.2.6. Broj i finansijska vrijednost raspisanih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava
- 5.2.7. Broj izgrađenih objekata socijalne infrastrukture prema namjeni (škole, vrtići, starački domovi, domovi zdravlja)
- 5.2.8. Broj izgrađenih objekata komunalne infrastrukture prema namjeni
- 5.2.9. Broj priključaka širokopojasnog pristupa Internetu na 1000 stanovnika u slabije razvijenim područjima
- 5.2.10. Brij kućanstava i građana koji imaju pristup Internetu na 1000 stanovnika u slabije razvijenim područjima
- 5.2.11. Broj davatelja usluga pristupa Internetu na slabije razvijenim područjima

Posebni cilj 5.3. Razvijanje prometnog sustava

Razvijen prometni sustav omogućuje rast produktivnosti, olakšava i potiče mobilnost ljudi i roba te, smanjivanjem prometne izoliranosti, stvara prepostavke za uravnotežen regionalni razvoj.

Dostupnost infrastrukture temeljna je prepostavka rasta zapošljavanja jer utječe na kvalitetu i raznovrsnost poslovnih prilika, ali i na sveukupnu privlačnost zemlje za poslovanje i investicije kao i njezinog djelotvornog uključivanja u zajedničko tržište Europske unije. Trajni cilj je razvoj usluga u svim vidovima prometa: cestovnom, zračnom, željezničkom, pomorskom i prometu vodnim putovima unutarnjih voda. Razvoj prometa kao djelatnosti i podizanje razine kvalitete pruženih usluga potiče se ulaganjem u izgradnju novih i modernizaciju postojećih mobilnih kapaciteta, ulaganjem u kadrove, poticajnim mjerama pri školovanju budućih djelatnika u prometu, donošenjem planskih dokumenata razvoja određenih vrsta prometa te povezivanjem i suradnjom s međunarodnim organizacijama. Zaštita života ljudi i robe u prometu postiže se dobrom opremljenošću pružatelja prometnih usluga opremom, uređajima, uspostavom kvalitetnih sustava nadzora i upravljanja prometom, informatizacijom i sustavima radioveza, a istovremeno se provodi i zaštita okoliša od onečišćenja koja je nedjeljiva djelatnost od djelatnosti prometa.

Temeljna polazišta u dalnjem razvoju infrastrukture moraju biti: jačanje tržišnih mehanizama u izgradnji i korištenju infrastrukture, moderan sustav upravljanja infrastrukturom utemeljen na informacijskoj tehnologiji i održiv sustav financiranja njezine izgradnje i održavanja.

Razvitak prometnih usluga ovisi o komplementarnoj razini razvitka pojedinih vrsta prometa, a kako bi prometna djelatnost postigla optimalne rezultate nastoji se svaku od pojedinih vrsta prometa razvijati i unapređivati ravnomernom zastupljenosću.

Bitni preduvjet urednog i redovitog odvijanja prometa je sigurnost postojećeg obujma prijevoza i ostvarivanje optimalnih uvjeta sigurnosti za povećanje obujma budućeg prijevoza.

Održivi razvitak zemlje dugoročno je vezan uz zaštitu okoliša i racionalno gospodarenje resursima što znači da je jedan od najznačajnijih ciljeva, koji se ostvaruje racionalnim razvitkom prometnog sustava, održivi razvitak uz zaštitu okoliša.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Izgradnja i modernizacija prometne infrastrukture

Nastaviti će se ulaganje u izgradnju i modernizaciju lučke infrastrukture, infrastrukture unutarnjih vodnih putova, zračnih luka te željezničke i cestovne infrastrukture. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture će u narednom trogodišnjem razdoblju nastaviti sa započetim projektima izgradnje i modernizacije infrastrukture u šest morskih luka državnog značaja (Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Ploče i Dubrovnik) i četiri međunarodne luke unutarnjih voda (Sisak, Slavonski Brod, Osijek i Vukovar) te sa pružanjem potpora za izgradnju infrastrukture u lukama županijskog značaja.

Također planira se uspostava normirane klase plovnosti na unutarnjim vodnim putovima, početak izgradnje višenamjenskog kanala Dunav-Sava te izgradnja vodnih građevina.

U zračnom prometu planira se proširenje i izgradnja infrastrukture za siguran prihvatanje putnika i zrakoplova na športskim i zračnim lukama od državnog i županijskog značaja, dogradnja postojećih objekata sukladno potrebama prometa: uzletno-sletne staze, stajanke, putničke zgrade i ostalo.

Ulaganja u željezničku infrastrukturu odnosit će se na međunarodne pruge, regionalne pruge i lokalne pruge. Prioritetnim projektom ocjenjuje se izgradnja nove Ravničarske pruge (izgradnja II kolosijeka na pravcu Botovo – Zagreb – Karlovac i izgradnja nove trase Karlovac – Rijeka) te ulaganja u interoperabilnost i modernizaciju pruga na koridoru X.

U cestovnom prometu naglasak je na podizanju služnosti ukupne mreže cesta i na dovršetku izgradnje ukupne mreže autocesta (rješavanje najkritičnijih dionica).

- Razvoj tržišta prometnih usluga

Da bi se ravnomjerno razvijalo tržište prometnih usluga donijet će se mjere koje će brodarima olakšati izgradnju i modernizaciju flote i tehnologije prijevoza, uvodit će se nove linije u pomorskom i zračnom prometu te će se provoditi mjere za jačanje konkurentnosti brodara na tržištu (osnivanje posebnog fonda za riječni promet, povećanje broja „malih“ brodara, nadoknada razlike u cijeni pogonskog goriva brodarima koji obavljaju gospodarsku djelatnost u hrvatskom teritorijalnom moru). Poticat će se željeznički putnički i kombinirani prijevoz kroz godišnje ugovore o financiranju.

- Uspostavljanje sustava nadzora i upravljanja prometom

S ciljem podizanja razine sigurnosti u prometu na visoku razinu uspostavljati će se i održavati sustavi nadzora i upravljanja prometom, unapređivati sustavi tehničkog održavanja i obilježavanja plovnih putova, osigurati potrebna sigurnosna i zaštitna oprema vozila iz obvezatnog programa za sigurnost i održavanje zračnih luka te provesti i ostale aktivnosti koje se odnose na siguran prihvatanje zrakoplova i putnika.

- Provođenje hidrografskih istraživanja

Hrvatski hidrografski institut, provođenjem hidrografskih istraživanja mora, morskog dna i podmorja, obradom i javnom objavom službenih pomorskih navigacijskih karata, priručnika i drugih informacija u skladu s međunarodnim i domaćim propisima i normama, ostvaruje pretpostavke za siguran promet ljudi i roba hrvatskim dijelom Jadrana, gospodarenje resursima mora i podmorja, njegovu obranu i očuvanje okoliša. Hidrografskom terenskom aktivnošću dobit će se temeljni podaci kartografskih izvornika koji se koriste za izradu novih i korekciju postojećih pomorskih karata. Oceanološka mjerjenja i motrenja provode se s ciljem prikupljanja i pripreme

oceanoloških podataka za potrebe navigacije na moru te pri sastavljanju općeg sadržaja pomorske karte, plana ili publikacije, a u svrhu hidrografsko-navigacijskog osiguranja plovidbe. Postupkom reambulacije prikupljaju se pomorske sigurnosne informacije i podatci o morskim područjima plovidbe sa svrhom održavanja pomorskih karata i navigacijskih publikacija.

- Zaštita okoliša u prometu

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture sustavno radi na zaštiti okoliša u prometu i to poticanjem ekološki prihvatljivih vidova transporta, poticanjem preusmjeravanja prometa s cestovnih i željezničkih koridora na ekološki prihvatljivije morske putove, donošenjem propisa usklađenih s europskim standardima zaštite okoliša i provedbom mjera za njihovu realizaciju, a vezano uz smanjenje emisija otrovnih spojeva u atmosferu i smanjenje razine buke.

Pokazatelji uspješnosti:

- 5.3.1. Stupanj izgrađenosti infrastrukturnih objekata u lukama i zračnim lukama
- 5.3.2. Broj riječnih kilometara (rkm) pojedine klase plovnosti unutarnjih vodnih putova
- 5.3.3. Broj kilometara remonta i novoizgrađenih željezničkih pruga i cesta
- 5.3.4. Vrijeme potrebno za putovanja od odredišta do cilja (smanjenje potrebnog vremena rezultat je poboljšanja kvalitete cestovnih prometnica i moderniziranih željezničkih pruga te ostalih infrastrukturnih objekata u prometu)
- 5.3.5. Broj linija u svim oblicima javnog prijevoza (veći broj linija u svakom vidu prijevoza pozitivno utječe na zadovoljstvo i mobilnost korisnika usluga javnog prijevoza)
- 5.3.6. Iskoristivost prijevoznih kapaciteta (odnos broja prevezenih putnika/roba i raspoloživih prijevoznih kapaciteta)
- 5.3.7. Smanjenje broja nesreća u prometu
- 5.3.8. Broj riješenih željezničko-cestovnih prijelaza i skelskih prijelaza
- 5.3.9. Količina utrošene energije po duljini puta i količini prevezenog tereta
- 5.3.10. Razina buke kao posljedica prometnih aktivnosti
- 5.3.11. Kakvoća zraka (stupanj onečišćenja zraka kao posljedica prometnih aktivnosti)
- 5.3.12. Potrošnja pogonskih goriva iz obnovljivih izvora
- 5.3.13. Broj eko-vozila na cestama
- 5.3.14. Postotak pokrivenosti područja Jadrana kvalitetnim hidrografskim i oceanološkim podacima

Posebni cilj 5.4. Održivi razvoj vodnoga gospodarstva

Temeljni cilj vodnoga gospodarstva i razvoja sustava navodnjavanja jest postizanje cjelovitog i usklađenog vodnog režima na državnom teritoriju i na svakom od vodnih područja sliva rijeke Dunav i slivova Jadranskog mora, što uključuje:

- osiguranje dovoljnih količina kvalitetne pitke vode za vodoopskrbu stanovništva
- osiguranje potrebnih količina vode odgovarajuće kakvoće za različite gospodarske namjene
- zaštita ljudi i materijalnih dobara od poplava i drugih oblika štetnog djelovanja voda

- postizanje i očuvanje dobrog stanja voda zbog zaštite vodnih i o vodi ovisnih eko sustava.

Održiva zaštita od poplava i drugih oblika štetnog djelovanja voda jest postizanje gospodarski opravdanih stupnjeva zaštite stanovništva, materijalnih dobara i ostalih ugroženih vrijednosti (gospodarski objekti, prometnice, infrastrukturni sustavi, poljoprivredne površine, kulturno-povijesna baština i ostalo) uz poticanje očuvanja i unapređivanja ekološkog stanja voda i poplavnih površina radi stvaranja preduvjeta za daljnji održivi gospodarski razvoj.

Cilj zaštite voda je očuvanje zdravlja ljudi i okoliša što podrazumijeva postizanje i očuvanje doboga stanja voda, sprječavanje onečišćenja voda, sprječavanje promjena hidromorfoloških karakteristika voda koje su pod takvim rizicima i sanaciju stanja voda gdje je ono narušeno.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Izgradnja i održavanje vodnih građevina

Zaštita od štetnog djelovanja voda osigurat će se sanacijom i rekonstrukcijom regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, izgradnjom novih vodnih građevina te redovitim tehničkim i gospodarskim održavanjem sustava.

- Ulaganja u razvojne programe vodoopskrbe

Ulaganjem u razvojne programe vodoopskrbe unaprijedit će se upravljanje sustavima javne vodoopskrbe, povećati stupanj priključenosti na te sustave te smanjiti gubici.

- Osiguranje kvalitete vode

U cilju zaštite voda sustavno će se raditi na povećanju stupnja priključenosti stanovništva i gospodarskih subjekata na sustave javne odvodnje te na postizanju dobrog stanja površinskih i podzemnih voda praćenjem stanja kakvoće voda, izgradnjom, rekonstrukcijom i sanacijom sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

- Usklađenje nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije i međunarodna suradnja

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva izradit će zakonske i podzakonske akte kojima se nacionalno zakonodavstvo usklađuje s pravnom stečevinom Europske unije te će provoditi mjere vezane uz proces pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. U okviru međunarodne suradnje, koja uključuje suradnju sa zemljama susjedima - članicama Europske unije i zemljama susjedima - potencijalnim kandidatima za članstvo u Europskoj uniji, radit će na provedbi potpisanih međunarodnih konvencija, multilateralnih i bilateralnih sporazuma i ugovora.

- Ulaganja u razvoj sustava navodnjavanja

Ulaganjem u programe izgradnje novih i sanacijom postojećih sustava navodnjavanja u Republici Hrvatskoj povećat će se broj hektara poljoprivrednih površina pod navodnjavanjem što će rezultirati kvalitetnijom i povećanom poljoprivrednom proizvodnjom kao i povećanjem konkurentnosti domaćih poljoprivrednih proizvoda na europskom tržištu.

Pokazatelji uspješnosti:

- 5.4.1. Broj izgrađenih, saniranih i rekonstruiranih vodnih građevina
- 5.4.2. Povećanje stupnja priključenosti stanovništva i gospodarstva na sustave javne vodoopskrbe
- 5.4.3. Povećanje stupnja priključenosti stanovništva i gospodarstva na sustave javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
- 5.4.4. Smanjenje gubitaka u vodoopskrbnim sustavima
- 5.4.5. Poboljšanje kakvoće vode isporučene potrošačima
- 5.4.6. Poboljšanje kvalitete površinskih i podzemnih voda
- 5.4.7. Povećanje broja izgrađenih sustava za navodnjavanje

Opći cilj 6. Jačanje socijalne pravednosti

Jedan od ključnih ciljeva Vlade Republike Hrvatske predstavlja povećanje životnog standarda hrvatskih građana. Briga za osobe kojima je neophodna pomoć drugih važan je dio socijalne odgovornosti društva. U tom kontekstu, nužno je socijalno uključivanje najosjetljivijeg dijela hrvatskog društva.

Odnos društva prema obitelji, djeci i mladima i osobama s invaliditetom slika je samog društva. Vlada Republike Hrvatske u svom radu ne zanemaruje važnost brige o obitelji, primjerice potiče se osnivanje savjetovališta i obiteljskih centara. Uvažavajući obitelj kao najvišu društvenu vrijednost, Vlada Republike Hrvatske je svojim programskim djelovanjem učinila značajne pomake u ostvarivanju institucijskih i drugih pretpostavki za uspješno suočavanje s obiteljskim i profesionalnim izazovima današnje obitelji, djece i mlađih. Promicanjem obiteljskih vrijednosti, brige za djecu, mlađe, osobe s invaliditetom i druge posebno osjetljive skupine stanovništva, osigurat će se postizanje ravnopravnosti u svim područjima suvremenog društva.

Vlada Republike Hrvatske poduzima aktivnosti objedinjavanja sustava novčanih pomoći i smanjenja administriranja radi jednostavnijeg pristupa korisnika pravima i omogućavanja ostvarivanja pomoći i usluga u onom opsegu u kojem je to potrebno za osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva odnosno zadovoljavanje specifičnih potreba socijalno osjetljivih skupina građana.

Hrvatska se ubraja u zemlje s vrlo stariom stanovništvom. Starenje stanovništva djeluje na sveukupni gospodarski razvoj, opterećuje mirovinski i zdravstveni te socijalni sustav. Razvojem različitih oblika skrbi, poticanjem aktivnog starenja, solidarnosti među generacijama, uspostaviti će se ravnoteža između prava starijih na dostojanstvenu starost, trajnu društvenu uključenost, ali i prava mlađih generacija na rast i razvoj. Vlade Republike Hrvatske poboljšavat će kvalitetu življenja starijih razvojem različitih modela skrbi, poticanjem aktivnog starenja, bolje povezanosti i solidarnosti među generacijama i volonterstva.

Politika i reforma sustava mirovinskog osiguranja, kao jedne vrste osiguranja iz sustava socijalne zaštite, uvjetovana je nepovoljnim omjerom aktivnih osiguranika i umirovljenika, zbog čega treba poticati osiguranja temeljem individualne kapitalizirane štednje i aktivaciju radnog stanovništva da preuzima osobno brigu i odgovornost za primanja nakon umirovljenja.

Primjerena razina socijalne sigurnosti radnika jedan je od glavnih prioriteta gospodarsko-socijalne politike Vlade Republike Hrvatske na području socijalne kohezije i pravde. Aktivna politika zapošljavanja usmjerena je na dugotrajno nezaposlene osobe i posebno osjetljive skupine.

S ciljem očuvanja digniteta Domovinskog rata Vlada Republike Hrvatske provodi sveobuhvatnu skrb o razvojačenim braniteljima i članovima njihovih obitelji, hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, mirnodopskim vojnim invalidima, stradalim pirotehničarima i članovima njihovih obitelji, obiteljima poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

Posebni cilj 6.1. Osiguranje dostupne zaštite i poboljšanje kvalitete života osjetljivih skupina

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi poduzima aktivnosti objedinjavanja sustava novčanih pomoći i smanjenja administriranja radi jednostavnijeg pristupa korisnika pravima i omogućavanja ostvarivanja pomoći i usluga u onom opsegu u kojem je to potrebno za osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva odnosno zadovoljavanje specifičnih potreba socijalno osjetljivih skupina građana.

Poseban cilj Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je poboljšanje kvalitete življenja starijih osoba razvijanjem ponude socijalnih usluga za samostalno življenje starijih u suradnji s lokalnim/područnim samoupravama i organizacijama civilnog društva, omogućavanje starijima punopravnu ulogu u društvu kroz socijalne, kulturne, informativne i obrazovne programe dnevnih boravaka te uspostavljanje programskih, organizacijskih i zakonodavnih okvira za izvaninstitucionalne usluge za starije.

Poticanjem punog sudjelovanja osoba s invaliditetom u obiteljskom i životu zajednice, promicanjem njihovih prava na osobni integritet i kontinuiranim poticanjem poboljšanja zakonodavstva osiguravaju se preduvjeti za poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom.

Na osnovi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, Zakona o društveno poticajnoj stanogradnji odnosno Akcijskih planova Vlade Republike Hrvatske za rješavanje stambenih potreba građana, a posebice osoba s invaliditetom, stvorit će se uvjeti za poboljšanje kvalitete stanovanja što šireg kruga građana kao i osiguranje stanova za mlade i građane sa slabijim imovinskim stanjem.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Redefiniranje sustava novčanih pomoći

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi objediti će novčane pomoći i utvrditi kriterije u svrhu smanjenja administriranja, pojednostavljenja postupka za ostvarivanje prava i bolje ciljanosti novčanih pomoći.

- Širenje mreže usluga socijalne skrbi

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi poticati će razvoj mreže stručnih službi podrške za sve populacijske skupine u području socijalne skrbi. To uključuje poticanje razvoja izvaninstitucijskih oblika skrbi u lokalnoj zajednici sa svrhom prevencije institucionalizacije odnosno omogućavanja korisniku da ostane u lokalnoj zajednici koja mu nudi širok spektar usluga s mogućnošću odabira neke od njih.

- Lokalno socijalno planiranje

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi inicirati će provedbu aktivnosti kojima bi se obuhvatilo planiranje potrebnih socijalnih usluga i prioriteta na lokalnoj razini, uz raspoložive resurse, što će provoditi centri za socijalnu skrb u suradnji s lokalnom zajednicom.

- Razvijanje standarda kvalitete socijalnih usluga

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi izradit će standarde kvalitete socijalnih usluga, koji trebaju biti jasno definirani, primjenjivi i mjerljivi kako bi svi pružatelji usluga omogućili korisnicima pružanje iste razine kvalitete usluga.

- Suradnja s civilnim društvom

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi nastaviti će suradnju s organizacijama civilnog društva koje djeluju na području socijalne skrbi osiguravajući potporu u njihovu radu, posebice u dijelu provođenja nacionalnih programa.

- Provedba programa usluga za starije

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će u suradnji s lokalnom (regionalnom) samoupravom provoditi programe usluga za starije: Pomoći u kući starijim osobama, Dnevni boravak i pomoći u kući starijim osobama te Programe volontera u skrbi za starije. Također, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će u suradnji s lokalnom (regionalnom) samoupravom izraditi i provoditi nove program poboljšanja kvalitete života starijih, poticanja aktivnog starenja i solidarnosti među generacijama (kao što su sportski susreti starijih osoba, programi razmjene iskustava i znanja „stari za mlade“, „stari za stare“ i programi društvene uključenosti).

- Poticanje volonterstva

Provođenjem Zakona o volonterstvu Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti poticati će volontiranje vlastitim programom. Također, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će u suradnji s organizacijama civilnog društva i volonterskim centrima stvarati i poticati stvaranje modela samopomoći, solidarnosti i volonterstva, izraditi model institucionalnog priznavanja volonterskog rada, prikupljati podatke o volonterskim aktivnostima te izraditi i provesti programe volontiranja u institucijama.

- Ravnopravno uključivanje osoba s invaliditetom u zajednicu

U svrhu učinkovitije integracije osoba s invaliditetom u život zajednice i prevencije njihove institucionalizacije, a time i jačanjem mogućnosti deinstitucionalizacije, Ministarstvo će i dalje poticati razvoj trajnih izvaninstitucionalnih oblika skrbi i potpora namijenjenih djeci s teškoćama u razvoju, osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima. Jedan od trajnih oblika skrbi o osobama s invaliditetom je skrb o osobama s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta kojima će Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i dalje osiguravati uslugu osobne asistencije, a za što je planirano i donošenje Zakona o osobnom asistentu kojim će se trajno uspostaviti pravni, organizacijski i finansijski sustav koji će jamčiti osobama s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta neovisno življenje.

- Uvođenje u uporabu hrvatskog znakovnog jezika

Ministarstvo će, u svrhu osiguravanja ravnopravnog položaja gluhih i gluhoslijepih osoba, izraditi Nacrt prijedloga Zakona o uporabi hrvatskog znakovnog jezika, a s ciljem: uređivanja uvjeta uporabe hrvatskog znakovnog jezika i osiguravanja njegove ravnopravnosti s hrvatskim jezikom, definiranja korisnika usluge, definiranja postupka ostvarivanja prava na uslugu, utvrđivanja kriterija za ostvarivanje prava i utvrđivanja kriterija za obavljanje poslova tumača i/ili prevoditelja na znakovni jezik kako bi se

osigurao jednak pristup informacijama (uključujući i korištenje tehnologija) kao što imaju osobe bez oštećenja sluha.

- Provedba programa za osobe s teškoćama u razvoju

Kako bismo osigurali različite vrste usluga u zajednici za djecu s teškoćama u razvoju (podrška u obitelji, igraonice, radionice, organizirano slobodno vrijeme, savjetodavna pomoć roditeljima i slično), mlađe i odrasle osobe s invaliditetom (klubovi mladih, radionice, organizirano slobodno vrijeme, savjetodavna pomoć, pomoć pri zapošljavanju, mobilnost mladih i slično), a temeljem praćenja potreba osoba s invaliditetom, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti definirat će prioritetna područja natječaja i osiguravati finansijske potpore za provedbu projekata u zajednici u partnerstvu s organizacijama civilnog društva.

- Savjetodavna i stručna pomoć u lokalnoj zajednici

U svrhu pružanja savjetodavne i stručne pomoći u lokalnoj zajednici Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je osnovalo 17 Obiteljskih centara čija je jedna od uloga podrška obiteljima djece s teškoćama u razvoju, osobama s invaliditetom te poticanje razvoja različitih socijalnih usluga u zajednici.

- Znanstveno-istraživački projekti za osobe s invaliditetom

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će u suradnji sa znanstvenim institucijama provodi istraživanja zadana mjerama Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. Rezultati dobiveni u istraživanjima pomoći će u planiranju i kreiranju potrebnih programske aktivnosti s ciljem poboljšanja kvalitete života osoba s invaliditetom u obiteljima i široj zajednici u narednom razdoblju.

- Prilagodba zakonske regulative i akata planiranja potrebama socijalno osjetljivih skupina

Aktivnom međuresornom i međunarodnom suradnjom, provedbom obveza preuzetih međunarodnim dokumentima i ugovorima, provedbom mjera Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015., praćenjem propisa i potreba osoba s invaliditetom, poticati će se izmjene i dopune nacionalnog zakonodavstva.

- Priprema i provedba prepristupnih i pristupnih aktivnosti na području socijalnog uključivanja

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi koordinira prepristupne aktivnosti koje proizlaze iz Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske, sudjeluje u pripremi i provedbi operativnih programa iz Instrumenta prepristupne pomoći u okviru sektorske nadležnosti, te pripremi i provedbi projekata koji se financiraju iz Instrumenta prepristupne pomoći.

- Poticanje stanogradnje, gradnje i rekonstrukcije zgrada i obiteljskih kuća
Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva će zajedno s Ministarstvom regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva poticati stanogradnju, gradnju i rekonstrukciju zgrada i obiteljskih kuća organiziranu na način kojim se ostvaruje svrhovito korištenje javnih i drugih sredstava za pokriće troškova, osiguravati povrat tih sredstava te omogućiti prodaju stanova uz obročnu otplatu pod pristupačnijim uvjetima od tržišnih u pogledu kamata i rokova otplate.

- Izvršavanje Akcijskih planova

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama izvršavaju Akcijske planove Vlade Republike Hrvatske koji se odnose na izgradnju stanova za stradalnike iz domovinskog rata te na stambeno zbrinjavanje povratnika bivših nositelja stanarskog prava na stanovima izvan područja posebne državne skrbi.

Pokazatelji uspješnosti:

- 6.1.1. Broj izrađenih socijalnih planova na lokalnoj razini
- 6.1.2. Broj implementiranih projekata iz područja socijalne skrbi
- 6.1.3. Broj korisnika programa
- 6.1.4. Broj organizatora volontiranja i volontera u skrbi za starije
- 6.1.5. Broj starijih koji su se sami uključili u rad u zajednici
- 6.1.6. Broj educiranih asistenata
- 6.1.7. Skraćenje vremena potrebnog za ostvarivanje novčane pomoći
- 6.1.8. Ostvareni standardi kvalitete socijalnih usluga
- 6.1.9. Broj izgrađenih zgrada, kuća ili stanova
- 6.1.10. Broj preuzetih zgrada, kuća ili stanova
- 6.1.11. Izvršenje u odnosu na akcijski plan

Posebni cilj 6.2. Socijalno osnaživanje obitelji, djece i mladih

Unapređivanjem kvalitete obiteljskog života i osnaživanjem posebno osjetljivih skupina osigurat će se primjerena razina obiteljske sigurnosti i demografski razvitak Republike Hrvatske.

Uvažavajući obitelj kao najvišu društvenu vrijednost, Vlada Republike Hrvatske je svojim programskim djelovanjem učinila značajne pomake u ostvarivanju institucijskih i drugih pretpostavki za uspješno suočavanje s obiteljskim i profesionalnim izazovima današnje obitelji, djece i mladih. Promicanjem obiteljskih vrijednosti, brige za djecu, mlađe, osobe s invaliditetom i druge posebno osjetljive skupine stanovništva, osigurat će se postizanje ravnopravnosti u svim područjima suvremenog društva.

Radi osnaživanja osjetljivih skupina, posebice djece i mladih, posebna pozornost poklanja se razvoju suradnje nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva, koje djeluju za dobrobit djece i mladih, kao osoba koje su izložene rizičnim uvjetima odrastanja.

Programskim aktivnostima koje će provoditi Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti uvažavajući načela kojima se afirmiraju obiteljske vrijednosti, promicat će se obitelj kao jedinstveni i nezamjenjivi fizički, socijalni, emocionalni, duhovni i gospodarski potencijal društva.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Suradnja svih interesnih skupina

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će osiguranjem kvalitetne suradnje nadležnih tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te organizacija civilnog društva provoditi niz mjera u području održivog gospodarskog razvoja, sustava obiteljskih potpora, poreznih

olakšica, usklađivanja obiteljskog i poslovnog života, skrbi o djeci te zdravstvene zaštite majke i djeteta kao i žrtava nasilja u obitelji.

- Prilagodba zakonske regulative i akata planiranja usmjereni socijalnom osnaživanju obitelji, djece i mladih

Praćenjem međunarodnih propisa, provođenjem međunarodne i međuresorne suradnje usmjereni socijalnom osnaživanju obitelji, djece i mladih te predlaganjem donošenja novih i izmjena postojećih propisa i nacionalnih dokumenata iz ovih područja stvorit će se pretpostavke za uspješnije uključivanje posebno osjetljivih skupina stanovništva u svakodnevni život.

- Projekti prevencije poremećaja u ponašanju i zlouporabe opojnih droga

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti provodit će niz mjera definiranih nacionalnim dokumentima usmjerena mladima, prevenciji ovisnosti i poremećaja u ponašanju mladih, poticanjem osnivanja savjeta mladih od strane predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i rada regionalnih info-centara za mlade u 4 regionalna središta. U suradnji s organizacijama civilnog društva podržavat će se projekti udrug usmjereni prevenciji poremećaja u ponašanju, prevenciji zlouporabe opojnih droga i drugih ovisnosti, projekti usmjereni razvijanju tolerancije, nenasilnom rješavanju sukoba kod mladih te projekti koji se odnose na rad klubova mladih u lokalnoj zajednici. Nadalje, razvijat će se programi organiziranja slobodnog vremena mladih u lokalnoj zajednici, odnosno podržavat će se projekti udrug koji se odnose na rad klubova mladih u lokalnim zajednicama.

- „Rad na daljinu“

Stvaranjem preduvjeta za „rad na daljinu“ omogućio bi se rad kod kuće, izvan mjesta rada, uz primjenu informacijske tehnologije (računala, programa i računalnih podataka te telekomunikacijskog sklopa). Osobama s invaliditetom ili majkama s malom djecom takav način rada omogućio bi kvalitetniji obiteljski život uz zadržavanje radnog odnosa.

- Znanstveno - istraživački projekti u području zaposlenosti

Znanstveno - istraživački projekti koji će se provesti u području zaposlenosti, posebice vezani uz zaposlenost žena, omogućiti će kvalitetniju primjenu postojećeg zakonodavstva i dati smjernice za uvođenje novih rješenja koja će omogućiti roditeljima kvalitetniji obiteljski život uz zadržavanje zaposlenja za oba roditelja.

- Programi, akcije i kampanje o pravima djece i žrtvama nasilja u obitelji

U cilju senzibiliziranja javnosti o pravima djece organizirat će se i provoditi na nacionalnoj razini programi, akcije i kampanje na području afirmacije i zaštite prava djece, ali i prava i unapređenja položaja žrtava nasilja u obitelji, sukladno preporukama međunarodnih tijela i organizacija.

- Međunarodna suradnja mladih

Poticat će se sudjelovanja u radu Europskog upravnog odbora za mladež (CDEJ) i Upravnog odbora za koordiniranje Parcijalnog sporazuma o iskaznici za mlade, Europske mreže stručnjaka u području znanja i informacija usmjerena prema mladima kao i u izradi pripremnih mjera za izradu baze podataka o organizaciji Partnerstva za mlade između Vijeća Europe i Europske komisije.

- Razvoj sustava potpora žrtvama nasilja u obitelji

Poticanjem razvoja programa rada u zajednici i rada organizacija civilnog društva, koje pružaju potporu žrtvama nasilja u obitelji i rade na prevenciji i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji, omogućit će se zadovoljenje potreba najosjetljivijih članova društva – žrtava nasilja u obitelji te utjecati na razvoj sustava djelovanja na ovom području. Unapređenje postojećeg stanja postići će se dalnjim razvojem preventivnih programa usmjerenih sprječavanju pojave novih slučajeva nasilja u obitelji, širenjem mreže javnih ustanova - stručnih institucija, savjetovališta i skloništa za žrtve obiteljskog nasilja na područjima u kojima još nisu ustrojena te stvaranjem pretpostavki za sustavno rješavanje potreba zbrinjavanja, pravne i institucionalne zaštite žrtava. Osim navedenog, kao važne programe ističemo stvaranje uvjeta za uključivanje djece žrtava nasilja u redovni sustav obrazovanja, ostvarivanje finansijske potpore projektima organizacija civilnog društva koje rade u području zaštite žrtava nasilja i afirmacije njihovih prava i drugo.

- Razvoj ljudskih potencijala

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi provodit će aktivnosti usmjerene prema unapređenju stručnog rada i prakse stručnih radnika (razvoj baze znanja i vještina).

- Osnaživanje informatičkog i upravljačkog sustava socijalne skrbi

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi osigurat će informatičko umrežavanje sustava i razmjenu podataka s drugim sustavima radi lakšeg ostvarivanja prava te usklajivanje statistike socijalne skrbi s EUROSTAT metodologijom radi osiguranja kvalitetnih podloga za izradu analiza na kojima će se bazirati razvoj sustava socijalne skrbi.

- Poboljšanje infrastrukture

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi poduzimat će aktivnosti u svrhu izgradnje, adaptacije i opremanja ustanova socijalne skrbi, čime će se pridonijeti podizanju kvalitete življenja korisnika, a time i sveukupnoj kvaliteti pružanja usluga.

Pokazatelji uspješnosti:

- 6.2.1. Broj zaposlenih majki/roditelja koje koriste različite oblike zapošljavanja
- 6.2.2. Broj djece i roditelja u sustavu obiteljskih naknada
- 6.2.3. Stopa nataliteta
- 6.2.4. Broj održanih sjednica savjetodavnih tijela Vlade Republike Hrvatske usmjerenih mladima i prevenciji poremećaja u ponašanju djece i mladih
- 6.2.5. Broj projekata koji se provode s ciljem prevencije ovisnosti kod mladih kao i prevencije poremećaja u ponašanju mladih
- 6.2.6. Broj „sigurnih kuća“
- 6.2.7. Doneseni pravni propisi iz područja zaštite od nasilja u obitelji usklađeni s međunarodnim dokumentima
- 6.2.8. Broj projekata organizacija civilnog društva koje rade u području zaštite žrtava nasilja i afirmacije njihovih prava
- 6.2.9. Broj edukacija stručnih radnika
- 6.2.10. Informatički umrežen sustav i omogućena razmjena podataka s drugim sustavima
- 6.2.11. Broj ustanova s poboljšanom infrastrukturom
- 6.2.12. Broj kolektivnih ugovora koji, sukladno članku 11. st. 6. Zakona o ravnopravnosti spolova (NN 82/08) poštuju odredbe Zakona o

ravnopravnosti spolova i donose mjere za uspostavljanje ravnopravnosti spolova

Posebni cilj 6.3. Zaštita digniteta hrvatskih branitelja u društvu

Kako rat izaziva poremećaje koji remete funkcioniranje društva u cjelini, kroz iznuđene, promjene u socijalnom okruženju, promjene ili zastoje u profesionalnim aktivnostima, traume, stradanja, prisilne (privremene ili trajne) promjene stalnog boravišta, materijalne gubitke ili gubitak bližnjih, kidanje socijalnih veza koje su postojale prije rata. U takvim promijenjenim životnim okolnostima, određene socijalne skupine imaju bitno umanjene šanse za samostalnu prilagodbu i za njih je nužno osigurati različite oblike potpore od strane društvene zajednice.

S ciljem očuvanja digniteta Domovinskog rata Republika Hrvatska provodi sveobuhvatnu skrb o razvojačenim braniteljima i članovima njihovih obitelji, hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, mirnodopskim vojnim invalidima, stradalim pirotehničarima i članovima njihovih obitelji, obiteljima poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Razvoj organiziranog sustava psihosocijalne i zdravstvene skrbi za sudionike i stradalnike Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u suradnji sa Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi organizirat će različite oblike psihosocijalne pomoći i potpore u životnoj sredini korisnika, uz mogućnost posjeta stručnih timova domu i obitelji korisnika.

Okosnicu Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene skrbi predstavljaju županijski Centri za psihosocijalnu pomoć dok će se zdravstveni dio Nacionalnog programa provoditi u Regionalnim centrima za psihotraumu (Zagreb, Rijeka, Split i Osijek) i Centru za krizna stanja te ostalim ovlaštenim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će odobravanjem sredstava pri nabavci neophodnih ortopedskih pomagala hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta omogućiti neovisnost življenja u zajednici.

Također, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će odobravanjem zahtjeva za medicinskom rehabilitacijom hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata ublažiti posljedice i spriječiti pogoršanje funkcionalnog oštećenja organizma sa ciljem podizanja njihove neovisnosti u aktivnostima svakodnevnog života te dodjelom osobnog automobila s ugrađenim prilagodbama hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata 100% I. skupine u vlasništvo omogućiti kvalitetnije življenje i uključivanje u sve oblike svakodnevica.

- Provedba programa za poboljšanje kvalitete življenja branitelja i članova njihovih obitelji

Vlada Republike Hrvatske usvojila je Program za poboljšanje kvalitete življenja u obiteljima poginulih hrvatskih branitelja, hrvatskih ratnih vojnih invalida i hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-a budući da hrvatski branitelji češće obolijevaju od ostatka populacije od raznih psihičkih i somatskih oboljenja. Program će se provoditi

na cijelom području Republike Hrvatske organizacijom plaćenih sistematskih liječničkih pregleda za udovice i djecu poginulih hrvatskih branitelja, supruge najtežih Hrvatskih ratnih vojnih invalida (100% I. i II. skupine) i supruge branitelja oboljelih od PTSP-a.

- Stambeno zbrinjavanje branitelja i članova njihovih obitelji

Osobama koje ostvaruju pravo, a nemaju riješeno stambeno pitanje ili je riješeno na neodgovarajući način Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u suradnji sa Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva osigurava kupnju stanova po pristupačnijim uvjetima od tržišnih u pogledu kamata i rokova otplate te dodjelu stambenog kredita za dogradnju, nastavak izgradnje i dovršenje obiteljske kuće, kredite za razliku u površini stana i kredite za poboljšanje uvjeta stanovanja čime se unapređuje kvaliteta stanovanja.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će surađivati s jedinicama lokalne samouprave u cilju osiguranja komunalno opremljenog građevinskog zemljišta za organiziranu i individualnu izgradnju stambenih objekata dok će se u suradnji s Ministarstvom obrane osigurati lokacije za organiziranu izgradnju na građevinskim zemljištima u sklopu napuštenih vojarni pod upravljanjem Ministarstva obrane, ukoliko jedinice lokalne samouprave ne osiguraju potrebne lokacije za organiziranu stambenu izgradnju. Nadalje, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će pružati stručnu i pravnu pomoć korisnicima pri realizaciji dodjele stana i stambenog kredita, građevinskog zemljišta i komunalnog opremanja građevinskog zemljišta kao i pri postupku uknjižbe prava vlasništva nad nekretninama te će u suradnji s Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske provoditi postupak kupoprodaje stana s krajnjim ciljem stjecanja vlasništva u korist korisnika prava kojima su stanovi dodijeljeni.

- Zakonito i učinkovito korištenje braniteljskih prava i povlastica

Posebnim zakonskim propisima osigurava se zakonito i efikasno stjecanje i korištenje trajnih invalidskih i drugih propisanih prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji kao i mirnodopskih vojnih invalida, stradalih pirotehničara te članova njihovih obitelji.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti provodit će reviziju prvostupanjskih rješenja kojima će se utvrđivati status člana obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i pravo na obiteljsku invalidninu, pravo na povećanu obiteljsku invalidninu, pravo na uvećanu obiteljsku invalidninu, status člana obitelji nestalog ili zatočenoga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, povećane obiteljske invalidnine i uvećane obiteljske invalidnine, status Hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i pravo na osobnu invalidninu, doplatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski doplatak, posebni doplatak, opskrbninu, doplatak za pripomoć u kući i rješenja kojima će se dodjeljivati osobni automobil Hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata I. skupine.

Budući da će se zakonitost u ostvarivanju i korištenju prava kontinuirano pratiti, čim se sazna za neku od osnova za obnovu postupka ili postupanja po drugom izvanrednom pravnom lijeku, kao što je poništavanje ili ukidanje po pravu nadzora, započeti će se upravni postupak radi otklanjanja nezakonitosti i eventualno dostaviti prijedlog nadležnom Državnom odvjetništvu za naknadu štete zbog eventualno protupravno primljenih novčanih iznosa ukoliko se sa strankom ne postigne sporazum. Radi ostvarivanja ovog cilja i dalje će se usko surađivati s Državnim

odvjetništvom te nadležnim tijelima Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova.

- Jednokratne novčane pomoći braniteljima i članovima njihovih obitelji Odobravanjem jednokratne novčane pomoći pri teškoj novčano-materijalnoj situaciji koja ugrožava osnovne životne potrebe članovima obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti pomoći će u podmirenju osnovnih životnih potreba.

- Odavanje počasti poginulim hrvatskim braniteljima

Pokrićem troškova organizacije pokopa uz vojne počasti odavat će se počast smrtno stradalim hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata, umrlim hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata i hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata.

U znak trajnog sjećanja na sve pobjede u Domovinskom ratu Republika Hrvatska kontinuirano obilježava njihove obljetnice prigodnim programima i svečanostima.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti izgradnjom spomen obilježja na mjestima masovnih grobnica iz Domovinskog rata kao i pružanjem potpore podizanju spomenika hrvatskim braniteljima poginulim u Domovinskom ratu štiti temeljne vrijednosti i dignitet Domovinskog rata.

Pronalaženjem nestalih osoba te ekshumacijom i identifikacijom posmrtnih ostataka iz masovnih i pojedinačnih grobnica utvrđuju se pravne i povjesne činjenice u svezi s Domovinskim ratom.

- Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja

Osnovni ciljevi Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja, čija je provedba u nadležnosti Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, su podizanje obrazovne razine nezaposlenih hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja, osposobljavanje, prekvalifikacija i dokvalifikacija za zanimanja za kojima postoji potreba na lokalnim tržištima rada, proširivanje formalne naobrazbe nezaposlenih hrvatskih branitelja sukladno novim tehnološkim zahtjevima te davanje novčanih potpora hrvatskim braniteljima koji se odlučuju na razne oblike samozapošljavanja, bilo samostalno ili okupljeni u zadruge.

Pokazatelji uspješnosti:

- 6.3.1. Broj pruženih intervencija i broj posjeta stručnih timova domu i obitelji korisnika kroz Program psihosocijalne pomoći
- 6.3.2. Broj dodijeljenih stambenih kredita braniteljima i članovima njihovih obitelji
- 6.3.3. Broj prodanih stanova od ukupno dodijeljenih stanova braniteljima i članovima njihovih obitelji
- 6.3.4. Stopa nezaposlenosti hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u ukupnoj broju nezaposlenih osoba u Republici Hrvatskoj
- 6.3.5. Broj odobrenih zahtjeva po pojedinačnim mjerama Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja

- 6.3.6. Broj zadruga hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u ukupnom broju zadruga osnovanih na području Republike Hrvatske
- 6.3.7. Broj uključenih branitelja u projekte i programe Udruga iz Domovinskog rata
- 6.3.8. Broj istraženih mjesta u odnosu na broj mjesta za koja su prikupljena saznanja da su moguća mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica
- 6.3.9. Broj izgrađenih zgrada, kuća ili stanova za branitelje i članove njihovih obitelji
- 6.3.10. Broj preuzetih zgrada, kuća ili stanova za branitelje i članove njihovih obitelji
- 6.3.11. Broj obrađenih posmrtnih ostataka u odnosu na broj ekshumiranih posmrtnih ostataka
- 6.3.12. Broj identificiranih posmrtnih ostataka u odnosu na broj osoba za koje je utvrđen preliminarni identitet
- 6.3.13. Broj sahranjenih identificiranih žrtava sukladno željama obitelji

Posebni cilj 6.4. Jačanje sustava socijalne sigurnosti radnika i koordinacija zaštite socijalnog minimuma nezaposlenih

Primjerena razina socijalne sigurnosti radnika jedan je od prioriteta gospodarsko-socijalne politike na području socijalne kohezije i pravde.

Socijalna kohezija je proces odnosno stalan rad socijalnih partnera i obveza svih društvenih činitelja da najvažnije odluke donose međusobnim savjetovanjem i ustrajanjem na traženju pravednih rješenja. Svi socijalni činitelji moraju težiti približavanju modernom poimanju socijalne kohezije. Nadalje, otvoreni i potencijalni sukobi se prihvaćaju i rješavaju unaprijed poznatim i socijalno prihvaćenim pravilima.

Potrebno je povećati učinkovitost sustava socijalnih transfera i promovirati socijalni dijalog, sporazumno rješavanje sporova i jednakost pred zakonom i pravosuđem te štititi načelo nevinosti do suprotnog dokaza.

Sustavi socijalne sigurnosti financiraju se doprinosima i porezima odnosno sekundarnom distribucijom dohotka, u kojoj središnju ulogu ima država. Socijalna sigurnost u društvu ovisi o stanju gospodarstva, ali se gospodarstvo također teško može razvijati bez potrebne razine socijalne sigurnosti građana.

Prava nezaposlenih osoba uređena su Zakonom o posredovanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti koji se naslanja na tzv. radno zakonodavstvo čija je svrha pridonositi učinkovitom funkcioniranju tržišta rada i stvaranju neophodnih zakonskih temelja za osiguravanje odgovarajućeg stupnja socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba.

Nezaposlene osobe ostvaruju pravo na novčanu naknadu, novčanu pomoć i naknadu troškova za vrijeme obrazovanja, jednokratnu naknadu putnih i selidbenih troškova i mirovinsko osiguranje s obzirom na ispunjenje uvjeta utvrđenih navedenim Zakonom.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Osiguranje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti
Nezaposlenim osobama kojima radni odnos nije prestao njihovom krivnjom ili sporazumno, a imali su u posljednja 24 mjeseca najmanje 9 mjeseci radnog staža, utvrđuje se pravo na novčanu naknadu. Značajniji iznos ostvarenog prava u prva tri mjeseca korištenja sprječava osiromašenje nezaposlene osobe odmah po prestanku radnog odnosa. Postupnim smanjenjem iznosa u sljedećem razdoblju nastoji se destimulirati dugotrajna nezaposlenost i zadržati aktivnost na tržištu rada.

- Osiguranje novčane pomoći i naknade drugih troškova za vrijeme obrazovanja
Stručno obrazovanje jedna je od glavnih aktivnosti kojom teže zapošljive osobe mogu podići razinu svoje zapošljivosti i ostvariti brži povratak na tržište rada. Materijalnim poticanjem sudjelovanja nezaposlenih osoba u obrazovnim mjerama, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji sa Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa postiže uvjete za smanjenje dugotrajne nezaposlenosti.

- Jačanje suradnje s institucijama koje zastupaju interes radnika
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva provodi jačanje suradnje s institucijama koje zastupaju interes radnika tripartitnim tijelima na nacionalnom i regionalnom nivou putem gospodarsko socijalnih vijeća. Na području obrazovanja i zapošljavanja uspostavljaju se i sektorska vijeća te lokalna partnerstva za zapošljavanje u kojima sudjeluju i socijalni partneri. Institucionalizacija i kontinuirano sudjelovanje u provedbi raznih usklađenih politika jačaju se administrativne sposobnosti osobito sindikalnih organizacija što će u dalnjem razvoju bitno utjecati na jačanje samostalnog bipartitnog dijaloga sindikata i poslodavaca. Jačanje sposobnosti Državnog inspektorata kao nadzornog tijela, osobito na području rada te Porezne uprave na području finansijske discipline, dodatno će podržati takav razvoj.

- Podrška realizaciji programa zapošljavanja
Fond za razvoj i zapošljavanje pruža pomoć i podršku županijama u realizaciji programa zapošljavanja.

- Kontrola sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu kod poslodavaca
Inspeksijski nadzori tehničkih mjera sigurnosti i mjera zaštite na radu predstavljaju skupinu aktivnosti koje podupiru tijek izvođenja radova u svakom trenutku na siguran način. Državni inspektorat će provoditi proporcionalni nadzor temeljen na procjeni rizika te razvijati i jačati suradnju s drugim tijelima.

Pokazatelji uspješnosti:

- 6.4.1. Stopa nezaposlenosti
- 6.4.2. Broj korisnika novčanih pomoći i naknada drugih troškova za vrijeme obrazovanja
- 6.4.3. Broj obavljenih inspeksijskih nadzora
- 6.4.4. Broj utvrđenih povreda propisa

Posebni cilj 6.5. Razvijanje održivog sustava mirovinskog osiguranja

Primjerena razina socijalne sigurnosti radnika jedan je od prioriteta gospodarsko-socijalne politike na području socijalne kohezije i pravde.

Socijalna kohezija je proces odnosno stalan rad socijalnih partnera i obveza svih društvenih činitelja da najvažnije odluke donose međusobnim savjetovanjem i ustrajanjem na traženju pravednih rješenja. Svi socijalni činitelji moraju težiti približavanju modernom poimanju socijalne kohezije. Nadalje, otvoreni i potencijalni sukobi se prihvaćaju i rješavaju unaprijed poznatim i socijalno prihvaćenim pravilima.

Potrebno je povećati učinkovitost sustava socijalnih transfera i promovirati socijalni dijalog, sporazumno rješavanje sporova i jednakost pred zakonom i pravosuđem te štititi načelo nevinosti do suprotnog dokaza.

Sustavi socijalne sigurnosti financiraju se doprinosima i porezima odnosno sekundarnom distribucijom dohotka, u kojoj središnju ulogu ima država. Socijalna sigurnost u društvu ovisi o stanju gospodarstva, ali se gospodarstvo također teško može razvijati bez potrebne razine socijalne sigurnosti građana.

Prava nezaposlenih osoba uređena su Zakonom o posredovanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti koji se naslanja na tzv. radno zakonodavstvo čija je svrha pridonositi učinkovitom funkcioniranju tržišta rada i stvaranju neophodnih zakonskih temelja za osiguravanje odgovarajućeg stupnja socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba.

Nezaposlene osobe ostvaruju pravo na novčanu naknadu, novčanu pomoć i naknadu troškova za vrijeme obrazovanja, jednokratnu naknadu putnih i selidbenih troškova i mirovinsko osiguranje s obzirom na ispunjenje uvjeta utvrđenih navedenim Zakonom.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Osiguranje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti
Nezaposlenim osobama kojima radni odnos nije prestao njihovom krivnjom ili sporazumno, a imali su u posljednja 24 mjeseca najmanje 9 mjeseci radnog staža, utvrđuje se pravo na novčanu naknadu. Značajniji iznos ostvarenog prava u prva tri mjeseca korištenja sprječava osiromašenje nezaposlene osobe odmah po prestanku radnog odnosa. Postupnim smanjenjem iznosa u slijedećem razdoblju nastoji se destimulirati dugotrajna nezaposlenost i zadržati aktivnost na tržištu rada.

- Osiguranje novčane pomoći i naknade drugih troškova za vrijeme obrazovanja
Stručno obrazovanje jedna je od glavnih aktivnosti kojom teže zapošljive osobe mogu podići razinu svoje zapošljivosti i ostvariti brži povratak na tržište rada. Materijalnim poticanjem sudjelovanja nezaposlenih osoba u obrazovnim mjerama, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji sa Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa postiže uvjete za smanjenje dugotrajne nezaposlenosti.

- Jačanje suradnje s institucijama koje zastupaju interese radnika
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva provodi jačanje suradnje s institucijama koje zastupaju interese radnika tripartitnim tijelima na nacionalnom i regionalnom nivou putem gospodarsko socijalnih vijeća. Na području obrazovanja i zapošljavanja uspostavljaju se i sektorska vijeća te lokalna partnerstva za zapošljavanje u kojima sudjeluju i socijalni partneri. Institucionalizacija i kontinuirano sudjelovanje u provedbi raznih usklađenih politika jačaju se administrativne sposobnosti osobito sindikalnih organizacija što će u dalnjem razvoju bitno utjecati

na jačanje samostalnog bipartitnog dijaloga sindikata i poslodavaca. Jačanje sposobnosti Državnog inspektorata kao nadzornog tijela, osobito na području rada te Porezne uprave na području financijske discipline, dodatno će podržati takav razvoj.

- Podrška realizaciji programa zapošljavanja

Fond za razvoj i zapošljavanje pruža pomoć i podršku županijama u realizaciji programa zapošljavanja.

- Kontrola sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu kod poslodavaca

Inspeksijski nadzori tehničkih mjera sigurnosti i mjera zaštite na radu predstavljaju skupinu aktivnosti koje podupiru tijek izvođenja radova u svakom trenutku na siguran način. Državni inspektorat će provoditi proporcionalni nadzor temeljen na procjeni rizika te razvijati i jačati suradnju s drugim tijelima.

Pokazatelji uspješnosti:

- 6.5.1. Broj osiguranika obveznih mirovinskih fondova u ukupnom broju osiguranika
- 6.5.2. Broj osiguranika dobrovoljnih mirovinskih fondova u ukupnom broju osiguranika
- 6.5.3. Visina prihoda od doprinosa u odnosu na visinu rashoda za mirovine i mirovinska primanja
- 6.5.4. Stopa usklađivanja mirovina u odnosu na rast plaća i potrošačkih cijena
- 6.5.5. Broj korisnika i visina prijevremene starosne mirovine
- 6.5.6. Broj korisnika i visina najniže mirovine te visina rashoda za njenu isplatu
- 6.5.7. Broj korisnika i visina mirovina prema općim i posebnim propisima o mirovinskom osiguranju

Opći cilj 7. Pozicioniranje Republike Hrvatske kao jedne od vodećih europskih turističkih destinacija

Razvoj cijelovite turističke ponude temelji se na iskorištavanju postojećih potencijala obale i kontinentalnog područja, obogaćivanju postojeće ponude turističke destinacije, odnosno stvaranju i razvoju nove turističke ponude (golf, vodeni parkovi, zabavni parkovi i slično).

Osnovni cilj hrvatskog turizma je osigurati dugoročnost pozitivnih učinaka održivim korištenjem prirodnih i kulturno-povijesnih potencijala, aktivnim sudjelovanjem u njihovom očuvanju i razvoju, stvaranjem okruženja privlačnog za investitore te djelotvornom promocijom.

Nacionalni strateško-planski razvojni dokumenti te planski razvojni dokumenti nižeg ustroja predstavljaju temeljni okvir za učinkovito upravljanje razvojem. Ministarstvo turizma je započelo pripremu za izradu „Dubinske analiza stanja u sektoru turizma i ugostiteljstva“, koja bi trebala biti podloga za izradu strategije i glavnog plana razvijanja hrvatskog turizma za srednjoročno i dugoročno razdoblje. Cilj ovog dokumenta je analizirati stanje hrvatskog turizma prema definiranim problemskim područjima, uključujući i usporedbu hrvatske prakse prema dostupnim podacima konkurenčkih zemalja, a radi boljeg sagledavanja tržišne pozicije Hrvatske na međunarodnom turističkom tržištu i identifikacije prepreka koje usporavaju ili onemogućuju njezino unapređenje. Novom razvojnom strategijom trebale bi se definirati smjernice i stvoriti okvir za razvoj kvalitetne, suvremene i inovativne turističke ponude koja će kontinuirano povećavati konkurentnost hrvatskoga turizma.

Glavni plan razvijanja primorskog i kontinentalnog turizma treba definirati vrste i sadržaj te prostornu i vremensku distribuciju novih turističkih kapaciteta (hotelski kompleksi, luke nautičkog turizma, golf igrališta).

Odgovarajućom promocijom prioritetnih projekata potencijalnim ulagačima, uz pojačane aktivnosti svih nadležnih državnih i lokalnih tijela na stvaranju uvjeta za njihovu realizaciju te izborom kvalitetnih investitora, osiguralo bi se učinkovito upravljanje razvojem, umnogome pospješila provedba ostalih mjera te u konačnici ostvarili planirani učinci. S obzirom na potrebu ravnomjernijeg turističkog razvoja i integralne, raznolike turističke ponude plave i zelene Hrvatske, potrebno je izraditi operativne master planove razvoja turizma nižeg ustroja. Izrada tih planova osigurava i participaciju lokalnog stanovništva i institucija u promišljanju vlastitoga turističkog razvoja.

Primjereno mjerjenje učinaka od turizma (primjenom preporučene međunarodne metodologije koja omogućava odgovarajuću usporedivost s Europom/svjetom-Turistička satelitska bilanca) treba biti i temelj za donošenje kvalitetnih odluka o budućem razvoju turizma. Za kontinuirano mjerjenje učinaka neophodno će biti i provođenje redovitih istraživanja turističke potrošnje različitih vidova turizma te uvođenje mjerjenja indikatora održivog razvoja turizma.

Posebni cilj 7.1. Razvijanje i unapređenje turističkog proizvoda destinacije

Uspješno pozicioniranje Hrvatske na zahtjevnom turističkom tržištu ovisi o razvoju i oblikovanju novih te poboljšanju postojećih turističkih proizvoda i usluga. Cilj kojem

Vlada Republike Hrvatske teži je postizanje visoke razine kvalitete u svim segmentima, što podrazumijeva kvalitetu kadrova koji pruža usluge, kvalitetu same usluge, smještaja, organiziranog boravka, popratnih usluga odnosno kvalitetu ukupnog turističkog doživljaja.

Ministarstvo turizma, želeći prije svega poboljšati nepovoljnu strukturu smještajnih kapaciteta i unaprijediti kvalitetu ponude, potiče jačanje segmenta malog i srednjeg poduzetništva u turizmu. U cilju proširenja turističke ponude, povećanja potrošnje, bolje iskorištenosti prirodnih i kulturnih potencijala, povezivanja turističke ponude plave i zelene Hrvatske, Ministarstvo turizma nastaviti će poticati razvoj i unapređenje posebnih oblika turizma, posebice u turistički nerazvijenim područjima.

S obzirom da je prostor i očuvan okoliš prepoznat kao najvredniji nacionalni turistički potencijal, planirane su prioritetne razvojne mjere prvenstveno usmjerene na korištenje već zauzetog prostora i postojećih turističkih kapaciteta odnosno njihove obnove, rekonstrukcije, modernizacije i općenito podizanja kvalitete u skladu sa zahtjevima suvremenog turističkog tržišta. U tom smislu, od iznimne je važnosti nastavak procesa privatizacije preostalog državnog turističkog portfelja i realizacija drugih „Brownfield“ ulaganja.

Razvojne prilike hrvatskog turizma su zasigurno i „Greenfield“ investicije, poglavito u segmentima u kojima je hrvatska turistička ponuda nedostatna. Ministarstvo turizma želi potaknuti aktivnosti na stvaranju modela i pretpostavki za bržu realizaciju navedenih projekata.

Infrastruktura kao pretpostavka za daljnji razvoj turizma u destinaciji, područje je u kojem Ministarstvo turizma djeluje poticanjem realizacije infrastrukturnih projekata koji na području destinacije izravno ili posredno utječu na razvoj turizma i turističke ponude.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Provedba programa poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva u turizmu
Ministarstvo turizma provodi navedene programe, među kojima je najznačajniji Program kreditiranja malog obiteljskog poduzetništva u turizmu „Poticaj za uspjeh“. Cilj programa je razvoj ugostiteljske i turističke djelatnosti u području malog i srednjeg poduzetništva; povećanje zaposlenosti; podizanje kvalitete turističke ponude prvenstveno izgradnjom i uređenjem malih obiteljskih hotela i drugih visokokvalitetnih objekata odnosno dodatnim turističkim sadržajima kojima se omogućuje produljenje sezone i povećanje prihoda u turizmu. Sličan program usmjeren razvoju malih i srednjih subjekata malog gospodarstva u turizmu je i program kreditiranja sa subvencijom kamata za ulaganja u izgradnju ili rekonstrukciju malih brodova za krstarenje i izlete. Osnovni cilj tog programa je poticanje poduzetništva i stvaranje novog, prepoznatljivog, izvorno hrvatskog turističkog proizvoda, što će pridonijeti rastu kvalitete usluge i konkurentnosti hrvatskog turizma. Svi poticajni programi Ministarstva turizma imaju i regionalnu komponentu jer potiču ravnomjerniji regionalni turistički razvoj.

- Razvoj modela realizacije brownfield projekata

Potrebno je stvoriti pretpostavke i definirati modele brže realizacije brownfield ulaganja, primjerice u postojeće smještajne kapacitete (hoteli, odmarališta i slično)

koji su izvan upotrebe ili su zastarjeli i prenamjenu postojećih devastiranih objekata (napuštenih vojarni, tvrđava i drugih zgrada) koji danas nisu dio turističke ponude ili prenamjenu napuštenih industrijskih zona u turističke zone, a sve to u cilju optimalnog korištenja raspoloživog prostora i turistički atraktivnih lokacija. Ministarstvo turizma će potaknuti izradu Operativnog plana aktivnosti odnosno drugog odgovarajućeg dokumenta (s definiranim nositeljima i rokovima provedbe), a koje aktivnosti bi trebale ići u smjeru ustrojavanja cijelovitog registra takvih nekretnina, rješavanja imovinsko-pravnih pitanja u svezi s istima, identifikacije ključnih, prioritetnih strateških projekata, izrade kataloga takvih projekata radi njihove prezentacije potencijalnim investitorima, pa sve do definiranja modela i konačne realizacije projekata.

- Razvoj modela realizacije greenfield projekata

Ministarstvo turizma namjerava poticati gradnju novih, visoko kvalitetnih kapaciteta koji sadržajno obogaćuju turističku ponudu, polazeći pritom od temeljnog zahtjeva za racionalnim, održivim i gospodarski učinkovitim korištenjem prostora za izgradnju te poštivanjem ekoloških standarda.

S obzirom da je hrvatska turistička ponuda u segmentu golfa nedostatna te bitno zaostaje za konkurencijom, usvojen je Program golfa kao elementa razvojne strategije hrvatskog turizma. Program provodi Ministarstvo turizma dvama aktivnostima: prva se realizira po principu osnivanja konzorcija sa jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te izbora investitora za svako pojedino golf igralište, dok se druga odnosi na javna golf igrališta, a provodi se sufinanciranjem izgradnje javnih golf igrališta kao objekata turističke infrastrukture. U narednom razdoblju planiraju se i aktivnosti na provedbi Zakona o igralištima za golf, čijim su donošenjem stvorene sustavne prepostavke za bitno bržu realizaciju projekata izgradnje golf igrališta.

- Provedba programa kreditiranja seoskog turizma

Program se temelji na kreditnim sredstvima poslovnih banaka i Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) te sredstvima državnog proračuna za subvencioniranje kamata. U provedbi Programa može sudjelovati Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (HAMAG) izdavanjem jamstva kao sredstva osiguranja povrata kredita. Program kreditiranja seoskog turizma namijenjen je fizičkim i pravnim osobama koje su upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i registrirane za obavljanje ugostiteljske i turističke djelatnosti.

- Provedba Programa poticanja, zaštite, obnove i uključivanja u turizam kulturne i prirodne baštine

Program se temelji na dodjeli bespovratnih potpora male vrijednosti kojim se želi potaknuti razvoj turističke ponude na područjima na kojima turizam nije dovoljno razvijen, obnovom i prenamjenom tradicijskih stambenih i gospodarskih zgrada, oživljavanjem tradicijskih obrta, poticanjem očuvanja i njegovanjem atraktivnih prirodnih lokaliteta i korištenjem u turističke svrhe uz uvažavanje postojećih vrijednosti i načela održivog razvoja.

- Provedba programa poticanja posebnih oblika turizma na kontinentu

Ovim programom se želi potaknuti razvoj, unapređenje i sigurnost odvijanja posebnih oblika turizma na kontinentu (športsko-rekreativni, avanturistički, zdravstveni,

omladinski, kongresni, ekoturizam, lojni, ribolovni, vjerski) radi obogaćivanja turističke ponude na kontinentu.

- Provedba programa poticanja posebnih oblika turizma na moru
Ovim programom potiče se razvoj, unapređenje i sigurnost odvijanja posebnih oblika turizma na moru (nautički, ronilački, ribolovni, športsko-rekreativni), s ciljem obogaćivanja turističke ponude na moru, s posebnim naglaskom na zaštitu mora i prirodnog okoliša.

- Provedba programa poticanja razvoja tematskih turističkih putova
Cilj ovog programa je: povezivanje različitih područja Hrvatske tematskim putovima koji će biti prepoznatljivi po osnovnoj temi, a koji će u turističku ponudu uključiti sve zainteresirane subjekte i atrakcije područja kroz koja prolaze; postizanje bolje prepoznatljivosti Hrvatske kao cjelovite i raznolike turističke zemlje; stvaranje tematskih integriranih i organiziranih turističkih atrakcija kroz cijelu godinu povezivanjem prirodnih, kulturnih i povijesnih znamenitosti naše zemlje; postizanje zanimanja i odluke posjetitelja za kraći odmor i/ili kružno putovanje, odnosno kombinirani odmor povezivanjem kontinentalnih i jadranskih destinacija; uključivanje u postojeće europske tematske putove.

- Provedba programa poticanja izrade izvornih hrvatskih suvenira
Programom se nastoji potaknuti i razvijati izradu izvornih suvenira korištenjem tradicijskih tehnika i materijala što pridonosi oživljavanju starih i umjetničkih obrta, obogaćivanju ponude i povećanju turističke potrošnje. Sufinancirat će se stvaranje autentičnog proizvoda na temeljima domaće kulturne baštine – suvenira kao cjelovito osmišljenog i kvalitetno izrađenog predmeta prepoznatljivog i uočljivog podrijetla vezano za prostor zavičaja/regije.

- Provedba programa poticanja obrazovanja i obuke kadrova
Namjera je podizanje kvalitete kadrova u ugostiteljstvu i turizmu potičući strukovno obrazovanje kadrova i deficitarnih zanimanja u turizmu i cjeloživotno obrazovanje. Program je usmjeren obrazovanju novih kadrova i stručnom usavršavanju, cjeloživotnom obrazovanju postojećeg kadra, jačanju interesa mladih za stjecanjem zanimanja u ugostiteljstvu i turizmu, podizanju standarda obrazovanja uređenjem kabineta za stručnu nastavu u školama, poticanju kvalitetnijeg povezivanja obrazovnih institucija i gospodarskih tvrtki u turizmu, osiguranju obavljanja kvalitetne stručne prakse učenicima i studentima, osiguranju zapošljavanja obrazovanog kadra te podizanju svijesti poslodavca o potrebi suradnje s obrazovnim sustavom.

- Provedba programa podizanja kvalitete proizvoda
Ministarstvo turizma potiče formiranje multisektorskih klastera i djelovanje operativnih klastera za potrebe turizma što će pridonijeti povećanju kvalitete ponude. Financirat će se međusobno povezani gospodarski subjekti i ostale institucije, odnosno povezivanje istih čiji je rezultat cjelovit proizvod, grupa proizvoda ili usluga namijenjenih plasmanu u turizmu.

Kontinuirano poboljšanje kvalitete poslovanja i pružanja usluga hotela i ugostiteljskih objekata ostvarit će se uvođenjem inovacija, novih tehnologija i razvijanja konkurentnih prednosti s ciljem razvoja ponude ugostiteljske industrije uvođenjem, certifikacijom i održavanjem HACCP sustava, sustava kvalitete, uvođenjem

metodologije čistije proizvodnje u ugostiteljski objekt, poticanjem marketinških aktivnosti, posebnih programa, ulaganjem u energetsku učinkovitost.

- Provedba programa poticanja korištenja prepristupnih fondova i drugih međunarodnih fondova odobravanjem sredstava projektima u području turizma kojima su dodijeljena sredstva iz fondova

Programom se sufinancira neposredna realizacija turističkih projekata i projekata koji imaju utjecaj na podizanje kvalitete turističke ponude.

- Provedba programa poticanja stručnih i obrazovnih programa strukovnih udruga i drugih neprofitnih organizacija

Programom će se financirati stručni i obrazovni programi, seminari, radionice, istraživački projekti i znanstveni programi iz područja turizma i ugostiteljstva strukovnim udrugama i drugim neprofitnim organizacijama u turističkom sektoru u cilju unapređenja konkurentnosti hrvatskog turizma.

- Provedba programa poticanja osmišljavanja i realizacije novih turističkih proizvoda i upravljanja destinacijom

Provedbom programa stvorit će se nužni preduvjeti za razvoj i promidžbu novih turističkih proizvoda uz korištenje postojećih ugostiteljsko-turističkih kapaciteta i turističkih atrakcija.

- Provedba programa poticanja razvoja infrastrukture za potrebe turizma

Provedba programa omogućiće unapređenje infrastrukture za potrebe turizma, a realizirat će se sufinanciranjem projekata jedinica lokalne i područne samouprave kojim će se riješiti osnovni infrastrukturni problemi (plaže, šetnice, zelene i druge javne površine, parkirališta, turistička signalizacija, info punktovi i slično). Također će se nastaviti poticanje izgradnje osnovne turističke infrastrukture poput kongresnih centara, skijališta, kupališta, žičara i slično kao pretpostavke razvoja turizma u pojedinim destinacijama.

Predviđa se i rješavanje infrastrukturnih problema osoba s invaliditetom (pristupi objektima u službi turizma, lift za ulazak u more, prilazne rampe, prilagođeni javni sanitarni čvorovi i drugo).

Ministarstvo turizma će inicirati izgradnju ostale javne infrastrukture poput putova, vodovoda, otpadnih voda, zaštite okoliša i slično koja nije riješena na destinaciji i predstavlja prepreku dalnjem razvoju turizma.

- Projekt povezivanja informacijskog sustava kategoriziranja turističkih objekata s nižim ustrojem

Ministarstvo turizma namjerava informatički osposobiti i povezati postojeći informacijski sustav kategoriziranja turističkih objekata s uredima državne uprave u županijama radi učinkovitije komunikacije, vođenja evidencije i praćenja stanja u ovom području djelovanja.

Pokazatelji uspješnosti:

7.1.1. Broj realiziranih projekata razvoja malog i srednjeg poduzetništva u turizmu

7.1.2. Broj pokrenutih brownfield i greenfield projekata u turističkom sektoru

7.1.3. Broj realiziranih projekata razvoja posebnih oblika turizma na moru i kontinentu

7.1.4. Broj klastera u sektoru turizma

- 7.1.5. Broj zaposlenih prema stručnoj spremi u turizmu i ugostiteljstvu–regionalno i na razini države
- 7.1.6. Broj realiziranih projekata iz sredstava pretprištupnih i drugih međunarodnih fondova
- 7.1.7. Broj realiziranih projekata unapređenja infrastrukture za potrebe turizma

Posebni cilj 7.2. Učinkovita promocija turističkog proizvoda i usluga

Uspješno pozicioniranje Republike Hrvatske na turističkom tržištu u mnogome ovisi i o učinkovitoj promociji turističkog proizvoda i usluga, pri čemu je temeljni cilj zadržati i osnažiti imidž sigurnog i privlačnog turističkog odredišta.

Ministarstvo turizma će poticati promoviranje turističke destinacije, povezivanje, koordinaciju i organizaciju svih nositelja turističke ponude (javni i privatni sektor: turističke tvrtke, turističke zajednice, domicilno stanovništvo, udruge, mediji i drugi) radi optimalnog ostvarivanja planirane strategije razvoja turizma u destinaciji.

U cilju zadržavanja stečenih pozicija na svjetskom turističkom tržištu i osvajanja novih tržišta potrebno je poduzeti pojačane promotivne aktivnosti hrvatskog turizma na turističkim tržištima i aktivnosti usmjerene povećanju sigurnosti turista. Osjećaj sigurnosti turista za vrijeme boravka u stranoj zemlji vrlo je važan, bilo da se radi o sigurnosti u prometu, u destinaciji, dostupnosti zdravstvene zaštite ili saznanju o dobroj organizaciji službi spašavanja i pomoći.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Provedba programa udruženog oglašavanja privatnog i javnog turističkog sektora
Ministarstvo turizma stvarat će uvjete za nastavak programa udruženog oglašavanja privatnog i javnog turističkog sektora. Ovakav način promidžbe povezuje neposredne interese pojedinih subjekata (turističke tvrtke, strukovne udruge, turističke zajednice na nižoj razini i Glavni ured Hrvatske turističke zajednice, na jednoj strani i inozemnih turoperatora na drugoj strani). Tako se povezuje promocija hrvatskog turističkog odredišta sa stranim turooperatorima, što stvara uvjete za jačanje pred i posezone, kao i avio destinacija.

- Razvoj međunarodne suradnje

Polazeći od činjenice da je Hrvatska aktivna članica regionalnih inicijativa i međunarodnih organizacija (Savjetodavni odbor Europske komisije, UNWTO, međunarodno radno tijelo za održivi razvoj turizma i drugih), Ministarstvo turizma razvijat će međunarodnu suradnju u području turizma aktivnim djelovanjem u radu međunarodnih skupova vezanih uz razvoj turizma, projektima prekogranične suradnje i u radu vezanom uz europske integracije, organiziranjem, odnosno sudjelovanjem u radu međunarodnih sastanaka, kao što su bilateralne komisije, multilateralne radne grupe, regionalne asocijacije i drugih.

- Provedba programa poticanja organiziranja manifestacija i drugih promotivnih aktivnosti

Cilj programa je integriranje cijelovite ponude turističke destinacije i njene promocije. Sufinanciraju se aktivnosti na neposrednoj realizaciji turističkih manifestacija: tradicijskih, kulturnih, sportskih te festivala i drugih promotivnih aktivnosti koje prinose

bogatijoj turističkoj ponudi. Time se unapređuje važnost i promocija manje prepoznatljivih destinacija.

- Provedba programa osiguranja uvjeta sigurnosti turista

Osiguranje uvjeta sigurnosti domaćih i stranih turista u Republici Hrvatskoj, kao jedne od primarnih komparativnih prednosti, Ministarstvo turizma ostvaruje dodjeljujući bespovratna sredstva Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja za jačanje djelovanja udruge u prevenciji nesreća i spašavanju, Hrvatskom autoklubu za podizanje sigurnosti na cestama tijekom perioda pojačanog cestovnog prometa. Sufinanciraju se i troškovi organiziranja dodatnih timova zdravstvene zaštite u turističkim destinacijama, a sredstva se dodjeljuju županijama sukladno porastu broja turista za vrijeme vršne sezone. Ministarstvo turizma surađuje s Ministarstvom unutarnjih poslova i sudjeluje u sufinciriranju troškova smještaja stranih policijskih službenika u okviru projekta Ministarstva unutarnjih poslova o međunarodnoj suradnji policija.

- Provedba programa edukacije

Percipiranju značaja upravljanja destinacijom pridonijet će u velikoj mjeri i sustavni pristup prema permanentnoj edukaciјi svih relevantnih čimbenika. U tom smislu Ministarstvo turizma podržavat će organiziranje specijalističkih tečajeva, seminara i radionica koje će biti usmjerene prema užem krugu korisnika, a prije svih turističkim zajednicama, lokalnoj samoupravi, lokalnom stanovništvu te turističkom i ugostiteljskom gospodarstvu.

S obzirom da podizanje kvalitete obrazovanja i stručnosti kadrova u turizmu može direktno utjecati na razvojni iskorak hrvatskog turizma, Ministarstvo turizma sustavno će provoditi stručne ispite za rad na stručnim poslovima u turističkim uredima turističkih zajednica, sukladno odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma.

Pokazatelji uspješnosti:

- 7.2.1. Broj ostvarenih promidžbenih aktivnosti Hrvatske turističke zajednice i sustava turističkih zajednica (sudjelovanje na turističkim sajmovima, prezentacije i slično)
- 7.2.2. Broj dolazaka, noćenja (u hotelima, kampovima, privatnom smještaju) u pojedinim destinacijama
- 7.2.3. Visina prikupljene boravišne pristojbe i članarine u pojedinim destinacijama
- 7.2.4. Broj realiziranih manifestacija i drugih promotivnih aktivnosti
- 7.2.5. Broj održanih stručnih savjetovanja i stručnih ispita za rad u turističkom uredi turističke zajednice

Opći cilj 8. Konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor

Osnovni cilj sveukupne poljoprivredne i ruralne politike je povećanje konkurentnosti poljoprivrede, poboljšanje položaja poljoprivrednika i ribara te povećanje kvalitete života u ruralnim krajevima. U sklopu poljoprivredne politike sredstva se ulažu u programe uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda i povećanje konkurentnosti prehrambene industrije s ciljem povećanja kvalitete prehrane i poticanja ekološko poljoprivredne proizvodnje da bi se postigla prepoznatljivosti Hrvatske kao zemlje visokokvalitetne hrane. Posljedice rata i ekomska tranzicija negativno su utjecali na razinu proizvodnje u poljoprivredi. Iako je prosječna proizvodnja ponovno na prijeratnoj razini, većina proizvodnji nije se uspjela u potpunosti obnoviti, usprkos mnogim inicijativama i posebnim programima za ratom pogodjena područja. Hrvatska prehrambeno-prerađivačka industrija koja se nadovezuje na primarnu proizvodnju dosta je razvijena i s mnogim tradicionalno kvalitetnim proizvodima visoko cijenjena i na domaćem i na stranim tržištima.

Stvaranje produktivnog i konkurentnog poljoprivredno-prehrambenog i ribarskog sektora, koji će iskoristiti poredbene prednosti Republike Hrvatske, zahtjeva dosljednu provedbu sveobuhvatnih mjera na čitavom nizu područja što uključuje: učinkovite mjere zemljišne politike, povećanje učinkovitosti potpora poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu postupnom prilagodbom sustava potpore sustavu Europske unije i znatnjim jačanjem udjela investicijskih potpora, modernizacijom i adaptacijom postojećih objekata za akvakulturu i preradom te nabavom ribarske opreme, alata i plovila koji zadovoljavaju potrebe subjekata u ribarstvu, a vezana su uz postizanje dostatne razine proizvodnje/ulova, restrukturiranjem poljoprivredne proizvodnje u smjeru visoko dohodovnih proizvoda deficitarnih na tržištu, restrukturiranjem i razvojem uzgoja i prerade ribe i drugih vodenih organizama te djelotvornim tržištem koje pruža odgovarajuće okruženje za tehničke i poduzetničke sposobnosti hrvatskih poljoprivrednika.

Posebni cilj 8.1. Okrupnjavanje posjeda i uređenje poljoprivrednog zemljišta

Najveći ograničavajući čimbenici povećanja konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje su mali posjedi te dislocirane i usitnjene parcele. Glavnina posjeda je u vlasništvu vrlo velikog broja malih poljoprivrednih gospodarstava koja nisu u mogućnosti ostvarivati dostatan dohodak za primjereni životni standard i potrebna sredstva za investiranje na gospodarstvu. Stoga se jedna od ključnih mjera u stvaranju konkurentnog poljoprivrednog sektora odnosi na zemljišnu politiku čiji je temeljni cilj okrupnjavanje posjeda i uređenje poljoprivrednog zemljišta.

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja namjerava se aktivno uključiti u aktivnosti sređivanja zemljišno-knjižnog i katastarskog stanja na poljoprivrednom zemljištu s ciljem ubrzanja postupaka sređivanja, što će rezultirati usklađenim podacima u zemljišno-knjižnim i katastarskim evidencijama i skraćenim rokovima registracije u zemljišno-knjižnim i katastarskim evidencijama.

Vlada Republike Hrvatske je do sada različitim aktivnostima poticala okrupnjavanje poljoprivrednog posjeda i uređenje poljoprivrednog zemljišta što je dalo određene rezultate, ali zbog nužnosti ubrzavanja cijelog procesa i sustavnog pristupa ovoj

problematici uvode se dodatne aktivnosti da bi se okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta ubrzalo te da bi hrvatska poljoprivredna gospodarstva bila konkurentna poljoprivrednim gospodarstvima Europske unije.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Prilagodba zakonske regulative i akata planiranja usmjerena okrupnjavanju poljoprivrednog zemljišta

Izrada novog Zakona o komasaciji ide u smjeru grupiranja poljoprivrednog zemljišta u veće i pravilnije čestice radi njegovog ekonomičnijeg iskorištavanja.

- Osnivanje i djelovanje Nacionalnog povjerenstva za praćenje primjene i usklađenosti propisa koji uređuju problematiku poljoprivrednog zemljišta i zemljišnu administraciju

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja namjerava osnovati Nacionalno povjerenstvo za praćenje primjene i usklađenosti propisa koji uređuju problematiku poljoprivrednog zemljišta i zemljišnu administraciju, a koju će sačinjavati imenovani predstavnici Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Agencije za poljoprivredno zemljište, Ministarstva pravosuđa, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Državne geodetske uprave i ostali. Nacionalno povjerenstvo će pratiti usklađenost propisa te predlagati i poduzimati mјere koje će za cilj imati međusobno usklađenje propisa. Pored navedenog, namjerava se kontinuirano pratiti učinak primjene propisa koji uređuju problematiku poljoprivrednog zemljišta da bi se moglo poduzimati ciljane mјere i aktivnosti za poboljšanje učinka primjene predmetnih propisa. U tu svrhu, Agencija za poljoprivredno zemljište će pripremati godišnja izvješća o primjeni propisa i prijedlogu poboljšanja.

- Osnivanje i djelovanje Agencije za poljoprivredno zemljište i uspostava instrumenta zemljišnog fonda

Najvažniji ciljevi osnivanja i nadležnosti Agencije za poljoprivredno zemljište su: ubrzavanje raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, stjecanje poljoprivrednog zemljišta u privatnom vlasništvu, gospodarenje zemljišnim fondom u svrhu okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta, posredovanje u prometu poljoprivrednim zemljištem u privatnom vlasništvu u svrhu okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta i ostalo. Poljoprivredno zemljište koje će Agencija za poljoprivredno zemljište kupiti i finansijska sredstva namijenjena za kupnju poljoprivrednog zemljišta kao i sredstva ostvarena gospodarenjem poljoprivrednim zemljištem sačinjavat će zemljišni fond.

- Uspostava i održavanje „Informacijskog sustava o poljoprivrednom zemljištu“

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja uspostavit će Informacijski sustav o poljoprivrednom zemljištu s ciljem učinkovitijeg gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i praćenjem okrupnjivanja poljoprivrednog zemljišta.

Informacijskim sustavom o poljoprivrednom zemljištu planira se kontinuirano i precizno pratiti tržište poljoprivrednim zemljištem i okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta što će omogućiti razvoj odgovarajućih i ciljanih programa te mјera za okrupnjivanje poljoprivrednih zemljišta od 2009. do 2021. godine. Sustav će obuhvatiti tri podsustava i to: informacijski podsustav o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, informacijski podsustav o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u privatnom vlasništvu i informacijski podsustav o održavanju i zaštiti poljoprivrednog zemljišta.

- Donošenje i primjena Operativnog programa za okrupnjavanje i uređenje poljoprivrednog zemljišta

Namjerava se donijeti Operativni program za okrupnjavanje i uređenje poljoprivrednog zemljišta koji bi objedinio većinu postojećih aktivnosti Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja usmjerenih okrupnjavanju poljoprivrednog zemljišta. Za provedbu Operativnog programa sve do osnivanja i početka djelovanja Agencije za poljoprivredno zemljište, bit će u cijelosti nadležno Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja u suradnji s drugim tijelima državne uprave i institucijama.

- Provedba kampanje informiranja javnosti i edukacije o zemljišnoj politici

Javnost treba informirati i educirati o „novoj“ zemljišnoj politici, posebice o primjeni novih propisa koji uređuju problematiku poljoprivrednog zemljišta i o planiranim aktivnostima i mjerama zemljišne politike od 2009. do 2021. godine.

Kampanja informiranja javnosti o zemljišnoj politici bit će usmjerena na tri ciljane grupe i to: šиру javnost, poljoprivredna gospodarstva i provoditelje propisa, a ista će se provoditi temeljem jednogodišnjih planova provedbe kampanje informiranja javnosti o zemljišnoj politici. Edukacija o zemljišnoj politici organizirat će se za dvije ciljane grupe, poljoprivredna gospodarstva i provoditelje propisa, također na temelju jednogodišnjih programa edukacije o zemljišnoj politici.

Pokazatelji uspješnosti:

- 8.1.1. Broj okrupnjenih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
- 8.1.2. Povećanje površine posjeda obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
- 8.1.3. Smanjenje broja fragmentiranih parcela
- 8.1.4. Broj hektara uređenog poljoprivrednog zemljišta
- 8.1.5. Broj hektara poljoprivrednog zemljišta stavljen u funkciju poljoprivredne proizvodnje

Posebni cilj 8.2. Poboljšanje tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno-prehrambenih i ribarskih proizvoda

Uslijed nepovoljne proizvodne strukture, strateške mjere su usmjerene na povećanje konkurentnosti domaće proizvodnje restrukturiranjem poljoprivredne proizvodnje i modernizacijom proizvodnih kapaciteta poljoprivrednih gospodarstava, posebice povećanjem proizvodnje visoko dohodovnih kultura koje su deficitarne (voća, povrća, grožđa, mesa, mlijeka), a koje po jedinici površine daju veći dohodak u odnosu na ratarske kulture.

Kada je riječ o sustavu trženja, Europska unija daje vrlo velik značaj organizacijama proizvođača u poljoprivredi i ribarstvu te uspostavi organiziranog sustava trženja. Republika Hrvatska je započela s ulaganjima u poljoprivredne i posebice u ribarske zadruge koje će moći prerasti u organizacije proizvođača te ulaganjima u izgradnju i stavljanje u funkciju ribarskih veletržnica te veletržnica poljoprivrednih proizvoda.

Sustav izravnih plaćanja poljoprivrednim gospodarstvima u Hrvatskoj znatno se razlikuje od sustava izravnih plaćanja koji se primjenjuje u Europskoj uniji. Osnovna razlika je izravna povezanost plaćanja komercijalnim gospodarstvima u Hrvatskoj proizvodnjom. Hrvatski sustav iznimno je složen s velikim brojem poticaja pri čemu

se glavnina ovih plaćanja odnosi na plaćanja po hektaru u biljnoj proizvodnji i plaćanja po grlu u stočarstvu.

Djelatnosti uzgoja u ribarstvu oslanjaju se na tradicionalne vrste (šaran, pastrva, lubin, komarča), pri čemu proizvedene količine ne osiguravaju konkurentnost na tržištu. Izuzetak je uzgoj tuna, koji je namijenjen japanskom tržištu, no zbog zabrinjavajućeg stanja ovog resursa potrebno je pravodobno razmotriti daljnji razvoj ukupnosti marikulture. Proizvodnja u školjkarstvu trenutno se plasira isključivo na domaće tržište, a da bi se hrvatski školjkaši (dagnje i kamenice) mogli plasirati na europsko tržište potrebno je osigurati kakvoću i sljedivost. Također, akvakultura je u svim segmentima opterećena pitanjima prostornih planova, korištenja zemljišta te korištenjem vodnih resursa. Proizvodnju je, stoga, potrebno restrukturirati u pravcu diversifikacije proizvoda, veće zastupljenosti manjih specijaliziranih proizvođača, povećanja rashladnih i skladišnih kapaciteta te veće povezanosti prerade i uzgoja (diversifikacija konačnog proizvoda - filet, paštete i slično). Ove mjere moraju pratiti i odgovarajući razvojni projekti s elementima istraživačkog rada.

Da bi sektor bio pripravan na korištenje odgovarajućih mehanizama, cilj ribarstvene politike je da se, u okviru raspoloživog proračuna, postupno povećava udio sredstava namijenjen za mjere strukturne potpore. Također, cilj je postupna uspostava sustava državne potpore uspostavom sustava minimalnih potpora (*de minimis*) i omogućavanjem korištenja tržišne potpore po uspostavi odgovarajućih mehanizama.

Unapređivanje komunikacije poljoprivrednih proizvođača s tržištem jedan je od preduvjeta povećanja konkurentnosti. Radit će se na međusobnom povezivanju proizvođača i organiziranosti njihovog zajedničkog nastupa na tržištu. U kontekstu opskrbe turističkih destinacija domaćim poljoprivrednim i prehrabbenim proizvoda, čime se ostvaruje značajno veći učinak u odnosu na klasični izvoz, važno je povećanje broja veletržnica i skladišnih kapaciteta, posebice hladnjaka, čime se omogućuje kontinuirana i jeftinija opskrba.

Organizirano trženje te postojanje jasnih kanala prodaje jedan je od uvjeta koji je potrebno osigurati da bi i hrvatsko ribarstvo steklo ravnopravne uvjete nastupa na tržištu s uvjetima koje danas imaju ribari država članica. To se prvenstveno odnosi na uspostavu veletržnica ribom koje se, između ostalog, osnivaju radi koncentracije ponude i potražnje ribe te postizanja realne tržišne cijene, a time i povoljnije pozicije ribara i uzgajivača na tržištu.

U planiranju budućeg razvijanja poljoprivrede na načelima održivosti, treba uzeti u obzir i brigu za okoliš. Provode se mnoga istraživanja mogućnosti održivog razvoja u poljoprivredi, posebice u ruralnim područjima, koja moraju uključiti i aspekte zaštite prirodnih resursa, okoliša (smanjenje štetnih čimbenika, nutrienti, pesticidi), prirode (bioraznovrsnost, krajobraz) i nasljeđa stanovništva.

Poljoprivredna zemljišta prekrivaju značajni dio hrvatskog teritorija i poljoprivreda ima veliki utjecaj na prirodu i krajolik Hrvatske. Poljoprivredne aktivnosti utječu na kvantitetu i kvalitetu prirode i okoliša te imaju veliki utjecaj na tlo, vodu, zrak i na raznolikost vrsta, staništa i krajolika. Mjere ruralnog razvoja za održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta posebno su važne za očuvanje prirode i okoliša. Tu

posebno ističemo važnost poljoprivredno-okolišnih mjera koje imaju za cilj smanjiti onečišćenje okoliša od negativnih učinaka poljoprivredne proizvodnje

Održivo upravljanje živim resursima, mora i slatkih voda, obuhvaća prije svega prilagodbu ribolovnih kapaciteta stanju resursa. Kapacitet hrvatske ribolovne flote je adekvatan procijenjenim stokovima samo u nekim dijelovima, dok je u većem broju segmenata flote riječ o zastarjelim ulovnim jedinicama. Potrebno je poboljšati uvjete rada i sigurnost plovidbe te unaprijediti kvalitetu ribolova primjenom novih selektivnijih tehnologija. Mjere upravljanja kapacitetom flote zasnivaju se na znanstvenim podlogama i savjetima, pri čemu se kao temelj uzimaju rezultati trajnih praćenja stanja resursa.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Prilagodba zakonske regulative i akata planiranja boljem uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda

Novim Zakonom o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda propisat će se mjere za uređenje tržišta poljoprivrednih proizvoda. Uspostava i primjena takvih mehanizama zahtijeva složenu administrativnu infrastrukturu koja uključuje Agenciju za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju zaduženu za njihovu operativnu provedbu.

- Jačanje postojećih i uvođenje novih horizontalnih mjera potpore proizvođačkim organizacijama

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja provodit će mjere poticanja horizontalnog i vertikalnog umrežavanja (zadruge, klasteri) u svrhu osiguranja bolje tržišne pozicije, smanjivanja troškova proizvodnje i izgradnje ciljnih tržišta (tržišnih niša). Također, provodit će se financiranje plaće profesionalnog upravitelja zadruge naredne tri godine od osnivanja novoosnovanih poljoprivrednih zadruga i specijaliziranih zadruga.

- Provedba projekta izgradnje ribarskih veletržnica i iskrcajnih mesta

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja namjerava osigurati logističku i infrastrukturnu podršku ribarskom sektoru i razviti sustav nadzora tržnica i trženja ribom i ribljim prerađevinama. Osiguravanjem finansijskih sredstava za osnivanje, rad i razvoj ribarskih zadruga, one postaju konkurentne na tržištu i u mogućnosti su odrađivanja posla za svoje članove što se odnosi na pronalaženje kupca, knjigovodstvene i druge usluge. Takve zadruge moći će stvaranjem temelja u Zakonu o potporama u ribarstvu prerasti u organizacije proizvođača sukladno pravnoj stečevini Europske unije.

- Provedba operativnog programa ribarstva

Prioritetne mjere politike ribarstva Republike Hrvatske koje se žele postići provedbom Operativnog programa ribarstva su usmjerene na jačanje uzgojnih djelatnosti, restrukturiranje prerađivačke industrije te mjere usmjerene na restrukturiranje flote.

- Poticanje poljoprivredne proizvodnje

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja će ulagati napore u prilagodbu odgovarajućih zakonodavnih i institucionalnih okvira u dijelu provedbe mehanizama sustava potpore te nadzora i kontrole. Potpore se postepeno prilagođavaju novom sustavu i iskazane su dvama stupovima, od kojih prvi predstavlja izravna plaćanja i intervencije, a drugi mjere ruralnog razvijenja. Prilagodbe sadašnjeg modela potpore

usmjereni su smanjenju negativnih učinaka te jačanju pozitivnih učinaka budućeg integriranja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije te uključivanje u jedinstveno tržište s obveznom primjenom jedinstvene poljoprivredne politike s naglaskom na područja tržišno-cjenovnih mera. Primjena degresivnih stopa izravnih plaćanja rezultirat će ravnomjernjom distribucijom plaćanja odnosno razmjernom poboljšanju pozicije srednjih i malih poljoprivrednih gospodarstava unutar najvažnijih sektora proizvodnje te jačanjem mera ruralnog razvijanja u odnosu na tržišno-cjenovnih mjeru. Prava na potpore unutar modela poticanja proizvodnje ostvaruju poljoprivredna gospodarstva koja su većinom mješovitog tipa, odnosno imaju i ratarsku i stočarsku proizvodnju i korisnici su potpora u oba sektora.

- Provedba programa potpore marketinškoj pripremi proizvoda za tržište
Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja osmislit će i provoditi zajednički marketing određenih proizvoda i proizvođača, razne promotivne aktivnosti, organizirati sajmove, izložbe, ocjenjivanje proizvoda, kongrese, znanstvene skupove, obljetnice i manifestacije iz područja poljoprivrede i ruralnog razvoja. Prednost će imati one manifestacije i sajmovi od državne važnosti.

- Proizvodnja i zaštita tradicionalnih i autohtonih poljoprivrednih proizvoda
S obzirom na svjetske trendove i značajke potražnje, sve više se cijene proizvodi prepoznatljivih regionalnih i tradicionalnih odlika. Europska unija je prepoznaala vrijednost takvih proizvoda te pomaže njihovo očuvanje različitim programima unapređenja kakvoće i distribucije. Potrebno je povećati pažnju otkrivanju i zaštiti tipičnih, tradicionalnih, autohtonih biljnih vrsta i kultivira, pasmina domaćih životinja i proizvoda poljoprivrede.

- Poljoprivredne statistike

Primjenit će se međunarodni standardi i harmonizirati sustav poljoprivrednih statistika s europskim sustavom statistika te će se tako razviti, uskladiti ili dopuniti postojeći podaci o strukturnim istraživanjima, statistici biljne proizvodnje, statistici stočarstva, ribarstva i šumarstva i agromonetarnih statistika. Statistički registar poljoprivrednih gospodarstava će se uspostaviti i uesti u primjenu na temelju kojeg će se provesti revizija postojećih poljoprivrednih statistika, a bit će i temelj za nova istraživanja. U sklopu razvoja agromonetarnih statistika harmonizirat će se statistika cijena u poljoprivredi, razviti ekonomski računi i radna snaga u poljoprivredi.

- Praćenje biološkog bogatstva mora

Praćenje biološkog bogatstva mora u demerzalnom i pelagičkom monitoringu nužne su pretpostavke za procjenu stanja ribljih resursa. Također, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i regionalnog razvoja radi na izradi Nacionalnog programa razvoja ribarstva.

- Provedba poljoprivredno- okolišnog programa

Poljoprivredno-ekološki program dio je Regulative Europske unije o ruralnom razvijanju i njegova jedina obvezatna sastavnica. Stoga, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja namjerava osmisli i provoditi poljoprivredno-okolišni program. Ovaj program temelji se na dobrovoljnim sporazumima između poljoprivrednika i državnih tijela. Njime se poljoprivrednici obvezuju da će primjenjivati određene mjeru kojima se štite priroda i okoliš. Budući da ove mjeru traže od poljoprivrednika više od uobičajene dobre poljoprivredne prakse, za uzvrat im se plaća naknada za dodatne

troškove koji pri tome nastaju ili dohodak koji su zbog primjene takvih mjera izgubili. IPARD programom za Hrvatsku predviđeno je provođenje pilot poljoprivredno-okolišnih programa.

Pokazatelji uspješnosti:

- 8.2.1. Broj/kapacitet novih poljoprivrednih veletržnica i ULO-hladnjača
- 8.2.2. Broj ribarskih zadruga
- 8.2.3. Funkcionalnost ribarskih veletržnica uz količinske i vrijednosne pokazatelje,
- 8.2.4. Broj poljoprivrednih i ribarskih zadruga koje će prerasti u organizacije proizvođača
- 8.2.5. Broj poljoprivrednih gospodarstava/subjekata u ribarstvu koji će koristiti modele potpora
- 8.2.6. Udio mjera potpora ruralnog razvoja u ukupnoj strukturi potpora
- 8.2.7. Broj obavljenih nadzora i kontrola po različitim segmentima ribarstva
- 8.2.8. Broj uzgajališta uključenih u navedene modele
- 8.2.9. Broj riboprerađivača uključenih u navedene modele
- 8.2.10. Broj gospodarstava koji koriste poticaje ekološke proizvodnje
- 8.2.11. Ribarska flota koja svojim kapacitetima ne ugrožava ribljii fond

Posebni cilj. 8.3. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača

U svrhu zaštite zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštite interesa potrošača potrebno je unaprijediti sustav sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje, zdravlja i zaštite životinja te biljnog zdravstva s jasnom podjelom nadležnosti i odgovornosti svih tijela i institucija uključenih u navedeni sustav.

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja je središnje tijelo državne uprave nadležno za zdravstvenu ispravnost, higijenu i kakvoću hrane i hrane za životinje, za organizaciju službenih kontrola i koordinaciju svih aktivnosti službenih kontrola hrane i hrane za životinje, zdravlja i zaštite životinja te biljnog zdravstva. Sukladno odredbama Zakona o hrani (NN br. 46/07, 155/08), Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja određeno je kao kontakt točka prema Europskoj komisiji za navedeno područje. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi su odgovorni za razvoj politike i zakonodavstva te provedbu mjera u području sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje, zdravlja i zaštite životinja te biljnog zdravstva u Republici Hrvatskoj.

U sustav je uključena Hrvatska agencija za hranu koja pruža znanstvenu potporu tijelima uključenim u sustav zdravstvenu ispravnosti, higijene i kakvoće hrane i hrane za životinje te surađuje s institutima, zavodima i akademskom zajednicom.

Nadležno tijelo mora osigurati učinkovitu i djelotvornu koordinaciju između svih tijela koja sudjeluju u obavljanju službenih kontrola, posebno na regionalnoj ili lokalnoj razini, uključujući, prema potrebi i ona na području zaštite okoliša i zdravlja. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Državni inspektorat su obvezni surađivati s Ministarstvom poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja u izradi višegodišnjeg nacionalnog plana i godišnjih planova službenih kontrola te pripremi izvješća vezanih

za planove službenih kontrola, provedbi službenih kontrola, odobravanju službenih laboratorija te registraciji odnosno odobravanju objekata.

Sustav službenih kontrola u području sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje, zdravlja i zaštite životinja te biljnog zdravstva koji uključuje utvrđivanje sukladnosti i kontrole u području poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda zaštićenih oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama tradicionalnog ugleda, može funkcionirati samo ako je uspostavljena učinkovita organizacija službenih kontrola.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Unapređenje sustava sigurnosti i kakvoće hrane

Donošenje propisa kojima su propisane nadležnosti, uloge i odgovornosti svih tijela i institucija uključenih u sustav sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje, zdravlja i zaštite životinja te biljnog zdravstva. Propisi se donose sukladno Nacionalnom programu pridruživanja Europskoj uniji koji se izrađuje za svaku godinu Hrvatskoj strategiji za prijenos i provedbu pravne stečevine Europske unije u poglavlu 12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika u nacionalno zakonodavstvo te sukladno planu zakonodavne aktivnosti Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

- Jačanje komunikacije i razmjene podataka

Osim donošenja propisa potrebno je unaprijediti komunikaciju i razmjenu podataka između svih tijela i institucija uključenih u sustav. U svrhu unapređenja komunikacije potrebno je uspostaviti Sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje koji je mreža za izvještavanje o izravnom ili neizravnom riziku za zdravje ljudi nastalom od hrane ili hrane za životinje, a koji osigurava kontinuiranu komunikaciju između tijela i institucija unutar tog sustava. Također, potrebno je uspostaviti baze podataka u području sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje, zdravlja i zaštite životinja te biljnog zdravstva.

- Uspostava i jačanje sustava službenih kontrola

U svrhu ostvarivanja učinkovitosti i ujednačenosti službenih kontrola, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja koordinira izradu Višegodišnjeg nacionalnog plana službenih kontrola, Godišnjih planova službenih kontrola na temelju analize rizika za pojedina područja, Procedura za provođenje službenih kontrola namijenjenih osobama koje provode službene kontrole, Plana upravljanja incidentima vezanima za hranu i hranu za životinje, uspostavu Sustava brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje te ovlašćuje akreditirane službene i referentne laboratorije i određuje kontrolna tijela. Također, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja koordinira kontinuiranu edukaciju osoba koje provode službene kontrole.

Pokazatelji uspješnosti:

- 8.3.1. Broj donesenih propisa u odnosu na broj planiranih propisa
- 8.3.2. Informatička uspostava Sustava brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje
- 8.3.3. Broj uspostavljenih baza podataka u odnosu na planirani broj baza podataka
- 8.3.4. Broj realiziranih službenih kontrola u odnosu na planirani broj službenih kontrola

- 8.3.5. Broj službenih i referentnih laboratorija te kontrolnih tijela u odnosu na planirani potreban broj
- 8.3.6. Broj odgovarajućih prostora i opreme za provođenje službenih kontrola u odnosu na potreban broj

Posebni cilj 8.4. Poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima

Sukladno trendovima Zajedničke poljoprivredne politike Europske unije, ruralni razvoj zauzima sve značajnije mjesto u oblikovanju poljoprivredne politike Republike Hrvatske. Svrha politike ruralnog razvijanja je oblikovati dosljedan i trajan okvir koji će zajamčiti budućnost ruralnom prostoru te stimulirati održivost i zapošljavanje.

Cilj mjera ruralnog razvijanja je smanjenje razlika u gospodarskom razvitku i životnim uvjetima u odnosu na ostala područja, kreiranje snažnog poljoprivrednog sektora, povećanje konkurentnosti ruralnog područja, očuvanje okoliša i prirodnih resursa te očuvanje i napredak seoskih područja i ruralnih vrijednosti. Svrha ruralnog razvijanja je poboljšanje kvalitete života (mogućnost zapošljavanja, razinu dohotka, javne usluge i infrastrukturu) u ruralnim područjima gdje su ti uvjeti niži od prosjeka. Uspješna politika ruralnog razvoja ne veže se isključivo uz poljoprivrednu djelatnost te obuhvaća šumarstvo, okoliš, diversifikaciju ruralnog gospodarstva, kvalitetu ruralnog života, inovacije u poljoprivredi, nove načine upotrebe poljoprivrednih proizvoda, zaštitu okoliša u seoskim sredinama i stvaranje novih radnih mesta.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Diversifikacija ekonomске aktivnosti u ruralnim područjima

Ruralna područja trebaju postati vitalna i privlačna mjesta za život i rad, s razvijenim raznolikim gospodarskim mogućnostima u skladu s lokalnim uvjetima i obilježjima. Dinamičkim vezama između sela, manjih gradova i gradskih područja, ruralna područja trebala bi pridonijeti razvoju gospodarstva u cjelini. Proširenje na nepoljoprivredne djelatnosti odnosno diversifikacija ekonomskih aktivnosti na ruralnom području vrlo je važan segment u razvoju ruralnih područja, a pridonosi otvaranju novih radnih mesta, smanjuje depopulaciju stanovništva te doprinosi poboljšanju životnih uvjeta na sveukupnom ruralnom prostoru. Seoski turizam, tradicionalni obrti te izravna prodaja na obiteljskom gospodarstvu samo su neki od oblika diversifikacije ekonomskih aktivnosti na ruralnom prostoru.

- Poboljšanje infrastrukture

Nedovoljno razvijena temeljna infrastruktura na ruralnim područjima otežava razvoj poljoprivrednih gospodarstava i nepovoljno utječe na kvalitetu života u ruralnim područjima. Potpora ulaganjima u temeljnu infrastrukturu bi trebala izjednačiti kvalitetu života u ruralnim i urbanim područjima te ruralna područja učiniti atraktivnijima da bi se okrenuo trend gospodarskog i socijalnog propadanja te depopulacija seoskih područja.

- Podizanje razine strukovnog osposobljavanja i informiranosti ruralnog stanovništva
Stanovništvo u ruralnim područjima nema odgovarajući pristup mogućnostima koje se nude u urbanim sredinama što rezultira neadekvatnom strukovnom osposobljenošću te u znatnoj mjeri otežava razvoj poljoprivrednih gospodarstava. Ponuda programa za strukovno osposobljavanje namijenjenih specifičnim potrebama poljoprivrednika je mala te je nužna potpora stanovništvu u svrhu podizanja razine

strukovnog osposobljavanja i informiranosti ruralnog stanovništva projektima cjeloživotnog obrazovanja, stručne obuke i informiranje.

- Očuvanje, zaštita i obnova kulturne baštine u tradicijskih vrijednosti

Kulturna baština, seoski običaji i manifestacije koje se odvijaju u ruralnim područjima, usko su povezane s poljoprivrednom proizvodnjom, seoskim okruženjem i načinom života te na najbolji mogući način prezentiraju tradicijsku osnovu i ambijentalni ugođaj. Kulturno i povjesno nasljeđe, osim što se zasniva na tradicionalnosti, zanimljivo je i značajno i zbog podizanja vrijednosti destinacije gostoljubivošću domaćina (*rural hospitality*), originalnošću ponude (aktivnosti koje se svakodnevno upražnjavaju i nisu usmjerene isključivo prema turistima – gostima), položajem smještaja, povoljnoj cijeni. Vrlo važno očuvati, zaštititi te očuvati kulturnu baštinu i tradicijske vrijednosti.

Pokazatelji uspješnosti:

- 8.4.1. Dužina (u kilometrima) obnovljenih cesta, ukupno, po županijama i jedinicama lokalne samouprave
- 8.4.2. Dužina novoizgrađene vodovodne mreže, ukupno, po županijama i jedinicama lokalne samouprave
- 8.4.3. Broj plinificiranih kućanstava, ukupno, po županijama i jedinicama lokalne samouprave
- 8.4.4. Broj poljoprivrednika koji je prošao strukovnu edukaciju i informatički se osposobio za obavljeno strukovno obrazovanje dobio uvjerenje i/ili certifikat o obavljenoj strukovnoj osposobljenosti
- 8.4.5. Broj gospodarstava koji su prošli strukovnu i informatičku edukaciju
- 8.4.6. Broj novoizgrađenih društvenih, kulturnih i socijalnih infrastrukturnih objekata
- 8.4.7. Broj korisnika čija je djelatnost djelomično poljoprivredna ili nepoljoprivredna
- 8.4.8. Broj potpomognutih projekata za nepoljoprivrednu djelatnost, ukupno i po županijama
- 8.4.9. Broj korisnika koji su ostvarili potporu razvoja malog poduzetništva, ukupno i po županijama

Opći cilj 9. Daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske

Posljednjih godina međunarodni je položaj Republike Hrvatske osnažen-posebice nakon ulaska Hrvatske u NATO-njezinim položajem zemlje predvodnice euro-atlantskih integracija na području jugoistoka Europe, članstvom u Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda te ukupnim gospodarskim i društvenim razvojem.

Hrvatska će diplomacija u narednom razdoblju raditi na daljnjoj profesionalizaciji i osuvremenjivanju diplomatske mreže koja će još bolje odgovarati potrebama građana u zemlji i inozemstvu, zaštiti svih hrvatskih državljana, kako pojedinaca tako i pripadnika hrvatskih manjina te dijaspore. Cilj hrvatske diplomacije je otvaranje prema građanima u svim oblicima, uključujući i zaštitu njihovih pojedinačnih interesa. Naročita pozornost posvetit će se jačanju gospodarske komponente vanjske politike.

U narednom razdoblju od 2010. do 2012. vanjskopolitičke ciljeve, odnosno nacionalne interese Hrvatske treba usmjeriti na završetak procesa pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, daljnje jačanje uloge i mesta Hrvatske u jugoistočnoj Europi, jačanje nacionalne i promicanje regionalne sigurnosti, promicanje interesa hrvatskog gospodarstva, kao i jačanje ukupnog kredibiliteta zemlje.

Uspješnost unutarnjih reformi, kao što su jačanje učinkovitosti javne uprave, transparentno i djelotvorno sudstvo, konkurentnost gospodarstva, održivi i uravnoteženi regionalni razvoj, u funkciji su hrvatske vanjske politike i daljnog jačanja međunarodnog položaja Hrvatske.

Otklanjanje zastoja i završetak procesa priključivanja Hrvatske Europskoj uniji je prvi prioritet hrvatske vanjske politike zbog statusnog unapređenja položaja zemlje i zbog ubrzanja unutarnjih društvenih reformi i aktiviranja razvojnih potencijala društva. Hrvatska diplomacija mora učinkovito djelovati na otklanjanju slovenske blokade, otklanjanja rezervi nekih zemalja prema ukupnom procesu širenja Europske unije, a posebno prema ispunjavanju određenih međunarodnih obveza Hrvatske.

Posebni cilj 9.1. Pristupanje Europskoj uniji

Potencijali političkog, gospodarskog, društvenog, znanstvenog i kulturnog razvoja Republike Hrvatske značajno su veći u kontekstu punopravnog članstva u Europskoj uniji. Stoga će pripreme Republike Hrvatske za punopravno članstvo u Europskoj uniji dodatno pridonijeti unutarnjoj transformaciji hrvatskog društva te stvoriti uvjete za njegov daljnji razvoj i prosperitet, na dobrobit svih hrvatskih građana.

Razvoj partnerskih i prijateljskih odnosa sa svim državama članicama, u europskom duhu i u skladu s temeljnim načelima Europske unije, ostaje temeljna odrednica hrvatske politike prema Europskoj uniji. Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija intenzivirat će međuresornu koordinaciju procesa prilagodbe hrvatskog zakonodavstva pravnoj stečevini Europske unije. U kontekstu budućeg članstva u Europskoj uniji, po potrebi će se restrukturirati diplomatsko-konzularna mreža Republike Hrvatske, sukladno znatno osnaženom međunarodnom položaju.

Pristupanje Europskoj uniji i međunarodna suradnja u području pravosuđa jedan je od osnovnih ciljeva Ministarstva pravosuđa koji služi za ostvarenje zajedničkog cilja – članstva u Europskoj uniji i zastupanja hrvatskih interesa u međunarodnim institucijama i tijelima iz područja pravosuđa. Suradnja i zastupanje pred međunarodnim kaznenim sudovima i institucijama pridonosi ujednačavanju pravila vođenja postupka, ostvarenju međunarodne pravde, kažnjavanju počinitelja najtežih kaznenih djela, razvoju ujednačenih kriterija za ostvarivanje pravde i borbe protiv teških oblika međunarodnog kriminala.

Način ostvarenja cilja:

- Intenzivna međuresorna koordinacija i komunikacija

Održavanje redovitih koordinacijskih međuresornih sastanaka, praćenje provedbe reformi i usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s regulativom Europske unije važan je preduvjet za ispunjavanje svih kriterija i postizanje potpune spremnosti Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji. Isto tako, međuresorna koordinacija omogućava pravodobno i kontinuirano praćenje napretka u otvaranju i zatvaranju pregovaračkih poglavlja.

- Provedba Komunikacijske strategije za pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji

Intenzivnom komunikacijom s hrvatskim građanima kroz seminare, predavanja, nastupe u medijima i projekte od posebne važnosti, hrvatski građani stječu važne informacije o značenju članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji i utjecajima članstva na njihov svakodnevni život.

- Stvaranje zakonskog okvira za uspostavu veze sa EUROJUST-om

Pokazatelj uspješnosti:

- 9.1.1. Broj usvojenih zakona od strane Hrvatskoga sabora koji su usklađeni s pravnom stečevinom Europske unije
- 9.1.2. Uspješan završetak pregovora
- 9.1.3. Stjecanje statusa punopravne članice
- 9.1.4. Ispunjene uvjete potrebnih za suradnju između Republike Hrvatske i EUROJUSTA

Posebni cilj 9.2. Jačanje bilateralne i multilateralna suradnja

Potrebno je dodatno razvijati regionalnu dimenziju međunarodnog položaja Republike Hrvatske jer se upravo u neposrednom okruženju realiziraju glavni razvojni i sigurnosni interesi Republike Hrvatske. Naša regionalna odgovornost za stabilizaciju i razvoj jugoistočne Europe jača naš međunarodni položaj i kredibilitet te je u neposrednoj korelaciji s temeljnim nacionalnim interesima. Republika Hrvatska kao zemlja koja je najviše uznapredovala u euroatlantskim integracijama i ukupnom društvenom razvoju, treba nastaviti u prijenosu stečenog znanja, posebno brojnim bilateralnim i multilateralnim projektima u regiji. Republika Hrvatska će nastaviti pružati potporu euroatlantskim aspiracijama zemalja jugoistočne Europe. Također, Republika Hrvatska će poslužiti kao partner i provoditelj politike Europske unije i NATO-a u stabilizaciji regije. Unutar takve regionalne politike potrebno je snažnije profilirati jadransku razvojnu strategiju Republike Hrvatske. Republika Hrvatska kao zemlja s najdužom jadranskom obalom ima odgovornost da okupi države istočnog

Jadrana u partnerskom postavljanju prema Italiji koristeći i europske fondove i standarde.

Republika Hrvatska je zainteresirana za međunarodni mir i sigurnost. Uz aktivno sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama, promicanju načela međunarodnog prava te u prijenosu vlastitog iskustva poratne obnove, Republika Hrvatska je zainteresirana za stabilizaciju jugoistočne Europe. Kao nestalna članica Vijeća sigurnosti te članica NATO saveza, Republika Hrvatska je zainteresirana za borbu protiv terorizma, onemogućavanje ilegalne trgovine oružjem, suzbijanje organiziranog prekograničnog kriminala uključujući i trgovinu ljudima te jačanje vladavine prava.

Hrvatska diplomacija će posebnu pažnju posvetiti primjeni postojećih međunarodnih sporazuma vezanih za raspad bivše Jugoslavije, posebno u području sukcesije država, mirnog rješavanja graničnih sporova na temelju međunarodnog prava, zaštite socijalnih i drugih prava država, zaštite manjina i zaštite konstitutivnosti hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini te drugim preuzetim obvezama.

Uloga hrvatske diplomacije je promicanje gospodarskih interesa Republike Hrvatske. U narednom razdoblju važno je usmjeriti se na optimalizaciju učinaka preuzimanja u hrvatsko zakonodavstvo *aqui communitairea* i budućeg članstva u Europskoj uniji, olakšavanje pozicioniranja hrvatskog gospodarstva u regiji i šire, privlačenje i zaštitu investicija te promotivne aktivnosti. Kulturna promidžba Republike Hrvatske je u funkciji promicanja hrvatskog gospodarstva, posebno turizma.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija napravit će u suradnji s odgovarajućim ustanovama srednjoročni plan predsjedanja te kandidiranja hrvatskih stručnjaka i dužnosnika u izvršna tijela međunarodnih organizacija.

Državni zavod za nuklearnu sigurnost provodi i koordinira provođenje obveza koje je Republika Hrvatska preuzela prema međunarodnim konvencijama i sporazumima, a odnose se na nuklearnu sigurnost i primjenu mjera jamstava u svrhu neširenja nuklearnog oružja te koordinira poslove tehničke suradnje s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju za sve sudionike iz Republike Hrvatske. Zavod također provodi i koordinira provođenje obveza koje je Republika Hrvatska preuzela prema bilateralnim sporazumima, a odnose se na nuklearnu sigurnost te surađuje s regulatornim tijelima drugih zemalja nadležnim za poslove nuklearne sigurnosti.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Intenziviranje razmjene bilateralnih posjeta

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija će intenzivirati sve oblike bilateralne suradnje, posebno sa susjednim i partnerskim zemljama u NATO-u i Europskoj uniji, uz odgovarajuću pozornost na odnose s velikim svjetskim silama i regionalnim izvaneuropskim partnerima. U toj suradnji posebno će biti naglašena gospodarska suradnja te promicanje zajedničkih interesa mira i sigurnosti i kandidatura u međunarodnim organizacijama. U tu svrhu intenzivirati će se bilateralni posjeti i konzultacije, kao i interakcija kroz međunarodne forme te će se poticati međunarodna suradnja i drugih vladinih resora.

- Održavanje političkih bilateralnih konzultacija i razmjena mišljenja

Uz službene posjete na dužnosničkoj razini, nastaviti će se razvijati međuresorna suradnja i kontakti vezani uz prijenos hrvatskih znanja i iskustava stečenih tijekom aktivnosti oko postizanja određenog vanjskopolitičkog cilja (lobiranje za članstvo u nekom tijelu Ujedinjenih naroda, iskustva tijekom pregovaračkog procesa s Europskom unijom, NATO-om i slično), ali i konzultacije u kojima Republika Hrvatska stječe informacije o iskustvima drugih država.

- Sudjelovanje Republike Hrvatske na međunarodnim forumima

Aktivno sudjelovanje na međunarodnim konferencijama, organizacija i domaćinstvo različitih međunarodnih konferencijskih temi od važnosti za vanjsku politiku Republike Hrvatske, s ciljem predstavljanja hrvatskih stavova oko tema od interesa (regionalnih, globalnih, bilateralnih, multilateralnih i slično).

- Intenziviranje aktivnosti oko ulaska u upravljačka/operativna tijela raznih multilateralnih organizacija i institucija od interesa Republiki Hrvatskoj

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija će, dalnjim jačanjem i razvijanjem bilateralnih odnosa sa svim državama u svijetu te aktivnim angažmanom u multilateralnim tijelima/organizacijama/institucijama/inicijativama, raditi na tome da hrvatska vanjska politika i stavovi stječu međunarodnu prepoznatljivost što je najbolji argument tijekom lobiranja za članstva i funkcije u međunarodnim okvirima.

- Provedba obveza vezanih uz nuklearnu sigurnost preuzetih međunarodnim konvencijama i bilateralnim sporazumima

Državni zavod za nuklearnu sigurnost će nastaviti provoditi i koordinirati provođenje obveza koje je Republika Hrvatska preuzela prema međunarodnim konvencijama i bilateralnim sporazumima, a odnose se na nuklearnu sigurnost i primjenu mjera jamstava u svrhu neširenja nuklearnog oružja.

Pokazatelji uspješnosti:

- 9.2.1. Broj uspješnih bilateralnih posjeta
- 9.2.2. Broj sudjelovanja na međunarodnim forumima na teme od važnosti za vanjsku politiku Republike Hrvatske
- 9.2.3. Broj članstava/predsjedanja u upravljačkim/operativnim tijelima raznih multilateralnih organizacija/institucija
- 9.2.4. Izvršene obveze koje je Republika Hrvatska preuzela prema međunarodnim konvencijama i sporazumima, a odnose se na nuklearnu sigurnost i primjenu mjera jamstava u svrhu neširenja nuklearnog oružja i izrađena nacionalna izvješća o provođenju pojedinih konvencija

Posebni cilj 9.3. Daljnje profiliranje Republike Hrvatske kao pouzdanog partnera na međunarodnoj razini kao punopravne članice NATO-a

Stjecanjem punopravnog članstva u NATO-u, Republika Hrvatska je dovršila proces tranzicije svoje sigurnosne politike. Od statusa države, koja je i sama bila objekt međunarodnih odnosa, ovisna o međunarodnoj pomoći, danas je Republika Hrvatska spremna kao subjekt međunarodnih odnosa i članica ove najvažnije sigurnosne organizacije aktivno pridonositi miru i stabilnosti diljem svijeta.

Članstvo u NATO-u donijelo je nove, složenije obveze. Republika Hrvatska će nastaviti aktivno i konstruktivno pridonositi dalnjem jačanju sigurnosne budućnosti i stvaranju politika i mjera koje će Savezu pomoći u nošenju s novim, globalnim sigurnosnim izazovima modernog doba-poput energetske sigurnosti, terorizma, piratstva i slično. S obzirom da je multilateralni okvir najprikladniji za rješavanje globalnih izazova, Republika Hrvatska će nastaviti sadržajno pridonositi svima temeljnim aktivnostima NATO-a, ali i sudjelovati u njegovom tranzicijskom procesu.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija će intenzivirati koordinaciju svih sudionika kao i aktivnosti koje proizlaze iz članstva u NATO-u, ponajprije jačanjem kapaciteta SMRH NATO Bruxelles, ali i drugdje po potrebi.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Uspostavljanje koordinacije protoka informacija

Uspostavljanje trajne i jasno definirane horizontalne koordinacije protoka informacija svih sudionika oko aktivnosti koje proizlaze iz članstva u NATO-u, i to: SMRH NATO Bruxelles–Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija–Predsjednik Republike Hrvatske–Predsjednik Vlade Republike Hrvatske–Ministarstvo obrane Republike Hrvatske radi pravodobne informiranosti i reakcije na odaslanu informaciju.

- Bilateralne konzultacije

Bilateralne konzultacije s državama članicama NATO-a i jačanje partnerskih odnosa u okvirima NATO-a te prijenos znanja i iskustava u procesu stjecanja članstva u NATO-u svim državama koje žele postati NATO članicama.

- Sudjelovanje u međunarodnim misijama

Sudjelovanje u NATO vođenim operacijama upravljanja krizama, sudjelovanje u međunarodnim misijama pod mandatom UN-a te sudjelovanja u Europskoj uniji vođenim operacijama.

Pokazatelj uspješnosti:

9.3.1. Sudjelovanje hrvatske diplomacije i ekspertna potpora u profiliranju stavova i dokumenata NATO-a

9.3.2. Sudjelovanje hrvatskih trgovačkih društava u NATO projektima

9.3.3. Angažman vojnih snaga u operacijama NATO-a, Europske unije i UN-a

Opći cilj 10. Policija i oružane snage u službi građana

Stanje javne sigurnosti u Republici Hrvatskoj ima za sve njene građane posebnu vrijednost i pretpostavka je uspješnom razvoju cjelokupnog društva na svim područjima.

Sigurnost je elementarna ljudska potreba. Stupanj sigurnosti mjeri se dimenzijom pojava i brojem događaja koji ugrožavaju život, osobnu sigurnost i imovinu. Potpune sigurnosti nema niti u jednoj društvenoj zajednici. Osjećaj sigurnosti građana mjeri se povećanjem ili smanjenjem opasnosti kojima su uobičajeno izloženi i na koje su se navikli. To je subjektivan osjećaj i on varira ovisno od trenutka ili prostora u kojem pojedinac živi. Na osjećaj sigurnosti danas utječe (s različitim intenzitetom) iskustvo pojedinca, medijska slika stanja sigurnosti i službeni pokazatelji tog stanja. Temeljni cilj Vlade Republike Hrvatske je održati stanje sigurnosti na najvišoj razini.

Stanje sigurnosti i mira u društvu te poštivanje javnog reda poželjno je u svakoj zemlji. Dobro uređene demokratske države nastoje pravnim propisima regulirati mnoga područja života ljudi kako bi na što manju mjeru sveli moguće konfliktne i uzinemirujuće situacije. Za siguran i slobodan život građana od posebne je važnosti da se na javnim mjestima život odvija po propisanim pravilima. Jedna od temeljnih zadaća Vlade Republike Hrvatske je održavanje zadovoljavajućeg javnog reda i mira u društvu.

Motorizirani cestovni promet jedno je od bitnih obilježja suvremene civilizacije. Sve dobrobiti ovog fenomena, nažalost, i nadalje plaćamo visokom cijenom nepotrebnog ljudskog stradanja. Osim individualnih tragedija, društvo trpi velike gubitke zbog prometnih nesreća. Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podignulo na višu razinu, društvo bi moralo stalno ulagati znatne napore u poboljšanje prometne infrastrukture, a svi mjerodavni subjekti i sudionici u prometu sustavno razvijati prometnu kulturu. Kontinuirano povećanje razine sigurnosti, pouzdanosti i zaštite u prometu trajni je cilj i zadaća Vlade Republike Hrvatske.

Za svaku suverenu i samostalnu državu pitanje sigurnosti, zaštite i kontrole državne granice prvorazredno je pitanje. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i roba preko državne granice uz istovremeno sprečavanje nezakonitih prelazaka kao i svih oblika prekograničnog kriminala preko državne granice izuzetno je zahtjevna zadaća.

Posebni cilj 10.1. Unapređenje sustava prevencije, otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta

Posljedice ugrožavanja sigurnosti kriminalitetom u Hrvatskoj čine oko 50 posto svih štetnih posljedica na području javne sigurnosti. Otkrivanje i suzbijanje te pojave temeljna je zadaća policije i pravosuđa.

Sva kaznena djela nemaju istu težinu. Ne zanemarujući manje štetna kaznena djela, u sljedećem razdoblju veću pozornost treba posvetiti najtežim kaznenim djelima. Samo oko jedan posto svih kaznenih djela pobuđuje interes najšire javnosti koja od policije očekuje odlučno i uspješno djelovanje. Sprječavajući i razrješavajući tu vrstu kriminaliteta, policija postiže i jača svoj ugled u javnosti.

Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala jedan je od osnovnih ciljeva Vlade Republike Hrvatske i za ostvarenje tog cilja je donesen poseban strateški dokument-Strategija suzbijanja korupcije i provedbeni Akcijski plan suzbijanja korupcije. Politička volja o učinkovitom suzbijanju korupcije u hrvatskom društvu izravno korespondira s ostvarenjem načela pravne države i vladavine prava, jer su svi ostali napor u ostvarenju tih načela otežani bez učinkovitog suzbijanja korupcije.

U kazneno-pravnom smislu uloga policije u suzbijanju kriminaliteta predstavlja samo početnu fazu kazneno-pravnog postupka. Da bi se počinitelje kaznenih djela privelo pravdi i izrekla im se pravedna sankcija, nadležna tijela (prvenstveno policija i pravosuđe), moraju provesti niz kompleksnih procedura. Od kvalitete tog rada, u konačnici, ovisi hoće li osumnjičenik postati optuženik, a potom osuđenik.

Na tom planu predstavnici policije u sljedećem razdoblju moraju dati znatan doprinos. Svojim kvalitetnim i odgovornim radom na kriminalističkim obradama, opreznim i odmjerjenim istupima u javnosti, a naročito u početnoj fazi postupka te otvorenom i stalnom komunikacijom s predstavnicima pravosuđa, gradit će ugled profesionalaca kojima javnost vjeruje.

Aktivnosti transnacionalnog organiziranog kriminala su različite, a posebno se ističu trgovanje oružjem, drogama te trgovanje ljudima. Sve spomenute aktivnosti predstavljaju podjednaku opasnost za društvo i pravni poredak. Ipak, trgovanje ljudima predstavlja jedno od najtežih kaznenih djela te kršenje najosnovnijih ljudskih prava žrtava. Zbog svoje globalne, međudržavne rasprostranjenosti zасlužuje poseban pristup i angažman.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Reforma kriminalističke policije

Reformom kriminalističke policije na svim razinama djelovanja potrebno je: jačati kapacitete za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, preustrojiti kriminalističku policiju na svim razinama djelovanja; uspostaviti i jačati kapacitete Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta; nastaviti s implementacijom kriminalističko-obavještajnog modela policije na svim razinama s podjelom posla na tri razine, razvojem kriminalističko-obavještajnog sustava, strateškim planiranjem i usmjerenim prikupljanjem informacija; jačati kapacitete financijskih istraga, kriminalističko-obavještajne analitike, kriminalističko-obavještajnih poslova i posebnih kriminalističkih poslova; jačati suradnje s državnim odvjetništvom (USKOK); jačati suradnju s tijelima državne uprave u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminaliteta (Porezna uprava, Carinska uprava, Ured za sprečavanje pranja novca, Financijska policija, Financijski inspektorat).

- Jačanje kapaciteta za otkrivanje i suzbijanje nasilja te povećanje zaštite mlađeži kao žrtava i počinitelja kaznenih djela

Veliki broj kaznenih djela nasilja odnosi se na tjelesno nasilje, obiteljsko nasilje, seksualne delikte, moralno zlostavljanje u obrazovnim sustavima i radnim sredinama (bullying i mobbing), pa je otkrivanje tog kriminaliteta prepostavka njegovom suzbijanju i sprječavanju. Specijalistički odjeli u policijskim upravama ojačat će svoje kapacitete i razviti nove metode otkrivanja i suzbijanja ove vrste kriminaliteta.

Da bi se dugoročno utjecalo na sigurnost u društvu posebnu pozornost treba posvetiti djeci i maloljetnicima kod kojih se manifestira asocijalno i antisocijalno ponašanje. Praćenjem njihovog ponašanja uspostaviti suradnju sa svim socijalnim službama koje se bave zaštitom mlađeži. Pojačati aktivnost na preventivnom planu, a represivno djelovanje prema mlađeži koristiti tek kada izostanu pozitivni učinci preventivnih programa.

- Osmišljavanje dobrih preventivnih programa

Implementacijom modela djelovanja policije u zajednici hrvatska policija mijenja paradigmu svog djelovanja. Umjesto reaktivnog i represivnog djelovanja prelazi se na proaktivni i preventivni model. Za sve pojave i događaje koji imaju utjecaja na sigurnost treba izraditi dobre preventivne programe koji bi se temeljili na dosadašnjem iskustvu i pokazateljima o dimenziji, strukturi, rasprostranjenosti i dinamici tih pojava i događaja.

Povećanje broja i vrste preventivnih aktivnosti postići će se angažiranjem svih potencijala policije, ali i zajednice na provedbi različitih oblika prevencije i to organizacijom različitih oblika predavanja i edukacije (o sigurnosti u prometu, edukacije mlađih vozača, problemima droge i alkohola, nasilja na športskim natjecanjima, minsko-eksplozivnim sredstvima i slično), provedbom promidžbenih kampanja, izradom tematskih informativnih letaka, brošura i plakata, prikupljanjem ilegalnog oružja.

- Suradnja svih interesnih skupina

U cilju izrade i provedbe kvalitetnih preventivnih programa jačat će se suradnja s drugim državnim tijelima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladinim organizacijama i međunarodnim organizacijama. Intenzivno će se provoditi niz preventivnih projekta za sigurnost u lokalnoj zajednici u okviru suradnje s Programom ujedinjenih naroda za razvoj u Republici Hrvatskoj (UNDP) na provedbi programa pod nazivom „Uništenjem za razvoj“.

Nadalje, u cilju što bolje turističke promidžbe Republike Hrvatske i potvrđivanja statusa sigurne i poželjne turističke destinacije nastaviti će se provedba projekta „Međunarodna suradnja policije u odori tijekom turističke sezone u Republici Hrvatskoj“ s policijama zemalja iz kojih najveći broj gostiju ljetuje u Republici Hrvatskoj (primarno nastavak suradnje s policijom Francuske Republike, Češke Republike, Republike Slovačke, Republike Mađarske i Republike Austrije).

Jačanje međuinsticucionalne suradnje tijela nadležnih za provedbu mjera borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala odnosno bolje povezivanje tijela nadležnih za provođenje mjera suzbijanja korupcije i organiziranog kriminala pridonose učinkovitoj borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala te lakšem nadzoru i koordinaciji tih tijela. Stoga je planirana informatička analitika i povezanost uspostavom i korištenjem informatičke infrastrukture intranet/Internet, pristup bazama podataka i razmjena podataka korištenjem informatičke infrastrukture intranet/Internet tijela nadležnih za provođenje antikorupcijskih mjera.

- Osnivanje i umrežavanje vijeća za prevenciju u što većem broju gradova

Poticati suradnju s lokalnom zajednicom je način da se svi društveni subjekti i dobromajerni pojedinci uključe u sigurnosni sustav. Policija će poticati osnivanje vijeća za prevenciju na lokalnoj razini, a isto tako poticati njihovo umrežavanje na regionalnoj i nacionalnoj razini.

Upravo radi provedbe zajedničkih aktivnosti nužno je ustrojavanje vijeća/odbora za prevenciju na općinskom, gradskom i županijskom nivou, gdje za to postoji stvarna potreba. Članovi tih vijeća su ključne osobe zadužene za sigurnost građana na određenom području (komunalni poslovi, promet, prosvjeta, policija, pravosuđe). Temeljna zadaća ovih vijeća je koordinacija svih nadležnih službi i tijela te promptno rješavanje problema u određenoj lokalnoj zajednici.

- Dosljedna primjena protokola o suradnji

Protokolom o suradnji ustrojstvenih jedinica Ministarstva unutarnjih poslova i Državnog odvjetništva definirani su načini ponašanja djelatnika obiju institucija u svim predvidivim situacijama predkaznenog i kaznenog postupka. Dosljedno pridržavanje pravila i procedura iz protokola olakšava i pospješuje suradnju i koordinaciju.

- Prilagodba zakonske regulative i akata planiranja usmjerena suzbijanju korupcije i kriminaliteta

Unapređenje pravnog i institucionalnog okvira za učinkovito i sustavno suzbijanje korupcije počelo je velikom izmjenom kaznenog zakonodavstva. Postignut je veliki napredak u stvaranju zakonodavnog okvira u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala te su uvedene organizacijske odnosno institucionalne promjene osnivanjem posebnih ureda i tijela, koja primjenjuju mjere za uspješnu borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala.

- Povećanje transparentnosti rada tijela državne vlasti koja sudjeluju u borbi protiv korupcije i kriminaliteta

Jedna od najjačih metoda u borbi protiv korupcije je transparentnost u radu tijela državne vlasti. Objavljivanje relevantnih podataka o prikazu rada tijela državne vlasti omogućava i učinkovitiji pristup informacijama, a pomaže i u radu samim tijelima državne vlasti. Potrebno je postavljanje WEB stranica i detaljniji prikaz rada tijela državne vlasti, kao i objava sudske prakse i osnovnih podataka o radu sudova i državnih odvjetništava na Internetu.

- Razvoj ljudskih potencijala

Razvoj i unapređenje edukacije zaposlenih u tijelima državne i lokalne vlasti izravno pridonosi u provedbi mjera za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, odnosno opće učinkovitosti te borbe na svim razinama. Stoga se utvrđuju programi edukacije za sve zaposlene u tijelima državne i lokalne vlasti, posebni edukacijski programi u tijelima izravno involviranim u suzbijanju korupcije–treninzi za sve zaposlene te su potrebni posebni programi za prepoznavanje korupcijskih rizika.

- Jačanje kapaciteta policije u cilju identificiranja žrtava trgovanja ljudima i otkrivanja počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima.

Trgovanje ljudima izuzetno je složeno kazneno djelo koje obuhvaća više faza izvršenja te najčešće ima međunarodni karakter. Ove značajke čine ga vrlo zahtjevnim za otkrivanje. Da bi se dugoročno utjecalo na suzbijanje trgovanja ljudima te jačanje sigurnosti građana posebnu pozornost treba posvetiti pojačavanju aktivnosti i jačanju kapaciteta policije u cilju uspješne identifikacije žrtava te otkrivanja počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima. Od jednakog je značaja i pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima te njihovo osnaživanje koje bi rezultiralo uspješnom reintegracijom u društvo.

Pokazatelji uspješnosti:

- 10.1.1. Ukupan broj otkrivenih i zabilježenih kaznenih djela
- 10.1.2. Broj nužnih intervencija policije
- 10.1.3. Broj prekršaja protiv javnog reda i mira
- 10.1.4. Broj kaznenih djela koja se prijavljuju policiji
- 10.1.5. Broj osnovanih vijeća za prevenciju na razini općina, gradova i županija
- 10.1.6. Broj pravomočnih osuđujućih presuda za kaznena djela korupcije i organiziranog kriminala u odnosu na broj prijavljenih osoba
- 10.1.7. Broj polaznika provedenih edukacija
- 10.1.8. Visina oduzete imovinske koristi stečene za kaznena djela korupcije i organiziranog kriminala u odnosu na ukupan broj podnesenih prijava
- 10.1.9. Broj identificiranih žrtava trgovanja ljudima
- 10.1.10. Broj pruženih pomoći i zaštićenih žrtava trgovine ljudima

Posebni cilj 10.2. Povećanje sigurnosti cestovnog prometa

Motorizirani cestovni promet jedno je od bitnih obilježja suvremene civilizacije. Sve dobrobiti ovog fenomena, nažalost, i nadalje plaćamo visokom cijenom nepotrebnog ljudskog stradanja. Osim individualnih tragedija, i društvo trpi velike gubitke zbog prometnih nesreća.

Prema stupnju društvene opasnosti i posljedicama, nesigurnost u prometu gotovo bi se mogla izjednačiti s kriminalitetom. Iako su gubici zbog kriminaliteta brojčano izraženo nešto veći, a zbog namjernog djelovanja potencijalno opasniji, nesigurnost cestovnog prometa to nadmašuje u nenadoknadivim i nepopravljivim gubicima, a to su poginuli i teško ozlijedjeni u prometu.

Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podignulo na višu razinu, društvo bi moralo stalno ulagati znatne napore u poboljšanje prometne infrastrukture, a svi mjerodavni subjekti i sudionici u prometu sustavno razvijati prometnu kulturu.

Od tri bitna čimbenika za sigurnost prometa (sudionici, vozila i ceste), prometna kultura svih sudionika-a posebno vozača-najbrže može smanjiti tragične posljedice. Ona ne traži toliko finansijskih sredstava, koliko sveže ideje te stalan i sustavan rad na njihovom promicanju.

Kontinuirano povećanje razine sigurnosti, pouzdanosti i zaštite u prometu trajni je cilj i zadaća Ministarstva mora, prometa i infrastrukture te Ministarstva unutarnjih poslova. Sigurnost postojećeg obujma prijevoza i ostvarivanje optimalnih uvjeta sigurnosti za povećanje obujma budućeg prijevoza bitni je preuvjet urednog i redovitog odvijanja prometa.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Uspostaviti sustav nadzora usredotočen na kritična razdoblja, mjesta i teže prekršaje

Događaji i sigurnosno-relevantne pojave u prometu, prometne nesreće, kao i svi teži oblici kršenja prometne discipline, pratit će se sveobuhvatno i kontinuirano, detaljno izučavati i stručno prosuđivati na razini države, ali i lokalno, sukladno razinama organizacije rada (policijske uprave i policijske postaje). Navedene događaje i pojave treba pratiti vremenski i prostorno te locirati opasna mjesta na cestama na kojima se

učestalo događaju prometne nesreće, uz preciziranje vremena, uzroka i pogrešaka, kao i drugih pojava koje su dovele do štetnih događaja i posljedica.

Posebnu pozornost je potrebno usmjeriti na pripremne radnje i aktivnosti koje prethode turističkoj sezoni i zimskim uvjetima prometa na cestama (obilazak prometnica i prometnih objekata, nadzor i provjera stanja te ispravnosti prometne signalizacije, održavanje sastanaka s nadležnim subjektima i slično).

- Poticanje suradnje svih subjekata koji se bave sigurnošću prometa

Potrebno je naglasiti odgojno obrazovne ustanove i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, koje bi u odgojno-obrazovne programe, počevši od najmanjih uzrasta u dječjem vrtiću, osnovnoj školi i srednjoškolskom obrazovanju trebalo provoditi programe prometnog odgoja i promicanju društveno prihvatljivog ponašanja u prometu.

Osim navedenog, u promicanje programa sigurnosti u cestovnom prometu značajnije bi se trebalo uključiti i nadležne službe Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, obzirom da je brza i kvalitetna medicinska pomoć unesrećenima u prometnim nesrećama bitan čimbenik konačne posljedice i možebitnog smrtnog ishoda, trajanja i cijene liječenja, ali i naknadnih trajnih posljedica po ozlijedene sudionike u prometnim nesrećama.

Bitan čimbenik sigurnosti je kvaliteta i funkcionalnost prometne infrastrukture gdje bitan utjecaj imaju nadležne službe Ministarstva mora, prometa i infrastrukture te je njihovo djelovanje i uključivanje u djelokrug odgovornosti za sigurnost prometa na cestama veoma bitan.

Vrlo veliki značaj za stanje sigurnosti ima opća, odnosno generalna prevencija činjenja prekršaja i kaznenih djela, u čemu najvažniju ulogu ima Ministarstvo pravosuđa, obzirom da pravedna, brza i učinkovita sankcija predstavlja najbolju preventivnu mjeru na počinitelja, ali i ostale građane, koji svjesni mogućnosti sankcije neće olako činiti kažnjiva djela.

Uz navedene službe i ministarstva, u provedbu aktivnosti na podizanju opće razine stanja sigurnosti bitno je učešće i ostalih društvenih institucija i organizacija, poput auto-škola, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, većim angažmanom u Vijećima za prevenciju, vjerske zajednice, tvrtke za javni prijevoz robe i putnika, sredstava javnog priopćavanja i medija.

- Opremanje ustrojstvenih jedinica uređajima, strojevima, plovilima, prijevoznim sredstvima i ostalom opremom

U Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture su ustrojene jedinice sa zadaćom provedbe inspekcijskog nadzora provedbe propisanih mjera sigurnosti u području prometa, primjerice nadzor implementacije digitalnog tahografa u cestovnom prometu. Radi učinkovitog izvršavanja postavljenih zadaća opremit će se uređajima, strojevima, plovilima, prijevoznim sredstvima i ostalom opremom.

- Provođenje postupka homologacije cestovnih vozila

Državni zavod za mjeriteljstvo provodi postupak homologacije cestovnih vozila. Homologacija je postupak kojim Državni zavod za mjeriteljstvo potvrđuje da vozilo kao cjelina zadovoljava propisane zahtjeve s obzirom na razinu sigurnosnih, gospodarskih i ekoloških zahtjeva koji se primjenjuju u razvijenim zemljama Europe i svijeta.

Pokazatelji uspješnosti:

- 10.2.1. Broj stradalih osoba u cestovnom prometu
- 10.2.2. Visina materijalne štete u prometnim nesrećama
- 10.2.3. Broj cestovnih vozila koji su prošli postupak homologacije u odnosu na ukupan broj cestovnih vozila

Posebni cilj 10.3. Jačanje sigurnosti državne granice

Za svaku suverenu i samostalnu državu pitanje sigurnosti, zaštite i kontrole državne granice od velikog je značaja. Zbog svojeg specifičnog geopolitičkog položaja i oblika državnog teritorija Republike Hrvatske, problematika sigurnosti i nadzora državne granice ima niz svojih osobitosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i roba preko državne granice uz istodobno sprečavanje nezakonitih prelazaka kao i svih oblika prekograničnog kriminala preko državne granice izuzetno je zahtjevna zadaća.

U kontekstu ostvarenja strateškog cilja i priprema Republike Hrvatske za punopravno članstvo u Europskoj uniji, hrvatska granična policija mora proći kroz niz složenih prilagodbi koje se odnose na usklađivanje sa europskim standardima na području upravljanja državnom granicom. Da bi granična policija mogla učinkovito obavljati zaštitu budućih granica Europske unije, mora biti dobro organizirana, obučena i tehnički opremljena.

U cilju realizacije navedenih aktivnosti izrađeni su strateški dokumenti (Nacionalna strategija za integrirano upravljanje granicom sa pripadajućim Akcijskim planom te Schengenski akcijski plan) koji precizno definiraju aktivnosti koje treba provesti u određenom vremenskom roku.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Implementacija organizacijsko-kadrovske koncepta granične policije

Učinkoviti nadzor državne granice zahtjeva dobro organiziranu graničnu policiju s dovoljnim brojem policijskih službenika. Ministarstvo unutarnjih poslova, Uprava za granicu je kroz PHARE 2005 Twinning projekt „Priprema za implementaciju schengenskog acquisa“ izradila prijedlog izmjena i dopuna organizacijsko-kadrovske koncepta koji detaljno razrađuje organizacijsku strukturu granične policije na svim razinama i određuje potreban broj policijskih službenika za izvršavanje poslova nadzora budućih vanjskih granica Europske unije.

Potrebno je provesti određeni preustroj granične policije na nacionalnoj i lokalnoj razini. Pored navedenog, potrebno je izraditi i implementirati koncept „Kompenzacijskih mjera“ koje se odnose na nadzor buduće unutarnje granice Europske unije kada započne potpuna primjena Schengenskog provedbenog sporazuma (preuzimanjem kontrole vanjskih granica Europske unije ukidanjem kontrole na unutarnjim granicama).

- Obuka granične policije prema standardima Europske unije

Učinkovitost u obavljanju poslova nadzora budućih vanjskih granica Europske unije zahtjeva visoku profesionalnu razinu službenika granične policije što podrazumijeva dobro poznavanje i primjenu nacionalnog i europskog zakonodavnog okvira koji regulira područje nadzora i upravljanja državnom granicom.

Potrebno je programe obuke za graničnu policiju uskladiti sa standardima Europske unije, kontinuirano provoditi specijalističku obuku granične policije kao i sve druge oblike osposobljavanja i stručnog usavršavanja.

Provodi se specijalistička obuka granične policije te ostali vidovi stručnog usavršavanja putem sustava multiplikatora s naglaskom na područja Europske unije i Schengenskog prava, suzbijanja zlouporabe dokumenata kao i suzbijanja krijumčarenja vozila.

Intenzivno se radi na izradi programa stručnog usavršavanja za područje pomorske policije, analizu rizika, korištenje novog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom (NBMIS), kao i drugih programa sukladno potrebama i razvoju granične policije te uspostavi i implementaciji učinkovitog sustava stručnog usavršavanja putem multiplikatora na terenu.

Granična policija će se obučiti za sprečavanje nezakonitog prometa nuklearnim i drugim radioaktivnim materijalima.

- Poboljšanje tehničke opremljenosti i IT kapaciteta

U svrhu poboljšanja tehničke opremljenosti i IT kapaciteta potrebno je daljnje tehničko opremanje radi poboljšanja mobilnosti i učinkovite zaštite državne granice (vozila, termovizije i drugo) te opremanje graničnih prijelaza sa najsuvremenijom informatičkom i drugom opremom za obavljanje granične kontrole (osobna računala, optički čitači putnih isprava, uređaji za otkrivanje krivotvorenenih putnih isprava i drugo). Planira se nabava plovila radi postizanja planiranog broja policijskih plovila za nadzor državne granice sukladno Akcijskom planu za integrirano upravljanje granicom.

- Izgradnja učinkovitog nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom

Nastavlja se implementacija Nacionalnog informatičkog sustava za upravljanje granicom (NBMIS - National Boarder Management Inormation System), započetog i financiranog sredstvima prepristupnih programa Europske unije. Sustav je implementiran na 9 graničnih prijelaza koji će biti u funkciji vanjske granice s razvijenom programskom komponentom odnosno aplikativnom podrškom cestovnim i zračnim graničnim prijelazima. U tijeku je implementacija sustava na dodatnih 25 graničnih prijelaza, uz potpuno obuhvaćanje zračnog i pomorskog segmenta.

Sustav će se implementirati na određeni broj graničnih prijelaza na budućoj unutarnjoj granici (prema Sloveniji i Mađarskoj) da bi se stvorili minimalni uvjeti nadzora na glavnim tranzitnim pravcima do pristupanja Schengenskom prostoru.

Temeljem ostvarene kompatibilnosti Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom stavit će se u funkciju platforme za povezivanje sa Schengenskim informacijskim sustavom (SIS).

Pokazatelji uspješnosti:

- 10.3.1. Broj prekršaja na granici
- 10.3.2. Vrijeme potrebno za obavljanje granične kontrole
- 10.3.3. Broj graničnih policijaca
- 10.3.4. Broj polaznika provedenih programa obuke

Posebni cilj 10.4. Razvijanje integriranog sustava nacionalne sigurnosti

Razvojem sustava zaštite i spašavanja i vatrogastva Vlada Republike Hrvatske provodit će javnu sigurnost kao temeljni interes nacionalne sigurnosti čijim će se

ostvarivanjem izravno pridonositi razvoju i boljitu svakog građanina, svih područja gospodarskog i društvenog djelovanja, lokalnih zajednica i države u cjelini te jačati značaj Republike Hrvatske kao priznatog partnera u međunarodnoj zajednici.

Postavlja se i ujednačena razina zaštite ljudi i imovine na području cijele Republike Hrvatske provođenjem operativnih, preventivnih i sanacijskih mjera radi smanjenja broja poginulih i stradalih osoba te smanjenja šteta uzrokovanih požarima i nesrećama.

Vlada Republike Hrvatske je svjesna potrebe za organiziranjem preventivnog sustava radiološke i nuklearne sigurnosti unapređenjem sustava pripravnosti i djelovanjem u slučaju radiološke i nuklearne nesreće, uspostavom strože kontrole nad nuklearnim materijalom u Republici Hrvatskoj i sprječavanjem nedozvoljenog prometa radioaktivnim i nuklearnim materijalom.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Usputnava jedinstvenog sustava nadzora u provedbi mjera zaštite i spašavanja Državna uprava za zaštitu i spašavanje će nadzirati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe na području zaštite i spašavanja u provođenju zakonskih obveza kojima se kontinuirano jačaju operativne sposobnosti sustava reagiranja u katastrofama i velikim nesrećama. Izradit će se procjene ugroženosti, planovi zaštite i spašavanja, operativni planovi civilne zaštite.

U nadležnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture posebno mjesto zauzimaju poslovi traganja i spašavanja na moru, unutarnjim vodnim putovima, zračnom i cestovnom prometu koje se provodi radi minimiziranja štetnih posljedica u slučaju incidenata te zaštite života i imovine u prometu.

- Sudjelovanje u upravljanju i koordinaciji gašenja požara otvorenog prostora Jugoistočne Europe

Državna uprava za zaštitu i spašavanje će uspostaviti učinkoviti sustav upravljanja, koordinacije i djelovanja zemaljskih i zračnih snaga tijekom gašenja složenijih i dugotrajnijih požara otvorenog prostora na području zemalja Jugoistočne Europe.

- Usputnava sustava zapovjednih struktura, operativnih snaga i stanovništva za postupanje u katastrofama i velikim nesrećama

Planirat će se i provoditi programi osposobljavanja i usavršavanja zapovjednih struktura zaštite i spašavanja za upravljanje intervencijama (potresima, poplavama, velikim požarima, akcidentima s opasnim tvarima i slično). Obučavat će se i usavršavati operativne snage u sustavu zaštite i spašavanja te stjecati znanja, vještine i sposobnosti u svrhu stručnog i odgovornog provođenja aktivnosti i zadaća vezanih uz zaštitu i spašavanje.

- Izgradnja i integracija sustava 112 za koordinaciju djelovanja operativnih snaga u katastrofama i velikim nesrećama

Državna uprava za zaštitu i spašavanje će izgraditi integrirani informacijsko komunikacijski sustav 112 za koordinaciju djelovanja operativnih snaga zaštite i spašavanja u slučajevima katastrofa i velikih nesreća te postojeću funkcionalnost sustava kvalitativno unaprijediti novim mogućnostima.

- Testiranje sustava zaštite i spašavanja

Državna uprava za zaštitu i spašavanje će, u pripremi za primjereni reagiranje pri pojavi nesreća i katastrofa, cijeli sustav zaštite i spašavanja testirati pokaznim vježbama. Mjerom koordiniranosti svih sudionika u pokaznim vježbama pokazuje se stupanj spremnosti za reagiranje u stvarnim situacijama.

- Razvoj protupožarnog sustava

Hrvatska vatrogasna zajednica poduzimat će organizacijske i operativne mjere i aktivnosti u svrhu unapređenja vatrogasne djelatnosti provedbom preventivnih mjera zaštite od požara te razvijanjem i osiguranjem (minimalne) tehničko-tehnološke opremljenosti vatrogasnih postrojbi, kao i djelotvornim sustavom osposobljavanja, uzbunjivanja, komunikacije i izyešćivanja, štiteći i promičući strukovne interese vatrogasnih organizacija (javnih vatrogasnih postrojbi, dobrovoljnih vatrogasnih društava i njihovih zajednica).

Ministarstvo obrane i Oružane snage Republike Hrvatske razvijaju namjenske sposobnosti za pružanje pomoći i potpore nadležnim tijelima za zaštitu i spašavanje u gašenju požara tijekom protupožarne sezone, prvenstveno u priobalju i to pretežito uporabom zračnih protupožarnih snaga. U Oružanim snagama Republike Hrvatske za provedbu protupožarne sezone ustrojava se NOS, sastavljen od dijelova snaga Hrvatske kopnene vojske, Hrvatske ratne mornarice i Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane, sa zadaćom pružanja pomoći i potpore vatrogasnim postrojbama u gašenju požara otvorenog prostora iz zraka i sa zemlje te prevoženja morem i opskrbe gasitelja vodom.

- Prijevoz unesrećenih i životno ugroženih osoba te prevoženje organa za transplantaciju

Državna uprava za zaštitu i spašavanje u suradnji s Ministarstvom obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske te Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi razvija i održava sposobnost zračnog prijevoza osoba ugroženih života i zdravlja, kao i organa za transplantaciju koje angažiraju prema zahtjevima nadležnih medicinskih institucija.

- Sudjelovanje u potrazi i spašavanju u brdsko planinskim nepristupačnim područjima i na moru

Ministarstvo obrane i Oružane snage Republike Hrvatske razvijat će namjenske sposobnosti za sudjelovanje u aktivnostima potrage i spašavanja u nepristupačnim brdsko-planinskim područjima i na moru te ih angažirati prema zahtjevima i planovima Državne uprave za zaštitu i spašavanje.

- Sudjelovanje u zaštiti i spašavanju prilikom potresa, poplava i tehničko-tehnoloških katastrofa

Radi boljeg pripremanja za provedbu zadaća u navedenim situacijama, provodit će se namjenska obuka, opremanje i razvijanje odgovarajućih vrsta sposobnosti Oružanih snaga Republike Hrvatske.

- Izgradnja i unapređenje postojećeg sustava pripravnosti za slučaj nuklearne nesreće

Državni zavod za nuklearnu sigurnost nastavit će izgrađivati i unapređivati postojeći sustav pripravnosti za slučaj nuklearne nesreće. U svrhu što učinkovitijeg radiološkog monitoringa radi modernizacije sustava za pravodobno upozoravanje na nuklearnu

nesreću, Zavod planira proširenje i modernizaciju postojeće mreže mjernih stanica za pravodobno upozoravanje na nuklearnu nesreću.

- Unapređenje sustava praćenja radioaktivnih tvari

Unapređenje sustava praćenja radioaktivnih tvari će se ostvariti:

- izgradnjom učinkovitog sustava za otkrivanje nedozvoljenog prometa radioaktivnim tvarima,
- zbrinjavanjem poznatih izvora bez posjednika i uspostavom sustava njihovog daljnog otkrivanja i pravodobnog zbrinjavanja,
- definiranjem i uspostavljanjem sustava praćenja radioaktivnosti u okolišu.

Pokazatelji uspješnosti:

- 10.4.1. Smanjena visina materijalne štete u nesrećama i katastrofama
- 10.4.2. Uspješno provedene pokazne vježbe
- 10.4.3. Skraćeno vrijeme reagiranja na krizne situacije u okruženju
- 10.4.4. Broj novih mjernih stanica za pravodobno upozoravanje na nuklearnu nesreću kojima su zamijenjene postojeće dotrajale mjerne stanice
- 10.4.5. Broj intervencija
- 10.4.6. Broj prevezenih žrtava i tereta tijekom intervencija
- 10.4.7. Broj prevezenih organa za transplantaciju
- 10.4.8. Broj pronađenih i spašenih na kopnu i moru

Posebni cilj 10.5. Održavanje međunarodne obrambene i policijske suradnje

Postizanje koherentnog funkcioniranja u sklopu NATO saveza i učinkovita komunikacija osoblja u Ministarstvu obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske sa Stalnom misijom Republike Hrvatske pri Sjevernoatlantskom savezu te zapovjednim i stožernim strukturama NATO-a preduvjet je izgradnje hrvatske pozicije i uloge vjerodostojnog saveznika. Praćenje daljnog razvoja na području vanjske i sigurnosne politike Europske unije, a posebno zajedničke sigurnosne i obrambene politike te unapređivanje suradnje s institucijama Europske unije komplementarno je s općim strateškim ciljem vanjske politike Republike Hrvatske priključenja Europskoj uniji. Države članice NATO-a i Europske unije su najvažniji partneri na području bilateralne obrambene suradnje.

Republika Hrvatska je zainteresirana za obrambenu suradnju sa svim susjednim državama i namjerava dati doprinos naporima susjednih država nečlanica NATO-a za njihovo priključenje Savezu. NATO članstvo preostalih zemalja iz regije koje uključuje provedbu odgovarajućih reformi, značajno će pridonijeti sigurnosti cijele regije, a time i Republike Hrvatske.

Sudjelovanje policijskih službenika u međunarodnim mirovnim operacijama u skladu je sa strateškim ciljevima Republike Hrvatske koji joj omogućavaju profiliranje kao odgovorne članice međunarodne zajednice. Dosadašnje aktivno sudjelovanje u mirovnim operacijama, osim što je pridonijelo ostvarenju nestalnog članstva Republike Hrvatske u Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda za razdoblje 2008. - 2009., pridonjelo je ostvarenju strateških ciljeva članstva u NATO-u te skorom pridruživanju Europskoj uniji.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Unapređenje rada vojno-diplomatskih predstavništava u NATO i članicama Europske unije

Uspješno djelovanje Republike Hrvatske u sklopu Saveza podrazumijeva razvijanje intenzivnije bilateralne suradnje s ostalim članicama, rad na zajedničkim projektima, artikuliranje koordiniranih politika i postupanja u sklopu različitih aktivnosti i inicijativa Saveza, posebno u složenim pitanjima odnosa između NATO-a i Europske unije.

- Uključivanje hrvatskih predstavnika u NATO strukture i u procese NATO obrambenog planiranja

Radi izgradnje hrvatskih pozicija u sklopu Saveza i radi kvalitetnog zastupanja hrvatskih interesa, predstavnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske uključivat će se u rad NATO-ovih odbora i drugih tijela, proaktivno zastupati hrvatske interese i stavove, usvajati NATO norme i standarde s ciljem razvijanja interoperabilnosti.

Implementirat će se sve obveze koje na nacionalnoj razini proizlaze iz NATO-ovog sustava obrambenog planiranja. Ministarstvo obrane i Oružane snage Republike Hrvatske izradit će i usvojiti novu regulaciju obrambenog planiranja koja će u potpunosti biti kompatibilna s NATO pristupom, dokumentima i rokovima obrambenog planiranja.

- Specifično oblikovana bilateralna obrambena suradnja sa susjednim državama Obrambena suradnja sa susjednim državama poseban je interes sa stajališta nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske. Obzirom na identičnost geopolitičkog položaja i važnost izgradnje međusobnog povjerenja i regionalne stabilnosti, sadržaj aktivnosti bilateralne suradnje treba biti pažljivo odabran i usmjerен na projekte od obostranog interesa. Posebnu važnost imat će aktivnosti u okviru Američko Jadranske povelje.

- Aktivno sudjelovanje u tijelima i forumima UN-a i OSCE-a

Ministarstvo obrane osigurat će sudjelovanje svojih predstavnika i pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u svim tijelima i forumima koja provode aktivnosti vezane za obrambena i vojna pitanja, kao i svim tijelima i forumima OSCE-a koja provode aktivnosti vezane za obrambena i vojna pitanja.

- Sudjelovanje u regionalnim inicijativama i organizacijama sukladno smjernicama Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija

Sukladno smjernicama Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvo obrane će posvetiti značajne resurse aktivnostima regionalne obrambene suradnje kao sastavnom dijelu unapređivanja nacionalno sigurnosnih interesa.

- Kontinuirano sudjelovanje policijskih službenika u mirovnim misijama

Permanentno osposobljavanje policijskih službenika za međunarodnu suradnju u kriznim situacijama specijalističkom izobrazbom po međunarodnim standardima i sudjelovanjem u mirovnim operacijama.

Pokazatelji uspješnosti:

- 10.5.1. Broj vježbi i sudionika na zajedničkim vježbama
- 10.5.2. Broj hrvatskih sudionika u vojnim obrazovnim programima NATO-a, Europske unije, UN-a i susjednih država
- 10.5.3. Broj sudionika susjednih država u hrvatskim vojnim obrazovnim programima
- 10.5.4. Broj pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske u NATO-u, UN-u i OSCE-u
- 10.5.5. Broj policijskih službenika u mirovnim misijama, ali i struktura (hijerarhijska pozicija) policijskih službenika koju zauzimaju u pojedinoj misiji
- 10.5.6. Broj mirovnih misija u kojima sudjelujemo
- 10.5.7. Broj i međunarodna prepoznatljivost seminara /specijalizacija koje organiziramo i na koje upućujemo policijske službenike

Posebni cilj 10.6. Unapređenje prioritetne sposobnosti oružanih snaga

Odvraćanje prijetnje vitalnim nacionalnim interesima ostvaruje se korištenjem svih instrumenata nacionalne moći, pri čemu je vojni instrument nacionalne moći jedan od najvažnijih.

Integracija Oružanih snaga Republike Hrvatske usmjerena je na dostizanje potrebne razine vojnih sposobnosti za provedbu dodijeljenih misija i zadaća te na razvoj sposobnosti stalne prilagodbe obrambenog sustava dinamičnom sigurnosnom okružju. Razvoj sposobnosti snaga u Oružanim snagama Republike Hrvatske bit će usmjeren na sposobnost planiranja i izvođenja združenih operacija kao i međunarodnih mirovnih operacija i misija.

Da bi mogla ispuniti dodijeljene zadaće, Hrvatska kopnena vojska, Hrvatska ratna mornarica i Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana moraju biti u stanju održavati planirani stupanj opremljenosti, popunjenošt i obučenosti postrojba, imati sposobnost brzog reagiranja, visoku taktičku i operativnu sposobnost razmještanja i mobilnost snaga u području operacije te održivost i sposobnost izvođenja dugotrajnih operacija i odgovarajući stupanj spremnosti mirnodopskog sastava.

Potrebne sposobnosti definiraju se planovima razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske, a razvijaju se odgovarajućom izobrazbom, obukom, vježbom, opremanjem i modernizacijom.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Dostizanje i održavanje planirane razine spremnosti kopnenih, zračnih i pomorskih snaga

Potrebna razina spremnosti snaga definira se dokumentima obrambenog planiranja i operativnim planovima, utvrđuju se mjere i postupci za održavanje potrebne razine spremnosti, a ocjenjivanje se provodi po standardiziranim procedurama i kriterijima.

- Razvoj sposobnosti za sudjelovanje u združenim operacijama i za provedbu netradicionalnih vojnih zadaća

Potreba za sposobnostima provođenja združenih operacija i netradicionalnih vojnih zadaća proizlazi iz preuzetih obveza članstva u organizacijama kojima pripadamo (UN, NATO), kao i obveza preuzetih na putu postizanja uvjeta za punopravno članstvo (u Europskoj uniji). Te sposobnosti se ostvaruju u skladu s konceptom

provođenja operacija postavljenih Vojnom strategijom i doktrinarnim dokumentima Oružanih snaga Republike Hrvatske. Potrebne sposobnosti za sudjelovanje u navedenim operacijama odnosno za provedbu spomenutih zadaća, definiraju se planovima razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske, a razvijaju odgovarajućom izobrazbom, obukom, vježbom, opremanjem i modernizacijom.

- Razvijanje sustava logističke potpore Oružanim snagama Republike Hrvatske u skladu s konceptima stacionarne i terenske logistike

Stacionarni logistički sustav razvijat će se, jednim dijelom, osloncem na vanjske usluge, a logistički kapaciteti Oružanih snaga Republike Hrvatske na teritoriju Republike Hrvatske bit će racionalizirani i okrupnjavani. Logistička potpora u terenskim uvjetima razvijat će se u smjeru izgradnje sposobnosti pružanja neprekidne i potpune logističke potpore postrojbama Oružanih snaga Republike Hrvatske u svim vrstama zadaća.

Pokazatelj uspješnosti:

10.6.1. Ocjena spremnosti utvrđena u skladu s aktom kojim se propisuju način i postupci za planiranje, nadzor i ocjenjivanje spremnosti u Oružanim snagama

Opći cilj 11. Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja

Očuvanje i unapređenje zdravlja cjelokupne populacije, koristeći znanstveno utemeljene programe sprečavanja i suzbijanja bolesti te promicanja zdravlja predstavljaju glavne aktivnosti usmjerene postizanju zdravlja stanovništva. Cilj je unaprijediti zdravstveni sustav tako da se osiguravanjem pravodobnog pristupa zdravstvenim uslugama zadovolje potrebe građana za kvalitetnom stručno medicinskom zdravstvenom skrbi koja obuhvaća sprečavanje bolesti, sprečavanje profesionalnih bolesti, edukaciju o zdravlju, ranom prepoznavanju rizika bolesti te liječenje i rehabilitaciju bolesnih.

U cilju zaštite, očuvanja i unapređenja zdravlja od osobite je važnosti promoviranje zdravih stilova života, razvijanje pravilnih prehrambenih navika, utjecanje na povećanje tjelesnih aktivnosti te ukazivanje na štetnost raznih oblika ovisnosti. Poticanjem razvijanja zdravih stilova života utjecat će se na kvalitetu i dužinu trajanja života, smanjenje pojavnosti kroničnih nezaraznih bolesti kao i nekih sjela malignih oboljenja. U okviru navedenog cilja veliki dio aktivnosti bit će usmjeren na osjetljive dobne skupine, djecu i osobe starije životne dobi te osobe s posebnim potrebama. Javnozdravstveni interes ostvaruje se provedbom mjera i postupaka koji su usmjereni na zaštitu zdravlja populacije određenog područja ili cijele države.

Posebni cilj 11.1. Dostupnija zdravstvena zaštita

Djelatnost zdravstvene zaštite provodi se na razini primarne, sekundarne, tercijarne zdravstvene zaštite i razini zdravstvenih zavoda u okviru mreže javnozdravstvene djelatnosti. Optimalnim razvitkom djelatnosti na primarnoj razini zdravstvene zaštite nastojat će se osigurati rješavanje do 80% svih zdravstvenih problema stanovništva.

Zbog potrebe za osiguranjem pravovremene odgovarajuće zdravstvene skrbi, aktivnosti na unapređenju sustava pružanja hitne medicinske pomoći na primarnoj i sekundarnoj razini zdravstvene zaštite od iznimnog su značenja, kao i uvođenje odgovarajućeg specijalističkog i stručnog usavršavanja odgovarajućeg profila zdravstvenih radnika.

U cilju osiguranja jednakе dostupnosti zdravstvene zaštite, posebno stanovništvu na otocima i područjima od posebnog državnog interesa, zbog svoje teže dostupnosti ili izoliranosti, ulagat će se u infrastrukturu, a posebice u razvoj sustava telemedicine.

Unapređenjem sustava bolničke zdravstvene zaštite putem izgradnje, adaptacije i opremanja, odnosno zanavljanja medicinske opreme, nastojat će se osigurati jednaku dostupnost svih zdravstvenih usluga za sve korisnike zdravstvene zaštite s naglaskom na smanjenju listi čekanja za pojedine dijagnostičke i terapijske postupke.

Cjelovitom informatizacijom sustava zdravstva unaprijedit će se vođenje medicinske dokumentacije, osigurat će se dostupnost, razmjena i praćenje podataka, transparentnost svih postupaka u zdravstvu te racionalno korištenje svih resursa s osjećajem za gospodarsku realnost. U cilju poštovanja svih načela zdravstvene zaštite i osiguranja adekvatne skrbi osobama koje su u terminalnoj fazi bolesti osigurat će se dostupna palijativna skrb.

Da bi se uvažila specifičnost osoba s invaliditetom u ostvarivanju zdravstvene zaštite, između ostalog, prilagodit će se infrastruktura i educirat će se zdravstveni djelatnici za rad s osobama s invaliditetom.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Reorganizacija i unapređenje sustava hitne medicinske pomoći
U cilju osiguranja jednakе dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite pristupilo se reorganiziranju sustava hitne medicinske pomoći. Osnovan je Hrvatski zavod za hitnu medicinu koji predstavlja krovnu organizaciju izvanbolničke hitne medicinske pomoći. Planira se osnovati 21 županijski Zavod za hitnu medicinu, a pri svakoj akutnoj bolnici formirati objedinjeni hitni bolnički prijam. Planirano je odgovarajuće specijalističko, stručno te dodatno usavršavanje zdravstvenih radnika koji će zbrinjavati ozlijedene i akutno oboljele osobe.

- Popunjavanje mreže javnozdravstvene djelatnosti

Radi smanjenja razlika u dostupnosti pojedinih zdravstvenih usluga na primarnoj razini zdravstvene zaštite osigurat će se dostatan broj odgovarajućeg profila zdravstvenih radnika i time popunjavanje mreže javnozdravstvene djelatnosti.

- Razvoj i standardizacija zdravstvene infrastrukture te informatizacija sustava zdravstva

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi nastavit će provoditi aktivnosti na unapređenju i podizanju kvalitete zdravstvenih usluga ulaganjem u izgradnju, adaptaciju, opremanje/zanavljanje medicinsko-tehničke opreme u zdravstvenim ustanovama uz osiguranje odgovarajućih profila zdravstvenih radnika. Nastavit će se i s informatizacijom zdravstvenog sustava.

- Poboljšanje zdravstvene zaštite osoba s invaliditetom

Da bi se uvažila specifičnost osoba s invaliditetom u ostvarivanju zdravstvene zaštite prilagodit će se infrastruktura, zdravstveni djelatnici educirati za rad s osobama s invaliditetom, nastojat će se ukloniti komunikacijske barijere te ostvariti veća informiranost osoba s invaliditetom u rodilištima, odjelima kirurgije, traumatologije, neurološkim odjelima i drugima gdje se neke od osoba s invaliditetom po prvi puta suočavaju s činjenicom trajnog invaliditeta ili razvojnog oštećenja djeteta bez da im se pruži adekvatna informacija i potpora.

Pokazatelji uspješnosti:

- 11.1.1. Popunjeno mreže javnozdravstvene djelatnosti
- 11.1.2. Broj pruženih zdravstvenih usluga (postotak smanjenja listi čekanja)
- 11.1.3. Broj izgrađenih/obnovljenih zdravstvenih ustanova/odjela
- 11.1.4. Vrijednost nove medicinske opreme
- 11.1.5. Broj odobrenih specijalističkih/uže specijalističkih i stručnih usavršavanja

Posebni cilj 11.2. Razvijen sustav kvalitete zdravstvene zaštite

Radi ostvarivanja i unapređenja sveobuhvatne kvalitete zdravstvene zaštite osnovana je Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu koja će definirati postupak akreditacije zdravstvenih ustanova i trgovackih društava te privatnih zdravstvenih radnika, a sve u cilju smanjenja rizika po život i zdravlje pacijenta. Mjerama za ostvarenje kvalitete zdravstvene zaštite osigurat će se provedba načela

učinkovitosti i djelotvornosti sustava kvalitete zdravstvenih postupaka na svim razinama zdravstvene zaštite, osigurat će se načelo orijentiranosti prema pacijentu kao i načelo sigurnosti pacijenta.

Sustav kvalitete zdravstvene zaštite osiguravat će se i provođenjem nadzora nad zakonitošću rada zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava koja obavljaju zdravstvenu djelatnost i privatnom praksom te stručnim nadzorom nad radom zdravstvenih radnika.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Uspostava sustava kvalitete zdravstvene zaštite

Osim stvaranja uvjeta za rad Agencije za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu, svi nositelji zdravstvene djelatnosti obvezni su uspostaviti, razvijati i održavati sustav za osiguranje i poboljšanje kvalitete zdravstvene zaštite aktivnostima posebnih jedinica za osiguranje i unapređenje kvalitete zdravstvene zaštite, aktivnostima odgovornih osoba za kvalitetu zdravstvene zaštite te aktivnostima Povjerenstva za unutarnji nadzor. Definiranjem akreditacijskog postupka i akreditacijskih standarda stvorit će se uvjeti za akreditaciju nositelja zdravstvene djelatnosti odnosno osiguranja i unapređenja kvalitete zdravstvene zaštite.

- Provođenje inspekcijskog nadzora u sustavu zdravstva

Zdravstvena i farmaceutska inspekcija obavlja nadzor nad provođenjem zakona, drugih propisa i općih akata u djelatnosti zdravstva te nadzor nad stručnim radom zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava koja obavljaju zdravstvenu djelatnost. Farmaceutska inspekcija obavlja nadzor nad proizvodnjom i prometom lijekova i medicinskih proizvoda. Nadzori se obavljaju prema utvrđenom godišnjem planu ili na temelju zaprimljenih predstavki, a u cilju poboljšanja kvalitete zdravstvenih usluga te što bolje dostupnosti i transparentnosti zdravstvene zaštite. Nadležne komore u skladu s odredbama strukovnih zakona obavljaju stručne, redovne i izvanredne nadzore nad radom zdravstvenih radnika. Cilj stručnih nadzora je osigurati pružanje zdravstvenih usluga odgovarajuće kakvoći, vrste te omogućiti ostvarivanje prava pacijenata.

Pokazatelji uspješnosti:

- 11.2.1. Broj podnesenih zahtjeva zdravstvenih ustanova za pokretanje akreditacijskog postupka
- 11.2.2. Broj akreditiranih zdravstvenih ustanova
- 11.2.3. Broj obavljenih zdravstveno inspekcijskih i stručnih nadzora

Posebni cilj 11.3. Zaštita javnozdravstvenog interesa

U cilju zaštite, očuvanja i unapređenja zdravlja od osobite je važnosti promoviranje zdravih stilova života, razvijanje pravilnih prehrabnenih navika, utjecanje na povećanje tjelesnih aktivnosti te ukazivanje na štetnost raznih oblika ovisnosti. Poticanjem razvijanja zdravih stilova života utjecat će se na kvalitetu i dužinu trajanja života, smanjenje pojavnosti kroničnih nezaraznih bolesti kao i nekih sijela malignih oboljenja. Zdravstveno-statistički pokazatelji i unapređenje njihova praćenja ukazuju na zdravlje i odstupanje od zdravlja populacije te predstavljaju osnovu za usmjeravanje potrebnih javnozdravstvenih mjera zaštite, očuvanja i unapređenja

zdravlja. U okviru navedenog cilja veliki dio aktivnosti usmjerit će se na osjetljive dobne skupine, djecu i osobe starije životne dobi te osobe s posebnim potrebama. Javnozdravstveni interes ostvaruje se provedbom mjera i postupaka koji su usmjereni na zaštitu zdravlja populacije određenog područja ili cijele države.

Kvalitetnim sustavom sanitarne inspekcije postiže se zaštita javnozdravstvenog interesa te poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi. Da bi se osigurala učinkovita zaštita ljudi, njihovog zdravlja a i samog okoliša od velike je važnosti nastaviti provoditi mjere kojima se uklanjaju negativni učinci ionizirajućeg zračenja. Radioaktivni izvori mogu uzrokovati neposredno ozračenje i štetne posljedice po zdravlje pojedinaca. Također, brojni primjeri iz svijeta pokazuju da neprikladno zbrinut radioaktivni otpad može uzrokovati trajnu kontaminaciju velikih površina i teške posljedice po ljudsko zdravlje.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Provođenje preventivnih programa i projekata

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi nastaviti će s programima ranog otkrivanja raka dojke i raka debelog crijeva odnosno započet će s novim programima otkrivanja raka drugih sijela.

- Praćenje rasta i razvoja djece

U cilju praćenja rasta i razvoja djece, kao i odstupanja u rastu i razvoju, a zbog potrebe usmjeravanja javnozdravstvenih aktivnosti prema unapređenju zdravlja djece, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi nastaviti će s provođenjem programa «Zdravstvena knjižica od rođenja do punoljetnosti».

- Prevencija i smanjenje prekomjerne tjelesne težine

Promocijom zdrave prehrane i tjelesne aktivnosti kroz sustav odgoja i obrazovanja utjecat će se na razvijanje pravilnih prehrambenih navika, očuvanja poželjne i smanjenja prekomjerne tjelesne težine te pojavnost masovnih nezaraznih bolesti (cerebrovaskularne i kardiovaskularne bolesti).

- Zaštita mentalnog zdravlja

Provoditi će se aktivnosti unapređenja i zaštite mentalnog zdravlja stanovništva s posebnim naglaskom na rano prepoznavanje depresivnih poremećaja koji mogu dovesti do pokušaja suicida i samih suicida kod mladih.

- Humanizacija bolničkog liječenja rodilja i djece

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi nastaviti će s aktivnostima na proširenju „Mreže bolnica prijatelja djece“ promocijom dojenja kao najboljim izborom za početak novog života u nutritivnom, psihološkom i širem smislu kao temelja dalnjeg zdravog odrastanja.

- Unapređenje Nacionalnog transplantacijskog programa

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi nastaviti će s provedbom transplantacijskog programa, međunarodnom suradnjom i razmjrenom organa u okviru članstva u Eurotransplantu, edukacijom javnosti i zdravstvenih radnika, odgovarajućem opremanju zdravstvenih ustanova, razvojem središnjeg informacijskog (transplantacijskog) sustava te unaprjeđenjem rada nacionalne transplantacijske mreže.

- Prevencija i liječenje ovisnosti

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi nastavit će s provedbom Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga mjerama prevencije, liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika te zdravstvenim prosvjećivanjem stanovništva i dodatnim stručnim usavršavanjem zdravstvenih i drugih radnika koji sudjeluju u skrbi za ovisnike. Na prevenciji i liječenju ovisnosti svojim radom djeluje i Ured za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske.

Navedeni Ured nastavit će proučavati, pratiti i analizirati čimbenike zlouporabe opojnih droga, pratiti kretanje te provedbu mjera i aktivnosti suzbijanja zlouporabe opojnih droga, pratiti i ujedinjavati te usmjeravati aktivnosti koje se poduzimaju u svrhu preventivnog djelovanja na području suzbijanja ovisnosti. Pružati stručnu pomoć nositeljima aktivnosti na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini te davati stručna mišljenja i prijedloge za donošenje Zakona o suzbijanju zlouporabe opojnih droga.

- Suradnja s civilnim društvom

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi nastavit će suradnju s udrugama građana koje djeluju na području zdravstva osiguravajući potporu njihovu radu posebno u dijelu provođenja nacionalnih programa.

- Unapređenje sustava zdravlja i sigurnosti na radu

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi nastavit će s unapređenjem, očuvanjem i zaštitom zdravlja radnika i zdravog radnog mjesta.

- Osiguranje optimalnog broja sanitarnih inspektora te njihovo kontinuirano usavršavanje

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi provest će aktivnosti sukladno odredbama Zakona o sanitarnoj inspekciji kako bi se osigurao standard broja sanitarnih inspektora na broj stanovnika (1 sanitarni inspektor na 15.000 stanovnika) te će osigurati uvjete za kontinuirano usavršavanje sanitarnih inspektora putem specijaliziranih seminara za obavljanje posebnih poslova koji su u djelokrugu rada.

- Osiguranje infrastrukturne podrške

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi osigurat će uvjete u pogledu infrastrukturne podrške sustavu putem:

- osiguranja dostatnog broja motornih vozila, računala s pratećim priborom, mjernih uređaja,
- uspostavom središnjeg informacijskog sustava sanitarne inspekcije,
- kontinuiranog uzorkovanja hrane, predmeta opće uporabe, GMO-a, kemikalija
- vještačenja buke i zračenja.

- Zaštita ljudi i okoliša od negativnih učinaka ionizirajućeg zračenja

Državni zavod za zaštitu od zračenja nastavit će sa zaštitom ljudi i okoliša od negativnih učinaka ionizirajućeg zračenja:

- osiguranjem uporabe i upravljanja izvorima zračenja na siguran način-dozimetrijskim nadzorom, redovnim pregledom izvora, kontrolom kvalitete uređaja, planovima pripravnosti za izvanredni događaj, pravovremenim i sigurnim zbrinjavanjem iskorištenih radioaktivnih izvora te vođenjem ažurnih i dostupnih evidenciјa,

- uspostavom sustava pripravnosti za slučaj izvanrednog događaja, određivanjem sudionika u sustavu pripravnosti i njihovih zadaća,
- sprječavanjem onečišćenja okoliša radioaktivnim tvarima pravovremenim i sigurnim zbrinjavanjem istrošenih radioaktivnih izvora te kontrolom ispusta i odlaganjem materijala koji sadrže povećane koncentracije radioaktivnih tvari.

Pokazatelji uspješnosti:

- 11.3.1. Broj rano otkrivenih karcinoma
- 11.3.2. Broj preventivnih pregleda na primarnoj razini zdravstvene zaštite
- 11.3.3. Broj transplantacija organa
- 11.3.4. Broj provedenih mjera i aktivnosti za suzbijanje zlouporabe opojnih droga
- 11.3.5. Kretanje broja sanitarnih inspektora i broj obavljenih sanitarnih nadzora
- 11.3.6. Kolektivna doza izloženih radnika, pacijenata i stanovništva
- 11.3.7. Broj slučajeva ozračivanja iznad zakonom dopuštenih granica
- 11.3.8. Broj slučajeva ozračivanja s teškim posljedicama po zdravlje

Opći cilj 12. Zaštita okoliša i prostorni razvoj

Odmjерено rješavanje pitanja okoliša i razvoja, suradnjom svih sektora u društvu, jedini je put u budućnost. Već u kratkoročnom razdoblju predvidiv je rast industrijske proizvodnje i porast u gospodarstvu s rastom potrošnje energije. Došlo je do ekspanzije prometa i turizma uz prateće infrastrukturne zahvate. Sve to će izravno ugroziti postojeće stanje u kojem se nalazi naš okoliš. Iako živimo u vremenu u kojem se problemi s okolišem javljaju u do sada nezabilježenom opsegu, ovo je i doba u kojem su otvorene mnoge nove znanstveno-tehnološke mogućnosti rješavanja nastalih problema okoliša.

Uza sve izazove, s jasno definiranim principima i ciljevima te energičnim djelovanjem, okoliš je u Republici Hrvatskoj moguće dugoročno očuvati.

Od osobite je važnosti zaštita okoliša i očuvanje, održivo korištenje prirodnih resursa, unapređivanje upravljanja okolišem, sprečavanje onečišćenja okoliša, promjena zakonskog, upravljačkog, finansijskog i institucionalnog okvira na lokalnoj i na državnoj razini, kadrovsko jačanje, integracija okoliša u druge sektore (u turizam, energetiku, industriju, poljoprivredu, šumarstvo, rudarstvo, promet), uspostava cjelovitog sustava praćenja i jedinstvenog informacijskog sustava te jačanje svijesti i uključivanje javnosti u proces donošenja odluka i provedbe mjera.

Zaštita i očuvanje prirode osigurat će postojanost temeljnih vrijednosti i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, kao i njenu afirmaciju u europskom okruženju kao zemlje s razvijenom svijesti o značaju očuvanja prirodnog bogatstva koje pametnim, promišljenim i održivim korištenjem osigurava višestruke razvojne pravce. Cilj je očuvanje postojeće biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, vraćanje dijela izgubljenih svojti i staništa, gdje je to moguće i opravdano, te razvoj prikladnog sustava za njihovo vrednovanje i očuvanje.

Jačanjem zaštite i očuvanjem biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti na regionalnoj i lokalnoj razini, obrazovanjem i edukacijom, međusektorskom suradnjom te uključivanjem javnosti teži se podizanju svijesti o potrebi njenog očuvanja u svim oblicima političkog, gospodarskog i društvenog djelovanja.

Ciljevi prostornog uređenja su prostorno uravnutežena mreža općina te velikih, srednjih i manjih gradova, očuvanje bogatstva i raznolikosti prirodnih resursa od kojih su mnoge rijekost u europskim mjerilima (prirodne šume, nezagadžena poljodjelska tla, znatne zalihe kvalitetne pitke vode), očuvani prostor i velikim dijelom kvalitetan okoliš sa 10% površina prirode pod zaštitom te bogata graditeljska baština svjetske vrijednosti.

Prostornim uređenjem i gradnjom ostvaruju se pretpostavke za unapređenje gospodarskih, društvenih, prirodnih, kulturnih i ekoloških polazišta održivog razvijatka u prostoru Republike Hrvatske kao osobito vrijednom i ograničenom nacionalnom dobru po načelu integralnog pristupa prostornom planiranju, gdje gradnja podrazumijeva projektiranje, građenje, uporabu i uklanjanje građevina, a obavlja se prema odredbama zakona i propisa, hrvatskim normama i pravilima struke.

Posebni cilj 12.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje okolišem

Jedna od bitnih prepostavki zaštite okoliša je sprečavanje i smanjenje onečišćenja okoliša. Vlada Republike Hrvatske svojim aktivnostima nastoji stvoriti preduvjete za sprečavanje, nadzor i postupanje u pravcu smanjenja onečišćenja zraka, tla i mora.

Neodgovarajuće gospodarenje otpadom najveći je problem zaštite okoliša u Hrvatskoj. Potencijalno najveće štetno djelovanje može izazvati otpad (uključujući i opasni otpad) koji se gomila kod posjednika otpada zbog mogućeg rizika za okoliš i ljudsko zdravlje. Prepoznat kao glavni izazov i problem zahtijeva najveće napore za njegovo djelotvorno rješenje.

Poznato je da oko 80% svih šteta nastalih elementarnim katastrofama pripada meteorološkim i hidrološkim čimbenicima. Stoga su aktivnosti Vlade Republike Hrvatske usmjerene i na poboljšanje kvalitete informacija dobivenih na temelju podataka motrenja te kroz analize i prognoze stanja atmosfere, voda, tla i šuma.

U Republici Hrvatskoj odgovornost za nadzor nad sigurnim pogonom svih potencijalnih budućih nuklearnih objekata ima Državni zavod za nuklearnu sigurnost. Uvođenje sustava upravljanja okolišem sukladno normi ISO 14001 potvrđuje usmjerenost Vlade Republike Hrvatske prema izvrsnosti i stalnom unapređenju usluga koje Vlada putem Zavoda pruža građanima i ostalim tijelima državne uprave Republike Hrvatske.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Donošenje i provedba propisa za kakvoću zraka, tla i mora, zaštitu klime, ozonskog sloja i gospodarenja otpadom

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva nositelj je provedbe mjera iz međunarodnih propisa i ugovora koji reguliraju postupke usmjerene na zaštitu zraka, klime i ozonskog sloja, prateći konstantno sve promjene i usklađujući se s njima uz unapređenje i provedbu administrativnih i fiskalnih mjera (dozvole, registri, mišljenja, naknade na uvoz tvari koje oštećuju ozonski sloj, naknade na emisije onečišćujućih tvari u zrak). U području kakvoće zraka i klimatskih promjena nacionalno zakonodavstvo je usklađeno s postojećim zakonodavstvom Europske unije. Također, do sada su se uskladili postojeći propisi iz područja otpada sa zakonodavstvom Europske unije, a u narednom razdoblju kontinuirano će se pratiti sve promjene (nove direktive) usklađujući se sa njima uz unapređenje i provedbu administrativnih i fiskalnih mjera (dozvole, registri, mišljenja, naknade, koncesije za skupljanje, recikliranje, obradu, uporabu i zbrinjavanje otpada).

Uz usklađivanje i donošenje propisa unapređivat će se nadzor nad provedbom propisa i mjera za smanjenje količina otpada i učinkovito gospodarenje otpadom

- Djelotvorna primjena instrumenata zaštite okoliša

Pojačati će se provedbene mjere zaštite okoliša kroz jačanje strateške procjene utjecaja plana i programa na okoliš i procjene utjecaja zahvata na okoliš, uspostavom i unaprjeđenjem sustava praćenja kakvoće zraka i emisija u zrak, more, tlo pojačanim provođenjem programa mjera prikupljanja podataka i uspostave oštećenosti šumskih ekosustava te unaprjeđenjem nadzora provedbe propisa i propisanih mjera za smanjenje onečišćenja zraka, mora i tla te utvrđivanjem

objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postojeća industrijska postrojenja koja mogu imati značajan utjecaj na okoliš.

- Poboljšana kvaliteta i količina meteoroloških (klimatoloških) i hidroloških informacija
Poboljšana kvaliteta i količina meteoroloških i hidroloških informacija neophodna je kako bi se zaštitio život, okoliš, gospodarstvo i financijski resursi Republike Hrvatske te, naročito, kako bi se ublažile štetne posljedice i društvo prilagodilo povećanom riziku katastrofa i novim uvjetima uslijed nastalih promjena klime. Državni hidrometeorološki zavod kontinuirano radi na razvoju i uspostavi Integriranog informacijskog sustava za praćenje i prognozu stanja atmosfere i stanja voda od vrlo kratkoročne prognoze vremena i voda (samo nekoliko sati) do dugoročnih klimatskih scenarija (od sezonskih do stoljetnih). Da bi navedeni sustav bio učinkovit potrebni su kvalitetni i obimniji meteorološki i hidrološki podaci naročito kroz praćenje vremena i klime te stanja voda, uključujući razvoj olujnih oblaka i pojavu bujičnih poplava na cijelokupnom području Hrvatske. Pored održavanja i modernizacije konvencionalnih meteoroloških (prizemnih i visinskih) i hidroloških motriteljskih mreža Državni hidrometeorološki zavod radit će na uspostavi mreža meteoroloških radara to jest sustava daljinskih motrenja koji pokrivaju cijelo područje Hrvatske uključujući i Jadran, što je posebno značajno jer su na području Jadrana ograničene mogućnosti za konvencionalna (in situ) meteorološka motrenja.

- Uspostava i razvoj jedinstvenog informacijskog sustava zaštite okoliša -ISZO
Jedna od bitnih pretpostavki uspostave sustava zaštite okoliša je uspostava i razvoj jedinstvenog informacijskog sustava u zaštiti okoliša kojeg provodi i kontinuirano nadograđuje Agencija za zaštitu okoliša.

Unapređenje informacijskog sustava (ISZO) omogućit će bolje praćenje relevantnih podataka o potrošnji tvari koje oštećuju ozonski sloj, inventara emisije stakleničkih plinova, kakvoće zraka na lokalnoj i državnoj razini, praćenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, kakvoću tla, osigurat će praćenje uvoza, izvoza i potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj te praćenja tijekova otpada. To je preduvjet za unaprjeđenje nadzora provedbe propisa i propisanih mjera za ukidanje potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj i smanjenje emisije stakleničkih plinova, kakvoće zraka te unapređenje sustava gospodarenja otpadom.

- Suradnja na lokalnoj, regionalnoj i globalnoj razini
Uz donošenje i primjenu međunarodnih ugovora i bilateralnih sporazuma, i nadalje će se ulagati veliki napor u provedbu projekata poradi zaštite i poboljšanja kakvoće zraka, mora i tla u čijoj provedbi značajnu ulogu ima i Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.

- Jačanje svijesti i uključivanje javnosti
Državni hidrometeorološki zavod neprekidno raditi na povećanju svijesti o mogućnosti šire upotrebe i socio-ekonomskim koristima meteoroloških i hidroloških informacija kao i važnosti zaštite okoliša zaštitom zraka, voda i tla. Kako bi se smanjilo nekontrolirano štetno ljudsko djelovanja, ali i učinile potrebne radnje u cilju prilagodbe već nastalim promjenama klime kroz redovite kanale komunikacije, naročito kroz javne medije, potrebno je razvijati sustav informiranja publiciranjem informativnih materijala i nadopunjavanjem web portala novim sadržajima namijenjenih donositeljima odluka i širokoj javnosti, a napose djeci i mladima.

Također Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva nastaviti će provoditi aktivnosti vezane za jačanje svijesti o pravilnom postupanju otpadom u svrhu učinkovitog gospodarenja pri čemu je značajno ostvarivanje dobre suradnje s udružama i nevladinim organizacijama u cilju pravilnog izvještavanja i uključivanju javnost u procese donošenja odluka.

- Uvođenje sustava upravljanja okolišem sukladno normi ISO 14001

Državni zavod za nuklearnu sigurnost će provoditi aktivnosti kao što su certificiranje i održavanje Sustava upravljanja kvalitetom, Sustava upravljanja okolišem i Sustava informacijske sigurnosti sukladno priznatim međunarodnim normama.

Pokazatelji uspješnosti:

- 12.1.1. Postotak pokrivenosti područja Republike Hrvatske kontinuiranim praćenjem kakvoće zraka, mora i tla (praćenje raspodjele i razina koncentracija onečišćujućih tvari u zraku, moru i tlu)
- 12.1.2. Postotak pokrivenosti područja Republike Hrvatske kakvoćom zraka I. Kategorije
- 12.1.3. Postotak poboljšanja kakvoće mora
- 12.1.4. Postotak smanjenja emisija onečišćujućih tvari u zrak, more i tlo iz stacionarnih izvora
- 12.1.5. točnost prognoza i broj pravovremenih upozorenja
- 12.1.6. Postotak smanjenja emisije stakleničkih plinova i potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj u Republici Hrvatskoj i postotak tvari za koje je potrošnja ukinuta
- 12.1.7. Postotak tvari koje su zbrinute (uništene) na ekološki prihvativ način kako bi se smanjile emisije i oštećenje ozonskog sloja
- 12.1.8. Postotak instaliranih uređaja koji ne sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj
- 12.1.9. Broj sektorskih planova u koje su integrirane mjere smanjenja stakleničkih plinova i mjere prilagodbe klimatskim promjenama
- 12.1.10. Količine odvojeno prikupljenog i uporabljenog otpada (posebne kategorije otpada)
- 12.1.11. Broj saniranih postojećih i zatvorenih odlagališta
- 12.1.12. Broj izgrađenih reciklažnih dvorišta i centara gospodarenja otpadom s pratećom infrastrukturom
- 12.1.13. Postotak zbrinutog otpada u odnosu na nultu godinu
- 12.1.14. Broj industrijskih postrojenja s ishođenim objedinjenim uvjetima zaštite okoliša
- 12.1.15. Recertificiran Sustav upravljanja kvalitetom (SUK) Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost, koji je certificiran prema zahtjevima norme ISO 9001:2002 kroz pripremu za nadzorni audit SGS Adriatica d.o.o. radi održavanja certifikata ISO 9001:2002

Posebni cilj 12.2. Zaštita i očuvanje prirode

Zaštita i očuvanje prirode osigurat će postojanost temeljnih vrijednosti i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, kao i njenu afirmaciju u europskom okruženju kao zemlje s razvijenom svijesti o značaju očuvanja prirodnog bogatstva koje pametnim, promišljenim i održivim korištenjem osigurava višestruke razvojne pravce.

Ministarstvo kulture unaprjeđivat će prikupljanje i evidentiranje podataka o biološkoj, krajobraznoj i geološkoj raznolikosti te poticati njena daljnja istraživanja i proučavanja čime pridonosi zaštiti i očuvanju rijetkih, ugroženih i zaštićenih divljih svojst i staništa, kao i ispunjenju obveza koje proizlaze iz procesa pridruživanja Europskoj uniji i usklađivanja zakonodavstva s relevantnim direktivama i uredbama Europske unije te međunarodnih ugovora na području zaštite prirode i biološke sigurnosti.

Jedinstveni informatički sustav zaštite prirode osigurat će unificiran, jednostavan i brz prijenos podataka i informacija unutar sektora zaštite prirode, prema drugim sektorima, gospodarstvu, poduzetništvu i zainteresiranoj javnosti.

Ministarstvo kulture sustavno će podizati razinu zaštite biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, zaštićenih područja i ekološke mreže..Kroz aktivnosti Ministarstva kulture povećati će se dostupnost zaštićenih područja svim zainteresiranim posjetiteljima te primjerena zaštita i očuvanje prirodnih vrijednosti.

Razminiravanje minsko sumnjivih površina i moderan sustav protupožarne zaštite unutar šuma i šumskog zemljišta te ostalih zaštićenih područja doprinijet će nijihu očuvanju.

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva nastaviti će provoditi gospodarenje šumama kojim će osigurati održanje i unapređenje biološke i krajobrazne raznolikosti, uz trajnu skrb za zaštitu šumskih ekosustava, poštujući europske kriterije održivog gospodarenja šumama. Stroge ekološke, socijalne i ekonomski standarde gospodarenja šumama u vlasništvu Republike Hrvatske potrebno je zadržati na postojećoj razini s težnjom nijihova unapređenja, dok je u šumama šumoposjednika potrebno poticati razvijanje odnosnih standarda i nijihu dugoročnu primjenu sa svrhom ostvarivanja cilja održivog gospodarenja.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Uspostava i provedba programa NATURA 2000

NATURA 2000 područje je utvrđeno temeljem zakonodavstva Europske unije radi očuvanja najvrijednijeg, no sve ugroženijeg europskog, biljnog i životinjskog svijeta i prirode. Njezin cilj nije potpuno zaustaviti gospodarske djelatnosti, nego ustanoviti mjerila prema kojima će se ona moći odvijati, a da pritom očuvaju rijetke vrsta i staništa. Kao i svaka država članica Europske unije, Hrvatska će nakon pristupanja predložiti NATURA 2000 područja za nijihovo uključenje u europsku ekološku mrežu. Utvrđeno je oko 1000 potencijalnih NATURA 2000 područja. Ta područja bi pomogla u spašavanju otprilike 250 vrsta i 70 stanišnih tipova navedenih u dvije europske direktive (Direktiva o pticama i Direktiva o staništima) koji se pojavljuju u Hrvatskoj. Kako je Hrvatska po biološkoj raznolikosti jedna od najbogatijih zemalja u Europi, njen je doprinos mreži NATURA 2000 i očuvanju biološke raznolikosti u cijeloj Europskoj uniji ključan.

- Inventarizacija i praćenje stanja biološke raznolikosti

Ministarstvo kulture i dalje će poticati inventarizaciju biološke raznolikosti te će uspostaviti sustav praćenja zaštićenih i ugroženih svojst i staništa, kao i ciljeva očuvanja ekološke mreže i mreže NATURA 2000.

- Definiranje granica ekološke mreže i mreže NATURA 2000

Ministarstvo kulture s Državnom geodetskom upravom nastavit će definiranje granice ekološke mreže (EM) i mreže NATURA 2000 na Hrvatskoj osnovnoj karti (HOK). U procesu identificiranja i predlaganja područja mreže NATURA 2000 jačat će se međusektorska suradnja. Posebna pažnja posvetit će se identificiranju rasprostranjenosti potencijalnih područja mreže NATURA 2000 u moru.

- Razvoj informacijskog sustava zaštite prirode

Ministarstvo kulture nastavit će razvijati informacijski sustav zaštite prirode koji predstavlja važan instrument za brz i jednostavan pristup podacima i informacijama o zaštiti prirode. Digitalizacijom granica zaštićenih područja pospješit će se rješavanje prava pravokupa zemljišta u zaštićenim područjima, a objavom Upisnika zaštićenih prirodnih vrijednosti na web stanici Ministarstva osigurat će se pristup javnosti i zainteresiranih dionika.

- Unaprjeđenje edukacije, uključivanje javnosti i decentralizacija poslova zaštite prirode

Ministarstvo kulture poticati će sustavnu edukaciju upravnih tijela nadležnih za poslove zaštite prirode, inspekcije zaštite prirode te nadzorne i stručne službe javnih ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima.

Uključivanje javnosti u postupke i procese odlučivanja, senzibiliziranje društva i poticanje programa, projekata i aktivnosti iz područja zaštite prirode doprinijet će jačanju svijesti o značaju zaštite i očuvanja biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti.

Ministarstvo kulture poticat će ulogu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na zaštiti i očuvanju biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti.

- Proglašenje novih i nadzor zaštićenih prirodnih vrijednosti

Ministarstvo kulture proglašavat će i poticati proglašenje novih zaštićenih prirodnih vrijednosti. Jačanje nadzorne i stručne službe u javnim ustanovama za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima te inspekcije zaštite prirode pridonijet će učinkovitijem nadzoru i očuvanju zaštićenih prirodnih vrijednosti.

- Razvoj infrastrukture za posjetitelje u zaštićenim područjima

Ministarstvo kulture nastavit će ulagati u izgradnju i održavanje infrastrukture za posjetitelje u zaštićenim područjima što će pridonijet većoj dostupnosti navedenih područja i sigurnosti posjetitelja.

- Unaprjeđenje rada centara za zbrinjavanje ozlijedjenih, bolesnih i zaplijenjenih divljih životinja

Ministarstvo kulture unaprjeđivat će rad centara za zbrinjavanje ozlijedjenih, bolesnih i zaplijenjenih zaštićenih divljih životinja kao jedan od preduvjeta za očuvanje zaštićenih divljih svojta te njihov oporavak u slučaju ozljeda ili bolesti.

- Nadzor i uklanjanje stranih invazivnih vrsta

Ministarstvo kulture u suradnji sa drugim sektorima, znanstvenim institucijama, nevladinim organizacijama i zainteresiranim dionicima nastavit će aktivnosti nadzora i uklanjanja invazivnih stranih vrsta, koje predstavljaju prijetnju stabilnosti ekološkog sustava.

- Elektronska naplata ulaznica u nacionalnim parkovima i parkovima prirode
Ministarstvo kulture uspostaviti će sustav elektronske naplate ulaznica u nacionalnim parkovima i parkovima prirode što će pridonijeti transparentnosti poslovanja i olakšati nadzor prihoda.
- Unaprjeđenje telemetrijskog protupožarnog sustava u nacionalnim parkovima i parkovima prirode
Ministarstvo kulture nastaviti će uspostavu telemetrijskog protupožarnog sustava u nacionalnim parkovima i parkovima prirode koji će pridonijeti prevenciji i pravovremenoj intervenciji u slučaju nastanka požara.
- Razminiravanje minsko sumnjivih površina u zaštićenim područjima
Ministarstvo kulture nastaviti će suradnju s Hrvatskim centrom za razminiravanje na razminiravanju dijelova minsko sumnjivih površina u pojedinim zaštićenim područjima kako bi osiguralo i njihovu dostupnost te upravljanje.
- Izrada šumskogospodarskih planova
Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva će izradom šumskogospodarskih planova i ugradnjom smjernica u iste propisati način ostvarivanja te dinamiku primjene šumskogospodarskih aktivnosti.
- Provođenje gospodarenja šumama sukladno kriterijima certifikacije šuma i zahtjevima ekološke mreže NATURA 2000
Primjenom FSC normi u sferi planiranja, sustava praćenja i aktivnosti gospodarenja u šumarstvu, vodi se računa o rezultatima procjene društvenog utjecaja. Na taj način gospodarenje šumom teži prema jačanju i diversifikaciji lokalne privrede izbjegavajući ovisnost o samo jednom šumskom proizvodu.

Pokazatelji uspješnosti:

- 12.2.1. Izrađeni web portal Zaštita prirode i broj posjeta portalu
- 12.2.2. Uspostavljena ekološka mreža Natura 2000
- 12.2.3. Broj izrađenih Planovi upravljanja za zaštićena područja, područja ekološke mreže i mreže NATURA 2000 u jednogodišnjem razdoblju
- 12.2.4. Broj provedenih nadzora inspekcije zaštite prirode i nadzornih službi javnih ustanova u jednogodišnjem razdoblju
- 12.2.5. Broj izlijеčenih životinja puštenih u prirodu u jednogodišnjem razdoblju
- 12.2.6. Broj prodanih ulaznice, izgrađenih posjetiteljskih centara,i telemetrijskih sustava zaštite od požara u jednogodišnjem razdoblju
- 12.2.7. Broj otklonjenih minsko sumnjivih površina u zaštićenim područjima
- 12.2.8. Broj izrađenih Programa gospodarenja za šume šumoposjednika
- 12.2.9. Broj provedenih nadzora šumarske inspekcije u jednogodišnjem razdoblju
- 12.2.10.Broj obnovljenih FSC certifikata za već certificirane šume

Posebni cilj 12.3. Uređenje katastara, točni i pouzdani podaci o stanju u prostoru te svrhovito korištenje i namjena prostora

Prostorno uređenje temelji se na sveobuhvatnoj prirodi prostornog planiranja u odnosu na planiranje pojedinih gospodarskih područja, uvažavanju opće prihvaćenih načela zaštite prostora, znanstvenih i stručnih spoznaja te najbolje međunarodne prakse u području prostornog uređenja i zahtjeva za održiv i uravnotežen razvoj .

Unapređenje informacija i podataka o prostoru te pojačane aktivnosti u okolnostima koje proizlaze iz snažnog pritiska na najvrednije prostore Republike Hrvatske (obalno područje) nužno zahtijeva jačanje suradnje središnje države i jedinica lokalne samouprave.

Specifične okolnosti u kojima se odvija proces izrade dokumenata prostornog uređenja zahtijevaju afirmaciju javnog interesa u prostornom planiranju.

Ciljevi prostornog uređenja su prostorno uravnotežena mreža općina te velikih, srednjih i manjih gradova, očuvanje bogatstva i raznolikosti prirodnih resursa od kojih su mnoge rijetkost u europskim mjerilima (prirodne šume, nezagađena poljodjeljska tla, znatne zalihe kvalitetne pitke vode), očuvani prostor i velikim dijelom kvalitetan okoliš sa 10% površina prirode pod zaštitom te bogata graditeljska baština svjetske vrijednosti.

Povećanje točnosti i pouzdanosti podataka o stanju u prostoru je osnovna pretpostavka za efikasan gospodarski razvoj, kvalitetno i učinkovito funkcioniranje tržišta nekretnina i provedbu kapitalnih i infrastrukturnih projekata države. Uređen i ažuran katastar u zajednici sa zemljишnim knjigama doprinosi uspostavi pravne države i vladavini prava. Bez točnih, ažurnih i pouzdanih podataka o stanju u prostoru postoji rizik suočavanja s trajnim problemom funkcioniranja tržišta nekretnina, provedbe kapitalnih i infrastrukturnih projekata države kao i stvaranja nepovjerenja građana u funkcioniranje pravne države.

Vođenje i održavanje registara (katastra, registra prostornih jedinica – RPJ) i baza službenih prostornih podloga zasniva se na modernim ICT tehnologijama i resursima koji imaju cilj omogućiti visoki stupanj dostupnosti tih podataka subjektima korisnika nacionalne infrastrukture prostornih podataka.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Donošenje i provedba propisa o prostornom razvoju i zaštiti prostora

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva kontinuirano djeluje na prostorno-planskoj dokumentaciji i istraživanju koji omogućavaju sagledavanje procesa i potreba u prostoru te daje prijedloge za donošenje odluka o prostornom razvoju i zaštiti prostora na načelu integralnog pristupa prostornom planiranju. Uz donošenje prijedloga strateških i planskih dokumenata, osobitu pažnju posvećuje unaprjeđenju metodologije planiranja na područjima od posebnog interesa za državu (zaštićeni obalni pojasi, nacionalni parkovi, parkovi prirode).

- Inspeksijski i upravni nadzor

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva će kroz unaprjeđenje inspeksijskog i upravnog nadzora i provedbu administrativnih i fiskalnih mjera (dozvole, registri, mišljenja, naknade) doprinositi unaprjeđenju nadzora provedbe propisa i propisanih mjera za očuvanje prostora i održivi razvoj.

- Informiranje o razvojnim trendovima prostornog planiranja

Organizacijom seminara, edukacija, treninga te davanjem stručne pomoći Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva nastoji povećati informiranost o razvojnim trendovima prostornog planiranja i to osobito za područja koja su ispod prihvatljivih standarda.

- Razvijanje geografskog informacijskog sustava

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva će razvijati Geografski informacijski sustav. Geografski informacijski sustav (GIS) je sustav za upravljanje prostornim podacima i osobinama pridruženih njima. U najstrožem smislu to je računalni sustav sposoban za integriranje, spremanje, uređivanje, analiziranje i prikazivanje geografskih informacija. U općenitijem smislu GIS je oruđe "pametne karte" koje dopušta korisnicima stvaranje interaktivnih upitnika (istraživanja koja stvara korisnik), analiziranje prostornih informacija i uređivanje podataka.

- Modernizacija i standardizacija svih procesa vođenja i održavanja katastra zemljišta, katastra nekretnina i prostornih podataka, te osiguranje jedinstvenog elektroničkog servisa svim korisnicima

Mjerama modernizacije Državna geodetska uprava će osigurati uvjete za povećanje učinkovitosti u pružanju servisa kao i mjerenoj učinkovitosti.

- Kontrola prostorno planskih dokumenata

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva nastaviti će vršiti nadzor svih županijskih planova te kontrola svih dokumenata prostornog uređenja koje donose JLS na zaštićenom obalnom pojasu, nadzor usklađenosti županijskih, općinskih i gradskih prostornih planova, te će se osobito usmjeriti na uspostavu sustava nadzora dokumenata prostornog planiranja te uspostavu i unaprjeđenje sustava praćenja i izvještavanja o stanju u prostoru.

- Medijske kampanje i podrška građanima

Putem medija te putem javnih rasprava informira se javnost o bitnim pitanjima prostornog razvoja i zaštite prostora. Putem web stranica, primanja stranaka, odgovora na sva postavljena pitanja te davanja mišljenja Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Državna geodetska uprava konstantno će raditi na jačanju percepcije građana o prostornom planiranju te informiranju građana o njihovim mogućnostima i pravima.

- Jačanje uloge organizacija čiji je cilj briga za kvalitetno uređeni prostor

Prikupljanjem informacija o postojećim organizacijama, uspostavom suradnje, te međusobnom koordinacijom Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva poticat će povećanje transparentnosti informiranja o prostornom planiranju i prostornim planovima.

Pokazatelji uspješnosti:

- 12.3.1. Pokrivenost prostora Republike Hrvatske kvalitetnim i usklađenim prostornim planovima koji zadovoljavaju referentne kriterije
- 12.3.2. Broj izvršenih kontrola prostornih planova
- 12.3.3. Broj održanih radionica, edukacija, treninga
- 12.3.4. Broj organizacija i redovnih kontakata sa njima
- 12.3.5. Broj slučajeva na kojima je ostvarena suradnja Ministarstva i organizacija
- 12.3.6. Broj posjeta stranicama GIS-a
- 12.3.7. Postotak provedbe katastarskih izmjera

Posebni cilj 12.4. Unapređenje stanja u području stanovanja, komunalnog gospodarenja i graditeljstva

Ostvarivanje regulatornog okvira graditeljstva i njegova uspješna primjena u praksi podrazumijeva osobito promicanje dobrog projektiranja i građenja kojima se ostvaruju sigurnosna, zdravstveno-ekološka i energetska svojstva građevina, te izjednačavanje prava osoba smanjene pokretljivosti, uz primjenu europskih načela, na način kojim se osigurava sigurnost građevina i stabilnost tla na okolnom zemljištu, zaštita života i zdravlja ljudi, okoliša i prirode te kulturnih i krajobraznih vrijednosti, zaštita imovine, potrošača i drugih korisnika, energetska učinkovitost građevina, stvaranje i održavanje dobre životne sredine koja je sociološki, funkcionalno i estetski uravnotežena, sigurna i ugodna te služi potrebama svojih korisnika, planirana i kontinuirana skrb i održavanje izgrađenih područja, sloboda kretanja roba i usluga unutar zajedničkog europskoga ekonomskog prostora.

Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije će svojom aktivnom ulogom te podrškom pri izradi strateških dokumenata vezanih uz korištenje fondova Europske unije, ali i nacionalnih finansijskih sredstava te relevantnim promidžbenim i edukacijskim aktivnostima doprinijeti koordiniranom i cjelovitom pristupu planskog djelovanja i učinkovitog korištenja finansijskih sredstava neovisno o njihovom izvoru. U sklopu djelovanja ureda provodit će se i nadgledanje provedbe aktivnosti iz strateških dokumenata te programa i projekata financiranim sredstvima fondova Europske unije i evaluacija korištenja fondova Europske unije. Zakonom o prostornom uređenju i gradnji ostvaruju se pretpostavke za unapređenje gospodarskih, društvenih, prirodnih, kulturnih i ekoloških polazišta održivog razvijatka u prostoru Republike Hrvatske kao osobito vrijednom i ograničenom nacionalnom dobru na načelu integralnog pristupa prostornom planiranju, gdje se gradnja smatra projektiranjem, građenjem, uporaba i uklanjanje građevina koji se obavljaju prema odredbama ovog Zakona i propisa, hrvatskih normi i pravila struke.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

- Donošenje i provedba propisa iz okvira graditeljstva

Donošenje regulatornog okvira graditeljstva (koje objedinjuje stručno-analitičke, upravne i normativne poslove graditeljstva te građevinarstvo kao gospodarsku djelatnost) te prijenos i primjena pravne stečevine Europske unije u hrvatsko zakonodavstvo jedna je od glavnih zadaća Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

- Povećanjem energetske efikasnosti u zgradarstvu

Nacionalni energetski program povećanja energetske efikasnosti u zgradarstvu koji će provoditi Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva odnosi se na uspostavu mehanizama koji će osiguravati trajno smanjenje energetskih potreba pri projektiranju, izgradnji i korištenju novih zgrada i naselja, te sanaciji i rekonstrukciji postojećih, te uklanjanje barijera uvođenju mjera energetske efikasnosti u postojeći i novi stambeni i javni fond zgrada

- Administrativne i fiskalne mjere

Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva uz suradnju na lokalnoj, regionalnoj i globalnoj razini će kontinuirano raditi na unapređenju i provedbi administrativnih i fiskalnih mjer (dozvole, registri, mišljenja, naknade),

provođenju stručnih ispita i drugih aktivnosti ovlašćivanja u graditeljstvu, stimuliranju korištenja obnovljivih izvora energije te destimuliranju korištenja izvora energije koji su štetni za okoliš.

- Poticanje stanogradnje

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva potiče stanogradnju, gradnju i rekonstrukciju zgrada i obiteljskih kuća organiziranih na način kojim se ostvaruje svrhovito korištenje javnih i drugih finansijskih sredstava za pokriće troškova gradnje, osigurava povrat tih sredstava u proračun, te omogućava prodaju stanova pod pristupačnijim uvjetima od tržišnih u pogledu kamata i rokova otplate.

Pokazatelji uspješnosti:

- 12.4.1. Broj dana potreban za izdavanje akta na temelju kojeg se smije graditi (trend smanjenja)
- 12.4.2. Broj izgrađenih i preuzetih zgrada, kuća ili stanova
- 12.4.3. Broj opremljenih i uređenih naselja (domova) komunalnom infrastrukturom